MIRON SCOROBETE
MEDUZA
Roman
EDITURA DACIA CLUJ-NAPOCA, 1976

„Hotarele ce despart viaţa de moarte sunt in tot cazul întunecoase şi nestatornice. Cine oare ar putea spune unde sfirşeşte una şi începe cealaltă?”
EDGAR ALAN POE

1

Vineri, 2 august, rapidul de 17,03 opri în gară cu o întârziere atât de neînsemnată încât nimeni n-o băgă în seamă. Călătorii nu sunt niciodată absolut siguri de ceasurile lor, rar se nimeresc câte două ale căror arătătoare să aibă exact aceeaşi poziţie şi, chiar dacă asta s-ar întâmpla, nu poţi garanta că ora indicată de ele e cea reală. Orologiile gărilor, cele care umblă, obişnuiesc să sară câte două-trei minute deodată şi fac şi mai imposibilă urmărirea prea atentă a scurgerii timpului. Dealtfel, acum, la intrarea în gara Constanţa, problema nu preocupa pe nimeni. Aici n-aveai de schimbat niciun tren ca să fii îngrijorat dacă mai prinzi legătura sau nu, lumea venea să se destindă, peste tot, în compartimente şi pe culoare, domnea o agitaţie jovială, unii erau chiar emoţionaţi şi câteva secunde nu contau. Cei ce coborau, şi care erau şi cei mai numeroşi, erau preocupaţi de deplasarea geamantanelor, multe, de toate mărimile şi culorile imaginabile; cei cu destinaţia Eforie Nord, Sud sau Mangalia le făceau loc celorlalţi cu delicateţe, îi ajutau, se gândeau că în foarte scurt timp vor face şi ei acelaşi lucru, îşi mai inventariau o dată din ochi propriile bagaje şi concepeau planuri ingenioase pentru ridicarea şi deplasarea lor.

In mijlocul vacarmului general, Grigore Alexandrescu aştepta, cu o uşoară nerăbdare pe care încerca să nu şi-o trădeze, să poată şi el coborî. Avea numai o valiză verde, cam roasă, de carton presat, nu prea mare, şi bucuros ar fi ajutat cuiva din cei mai bine utilaţi, dar nu ştia cum să facă oferta. Bărbaţii, frânţi sub rucsacuri, târând geamantane atât de grele că păreau bucșite cu armament, arborau atitudini eroice,

propunerea de a fi ajutaţi i-ar fi putut jigni şi nu era exclus să te refuze în termeni nu prea binevoitori. Nici nu se cădea să se adreseze vreunuia din ei, când şi femeile cărau greutăţi aproape la fel de mari, firesc ar fi trebuit să se alăture uneia dintre ele, să-i zâmbească şi să-i ia o parte din încărcătură, asta însă putea da loc unor interpretări nedorite şi, în fond, neîntemeiate. Ii rămânea să se deplaseze odată cu întreg şuvoiul, păşind mai mult pe loc, ducându-şi propria valijoară, cam jenat că transportă atât de puţin, cum s-ar sustrage de la lucru, şi să se uite pe geamul deschis la peronul înțesat de lume.

Acolo, figuri tinere ori mai puţin tinere, îmbrăcate sumar, trepidau încoace şi încolo, relaxate, fără nicio preocupare, într-o învălmăşeală gratuită. Unii erau bronzaţi nefiresc, cu braţe şi picioare lungi, armonioase, de înotători, cu părul decolorat, cu pielea, chiar văzută de la distanţă, părând sărată. Alţii, dimpotrivă, arătau albi, aproape străvezii – cei abia sosiţi, ori pe care soarele nu-i prinde, ori care pur şi simplu n-au venit aici cu intenţia de a sta la soare. Erau destui, scandinavi sau şi autohtoni, care nu reuşiseră decât să-şi înmulţească, pe umerii obrajilor şi pe umerii propriu-zişi, coloniile de pistrui.

Grigore Alexandrescu îşi trecu valiza în dreapta ca să-şi poată privi ceasul de mână. Nu reţinu ora şi nici nu intenţionase. Făcuse gestul în lipsă de altceva. Cum deplasarea pe culoarul vagonului continua să se desfăşoare foarte încet, se mai uită o dată pe geam, apoi citi o parte din inscripţia de pe marginea ferestrei, pe care o ştia pe de rost. De data aceasta se întâmplă să parcurgă versiunea italiană: E pericoloso sporgersi.

Se apropiase, în sfârşit, de coborâre. Fiind singur între atâtea grupuri gălăgioase, nu se putea manifesta cine ştie cât de vesel, deşi sosirea îl bucura. Tăcut şi reţinut, avea mai mult aerul că se gândeşte la întâmplarea că foarte multe romane încep exact aşa, cu intrarea unui tren într-o gară, unele bune, altele proaste, cele mai multe parcă făcând parte din ultima categorie. Dar el nu se gândea la asta, întâmplător nu-şi adusese aminte tocmai acest amănunt şi nici nu-i de mirare, pentru că nu avea cum să ştie că, şi acum, tocmai sosirea lui va prilejui începutul unui roman. Mai degrabă ar fi putut constata că e încă devreme şi că până la şapte, dacă se grăbeşte şi se instalează undeva, ar mai prinde măcar o oră de plajă. Nici gândul acesta însă nu-l bătea, nu reţinuse cât arăta ceasul, între timp îşi mutase din nou valiza în

stânga, nu că ar fi fost grea, mai mult din lipsă de ocupaţie; înaintarea mergea încet, şi cum, asemenea tuturor oamenilor, purta ceasul pe stânga, îi era greu acum să şi-l mai poată privi; iar ora de plajă nu-l obliga din cale afară de mult. S-ar putea formula alte ipoteze în legătură cu lucrul la care se gândea el atunci, fără niciun rezultat însă, pentru că nu se poate şti ce-l preocupa pe Grigore Alexandrescu în timp ce cobora scara vagonului, asta nici n-ar prezenta un prea mare interes şi, chiar dacă am afla-o, nu ne-ar salva de la nimic.

Intră în clădirea gării şi se îndreptă spre unul din tabelele de sticlă care indică mersul trenurilor. Abia după ce îl studie în întregime, îşi dete seama că acolo erau trecute sosirile. Işi luă valiza, se duse în partea opusă, şi-o aşeză jos, în faţa celuilalt tabel şi citi până dete de perechea trenului cu care venise şi cu care se vede că ţinea să se înapoieze: Rapid Constanţa-Bucureşti. O steluţă trimitea la explicaţia: „Circulă cu aviz special".

— Nu doriţi o cameră? auzi o întrebare de alături care bănui că i se adresează lui.

— Ba da, recunoscu el.

Scoase din buzunarul de la spate al pantalonilor un carneţel cu pătrăţele şi coperte verzi şi, cu un pix care abia mai scria, notă ora plecării rapidului, îşi zise că nu mai târziu decât astăzi, până diseară, va trebui să-şi cumpere un tub de pastă.

— Doriţi sau nu? fu întrebat din nou.

Tocmai îşi ridica valiza când observă lângă el un ceferist care-l fixa cu nişte ochi roşii.

— Nu, zise Grigore Alexandrescu, vă rog să mă scuzaţi, nu doresc.

— Sau pleci? Iţi dau o cameră foarte bună…

— Plec. Chiar mi-am notat trenul. N-am de gând să stau aici. Peste două săptămâni plec.

— Iţi dau o cameră chiar aici în staţia de autobus, am apă în curte, mai auzi în timp ce se îndepărta şi se amesteca în lumea ce se scurgea din direcţia peronului.

Afară, avu intenţia să se strecoare cât mai neobservat printre grupurile masate pe întreg trotuarul şi cu care intui că e bine să n-aibă de-a face. Din loc în loc, la distanţe de doi-trei paşi, oameni, după toate aparenţele coborâţi din tren, opriţi cu bagajale îngrămădite pe jos ca pentru un control vamal, discutau precipitat cu câte şase-şapte

persoane ce făceau zid în jurul lor. Copiii stăteau resemnaţi pe geamantane sau îşi pierdeau răbdarea şi îşi trăgeau părinţii de mâini, să plece de acolo neîntârziat. Soţiile se răsteau la copii, apoi apucau nervos bagajele şi porneau. Bărbaţii le urmau, dar nu reuşeau să se mişte câţiva metri că erau obligaţi din nou să-şi deşarte pachetele în drum şi să se certe cu alte opt-nouă persoane.

Alexandrescu tocmai o văzu pe duduia din compartimentul lui, cea care îi convingea pe toţi că ei nu-i prieşte decât la Mamaia, într-o astfel de situaţie critică şi se îndreptă spre ea să o scoată cumva, să spună că o cunoaşte, că a venit cu ea în tren şi să fie lăsată în pace, când fu el însuşi înconjurat de o echipă foarte activă.

— Am o cameră cu două paturi, îi declară deschis o gospodină masivă cu bluză transparentă de nailon. Spre Mamaia…

— Eşti singur? Hai la mine, în centru, lângă Gara veche. Aceasta venea de la dentist.

— Unde să mai umbli! fu alta, în doliu, înţelegătoare. Am în bloc, aici, a doua staţie.

— Ce te bagi, coană, n-a spus că vrea la mine? interveni prima, cea cu bluza transparentă pe sub care se vedea o bretea ruptă ce atârna.

Cu o rapiditate ameţitoare îi fu desfăşurat înainte întreg planul Constanţei, de la kilometrul 8 la Pescărie, şi se află în posesia celor mai complete informaţii asupra oraşului: unde există băi, intrări separate, chiuvete în camere şi care holuri sunt despărţite în două prin câte o draperie. Nu-i rămânea decât să opteze.

— La mine au stat italieni. Numai azi-dimineaţă au plecat. Ar mai fi stat ei dacă…

— Da’ la mine nu vine în fiecare vară inginerul de la Ploieşti?

Urma clasificarea sezoniştilor, după naţionalităţi, oraşe şi profesiuni.

In mijlocul grupului apăru de undeva o femeie în vârstă, plină de riduri pe faţă şi de iniţiativă: apucă valiza şi i se adresă proprietarului:

— Hai să-ţi spun ceva. Cum îţi zice?

Omul se recomandă corect şi o urmă.

— Hai, domnu Alexandrescu, nu vezi că astea-ţi scot sufletul?

— Ce faci, coană Aristiţo, săriră celelalte, de ce ni-l iei? Vezi cum eşti, coană Aristiţo? Aşa ai fost de când te ştiu…

— N-ai maşină? îl întrebă aceasta pe tânărul care izbutise să-şi

recupereze bagajul, în timp ce se îndepărtau. Nu, că de aia ai venit cu trenul. Nu-i nimic. Hai la troleibuz!

2

Casa coanei Aristiţa era situată la numărul 8, pe strada Cibela, una din ulicioarele ce coboară spre ţărm, nu departe de plaja Modern. Era o construcţie de o vechime şi arhitectură nedefinite, ca toate cele din jur, vopsită într-un gri care între timp se înnegrise, cu gard de scânduri, negru și el, dat cu gudron, acoperită cu ţiglele acelea semicilindrice care fac farmecul Dobrogei vechi. Iniţial avusese o singură cameră, cea care pentru două săptămâni intra în posesia domnului Alexandrescu. Alături, mai în fund, exista încă o odăiţă, de mărimea unei încăperi obişnuite de baie, care la edificare trebuie să fi fost destinată depozitării feluritelor nimicuri din gospodărie, dar care, de când cu dezvoltarea turismului, devenise o a doua cameră de închiriat. In curte, sub un corcoduş, singurul arbore din perimetru, desprinsă de corpul principal, stătea pitită o bucătărie din lemn şi chirpici, în care se retrăsese proprietăreasa pe timpul sezonului balnear.

Camera principală, în ciuda tuturor aşteptărilor, arăta curată şi primenită. Avea în mijloc un pat de două persoane cu noptieră şi veioză, la picioarele lui o măsuţă cu un scaun, un alt scaun în colţul de după uşă cu un lighean pe el, acesta cu smalţul nu tocmai alb. Un dulap cu două uşi fusese golit pe jumătate, dar Alexandrescu spusese că nu-l va folosi, întrucât îşi va întinde garderoba pe jumătatea neocupată a patului. Pe pereţii zugrăviţi bej şi stropiţi cu punctişoare argintii, câteva cadre o expuneau pe coana Aristiţa la diferite vârste până la patruzeci de ani, singură sau cu câte cineva, rude ori prietene, totdeauna femei. Un goblen evoca o aproximativă scenă de vânătoare. Pe jos, preşuri din resturi de stambă, divers colorate. Sobă de teracotă. Pe masă, un pahar şi o canistră de sticlă cu toartă, cu depuneri de săruri, plină pe jumătate cu apă rămasă, probabil, de la foştii chiriaşi. Era singurul indiciu că abia cu o noapte în urmă acolo dormise cineva. Incolo, totul fusese dereticat, scuturat, şters de praf.

Costa cincizeci de lei pe noapte, urmând ca Alexandrescu să plătească jumătate, iar coana Aristiţa să se ducă la gară, să aştepte alte

trenuri, spre a-i procura un colocatar. Alexandrescu spusese că ar prefera să locuiască singur şi se înţeleseseră asupra preţului de patruzeci de lei. Dăduse un avans de două sute, echivalentul a cinci nopţi.

Pe fereastra liberă ce dădea spre curte şi pe cea de la stradă acoperită cu pânză subţire pătrundea o lumină slabă. Se însera.

Stătea întins pe pat şi studia cele patru ilustrate pe care intenţiona să le expedieze chiar azi. Işi reproşă că a uitat să-şi cumpere pastă, dar îşi zise că va ieşi, aproape de Muzeul etnografic e o librărie, îşi va lua pastă, le va scrie acolo şi le va da drumul.

Coana Aristiţa intră fără să bată şi-i înapoie buletinul.

In semiobscuritate o putu privi mai atent. Trebuia să-i reţină figura, s-ar putea s-o întâlnească prin oraş şi va trebui s-o salute. Faţa ei era atât de neagră şi mobilă şi, cu toată vârsta, păstra ceva şăgalnic, răzbătător prin multe, încât Alexandrescu trase concluzia că aceasta trebuie să fie sinteza atâtor seminţii câte s-au perindat pe ţărmul acesta de mare.

— Nu te superi că ţi l-am cerut. Aşa e dispoziţia. Trebuie să te trec în cartea de imobil. Dacă vine un control…

Vocea trăda pe fumătoarea a două pachete de Naţionale pe zi.

Alexandrescu îi citi vârsta pe faţă, apoi, pentru că îi oferise o cameră atât de confortabilă, îi făcu un rabat de cinci ani. Işi zise că ea ar fi încântată dacă el i-ar da cincizeci şi doi.

— Se mai întâmplă şi din astea?

— Control? Nu prea, dar poţi să ştii? Să fim în regulă. Şi pe băiatul meu îl trec în cartea de imobil. Il cunosc de patru ani, de patru veri stă la mine, dar de fiecare dată îl scriu.

— Vai de mine, cum să mă supăr!

Işi puse buletinul în buzunar.

— Şi zi, tânăr, tânăr, douăzeci şi opt de ani… Şmecherule!

Il ameninţă ştrengăreşte cu degetul, ca şi cum aceasta ar fi fost vârsta pe care şi-a ales-o el, dintr-un capriciu.

Observă vasul cu apă de pe masă şi, ca prinsă într-o mare culpă, îl luă şi o zbughi afară, lăsând uşa deschisă.

Ce înfumurat o mai fi şi băiatul coanei? se întrebă Alexandrescu. Când veniseră de la gară, parcurseseră întreagă strada Cibela pe lingă maşini de toate tipurile parcate în faţa porţilor, două franceze, una din Ungaria, alta poloneză, un Cadillac mare negru cu iniţialele MC, care

puteau semnifica Maroc, multe cu însemnele judeţelor ţării. In dreptul numărului 8 staţiona un Fiat 610 de Bucureşti, albastru deschis. Dintre toate, aceasta părea a monopoliza toată admiraţia coanei Aristiţa, o mângâiase cu două degete şi spusese mândră: „E a băiatului meu. E scluptor! Bogdan, din Bucureşti. Cel mai drăguţ băiat, aşa ca dumneata”.

Simţi dintr-odată, faţă de acela, o aversiune cumplită. Pentru că, o dată, el n-avea maşină, ceea ce în ochii coanei Aristiţa conta enorm, apoi, după lectura buletinului, prestigiul trebuie să i se fi destrămat definitiv, nefiind din Bucureşti şi nici măcar dintr-un oraş de rezonanţă. Se întrebă dacă, știind toate astea, în prealabil, coana l-ar mai fi adus aici, sau, mai degrabă, l-ar fi lăsat pe mâna atacantelor de la gară, să-l devore.

Aristiţa pesemne uitase de apă. Pe fereastra dinspre curte se vedea bucătăria, aprinsese lumina şi umbra ei zvâcnea într-o parte şi în alta.

Se duse şi închise uşa, apoi se lungi la loc pe pat.

Cine o mai fi şi nesuferitul ăsta de Bogdan? Bine că măcar nu stau împreună, aşa o să-l poată evita. Tipicul, după cum apucase să-şi dea seama, era acesta: chiriaşii mai de soi ori cu familii mai numeroase erau instalaţi în camera mare, iar dacă aceştia plecau, cel din cămăruţă urma să le ia locul, cedând debaraua celui mai proaspăt sosit. Acum ar fi fost rândul lui Bogdan să se fi mutat aici şi Alexndrescu să fi fost plasat în locul lui. Dar scluptorul, fie că se obişnuise în carcera lui, fie că-i convenea preţul ei, incontestabil mult mai scăzut, continua s-o ocupe.

Bine că n-are de a face cu el. Suporta societatea afară, pe stradă, în localuri, dar intimităţile cu indivizi străini în locuinţă de-a dreptul îl exasperau. Ar putea totuşi, la fel de bine şi cu tot atâta cheltuială, să fie un ins agreabil.

Coana Aristiţa sosi cu apa. Mai dispăruseră ceva din urmele de săruri de pe vas. Avea faţa dură, se putea ghici uşor că urmează o comunicare deosebit de importantă.

— Să ne înţelegem de la început, spuse după o pauză, că mai târziu e mai rău: femei să nu-mi aduci aici. Ziua nu zic, îi fi având şi dumneata o prietenă-două, cunoşti pe una la plajă, pe la bar, de aia vine lumea la mare. Dar noaptea, ioc! Poţi veni când vrei, la trei-patru, poţi să nu vii deloc, mie noaptea mi-o plăteşti, nu mă priveşte că dormi

sau nu, dar din alea să nu prind noaptea prin bătătura mea. Are şi domnul Bogdan o domnişoară şi încă una drăguţă, curată, nu aşa, şi acuma-i cu el. Cum se înserează, o ia, o duce unde ştie, dar aici nu stă cu ea.

— Vai, coană Aristiţa, cum vă închipuiţi! Dar nici nu mă gândesc.

Se vede că asigurarea sunase destul de convingător, că faţa neagră şi zbârcită a femeii se destinse într-un zâmbet larg.

— De ce stai pe întuneric? Să-ţi aprind lampa? Făcu un pas spre comutator.

— Nu, mulţumesc, zise tânărul. Vreau să ies. Stau să mă odihnesc puţin după drum, apoi ies.

— Distracţie plăcută!

— Mulţumesc!

Se înnoptase. Se auziră nişte voci scăzute. Curtea era luminată de becul de la poartă. Un bărbat şi o fată în rochiţă scurtă, cu un jerseu alb pe umeri se duseră până în uşa bucătăriei şi-i spuseră ceva proprietăresei, probabil o anunţau că pleacă. Apoi se apropiară prin umbra corcoduşului. Trecură pe lângă fereastra întunecată a lui Alexandrescu. Fata bătu uşor cu degetele în geam. Dispărură spre poartă. Bărbatul zise ceva şi fata chicoti.

Prevedeam că de ăştia nu scap, se amărî Alexandrescu. Totuşi, bătaia răsunase frumos, ca un pâlpâit de aripi, în odaie. Cum o pasăre mică de noapte, ori un fluture, ar fi încercat să intre şi s-ar fi lovit de geam.

Se sculă şi, pe întuneric, îşi schimbă pantalonii şi îşi îmbrăcă o cămaşă albă. Se gândi că e prea târziu să mai găsească pastă şi nu mai luă ilustratele.

Se duse şi el spre bucătărie, dacă aşa e regulamentul, să o salute pe gazdă. Aceasta, surprinsă, sări de lingă plită, unde stătea în picioare, cu spatele la uşă, şi ascunse ceva, un cartonaş lucios, în sertarul mesei.

— Mă duc şi eu, coană Aristiţo, poate vin mai târziu.

— Când vrei, puiule, stai cât te simţi bine. Cheia de la poartă ţi-am arătat unde e, camera rămâne descuiată, nu intră nimeni. Distracţie plăcută! Dar nu ţi-e frig aşa? Vezi că aici răceşti uşor, briza e cam rece.

— Nu, cred că nu. Noapte bună!

Era, intr-adevăr, cam rece, dar nu se mai întoarse să-şi ia haina.

Multe din maşinile de pe stradă lipseau. Dispăruse și Fiat-ul albastru.

3

Se trezi înainte de şase. Se simţea toropit ca după chef. Fusese la Mamaia şi bătuse toată staţiunea pe jos, până spre ultimul camping şi îndărăt, după aprecierea lui către douăzeci de kilometri. Nu întâlnise niciun cunoscut şi nu găsise nicio masă liberă la vreo terasă. Inăuntru, în restaurante, unde probabil mai erau locuri, nu intrase. Nu legase nicio cunoştinţă din cele de care se temea coana Aristiţa. Nu băuse nimic, niciun pahar de bere. Luase troleibuzul 21 şi se întorsese.

Se întrerupsese curentul şi a stat vreo douăzeci de minute cu troleibuzul înţepenit în dreptul Casei d' Italia.

Cheia de la poartă era la locul ei. Camera lui nu era încuiată.

Inainte de a intra, aruncase o privire spre ferestruica lui Bogdan. Se întorsese oare? Adică, sigur, se întorsese, pentru că Fiat-ul era în faţa casei. Dar se întorsese singur? Sau încălcase dispoziţiile şi îşi găzduia muza în cămăruţă? Unde va fi fiind ea? Dormea undeva, sau, după despărţirea de Bogdan, se va fi întors la vreun local şi-şi continua dansul cu alţii? Dar, în definitiv, de ce l-ar interesa toate astea?

Acum se simţea toropit şi ce-l nemulţumea şi mai mult era gândul că toată oboseala provine de la o seară searbădă, pierdută fără niciun sens.

Luă hotărârea ca azi să stea toată ziua la plajă, să se umple de nisip, să înoate şi să se vâre de douăzeci de ori sub duşurile reci.

Sări din pat, îşi luă doar balonzaidul peste pijama şi ieşi. Voia să o întrebe pe coana Aristiţa dacă ligheanul de după uşă înseamnă că trebuie să se spele acolo, sau e voie să execute treaba asta afară, la fântână.

In curte era încă umbră şi o răcoare fragedă, dar soarele bătea puternic peste acoperişuri. Dincolo de gardul gudronat se auzeau paşii târşiţi ai celor ce, în costume uşoare şi numai în papuci, coborau spre plajă.

Bătu în uşa bucătăriei, aşteptă, bătu din nou. Nu-i răspunse nimeni. Deschise. Coana Aristiţa lipsea, era plecată probabil la piaţă sau la prăvălie pentru că patul pliant era adunat şi rezemat de perete,

iar pe plită se găsea o oală cu ceva fiertură, dar focul incâ nu era aprins.

Se apropie şi trase sertarul mesei. Fotografia, mărime carte poştală, era încă acolo. O privi câteva clipe. O fată, probabil blondă, îl privi şi ea, fără să se sinchisească, tot atâtea clipe.

Era un portret, capul şi gâtul până sub clavicule, după toate semnele, opera unui amator. Fusese fotografiată prea de aproape şi din pricina aceasta imaginea ieşise neclară. Contururile nu se închegau, chipul se dispersa cum l-ai vedea prin apă, parcă juca. Râdea, dar cu adevărat, nu mima, numai că şi râsul era difuz. Ochii, fie că-i avea de culoare foarte închisă şi pupila se confunda cu irisul, ori, tot din pricina fotografierii defectuoase, arătau ca aceia din portretele lui Tonitza. Totul apărea ciudat, fantomatic, o vietate surprinsă în momentul când s-ar întruchipa, o fiinţă care ţine cu toată tăria să existe, să devină reală şi s-ar plăsmui din văzduh. Numai ochii erau vii, pătrunzători, privirea reuşise cea dintâi să se creeze, trăgea după ea valuri de neant să capete chip şi, izvorând dintr-o faţă încă nedesăvârşită, te tulbura.

Şi atitudinea fetei spunea că fusese surprinsă undeva afară, în soare, într-o stare firească. Sub lumina unui reflector n-ar fi râs atât de sincer. Ochii priveau deschis, direct, nu ca în obiectivul unui aparat, ci cum ar fi privit în ochii unui ied. Râdeau şi ei cu buzele, cu dinţii neclari revărsându-şi albul unul în altul, cu toată faţa. Nu se pieptănase înainte. Avea părul scurt, cu şuviţele încurcate într-un joc neregulat, cum şi-ar fi trecut doar degetele prin ele.

O puse în sertar, aşa cum o găsise, cu faţa în jos, peste cuţite şi furculiţe care o ameninţau cu ascuţişurile lor.

Ieşi. Işi atârnă balonzaidul şi bluza prijamalei în corcoduş, întoarse rotiţa robinetului şi începu să se spele.

Din cămăruţă îşi făcu apariţia un tânăr şi se îndreptă şi el spre fântână. Era gol, numai în dresul de baie, cu săpunul într-o mână şi cu un prosop chinezesc, pufos, cu ceva model verde cu galben, pe umăr. De statură mai puţin decât mijlocie, subţiratic fără a fi osos, cu păr castaniu închis, putea avea cu vreo doi ani mai puţin decât Alexandrescu, deşi părea şi mai tânăr. Se răsese probabil cu o zi înainte, dar în timpul nopţii barba îi crescuse. Venea desculţ, aproape zâmbind, cum s-ar cunoaşte cu celălalt. Arăta odihnit şi fără angarale metafizice.

— A, noul nostru vecin! zise în timp ce se apropia. Bună dimineaţa! Să ne cunoaştem.

Işi deteră mâna.

— Mi-a spus coana Aristiţa despre dumneavoastră, se sili Alexandrescu să nu fie ostil.

— Şi mie despre dumneavoastră. Mi-a dat asigurări, şi aproape m-a convins, că o să ne înţelegem de minune.

— Nu văd de ce am proceda altfel, spuse Alexandrescu aplecat, frecându-şi umerii.

— De unde, de unde?

— Timişoara.

— A, frumos! Chiar vreau, după ce plec de aici, să dau o fugă până la Timişoara.

— Puteţi, aveţi şi maşină.

Bogdan nu luă fraza drept o ironie, cum nici nu era, râse şi continuă:

— V-a spus-o coana Aristiţa şi pe asta… Timişoara, oraşul-grădinâ… Verdeaţă peste tot, parcă eşti la munte, nu simţi pusta. Foarte frumos oraş!

— Oraşul e splendid, numai că eu nu stau în el. Pe lângă. Profesor de ţară.

Alexandrescu luă apă în gură şi o împroşcă spre gard. Apoi vru să-şi ia hainele şi să se ducă în casă să se şteargă. Bogdan se prinsese cu mâinile de o cracă a corcoduşului şi se balansa. Avea energie, arăta fericit şi trebuia să facă ceva. Toată constituţia lui era aceea a omului pe care complicaţiile l-au uitat pentru un timp, care-şi petrecuse noaptea exact aşa cum şi-o dorise şi, chiar după puţine ore de somn, se scoală refăcut. Venindu-i rândul la spălat, mai execută un balans şi plonjă la o distanţă de trei metri.

— Unde faceţi plajă, domnu Alexandrescu?

— Aici, lângă noi, la Modern. Încep aici, pe urmă mai văd.

— Eu mă duc la Mamaia, dar la amiază mă întorc. Luăm masa împreună? Sau aveţi un alt program?

— Putem. N-am absolut niciun program. Să zicem la terasa Farul? indică Alexandrescu un loc.

Prea îi făcea băiatul ăsta, din prima zi, planul de activitate. Trebuia să vină şi el cu o propunere.

— Indiferent, acolo, sau, mai bine, la Valurile Mării. E mai în drum. Vin şi vă găsesc. Pe la cât?

— Douăsprezece, douăsprezece şi jumătate…

— Perfect. Bine că nu plouă. Sper să avem câteva zile frumoase.

Eu am prins două zile o furtună…

— Da, a plouat? se trezi Alexandrescu că găseşte ceva de ce să se mire.

— Luni şi marţi, a fost un dezastru! Foarte mulţi şi-au pierdut orice speranţă şi au plecat. Şi uite acum ce splendoare de timp!

— Când aţi sosit, domnu Bogdan?

— Duminică. Şi duminică noaptea s-a şi declanșat potopul. Abia ieri am început şi eu să fac plajă. Câteva zile le-am pierdut așa… Dumneavoastră aţi nimerit mai bine.

Alexandrescu vru să-l întrebe ce a făcut în cele două zile cât a plouat; în general, ce se poate face aici pe o asemenea vreme, şi dacă atunci a cunoscut fata. Renunţă, mulţumindu-se cu conversaţia, atâta cât a fost. L-ar fi întrebat altceva, dar nu reuşi să găsească un subiect la repezeală. Auzise că la mare oricine vorbeşte cu toată lumea, că se cunosc, că nu, că trebuie să fii comunicativ şi că unul mai ursuz pică aici cum nu se poate mai nepotrivit. Mai fusese o singură dată, în urmă cu doi ani, dar atunci într-o tabără şcolară care-i omorâse tot timpul. Abia reuşise, împreună cu un alt coleg, de două ori să străbată în lung litoralul, să se poată descurca cât de cât. Acum va trebui să-şi ia în serios rolul de vilegiaturist, să se mai înveţe cu lumea. Şi apoi, acest Bogdan, dincolo de faptul că e cam zvăpăiat, nici nu e prea greu de suportat, vorbeşte mai rar decât media bucureşteniior şi o amiciţie ocazională cu el n-are la ce strica. Poate mai ies seara împreună; aşa, de unul singur, unde s-o apuci?

Ii veni din nou în minte maratonul solitar de astă noapte prin Mamaia şi îl înconjură pe Bogdan cu o neaşteaptată gratitudine.

— Deci, pe la douăsprezece jumătate, domnu Bogdan…

— Neapărat. La Valurile.

4

Stătea singur la o masă, fusese bucuros când cineva îi ceruse voie să ia două scaune, iar pe celălalt rămas liber îl apăra cum putea. Chelnerul se învârtea pe lângă el și zdrăngănea din farfurii, nemulţumit că ţine masa ocupată şi nu comandă nimic. In cele din urmă se decise şi ceru o şlibovită.

Privea marea. Era aşa cum se zice: albastră. De aici, de pe terasă,

orizontul se desfăşura mult mai larg faţă de cum îl vezi de jos, de pe plajă. Valuri mici, fără spumă, clipeau fericite de vremea frumoasă, împăcate, până departe. Abia spre ţărm se desfăşurau în brâie lungi, clocotind mărunt, aruncându-se dăruite asupra nisipului, pierind şi născându-se iar. Un vas alb, de forma unei corăbii cu trei catarge, se deplasa încet, exact pe dunga orizontului, parcă stilizat. Ieri, la sosire, abia de o zărise de sus, înainte de a intra pe strada Cibela, dar era albicioasă, ca-ntr-o ceaţă uşoară, şi n-o recunoscuse. Noaptea, la Mamaia, o căutase de mai multe ori, se dusese şi pe tobogan, dar nu desluşise decât un hău negru, fără sfârşit, mare şi cer – rupte într-o disperată îmbrăţişare. Abia azi se întâlnea, într-adevăr, cu ea şi o privea pierdut.

— Ce să vă mai aducem lângă şliboviţă?

Tot ce doreşti dumneata, cu mujdei şi salată de castraveţi, fu cât p-aci să răspundă.

Işi privi ceasul: era douăspreze. Abia acum ar fi trebuit să urce. Se înroşise însă cumplit, pielea începea să-l usture şi se gândise că mai bine va sta aici la umbră. Nu ştiuse că din cinci în cinci minute va fi invitat să ticluiască un meniu.

Ascensorul scârţâia mereu, coborând alimentele de la nivelul străzii.

Bogdan apăru deasupra, în stradă, cobori scările, sărindu-le câte trei şi, aproape alergând, veni spre terasă. Purta pantaloni scurţi, bej, o cămaşă cu dungi verticale şi sandalele încălţate fără ciorapi. In mână balansa o traistă mică din păr de capră.

— Stai, nu te depărta, strigă Alexandrescu chelnerului, sigur pe situaţie. Vino-napoi!

— Am întârziat? întrebă Bogdan aşezându-se pe scaunul împletit din fire de plastic din care aproape jumătate erau rupte.

— Nu. Eşti de-o punctualitate…

Comandară ceea ce se mânca aici în fiecare zi: sarmale.

— Ei, cum a fost? Văd că te-ai bronzat.

— Pe dracu! M-am înroşit, arde pielea pe mine de nu-mi pot ţine cămaşa.

— „Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus…”. Ce-ai băut? Şliboviţă. Pfui! Las’ că-i bună. Maestre, mai adu două!

— Ce-ai făcut, domnu Bogdan? Ce-i nou la Mamaia?

— M-am răzgândit, am fost la Eforie. Soare, soare, soare… Apă,

stânci… Uite ce răspuns frumos ţi-am dat! Dacă-l căutam, nu-mi venea. „Ce-i nou?” „Soare, apă”. Interesant, nu?

— Şi când vii la Timişoara?

— Va trebui să vin foarte curând.

Deveni gânditor. Mişcă din cap cum ar vrea să alunge un gând nedorit şi să-şi dea curaj, apoi continuă:

— Am ceva pe lângă Caransebeş. Nişte… Strânse buzele şi dete rar din cap. Cum să le zic… nişte… necazuri. Dacă iese bine, aş vrea să ajung până la Timişoara.

Alexandrescu ciocni paharul cu el şi îl privi.

Nu mai era cel de acum câteva clipe. Ceva ca o umbră îl cuprinsese, parcă se înnorase subit. Faţa îi devenise fixă. Privea în pahar, dar cu ochi goi care nu văd în afară, ci scrutează cugetul.

— Eh, în sfârşit…

— Dacă mă gândesc bine, zise Alexandrescu, privind pe mare spre vaporul alb ce dispărea, cred că ţi-am văzut numele într-un ziar, în Informaţia sau în Contemporanul. Nicolae, nu?

— Da, a fost o expoziţie a tineretului. S-a scris despre ea. Eram daţi cu numele mai mulţi.

— Vezi, ce ciudat! Am citit întâmplător, ţi-am spus că-s profesor de ţară, n-am nicio legătură cu artele. Nu reţin alt nume de acolo şi al dumitale, probabil, numai pentru că te-am cunoscut îmi vine acum în minte şi fac legătura.

— A citat pe mai mulţi, a dat şi reproduceri. De-ale mele nu. De fapt e prima expoziţie la care am participat. Atunci poate aş fi vrut să-mi fi reprodus şi o lucrare, dar pe urmă am devenit original! Intonă cuvântul cu o emfază ironică. Voi fi un sculptor care nu-şi va fotografia nicio lucrare şi nu voi da voie nici fotoreporterilor s-o facă. Vezi, sculptura trăieşte numai în spaţiu, e volum, o desfiinţezi dacă o transpui în suprafaţă plană. Fără a treia dimensiune sculptura nu poate trăi, ea are nevoie de aer, respiră, creşte…

Se însufleţise din nou, uitase complet de necazurile lui cu Caransebeşul, arăta ca dimineaţa, când se legăna în corcoduş.

— Nu cred că tocmai creşte, îl întrerupse Alexandrescu mai mult ca să-l incite îi plăcea verva lui pătimaşă. Am văzut şi eu statui care arătau uriaşe, impunătoare, aveau, ca să zic aşa, un prestigiu zeesc, pentru ca peste câţiva ani să-mi apară scăzute, arborând o semeţie prea mare pentru ele şi prea goală, îţi dai seama că vorbesc ca un

profan, te-am prevenit ce profesie am, dar cred că voi nu cioplişi sculpturi pentru voi, ci pentru noi, ăştia, amărâţii…

— Spune, spune, e foarte interesant ce spui.

Sculptorul Nicolae Bogdan nu o făcea din politeţe. Il pasiona într-adevăr dezbaterea.

In sfârşit, le sosiră sarmalele. Erau aproape reci, începeau să se sleiască. Inchinară şi băură amândoi paharele până la fund.

— Se vede că asta, şi Alexandrescu arătă spre paharul gol, mă face să vorbesc atâta. Uite ce vreau să spun. S-a făcut un cartier nou. Au instalat nişte statui, o sportivă, nu ştiu ce mai era pe acolo. Au plantat pe lângă ele şi nişte copaci. Ce să zic, era destul de frumos. Cam dezolant, dar mergea. Acum, dacă te duci, arborii sunt mari şi gipsurile alea au rămas atât de meschine de te apucă jalea.

— Ei, n-or fi chiar gipsuri. Ori bronz, ori piatră.

— Bronz, piatră, ce-or fi. Mi se pare bronz. Dar nu-ţi vine să te uiţi la ele.

— Da, e şi asta ceva. Natura şi omul nu prea se sufăr. Aşa e. La noi, plantele te copleşesc, parcă sintem la tropice. Iţi poţi imagina o Atenă sau o Romă în miezul Africii? Ai auzit de templele acelea de prin Indonezia, devorate de plante. Grecia, da, goală, cu ţărmii în soare… Elada e ea însăşi un nud, o statuie şi vegetaţia n-o îneacă, n-o asfixiază.

— Ai fost în Grecia? Aşa vorbeşti de mă faci să cred că ai fost.

— Nu, şi nici nu vreau să mă duc. Vezi că iar sunt original! Nu vreau să văd un Partenon sărac, măcinat, fără zei… Eu vorbesc de o Grecie pe care mi-o imaginez, o Eladă a mea, care trăieşte în mine.

— Să te întreb, cred că n-o să te superi, fata e o zeiţă greacă, din Grecia asta a ta?

— Cine, Dia?

— Da, puştanca cu jerseuaş alb.

— De ce, o ştii?

— Nu, n-o cunosc, dar cred că ştiu cum arată.

— Ei, aici am intrat pe alt tărâm. Sculptura o amânăm pentru o dată care se va anunţa. Dia, da… e o zeiţă, nu ştiu dacă greacă, poate pe jumătate, pe sfert. Da, să ştii, cred că are ceva sânge grecesc.

Privea iarba rară, aproape ofilită, ce cobora pe costişă spre plajă. Mai jos, abia ţinându-se pe pantă, lăsat într-un genunche, un om o uda cu furtunul. Ploaia arcuită reuşea parcă puţin să învioreze aerul, dar iarba, ajunsă aproape de culoarea nisipului, era atât de resemnată că n-

o mai impresiona nimic. Nicolae Bogdan nu vedea însă acolo uscăciunea, lui i se arăta ceva atât de viu, de proaspăt, că ar fi putut întinde mâna să-i facă semn să se apropie.

— Să ştii că e verosimil să fie întrucâtva grecoaică. Adică, îmi bat capul de pomană, în legătură cu ea orice e verosimil. Dar că e zeiţă nu mai încape vorbă. O zeiţă angajată la Meduza… Acum lăsase iarba, se uita la Alexandrescu şi se amuza. O zeiţă care adună farfuriile, goleşte scrumierele… Işi lasă, delicat, degetele în frapieră să vadă dacă apa e destul de rece. Mai aduce o bucată de gheaţă… Scoate de pe undeva, de sub stola ei roşie, lungă, uşoară, căzându-i până la sandale, un chibrit şt oferă foc câte unui distrat care şi-a luat Chesterfild sau Philips Moris, dar a uitat să-şi cumpere chibrite… O zeiţă în lege, nu găseşti?

— Da, după toate indiciile… Dar Meduza cine ar fi?

— Un bar. Deschis anul ăsta. Un local oribil, dar merită să-l vezi. Te invit eu într-o seară.

— Imi propusesem să merg la Western, zise Alexandrescu.

— La Wily Nonea. Nu-i nimic, mergem şi acolo. Vrei să auzi împuşcături şi să vezi calul pe ringul de dans. Ne ducem, dar o seară o facem la Meduza.

Era ora unu şi plaja se golea vertiginos. Căldura devenise înăbuşitoare. Departe, spre linia balizelor, se mai vedeau doar câţiva înotători singuratici. Unii treceau dincolo, fluieraţi mereu de oamenii din bărcile de salvare. Pe dig, nişte pescari picoteau lângă undiţele nemişcate. Pe cele patru scări ale coastei, mulţimea urca în şuvoaie, o masă tinzând numai în sus, revărsându-se înafară. Golful era un vas în fierbere care dă în foc.

Lui Bogdan îi convenea subiectul. Alexandrescu intui aceasta şi-l menţinu.

— Ei, cum a rămas, e grecoaică sau nu?

— Poate fi, dar la fel de bine poate fi persană, englezoaică, portugheză şi de orice naţie care îţi vine acum în minte.

Lui Alexandrescu i se păru că celălalt fantazează.

Bogdan îi observă neîncrederea şi continuă.

— Aşa e, nu glumesc. Ea n-are părinţi.

— I-au murit?

— Nu. N-a avut niciodată.

— Asta cum aş putea-o lua?

— La propriu. N-are nici tată, nici mamă. S-a născut din mare, ca

Venus.

— Aşa, da. Neglijasem posibilitatea asta.

— Sau, dacă preferi o explicaţie mai prozaică, mamă-sa a abandonat-o. A vrut s-o omoare când Dia avea vreo trei ani, n-a reuşit şi a aruncat-o pe undeva.

— Ea ştie?

— C-a vrut s-o omoare? Ştie, îşi aminteşte foarte bine. Nu ştie cine e mamă-sa, nici dacă mai trăieşte şi pe unde e. Iar tată-său, cu el e şi mai complicat, a fost unul din mulţii marinari care bat Marea Neagră şi câţi or fi tras pe la acea inimă primitoare acum optsprezece ani. Cu siguranţă, nici „doamna” nu l-ar fi ştiut indica dintre atâţia.

Alexandrescu nu ştiu ce ar trebui spus în situaţia aceasta, să se uimească, să consoleze, sau să revină la o temă mai degajată, cum ar fi sculptura, ori persistenţa caniculei. Ceru să li se facă plata.

— Coana Aristiţa n-o poate suferi, spuse Bogdan. Aci îmi spune să mă însor cu ea, aci că s-o las în pace, să nu-i sucesc capul şi, invariabil, să n-o mai vadă pe strada Cibela şi în general pe nicăieri.

— De când o cunoşti?

— De anul trecut. Tot aşa, stăteam la coana Aristiţa, e a patra vară de când stau la ea, şi o aduceam din când în când pe la mine. Anul trecut lucra la Eforie, în vara asta a intrat la Meduza. Lucrează noaptea, de la zece până după închiderea localului. O conduc uneori, după nouă, cu maşina. Autobuzele spre sud sunt foarte aglomerate. Vreau, după ce se încheie sezonul, s-o duc la Bucureşti să-mi pozeze. Aici nu pot lucra.

— Dar pe coana Aristiţa, de cind o cunoşti?

— De patru ani, nu ţi-am spus?

— Ştii că are o fotografie a Diei?

— A Diei? Nu cred să fie a ei. Mi-a cerut o fotografie, dar mi-a restituit-o a doua zi. Zicea să nu ştie fata.

— A mărit-o. Carte poştală. O ţine în sertarul mesei de bucătărie.

Bogdan rămase un moment nedumerit sau gândindu-se la altceva.

Mulţi plecau de la mesele învecinate. Alţii, urcaţi de la plajă, le luau locul. O sirenă vibră deasupra portului Tomis. Un vaporaş de cursă intra în radă. Alexandrescu îl văzu pe cel din faţa lui pălind. Rămăsese nemişcat, cu buzele tresărindu-i abia perceptibil, apoi îşi scoase portmoneul şi scotoci în el, cu faţa foarte plecată, ca spre a nu fi remarcat de cineva din cei ce se perindau pe lângă ei.

— A, ce surpriză! Uite-l pe maestrul Nicolae Bogdan…

O pereche se apropie de masa lor. Bărbatul, ca de treizeci şi opt de ani, spătos, purta o cămaşă rară, fără rever, pantaloni de balon, lungi, cu dungă, şi încălţăminte de piele bună, ceva între pantofi şi sandale. Pe capul bine proporţionat cu trupul atletic şavea o pălăriuţă albă de pânză, din cele destinate copiilor şi angajaţilor de la Salvamar. Era blond şi sub pălăriuţa cocoţată pe creştet i se vedea părul tuns scurt, des, mătăsos, pe care, dacă alţii l-ar avea, l-ar cultiva cu mai multă pasiune. Faţa şi braţele ii erau bronzate frumos. Alexandrescu îi conferi pe loc o diplomă de inginer agronom. Doamna era tot blondă, cu o rochie lejeră, verzuie, până deasupra genunchilor. Avea părul bogat, foarte deschis, înălţat în mai multe terase după sistemul culturilor de orez. In mână ducea o sacoşă de pai.

— Surpriza sezonului! Ce faci, domnu Bogdan? Şi aici ne întâlnim…

Ii întinse mâna.

Bogdan îi invită să facă cunoştinţă. Noul venit dete mâna cu Alexandrescu fără să-l privească şi nu-şi spuse numele. Părea fascinat de întâlnirea cu sculptorul. Pe parteneră o uitase, o lăsase la spatele lui, şi ea, stingherită, căuta din ochi o masă liberă.

— Ce faci? Ai mai fost pe acolo?

— Nu, zise Bogdan.

— Să ştii că şi eu am ceva neplăceri pentru neghiobia aia. Dar le rezolv cumva. Are băiatul nişte proptele… Cred că aranjăm şi soarta dumitale. De tot nu scapi, să nu-ţi faci iluzii, dar prescriem o doză mai mică, s-o poţi înghiţi.

— N-o să fie nevoie… Unde staţi?

— Ba, eu cred că o să fie. A ieşit destul de a dracului.

— O să vedem, spuse vag Bogdan.

— Bine, bine… Aţi mâncat? Să vă fie de bine! Mai au ăştia ceva? La revedere, domnu Bogdan, la revedere domnu!… Ne mai vedem, nu?

— Sigur, sigur. Ne mai vedem…

Se duse la femeia care găsise loc şi citea pagina ultimă a ziarului local.

— Asta la ce fermă îşi desfăşoară activitatea? întrebă Alexandrescu.

Bogdan nu răspunse imediat. Urmărea nava albă, cu trei catarge, care se întorcea dinspre Capul Midia. Tresări, ca şi cum abia atunci ar fi

auzit întrebarea.

— Şef la gura de exploatare Bolovăniş. La o carieră de marmură, spuse în timp ce-şi aprindea o ţigară Snagov.

— Cu ăsta ziceai că ai necazuri pe la Caransebeş?

— Cu ăsta, cu alţii…

Se ridicară şi urcară scările. Lumea, mai rară, încă mai ieşea de pe plajă. Omul cu „cântarul de persoane, verificaţi-vă greutatea, temperatura şi temperamentul" trecu pe lângă ei. Striga mereu, din obişnuinţă sau pentru a-i depista pe cei scăpaţi necântăriţi.

— Luăm o bragă? zise Alexandrescu, aşezându-se la rând în faţa gheretei.

— Da, fac eu cinste.

5

Seara era din nou la Mamaia şi-şi blestema, nu lipsa de fantezie, care-i prisosea, ci totala incapacitate practică. Nu era în stare să lege o vorbă cu un necunoscut şi îi era imposibil să înţeleagă, ziua, de pildă, ascultând zumzetul continuu şi egal al plajei, ce pot discuta, fără întrerupere, nişte oameni care se văd pentru prima dată şi care, în marea majoritate a cazurilor, nu se vor mai întâlni toată viaţa? Ce subiecte de interes comun reuşesc să găsească, în afară de fotbal, care în perioada aceasta e întrerupt, şi de situaţia internaţională, care se ştie cum evoluează? Dacă se nimerea într-un compartiment de tren şi ceilalţi angajau o discuţie, contribuia şi el cu paranteze restrânse sau, în caz de controversă, îşi dădea adeziunea uneia din părţi, ba mima, pe cât putea, şi o suficientă pasiune pentru a-şi arăta interesul şi că nu participă formal; cum plecau însă ceilalţi, coborau sau ieşeau pe culoar să fumeze, şi rămânea numai cu unul, simţea cum golul se cască în jurul lui cu intenţia vădită de a-l anihila. Ataca repede un subiect şi, cum de regulă acţiunea eşua, izbea imediat un altul, desfăşura scurte operaţii de hărţuire, dar simţea şi el cât de forţat sună totul şi, sau renunţa, sau, ca s-o dreagă, venea cu noi încercări, până-l scotea şi pe celălalt la fumat ori îl obliga să adoarmă. Dacă adversarul era o femeie, jocul se complica înzecit, îşi dăduse seama de asta mai ales aici, pe litoral, unde toţi capătă o uşurătate care-i face de nerecunoscut. Şi dimineaţa, şi în ora de după-masă când stătuse la plajă, după

despărţirea de Bogdan, văzuse destule femei tinere, singure, lungite pe câte un prosop, cu picioarele strălucind de nisip ca vârâte în ciorapi de paiete minuscule. Unele erau absorbite de soare, stăteau cu ochii închişi, cu faţa străluminată cum ar fi fredonat ceva încă neajuns sunet, mai abstract şi mai tulburător decât muzica; nu zâmbeau, dar întreg corpul le era surâs şi lumina le decupa din lume cu un nimb; briza le ridica la umeri, de-a lungul braţelor şi picioarelor, dune şerpuite, ele simţeau atacul continuu, gâdilitor, al nisipului dar nu se opuneau, de parcă fericirea acelor clipe calme ar fi lipsa desăvârşită de voinţă. Pe acelea era cu siguranţă păcat să le impacientezi. Dar vedeai destule plictisite de prea multă singurătate ori de aşteptare. De la un timp dădeau semne de nervozitate, cumpărau orice se întâmpla să se vândă ambulant pe plajă, ziare, bomboane cu susan, piersici şi le-ai fi procurat o bucurie nemăsurată dacă te-ai fi aşezat lângă ele şi le-ai fi spus indiferent ce. Totuşi, ce? Să începi cu probleme de servici, ai fi săvârşit lucrul cel mai neinspirat de care eşti în stare. A aduce cumva vorba despre soţi, ar fi o indelicateţe şi ceva total neamuzant. Tot eternele divagaţii sentimentale ar fi singurele în stare să mobilizeze interesul, dar e greu de găsit tonul potrivit: prea voalat aduce a literatură ori a psihologie şcolară, la mare totul freamătă de viaţă şi de francheţe; prea direct, nu e niciuna atât de lipsită de tact s-o ia de bună şi să mai întindă vorba.

Cu aceste amare observaţii asupra constituţiei lui, Grigore Alexandrescu se descoperi din nou singur, la Lotca, cu o întreagă seară goală înainte. Stătea aproape de bazinul cu peşti, la o masă cu doi bătrânei, bronzaţi şi cărunţi, ce semănau destul de bine unul cu altul şi care făceau eforturi cumplite să-şi ajusteze gândurile nemţeşte. Părea limba pe care o stăpânesc cel mai puţin, dar singura, probabil, în care reuşeau să comunice. Işi însoţeau expresiile de gesturi, dădeau din cap şi zâmbeau, apoi se crispau din nou şi mai aduceau la suprafaţă, cu greu, câte un cuvânt.

Bogdan plecase cu maşina, nu se ştie unde, coana Aristiţa bănuia că la Techirghiol sau la Mangalia, n-avea niciun rost să-l aştepte acasă, ştia că nu se va întoarce decât noaptea, târziu.

Când să intre la Lotca, în stradă îl văzuse pe şeful de la Bolovăniş. Nu mai era însoţit de doamna cu terase blonde, trecea într-un grup de bărbaţi, dintre care, pe unul, Alexandrescu parcă-l mai văzuse prin Timişoara. Şeful renunţase la pălăriuţa de pânză, era în

ţinută de seară, într-un costum gri, perfect croit, cu cravată. Alexandrescu îl salutase vag, nu ştia dacă acela îl mai reţine, dar îi răspunsese cu multă afecţiune. Ii păru rău că nu l-a oprit, pretextând ceva, şi să-l fi invitat la un vin. N-ar fi rămas cu totul singur.

Coincidenţa făcu ca tocmai atunci cel la care se gândea să apară în local. Işi roti privirea pe deasupra meselor, nu cu aerul că ar căuta pe cineva anume, ci cum ar vrea să vadă care-i situaţia. Apoi se duse lângă bazin şi se amestecă printre cei ce priveau crapii. Un chelner scotea câte un peşte, la comandă, şi-l ducea în bucătărie. Omul stătea acolo din pură distracţie, aşa cum, nu se ştie de ce, celor mai mulţi le place să se uite vreme îndelungată la peşti, sau chiar avea de gând să mănânce unul și și-l alegea. Intră imediat în vorbă cu ceilalţi privitori.

Masa lui Alexandrescu era aproape şi se auzea că cei de lângă bazin discută despre braconaj. Careva spuse că la ei se prind peştii cu furculiţa, şeful de la Bolovăniş râse, iar cel care vorbea deduse că n-a fost înţeles, că informaţia lui ar putea fi luată în glumă, cum ar fi vorba de o absurditate spusă ca să declanşeze hazul. Explică, cu toată seriozitatea, că noaptea, bineînţeles pe un râu mic, se duce omul cu un felinar sau o lanternă, peştele stă nemişcat sub lumină, doarme sau e ameţit, şi nu-ţi rămâne decât să împlânţi colţii furculiţei în el şi să-l scoţi afară. Procedeul are dezavantajul că, folosindu-se lampa, făptașii sunt prinşi foarte uşor. Şeful de la carieră spuse că mai rămân destui nedescoperiţi şi că, oricum, metoda e ingenioasă, lucru pe care celălalt îl confirmă.

Apoi, cel de la carieră se desprinse dintre ceilalţi şi veni direct la Alexandrescu. Se vede că îl zărise de cum intrase, dar n-a vrut să-l deranjeze. Ii examină în fugă pe cei doi bătrâni, îşi dădu seama că formează o societate aparte şi îi ceru voie lui Alexandrescu să se aşeze pentru că vrea să mănânce.

— Cum e vinul? întrebă. Poate fi abordat?

— Acceptabil, zise Alexandrescu. Cam dulce, dar şpriţ merge. Mie îmi place mai sec, la noi nu-s aşa de dulci.

Turnă puţin în paharul curat şi îl îmbie pe celălalt să-l guste.

— La mine ţine oricum. Intreb şi eu, aşa, cum e, ca un colecţionar, dar nu-l refuz pe niciunul. De unde eşti?

— De lângă Timişoara.

— Ei, păi suntem compatrioţi. Bănăţeni amândoi. Eu lucrez la Bolovăniş. Mă cheamă Pascu Cernat, nu ştiu dacă mi-ai reţinut numele

la amiază.

— Nu, dar mă bucur c-o pot face acum.

— Vezi, eu pe Grigore Alexandrescu l-am reţinut, râse cu un reproş jovial. Ai dreptate, la noi vinurile sunt mai grele. Ce e interesant, în Banat sunt toarte multe soiuri, unele de calitate excelentă, concurează Cotnarul sau Valea Călugărească, numai că nu-s aşa de cunoscute. Aici o mai ating şi eu, trecu la destăinuiri în timp ce se uita după chelner. In concediu, că-n timpul lucrului ştii cum e, trebuie să te mai abţii. Dar cum de eşti singur, unde ţi-e prietenul? Sau, ca să mă exprim mai corect, unde e prietenul nostru comun?

— Bogdan? Nu ştiu, a mers undeva cu maşina.

— Simpatic băiat. Dumneata cum îl vezi?

— Ştiu eu!? Il cunosc abia de azi-dimineaţă. Ce sa zic…

— Abia de acuma-l cunoşti?… Credeam că mai de mult. Nu ştiu dacă are talent – ţi-a spus că-i sculptor? – dar mie unuia-mi place: întreprinzător, ambiţios, se descurcă… Şi-i aşa, o fire veselă, te atrage.

Chelnerul sosi cu meniul. Căutară până să dea de coloana cu denumirile româneşti, căzură amândoi de acord să ia câte un grătar şi întrebară ce alt vin mai are. La kilogram nu se găsea decât un fel, cel din care beau, şi mai cerură unul.

— In ce vilă stai? se interesă Cernat.

Lui Alexandrescu îi veni să râdă.

— Ocup o vilă cu Bogdan. In exclusivitate, la o babă în Constanţa.

— Daaa? Cu el stai? Păi el ştiu unde stă, i-am văzut maşina de mai multe ori pe străduţa aia, cum îi zice…

— Cibela.

— Poate să-i zică şi aşa. E frumos acolo. Fata vă mai vizitează? Drăguţă, piţipoanca…

— N-am văzut-o decât o singură dată, zise Alexandrescu. Ştiţi, eu abia ieri am venit. Dar cum de cunoaşteţi maşina lui Bogdan?

— Păi numai aşa cum se poate cunoaşte un Fiat 600 albastru dintre alte zeci de Fiat-uri 600 albastre: după număr. Ţi-am spus că-l ştiu bine pe Bogdan, că-mi place, şi era firesc să-i reţin limuzina.

Cernat se salută cu cineva de la altă masă. Tineri, masaţi pe ring, într-o înghesuială care nu-i deranja, ci parcă le făcea bine, dansau în disperare. Orchestra, după repertoriu şi stil de interpretare, nu se putea deduce dacă e autohtonă sau străină şi anume cam din ce

regiune a continentului.

Le sosiră grătarele. Arătau îmbietor. Soarele de peste zi, apa sărată, tensiunea agreabilă care nu te oboseşte, dar nici nu te lasă să te odihneşti le făcuseră foame. Chelnerul le umplu din nou paharele şi ei le băură dintr-o dată înainte de a începe să mănânce.

— Bine că n-am luat ceva tare, zise Cernat. Vinul, dacă nu-l amesteci, e totuşi cea mai sfântă băutură. Şi parcă, din ce-l bei, din ce-i mai bun.

— Da, serios, îl aprobă sincer Alexandrescu care incepea să simtă o ameţeală plăcută, la început mi se părea prea aromat, nu puteam lua decât câte o înghiţitură, dar acum parcă-i mai acrişor. Şi după mâncare va merge şi mai straşnic.

Erau amândoi bine dispuşi, oameni fără program, care altfel s-ar fi plictisit şi sunt bucuroşi că întâmplarea i-a adunat la aceeaşi masă. Nu se mai simţeau străini, pereţii căptuşiţi cu stuf şi imitaţia de lămpi cu petrol degajau o atmosferă fără convenienţe, de cherhana.

— Dansăm? zise Cernat uitându-se iar pe deasupra meselor. Uite acolo o masă mare cu două care cam şomează. Ce zici?

— Pentru, aproape strigă Alexandrescu, deşi avu un moment pornirea de a se abţine. Işi consultă involuntar ţinuta şi, în comparaţie cu vestimentaţia celuilalt, fu cât pe-aci să ezite. Era în pantaloni şi în aceeaşi cămaşă de aseară. Se uită însă la dansatori şi constată că majoritatea erau îmbrăcaţi ca el, sau şi mai ponosiţi.

Fetele, ghicindu-le intenţia, se ridicară aproape înainte de a le solicita ei. Cernat, care era primul, o luă pe cea mai înaltă, lui Alexandrescu revenindu-i una slabă şi foarte înroşită de soare. Era blondă ca toată societatea din care provenea.

Nu-şi spuseră nimic tot timpul dansului, conveniseră tacit că n-ar izbuti să se înţeleagă şi tăceau strângându-se afectuos. Mişcările le executau fără dificultate, din pricina înghesuielii şi a diversităţii de stiluri nu se generalizase un singur fel de dans, cu reguli precise, fiecare era liber să improvizeze. De la un timp, el simţi că fata îl priveşte şi i se uită şi el cum putu mai binevoitor în ochii albaştri-diluaţi. Ea zâmbi şi arătă cu bărbia spre mare, iar el zâmbi la rându-i şi făcu semn că da. Interpretă acest scurt dialog mut ca o apreciere a ei la adresa Mării Negre, cât de plăcut e în vecinătatea ei, că azi a înotat sau cam aşa ceva. Oricare din variante merita aprobarea lui, fără rezerve. Când muzica încetă, ea ridică din umeri, trase aer adânc, apoi expiră

tare ca după gimnastică. Ii zâmbi iar, spuse un cuvânt în limba ei şi arătă cu braţul uşor spre apă. El se prefăcu că înţelege ce i-a spus, arătă şi el în aceeaşi direcţie şi se trezi luat de mână spre tobogan.

Fata începu să fugă, balansându-se şi râzând, el se luă după ea, urcară pe tobogan, se uitară amândoi în larg, prin întuneric, apoi în sus la cer, ascultară valurile ce se izbeau sub picioarele lor, ea îl prinse din nou de mână şi reveniră. Nespus de recunoscător lui Cernat pentru ideea cu dansul şi pentru scena suplimentară, o conduse de unde o luase, se înclină în faţa ei şi a comesenilor şi se întoarse la locul lui.

Cernat terminase din farfurie şi fuma.

— Aşa tinere, îl primi acela, o duci la nisip, muzica valurilor, ei, ei! noua generaţie, cum o scapi, cum calcă strâmb. I-ai dat întâlnire pe mâine?

— Incă nu, se fuduli Alexandrescu, asta o rezerv pentru ultimul dans.

— Ia un pahar. Eu am mai tras unul între timp. De-o mai ţineai la întuneric, găseai sticla goală.

Alexandrescu privi ca din întâmplare spre masa fetelor. Discutau foarte aprins între ele şi-şi râdeau cu complicitate.

— Să te întreb ceva în legătură cu domnul Nicolae Bogdan, zise Cernat destul de încet, dar răspicat, accentuând cuvintele. Işi aprindea o nouă ţigară.

— Da, răspunse Alexandrescu, trăgând concluzia că, după toate aparenţele, lăsase fetei cea mai bună impresie, şi că ea, după cât de veselă e, fără îndoială, abia aşteaptă să se termine pauza şi să se reia dansul.

— Dumneata ştii că prietenul nostru comun e puţin criminal?

Alexandrescu îl privi, zâmbi vag, aşteptă să vadă zâmbetul apărând şi pe faţa celuilalt. Cernat rămânea însă serios, reuşise să aprindă ţigara după ce stricase câteva chibrituri şi acum trăgea din ea. Il scruta.

— Ei, chiar aşa!? făcu Alexandrescu.

— Chiar aşa cum am spus. Am zis puţin, nu de tot. Un criminal începător, la începutul carierei. Ştii cum e, ca în orice meserie, mai întâi încerci, nu reuşeşti, iar mai probezi, până te califici. Dacă ai stofă poţi ajunge un meşter strălucit. Şi mă conving tot mai mult că băiatul ăsta are talent. După cum a început, iese ceva din el.

Alexandrescu nu spuse nimic. Simţi că ameţeala i se răscoleşte

în cap. Sorbi din pahar, să şi-o liniştească.

— Are până în prezent o încercare la activ, nereuşită, dar după măiestria cu care a gândit-o îl poţi considera de pe acum un tânăr de mare viitor. Dacă are intenţia să continue, în curând nu va mai da greş.

Vorbea mai rar decât avea ritmul obişnuit, nu puteai şti, din pricina vinului, sau cu intenţia de a i se reţine tot ce spune. Ajunseseră mai jos de jumătatea celei de a doua sticle, dar nu arăta ameţit.

— Vreţi să-mi spuneţi, domnule Cernat, ce e cu Bogdan? N-am înţeles.

Incercă să-şi aducă în minte figura sculptorului. Ii vedea corpul întreg, aşa, dezbrăcat, cum ieşise dimineaţa din cămăruţă, dar nu reuşi să-i desluşească faţa. I se întâmpla uneori, când se gândea concentrat la câte cineva, să nu-i poată reconstitui trăsăturile. Era ca şi cum după ce ai privit soarele, să nu vezi tocmai punctul la care te uiţi. In jur totul e clar, dar locul acela e ars de lumina ce-ţi persistă pe retină.

— Tocmai asta mă gândeam, zise Cernat, dacă să-ţi spun sau nu. N-aş vrea să-i fac vreun rău, deşi e cam târziu, lucrurile se cunosc. Va trebui, în orice caz, să avem grijă de el.

— Sunt ceva bănuieli împotriva lui?

— Din păcate nu-s bănuieli, sunt nişte fapte. Mă tot mir, stau şi mă gândesc, cum a luat hotărârea. Adică pornirea, hai, că i-o poţi explica, o fi avut omul motivele lui, dar cum de nu s-a gândit că totul se va descoperi? Când ziceam că are talent de ucigaş, glumeam, bineînţeles. Adevărul e că a lucrat copilăreşte. Norocul e că n-a mers până la capăt, adică el ce şi-a propus a făcut, numai că nu i-a ieşit pe de-a-ntregul. Putea fi şi mai pestriţă.

Alexandrescu făcu semn chelnerului să le umple paharele.

— Pe scurt, cum a fost? reluă Cernat. Ţi-am spus ca lucrez la Bolovăniş, la marmură. Ca bănăţean, trebuie să ştii unde vine. Am fost şef acolo, sau mai sunt, nu ştiu ce-o să se hotărască. Prostia mare e că, într-un fel, îmi vine să-mi dau cu pumnii în cap, l-am ajutat şi eu. Mă trezesc într-o zi cu el la mine. Nu ţi-a spus nimic?

— Nu, decât că are ceva complicaţii, n-a zis ce.

— Nici după ce ne-am întâlnit azi?

— Nu, eu nu l-am întrebat şi el nu mi-a spus.

— O să-ţi spună, de bună seamă, cunoşti care-i psihologia, omul ţine să se disculpe, să-i convingă pe toţi de nevinovăţia lui, şi pe cei care nu-l pot ajuta cu nimic. Zici că nu l-ai cunoscut mai dinainte?

— Nu, v-am spus, abia de azi.

— Vine la mine că ar avea nevoie de un bloc de marmură, nu prea mare, vreun metru înălţime să sculpteze nu ştiu ce. El e din Bucureşti. Zicea că-i trebuie o piatră albă-albăstruie, cu vinişoare albastre. Există aşa ceva, are şi o denumire specială, n-are importanţă. Imi explică el şi pricep cam ce-ar dori. Mi-a arătat un ziar în care scrie despre el, a vrut să-mi dea şi buletinul, bineînţeles că nu mi-a trebuit, ce să fac cu buletinul? I-am spus că nu se poate, că-l înţeleg, dar eu nu pot să-i dau, n-am voie. N-avea repartiţie, nimic, cum să-i dau? S-a tinut toată ziua de capul meu. Acuma, să ştii că marmură iese de acolo şi fără repartiţie, că nu-i uraniu. Dacă te duci pe valea Bistrei, din Caransebeş în sus, vezi nişte case ca vilele, ba cu plăci de marmură la faţadă, ba cu coloane de marmură, chiar cu trepte de marmură. De unde crezi c-au luat-o, de la cooperativă? Până la urmă, ca să scap de el, hai, să stăm de vorbă. Avem o fostă gură de exploatare la care nu se mai lucrează, peste nişte râpi, unde este din aia ce-i trebuia lui. I-am spus că-i dau noaptea un tânăr, un muncitor foarte bun, unul Onescu Petru, să se ducă cu el să i-o scoată. El, nu, că să i-l dau pe Vasile Petre, că a aranjat cu el, ăla-i de acord dacă îi dau aprobarea şi să nu se mai încurce şi cu alţii. Aici am făcut eu prostia că nu m-am gândit de ce-l preferă el pe Vasile Petre şi de altul nici nu vrea să audă. Am zis că tot una-i, şi Vasile Petre e muncitor foarte bun, aproape cincizeci de ani, cu protecţia muncii la el nu-s probleme, l-am chemat la mine în birou şi i-am zis să meargă seara pe la unsprezece cu băiatul, să-i arate ce-ar vrea şi să i-o facă. Vasile Petre e de pe lângă Dunăre, om de la baltă vine să taie bolovani, mai sunt şi din ăştia. Lucrează la noi de peste douăzeci de ani, eu acolo l-am găsit. Aşa am rămas. Mie Bogdan nu mi-a dat nimic, a vrut să-mi propună ceva, i-am spus că dacă face artă mie să nu-mi umble cu plocoane, cu ce pot ajut şi eu. Nu ştiu dacă lui Vasile Petre i-a promis ceva, asta se poate afla…

— Poate fi întrebat Vasile Petre, dacă asta prezintă vreo importanţă.

— Acuma nu mai poate fi întrebat…

Pe Alexandrescu îl străbătu un fior rece. Vru să-şi păstreze calmul. Se uită spre masa celor două fete, acum era ocupată de alţii, toţi finlandezii aceia, sau ce-or fi fost, piecaseră, cercetă cu privirea ringul de dans să vadă dacă fetele n-au mai rămas, nu mai erau, se duseseră pesemne la culcare, şi parcă-i păru rău. Se gândi iar la Nicolae Bogdan,

şi de data aceasta ii văzu figura atât de clar de parcă ar fi fost de faţă. Ceva nu era în regulă în veselia aceea prea copilărească a lui pentru cei douăzeci şi cinci-douăzeci şi şase de ani câţi trebuie să aibă. Fie că era spontană, fie că și-o impunea, ceva mocnea sub pojghiţa ei. Alexandrescu îi surprinsese acel ceva tulbure apărând la suprafaţă în timpul discuţiei de la amiază şi mai ales când venise Cernat. Nu părea o îngrijorare din acelea care vin şi trec şi a căror consistenţă e foarte labilă, ci ceva împovărător, care se anunţă de durată, nu ştii dacă nu de durata întregii vieţi. Una din acele răni care, chiar dacă se va vindeca, ştii că te va stigmatiza pentru totdeauna cu cicatricea ei desfiguratoare. Bogdan era asemeni unui peisaj frumos prin care hălăduieşte o fiară hăituită, nevăzută, dar peste urmele căreia se întâmplă să dai prin viroage umede, căreia, noaptea, te trezeşti că-i simţi răsuflarea, care e nevoită să se ascundă şi, din teamă şi amărărciune, poate să devină rea.

— Dar stai să vezi mai departe. Mi-a spus că transportul îl priveşte, i-am atras atenţia că o putem păţi amândoi, în primul rând eu, şi a zis că a aranjat cu un camion să i-o ducă până la gară şi de acolo nu ştiu, cu trenul. Deci seara la unsprezece s-a întâlnit cu Vasile Petre şi s-au dus la locul indicat. Omul şi-a luat uneltele, tot ce-i trebuia, o lampă electrică, şi s-au dus. Pe la douăsprezece fără un sfert sau fără zece un angajat de-al nostru trecea muchea dealului, locuia în sat, fusese nu ştiu de ce în comună, la primărie, întârziase la nişte neamuri şi se întorcea acasă. Era lună şi fluiera. Incă de când a început să urce muchea, a auzit ceva bocănituri, dar se grăbea să ajungă acasă, dimineaţa intra în schimb, şi-a zis că nu-l priveşte. Când era pe cărare la vreo două sute de metri de carieră a auzit un ţipăt, urmat de gemete şi nişte zgomote cum s-ar rostogoli pietrele. A alergat şi, la lumina lămpii, dar era şi lună, se vedea foarte bine, a văzut un om zdrobit sub pietre şi pe un necunoscut deasupra lui răsturnând cu ranga pietrele peste el. A strigat: „ce s-a-ntâmplat?” sau „ce faceţi, măi oameni?”, nu-şi aducea aminte ce a zis, atunci necunoscutul a aruncat ranga, s-a speriat şi n-a ştiut ce să facă, s-o ia la fugă sau să rămână pe loc. Omul a dat pietrele la o parte şi l-a recunoscut pe Vasile Petre. Era în stare gravă, abia mai gemea. De celălalt n-a mai avut grijă, să-l prindă, sau să-l întrebe ce caută acolo. A fugit până la exploatare, nu era prea departe, a anunţat echipa de salvare, mi-au dat mie telefon. Cei de la salvare ajunseseră înaintea mea, l-au găsit pe Bogdan tot acolo, stând pe o piatră, tremurând, cu faţa în pumni. Şi-a dat seama că n-are rost să

fugă, chiar dacă Vasile Petre murea şi nu mai putea declara, iar alţii nu ştiau nimic – el tot nu putea scăpa, doar eram eu care ştiam pe cine trimisesem acolo, şi mai era cel cu camionul, cu care vorbise…

Chelnerul îi întrebă dacă nu doresc o cafea, sau să le mai aducă vin. Cernat ceru alune americane.

— Când s-a întâmplat asta? zise Alexandrescu.

— In 24 iulie, acum – Cernat socoti în gând – nouă sau zece zile. Miercuri, săptămâna cealaltă.

— Cum îl chema pe omul care i-a găsit?

— Lupulescu. E artificier. Pe Vasile Petre l-au dus la spital, e inconştient, spun că are şanse să scape, dar nu vai mai fi apt de lucru. Pe Bogdan l-au ţinut o zi sau două la cercetări, apoi i-au dat drumul, sigur, se întocmeşte dosarul. Vineri seara m-a căutat şi m-a întrebat ce-i de făcut. Mi-a venit să-i dau cu ceva, cu o măciucă în cap, după tot ce-a isprăvit mă întreabă pe mine să-i dau sfaturi. I-am spus că nu ştiu nici eu ce-i de făcut, să aşteptăm să se lămurească lucrurile şi să mă lase în pace, să se ducă de unde a venit.

— Aveţi impresia că a fost tentativă de omor?

— Dumneata ce impresie ai? Are cine să stabilească ce a fost. Dar pentru mine totul e cât se poate de clar.

Pascu Cernat vorbise precipitat, în fraze dezlănţuite afectiv. Cât timp relatase episodul şi împrejurările în care se produsese nu mai trăda stăpânirea de sine obişnuită, se vedea că subiectul, cum e şi firesc, nu-l putea lăsa rece. Vorbirea i se desfăşurase în construcţii aproximative, care se desfăceau una din alta, cam la voia întâmplării, specifică stilului oral sau aşa cum Alexandrescu mai întâlnise prin unele proze moderne. Cernat era un om simplu, trecut printr-un institut sau numai printr-o şcoală tehnică, poate înscris la nişte cursuri fără frecvenţă, ajuns şef de sector. Oamenii de categoria lui îşi însuşesc prin şedinţe pe care le prezidează sau în cadrul cărora iau obligatoriu cuvântul, ori în relaţiile cu oficialităţile, un gen de comportare şi de exprimare care le dau un anume lustru, o prestanţă. Când însă se tulbură ceva în ei – şi Cernat trecea printr-o încercare dură – revin la expresia jilavă, necontrolată şi firească. Chiar acum, aproape că se căina:

— Iţi dai seama, dragă Alexandrescule, în ce stare mă aflu eu. Cu protecţia muncii e foarte sever. Hai, dacă se întâmpla în orele de lucru, la locul de muncă, era altceva, deşi nici atunci nu-mi era uşor, când te

gândeşti numai câte anchete îţi pică pe cap. Dar aşa... Cine i-a dat aprobarea să se ducă noaptea acolo? Eu, nu? Acuma o să mă mute, mă retrogradează, bine nu ies. Puteam şi aşa: nu ştiu nimic, n-am niciun amestec. N-am schimbat cu băiatul ăsta nici două vorbe, are martori? Are ceva în scris de la mine? Dacă se înzdrăveneşte Vasile Petre şi spune, neg. Nu i-am dat nicio dispoziţie, ăsta l-a mituit, el e necinstit şi s-a băgat singur să-şi frângă gâtul. Dar unde-ar fi cinstea mea? Am partea mea de vină, ispășesc, nu? Unde mai pui că la mijloc nu-i o întâmplare, numai aşa, ci e vorba de o crimă. Să laşi, nepedepsit un tâlhar care zdrobeşte oasele unui om nevinovat? Deşi, n-o Să crezi, că altul n-ar fi aşa, atunci m-a revoltat de i-aş fi crăpat capul cu mâna mea, dar pe urmă aproape mi s-a făcut milă de nefericitul ăsta de Bogdan. Om tânăr, cu toată viaţa înaintea lui, să-şi mănânce zilele aşa pentru o prostie de care poate acum şi lui îi pare rău. Mie mare lucru n-are ce să mi se-ntâmple, capul nu mi-l taie, tot ce pot e să-ncerc să fac ceva pentru el, să nu-l înfunde. Cum mă vezi, am o inimă moale, mă crezi?

— Cum de v-aţi luat concediu tocmai acum? Acolo bănuiesc că e nevoie de dumneavoastră, nu?

— La început era să nu-mi dea drumul, dar chestia asta m-a afectat cum nu-ţi poţi închipui. Am reuşit cumva să plec. Mi-am luat un concediu medical. Stau câteva zile şi mă întorc, îmi întrerup concediul, ce să fac? nu pot lăsa lucrurile aşa, încurcate.

Pascu Cernat redevenise şef. Işi vărsase năduful şi se liniştise. Acum rupea altfel fraza. Nu-şi dădea importanţă, pur şi simplu reintrase în cea de a doua natură a lui. Ameţeala lui Alexandrescu se rarefiase considerabil. Ascultase totul cu încordare şi suprasolicitarea făcuse aproape cât un duş înviorător.

— Cum explicaţi că Bogdan, care, cred că recunoaşteţi, e un om inteligent, a pus la cale o încercare de omor într-un mod atât de riscant pentru el? Afară doar de cazul că-l includem într-una din formele de alienare psihică... Vine, adică, la dumneavoastră, vă cere să i-l daţi pe Vasile Petre să-l bage intr-o grotă şi doboară nişte bolovani peste el...

— Ei, planul nu era chiar atât de stupid. El mi-a prezentat o cerere nevinovată (lăsând la o parte aspectul economic). Are omul nevoie de o bucată de marmură, una de o anumită structură şi culoare, se duce la carieră să şi-o aleagă. Intră cu viitoarea victimă în carieră. Până aici nimic suspect. El miza pe reuşita planului. N-avea de unde să ştie nici că Vasile Petre va scăpa cu viaţă, nici că Lupulescu vu trece

noaptea pe acolo. Cum se desfăşura toată operaţiunea? Vasile Petre începe să taie stânca. Bogdan doboară nişte pietre peste el, dacă nu altfel, ii dă, în cap cu una și mai îngrămădeşte câteva deasupra. După care pleacă. Se duce frumos undeva, Îşi stabilise el un loc, și se culcă. Vasile Petre va fi găsit strivit. Poate chiar înainte de asta, Bogdan va veni şi va întreba ce-i cu piatra lui, mă va întreba pe mine unde e Vasile. Va spune că el i-a indicat de unde să taie şi l-a lăsat singur, neputându-i fi de niciun ajutor. Ar fi urmat, așa ar spune el, ca u doua zi sau noaptea următoare să vină cu camionul şi să şi-o ia. Va putea dovedi că el n-a stat în carieră mai mult de zece minute şi că şi-a petrecut noaptea în cutare loc. Un alibi e uşor de fabricat. Deci, el a lăsat omul lucrând, ce s-a întâmplat după aceea n-are de unde şti. Ce e asta? Un accident de muncă, un accident limpede, clasic. Va fi interogat, mă vor lua şi pe mine la rost, ce mai contează? Nu se va întâmpla absolut nimic grav. Câţi oameni îşi lasă oasele prin cariere de piatră!… Pătimeşte cineva din pricina unei întâmplări nefericite, de care nu-i vinovat cu nimic? Sunt catastrofe unde pier zeci de oameni. Doar citeşti ziarul…

Alexandrescu vru să mai întrebe ceva, dar Cernat chemă să li se facă plata. Spuse că mai au timp de discuţii până la troleibus.

Merseră un timp tăcuţi. Recapitulau în gând momentele întâmplării sau căutau să-și lămurească unele întrebări. Era cam răcoare, vântul se iuţise și Alexandrescu se înfiora numai în cămașă.

— Cu el aş zice că n-ai avea de ce să dezbaţi toate astea, spuse într-un târziu Cernat. Ce să-l mai amărăşti! Ţi-am spus că n-am nicio intenţie să-i îngreuiez situaţia. A mea nici nu se uşurează, nici nu se agravează prin condamnarea lui, și eu nici nu-s chiar ameninţat. Dar soarta lui e foarte serios în joc.

— Voiam să vă mai întreb… începu Alexandrescu odată ce intrară pe o alee ce ducea spre şoseaua de pe malul ghiolului. Adică, întreb şi eu aşa, mai mult mă întreb pe mine, numai că gândesc cu voce tare. Cu ajutorul dumneavoastră voi reuși să-mi luminez unele nedumeriri. M-aţi făcut curios, și nu numai atât, mi-aţi procurat nişte emoţii sumbre.

— Cum explică el? Asta voiai să zici?

— Bogdan îl cunoştea pe Vasile Petre?

— Asta m-am întrebat şi eu, numai că, din păcate, prea târziu, după consumarea faptului. La început nu mi s-a părut suspect că insistă să i-l dau pe Vasile Petre, am luat-o de bună aşa cum mi-a

vândut-o el, că s-au înţeles, şi atâta tot. N-aveam de ce mă opune. Natural, după atentat, primul lucru pe care am ţinut să-l aflu (o făceau organele de anchetă şi fără mine, dar m-am interesat şi eu) a fost: ce legătură există între cei doi? Ei, aici e aici. Bogdan e născut într-un sat din lunca Dunării, vecin cu satul lui Vasile Petre. Ce i-o fi făcut Vasile Petre, în tinereţe, tatălui lui Bogdan nu ştiu – sper că între timp s-a aflat unde trebuie – din ce nu au înţeles, destul că acela a vrut să-l omoare.

— Tatăl lui Nicolae Bogdan pe Vasile Petre?

— Exact. Din pricina asta, Vasile, pe la douăzeci şl cinci de ani, a plecat din sat şi şi-a pierdut urma. A intrat la cariera asta. Cum l-a dibuit băiatul, de asemeni nu ştiu. Trebuie să lucreze o răzbunare cumplită ca după douăzeci de ani fiul să vină să-l sugrume pe cel urmărit.

Trecuseră de staţia troleibuzului şi continuară să meargă până la următoarea. Nu-şi mai spuseră niciun cuvânt. Era după douăsprezece, dar, judecind după mişcarea din jur, ai fi zis că abia se înserase. Aici noţiunea de oră târzie nu exista. Orchestrele se ingânau în replici stridente sau înăbuşite. Soliste înregistrate cu litere mari pe panouri uriaşe puneau la încercare melodicitatea limbilor indo-europene. Perechi expansive sau căzute în ele rătăceau ca-n miezul zilei.

Sosi un troleibuz.

6

Maşina gonea pe asfaltul negru. Făcu câteva tentative de depăşire, dar era imposibil. Din faţă altele veneau în viteză într-un convoi neîntrerupt. Ea însăşi era integrată în şirul ce se năpustea spre sud, îşi pierduse independenţa, avea în faţă un Taunus, în spate un Ford de tip vechi, şi se deplasa odată cu toate celelalte. Două paralele, constituite din toate tipurile posibile de autoturisme, alunecau una pe lângă alta, dreapta înainte, cealaltă în sens invers, într-o mişcare lină, uniformă, într-o asemenea ordine, că accidentele de circulaţie păreau o absurditate.

Era încă răcoare, deşi, în stânga, soarele se înălţase mult deasupra mării. Ţărmul apărea din când în când, cu apele strălucind

orbitor, ca să se ascundă apoi după ondulaţii de teren roase şi încremenite. De o parte şi de alta a şoselei, roua, înainte de a se pierde în văzduhul sărat, mai făcea o ultimă încercare să înviorеze ierburile rare, cu lujeri aspri ca de calcar. Sfârşitul verii se lăsa presimţit. Piersicii pitici arătau cu frunzele înguste pământul.

Bogdan conducea uşor, lăsat pe spate, jucându-se cu volanul ca din nevoia de a face ceva cu mâinile. Nu trăda nicio concentrare şi, privindu-l, aveai impresia că mişcarea se desfăşoară fără efort, imponderabil, cum îţi apar dirijările de maşini pe un ecran de cinematograf.

Alexandrescu începea să-şi revină. Privea câmpurile măcinate, cu vegetaţia pământie, cotropite de soarele încă puternic, şi simţea cum prinde puteri încet. Iarăşi se trezise nemulţumit că nici nu doarme, nici nu e în stare să sară din pat. Ar fi vrut să poată dormi măcar până la zece. Duminica, îşi zisese morocănos, şi în internate deşteptarea se dă mai târziu. Apoi îi bătuse Bogdan în geamul ce da spre curte şi-l strigase să meargă împreună la Eforie. Vazând că apelul rămâne fără efect, năvălise în cameră, aruncase de pe el cearşaful cu care se învelise, îl trăsese afară şi-l stropise cu apă de la fântână, spre hazul coanei Aristiţa şi a sezoniştilor din vecini, suiţi pe la garduri. După care-l vârâse în Fiat.

In scurtele momente cât se căznise în aşternut sau sa se trezească, sau să adoarmă din nou şi să nu vegeteze în starea aceea leşioasă, avusese revelaţia siură a ratării acestui concediu şi, pe parcursul unui an, puţine lucruri pot fi mai triste decât, după lungi aşteptări, o vacanţă compromisă. De cum calcase în Constanţa, o coană zbârcită îl arestase pur si simplu, profitând de condiţia lui de om nedumerit, il vârâse între nişte indivizi dubioşi, sau măcar nefericiţi, care ţin să-şi deşarte nenorocirile în sufletul lui, de bună seamă tot aşa, văzându-l înţelegător şi dotat cu o răbdare mai îndelungă decât a altora. Platise două sute de lei, ceea ce acoperea cinci zile, si va trebui să mediteze serios dacă la expirarea acestora nu va fi cazul să se mute în altă parte. Se si beţivănise, ieri la amiază cu şliboviţă, pe o căldură năucitoare, aseară cu vin. Doarme puţin şi, ziua, intr-un târziu, parcă se mai pune pe picioare, dar dimineţile sunt un adevărat calvar. Acum, după abia citeva minute de cursă, când intrau în Eforie, fu intrucâtva fericit că se drege mai curând decât se asteptase: după simptomele de la sculare, crezuse că până la unsprezece nu va fi bun de nimic.

Sportivitatea lui Bogdan şi dinamica uşoară a şoselei îl inriuriseră binefăcător.

Parcară maşina în piaţeta de lângă agenţia de voiaj, cumpărară piersici de la o gheretă şi, pe lângă femeile ce vindeau şiraguri de scoici, o luară spre plajă. Coborând treptele falezei văzură marea îngustându-se, cu fiecare pas, cum ar apune înaintea lor. Se instalară lângă un dig, îşi atârnară îmbrăcămintea în cuiele bătute în zidul falezei şi salutară un vaporaş care, de la extremitatea cealaltă a digului, pornea spre Mangalia. Alexandrescu se aruncă în apă.

Inotă vreo douăzeci de minute. Apa era incredibil de limpede, se vedeau stâncile roşcate pe fund, de câteva ori se lăsă până la ele încercând să scoată vreo piatră. Erau foarte bine înfipte în nisip. Se lovi uşor ia o gleznă. Trecu mult de balize, pe unde o jună plutea întinsă pe spate, cu ochii închişi, pe o saltea pneumatică, nu-i păsă de avertismentele omului de la Salvamar şi, abia când barca vâsli spre el, se întoarse.

Bogdan juca fotbal cu o minge roşie de copii într-un grup de compoziţie naţională foarte amestecată. Mingea zbura mereu în apă, câte zece atacanţi plonjau după ea şi meciul se relua. Il văzu pe Alexandrescu ud, întinzându-se cu o plăcută lene la soare, mai şută o dată şi veni lângă el.

— Nu e rece deloc, zise, am intrat şi eu de câteva ori după minge, e tocmai potrivită.

— Da, e cum nu se poate mai potrivită, spuse Alexandrescu care stătea cu faţa în jos, cu capul pe mâini.

— Ei, cum te simţi? Ţi-a trecut somnul? După cum înotai, erai de nerecunoscut, cel de dimineaţă parcă nu erai tot tu…

— Superb. Mi-a trecut. Cine zice că eram tot eu? Mi-ai pus trei întrebări, ţi-am dat tot atâtea răspunsuri. Nu-i pedagogic, dar ce să-i faci!

— Domnu Alexandrescu, ce te-a adus pe litoral? Ce urmăreşti? Să-ţi iau un interviu…

— Drept să-ţi spun, urmăresc un pescăruş. L-am auzit ţipând, dar încă n-am dat de el. Sper să-l intâlnesc aici, pe plaja asta. I-am văzut urma, uite colo, lângă tabla aia pe care scrie cu roşu: „NU DEPĂŞIŢI LINIA BALIZELOR. PERICOL DE INEC”.

— Nu aşa te-am întrebat, Grigore. Ce faci pe ironicul? Crezi că-ţi stă mai bine caraghios? Nu ce urmăreşti vânătoreşte, ce te-a atras? Ce

te-a chemat aici? Iţi iau un interviu serios. Despre mare. Am chestionat până acum peste treizeci de inşi. Ştii ce crestomaţie a ieşit? Păcat că nu e cine s-o publice. Acum te întreb pe tine. Vezi ce importanţă îţi dau. Idee n-ai câte îi pot aduce pe oameni la mare. Şi cite îi alungă, îi împiedică să vină. Pe tine ce te-a adus?

— Răspunde-mi tu. Nu mă eschivez, o să-ţi spun şi eu, dar mă atrag foarte multe. Vreau să ştiu în ce sferă să mă înscriu, cam la ce categorie de elemente să mă refer.

— Pe mine, Dobrogea…

— Cam general. Dacă aşa îţi arată toată ancheta, parcă mă cam părăseşte entuziasmul.

— Stai puţin. Nu ţi-am dat o denumire geografică, pentru mine cuvântul semnifică altceva, sau nu numai atât. Ţi-am vorbit ieri ceva despre Grecia, mai reţii ce ţi-am spus?

— Da, cred că destul de exact.

Alexandrescu nu-i lua în nume de rău eseistica orală şi pretenţia de a fi memorată. Tânărul sculptor îşi crease o lume a lui, şi asta tot era ceva. Faţă de cei care n-au niciuna.. Bogdan intui primejdia de a nu fi luat în serios şi spuse:

— Dar, văd că te supun unui ciclu de conferinţe…

— Nu, te rog să continui.

— Vezi, Dobrogea e o Eladă, o Eladă a Nordului. Cea mai nordică. O lume scufundată în aer. In timp. Albă, abia întrezărită, ca printr-un voal. Atât de depărtată, chiar atunci când ne aşterne sub paşi ţăndările gloriei ei. Dormind. O lume a morţilor frumoşi. Ştiai că există morţi frumoşi? Măreţi şi nepieritori…

Expunerea era cam patetică, dar sinceră, şi sinceritatea poate înnobila orice cuvânt, până şi interjecţia.

— Te pasionează morţii? Te întâlneşti cu ei? Intâlnirea cu ei e, în general, imposibilă, dar se zice că unii reuşesc performanţa.

Bogdan răspunse cu toată naturaleţea:

— Da. Am unele întâlniri cu ei. Cu cei frumoşi.

— Noaptea? Aşa se zice…

— Da, noaptea. Mă vizitează. Nu-mi dau pace să trăiesc. Sunt unii nemaipomenit de frumoşi.

Mingea trecu peste ei, săltând. Bogdan sări şi o trimise cu piciorul spre cei ce jucau.

— Tu, Grigore, ai văzut prin muzee statui, cele mai multe de

zei…

— Asta am remarcat şi eu. Mi-am explicat aşa, că ei aveau posibilităţi mai mari decât noi, muritorii, îşi mai permiteau câte un lux în plus.

— Aproape toate sunt fără capete. Asta cum o interpretezi?

— Intr-un singur fel: gâtul e mai fragil, fie şi de piatră. Ca la oameni, se frânge mai uşor.

— Fizic, da, zise Bogdan. Dar explicaţia e insuficientă. Unde sunt capetele acelea, de ce n-au fost găsite acolo, lângă trunchiuri? Au dispărut. Erau de prisos. O reprezentare prea concretă, care strica, şi natura a venit cu un corectiv: decapitarea. Natura a realizat arta cea mai abstractă şi mai pură – absenţa. In locul acelui cap, pe care artistul l-a dichisit cum a putut mai bine, dar care, oricât de frumos, nu putea semăna decât cu al unui funcţionar, al unui sportiv imbecil, ori al unei femeiuşti oarecare, a pus golul, absenţa. Ţi-a dat posibilitatea, nelimitata posibilitate de a-ţi închipui acolo orice expresie, de a-ţi imagina duhul. Ce poate fi mai frumos?

— Ieri parcă spuneai că natura şi omul nu-s în cele mai cordiale relaţii, nu prea colaborează…

— Dar asta spun şi acum. Natura a distrus ceea co omul făcuse rău, sărac, limitat, şi a deschis o perspectivă pe care artistul n-o ştiuse gândi. In loc de un cap banal, un întreg necuprins…

— Iartă-mă, spuse Alexandrescu, te-am avertizat că ai în faţa ta un profan veritabil, şi cu ăştia nu poţi jongla. Teoria ta despre absenţa capetelor îmi ridică o sută şi ceva de întrebări. Te scutesc, nu-ţi pun decât una. Dia are un cap frumos, nu?

— Eu îl văd frumos. Şi cred că nu numai eu.

— Ţi-o poţi imagina fără el?

Bogdan păru încurcat. Nu răspunse.

— Spuneai că vrei să-ţi pozeze. O vei face fără cap?

— In mod sigur. N-o să scot o fotografie în relief. Fu nu execut măşti, mulaje faciale.

— Atunci de ce ai nevoie de model?

— Bine, capul ei va exista, dar invizibil, absent ca al zeilor vechi.

— O decapitare, aşa… Uşor, artistic..

— Cam aşa, cam aşa. Văd că prinzi.

— Ce urmăreşti tu, Nicolae Bogdan, cu arta ta? Unde vrei s-ajungi?

Nici de data aceasta sculptorul nu răspunse imediat. Fraza ce i se adresa avea cel puţin două sensuri. Păru a le sesiza. Poate cumpănea căruia dintre ele să-i răspundă, sau cum să le cuprindă pe amândouă.

— Tu ai privit vreodată o marmură? zise. Atent, aşa, vreo oră?

— Recunosc că nu, spuse Alexandrescu schimbându-şi poziţia, expunându-se altfel la soare.

— Vezi, totul curge prea repede, e prea fluid atât de alunecător că-şi pierde consistenţa. Eu trebuie să realizez staticul, să opresc trecerea. E ceva îngrozitor de greu şi de frumos, dătător de coşmaruri, dar şi de voluptate.

Alexandrescu îşi fixă privirea pe faţa lui şi şi-o ţinu aşa, ca şi cum s-ar gândi, dar de fapt îl studia, prima dată cu toată atenţia. Se gândise mult astănoapte la cele ce i le povestise Cernat, şi nu le credea. Nu putea să le creadă, refuza. Bogdan – un ucigaş? Făcea eforturi să înlăture posibilitatea aceasta, să şi-o scoată din cap, s-o uite. Dar ceva se schimbase în atitudinea lui faţă de provizoriul său vecin. Nu mai reuşea să şi-l apropie ca înainte. I se expusese o eventualitate absurdă, pe care încă nu şi-o confirmase, dar nici nu putea face abstracţie de ea. Cernat vedea lucrurile brut, poate că prea schematic, asta pentru că numai atâta izbutea, sau din pricină că fusese în miezul faptelor, el însuşi implicat tangenţial în reţeaua lor, şi aşa i se dezvăluiau cu toată concreteţea, mai oribil şi, în acelaşi timp, mai simplu. Dar tânărul acesta fotogenic, dacă in el se ascunde un făptuitor de rele, apoi e unul de o complexitate pe care Cernat n-o poate pricepe şl nici bănui. Asta nu ucide din vendetă, nici că i s-au aprins nervii, ca apoi să regrete, ăsta are teoria lui, motivări de alt ordin: estetic. Dacă e aşa, ceva nu-i în regulă pe undeva, prin constituţia lui. Intr-o singură zonă.. încolo e absolut normal, inteligent, nu-i exclus că şi foarte talentat. O mică dereglare, aceea însă fatală, a desfiinţat hotarul dintre artă şl viaţă, confundă oamenii cu pietrele sau măcar îi priveşte cu exact acelaşi simţământ. Şi e în stare, după ce acţionează, nu de pocăinţă, fie şi formală, ci să se justifice elevat. A încercat cu Vasile Petre şi încă nu se ştie dacă e la prima încercare. In fantasmagoria lui, un asasinat într-o carieră de marmură, printre pietre cu carnea albă, rece, de o paloare lunară, cu vinişoare albastre, trebuie să arate fascinant.

Hotărât, ceva, o umbră vâscoasă se lăsase între ei. Conştiinţa că stă întins lângă un criminal, real sau virtual, amândoi goi, aproape ca primii strămoşi, îl umplea pe Alexandrescu de o repulsie insuportabilă.

Il şi incita.

— Dar începuseşi să vorbeşti despre marmură. Tu, fireşte, ai privit-o mult, nu ca mine. Iţi place?

— Enorm. Cel mai mult. Sunt îndrăgostit de ea.

— Ea semnifică staticul, durata, nu?

— In cel mai înalt grad. Dacă n-ar fi materie, aş zice că o face la modul absolut. Văd că prinzi lecţia.

— Poate mă converteşti. Şi marmura asta, în stare naturală să zicem într-o carieră, acolo, la sursă, încă nedesfigurată de forme, aşa, în blocuri mari, ţăndărită la întâmplare, trebuie să arate teribil…

Era rândul lui Bogdan să-şi privească interlocutorul, parcă bănuitor, dar nu respinse jocul propus.

— Superb!

— Ucigătoare…

— Ucigător de frumoasă!

— Bună să oprească curgerea, să facă viaţa să încremenească, şi nu respingător, orbii. Fastuos, sublim…

— Ce vrei să spui?

— Încercam să-mi închipui. Poate nu e aşa. N-am fost niciodată într-o carieră de marmură. Aş vrea să văd una.

— Ce vrei să spui? Fii mai exact.

Inţelesese. Merseseră prea departe, jocul devenea periculos.

Bogdan se posomori din nou, luă expresia chinuită pe care Alexandrescu i-o cunoştea. Cu aceea se închidea în el, se zăvora.

Nu, nu acesta e momentul. Acum nu va mărturisi nimic. Nu trebuie să insiste, e de prisos şi l-ar face să devină precaut, să-l evite. Il lasă să se gândească, să se întrebe dacă Alexandrescu ştie şi cam cât. Teama, ca totdeauna, va fi că ăstalalt ştie mai mult decât cunoaşte în realitate. Explicaţia va avea loc, cu siguranţă. Cu condiţia ca acum să se oprească aici. I s-a strecurat bănuiala că Alexandrescu ştie şi va ţine singur, cu tot dinadinsul, să se destăinuie, să se justifice. Acum trebuie să-l lase.

— Bogdan, azi de ce nu eşti cu Dia?

— Ea doarme. Sâmbătă noaptea stă până foarte târziu. Azi-dimineaţă sigur a terminat după cinci. Dar după-masă ne întâlnim.

— Uf, dar s-a făcut târziu, se miră Alexandrescu luându-şi ceasul din buzunarul pantalonilor atârnaţi in cuiul înfipt în zid. Mâncăm ceva? Totul curge prea repede, ca să te citez.

Lui Bogdan nu-i făcu nicio plăcere să-şi amintească discuţia de adineauri. Spuse:

— Hai, să plecăm!

— Mai intrăm o dată în apă şi ne ducem. Rămânem în Eforie pentru prânz? Poate găsim morun la grătar.

7

Din şoseaua ce duce spre sud, într-un loc deschis şi uşor bombat, ca un scut, se desprinde în stinga un drumeag neasfaltat, prăfos, ce se pierde repede printre tufele mici, albicioase, un neam de salcie sau de răchită. Aici autobuzul nu opreşte decât dacă se anunţă amatori să coboare sau dacă, jos, se nimereşte să aştepte cineva. Ai zice că drumeagul duce la vreo măruntă aşezare de pescari, pe ţărmul ce se ghiceşte în apropiere, dacă tocmai la bifurcaţie nu te-ar întâmpina un panou cu litere mari, albe, pe fond albastru:

O SEARA DE NEUITAT O PUTEŢI PETRECE NUMAI LA MEDUZA

AMBIANŢA ANTICA MUZICA EXCELENTA BĂUTURI INDIGENE ŞI STRĂINE SURPRIZE

In colţul stâng de sus, o figură decorativă, executată în nuanţe de roşu, înfăţişează, înfipt într-un trident neptunian, monstrul mitologic care a dat numele localului. In acel început de august, vopseaua reclamei arăta încă proaspăt, nedecolorată şi nescorojită de soare.

Drumul coboară lin, apoi, flancat de păpuriş şi stuf înalt, urmează un grind printre două viroage mlăştinoase mirosind a putred şi a nămol. După vreo cinci sute de metri se înfundă într-o vărsătură de nisip mare, din scoici sfărmate. Aci, pe ţărm, te întâmpină o fortăreaţă strimtă, întărită din trei părţi cu zid înalt şi deschisă spre mare. Singura discontinuitate a zidului e un portic înalt, încadrat de două coloane deasupra cărora arde câte o faclă în cupe asemănătoare celor ce se văd la deschiderea olimpiadelor. In stânga, o mică fereastră pătrată indică ghişeul de bilete.

Pe nisipul din faţa intrării, noaptea, pot fi văzute câteva maşini abandonate la întâmplare, ca aruncate de valuri după un naufragiu. Locul, departe de marile staţiuni, e foarte puţin frecventat.

Imprejurimea e pustie, cu excepţia celor două facle şi a unei zarişti palide ce se ridică difuz de dincolo de ziduri nu se mai vede nicio lumină, şi invitaţia din marginea şoselei reuşeşte să ispitească destul de puţini trecători. Meduza „n-are încă vad”, susţine responsabilul, Pericle Stoenescu, e deschisă abia din iunie, dar până la sfârşitul acestui sezon va concura cu punctele de cea mai mare atracţie de pe întreg litoralul. In anii următori va fi invidiată de mulţi.

Ideea de pornire în edificarea acestui bar ciudat fusese una la îndemână, deşi cam costisitoare: imitarea unei ruini de cetate grecească. Rezultatul, neintuit pe de-a-ntregul de proiectant, ieşise de o stranie originalitate. Zidul împrejmuitor, pe dinafară solid şi intact, înăuntru prezintă spărturi de parcă de-abia ar fi scos de sub pământ cu târnăcopul şi lopata. Din loc în loc, pe margini, zac pietroaie şi cărămizi, ca nişte relicve pe care arheologii nu s-au indurat să le arunce. Peste tot, într-o neorânduială calculată, se ivesc risipite fragmente de coloane, capiteluri, socluri, copiate întocmai după originale de muzeu, între motivele decorative predominând viţa de vie cu frunze şi struguri sau scene dionisiace. Din nişe ascunse, tuburi de neon îşi culcă paloarea pe cadavrele pietrelor. Altfel, iluminatul se face cu torţe adevărate, înfipte unde şi unde, în aşa chip ca întunericul să fie hărţuit de flăcările unduite de briză, aruncate încolo şi încoace, dar nu alungat de tot. Nota stranie a acestui ansamblu e că ruina arată atât de nouă, n-a prins încă patină. Marmura masacrată respiră proaspăt, răcoros, cioburile nu expun porţiuni roase de licheni, scabia aceea vegetală care îmbătrâneşte piatra lipseşte. Dărimătura degajă un aer nefiresc, nici de cetate vie, aici de muzeu, – de loc al unui dezastru inexplicabil, nedesfăşurat în timp, întâmplat abia cu o clipă înainte şi dintr-o dată. Parcă constructorii s-ar fi apucat să distrugă clădirea pe măsură ce o zidesc. Ceea ce şochează însă mai violent e nepotrivirea dintre ambianţa clasicistă şi petrecerea modernă, de ultimă oră, ce se consumă în ea. Orchestra adusă din capitală pe perioada sezonului atacă într-o vervă drăcească ultimele partituri ivite undeva pe glob, instrumentele de suflat, în primul rând trompeta, concurată de baterie, fiind cele mai îndârjite. Se dansează dezlănţuit, aproape deşănţat, printre statui cu membrele rupte, cu nasul sărit, cu câte o arcadă spartă, printre amfore ciobite în care sticlele aburesc la gheaţă. Separeurile, singurele porţiuni acoperite, au fost realizate în formă de sarcofag, nişte cutii grele de marmură cu prisma triunghiulară înălţată

pe bare metalice deasupra capetelor. înăuntrul acestora se consumă în tăcere şi se aplaudă hieratic. Toată atmosfera, cu orchestra gemând ritmic deasupra ruinelor, cu rarele umbre, conturate vag de lumina roşietică a faclelor, bând în raclele de piatră, întăresc impresia de coşmar pe tema reîncarnării.

— Ăştia am fi noi, zise Alexandrescu arătând spre chipurile inexpresive săpate în basorelief pe frontonul sarcofagului la care fuseseră conduși.

Bogdan privi expert şi surise.

— Așa se obişnuia, nu? continuă Alexandrescu. Celor ce se odihnesc înăuntru li se ciopleau figurile pe acoperiş, să-i poată vedea pe vizitatorii ce vin să le admire lăcaşul de veci.

Nu stătuseră la prânz în Eforie. Hotărâseră să se întoarcă la Constanţa, să intre undeva, ca apoi să se poată odihni vreo oră. Nu găsiseră loc şi mâncaseră în picioare la un Expres. Alexandrescu tocmai era pe punctul de a adormi în camera lui, când Bogdan intrase să-l anunţe că merge s-o întâlnească pe Dia. Așa deci, interpretase Alexandrescu motivul informării, de acum îmi va raporta tot ce face, pe unde umblă, cu cine se întâlneşte. Vrea să mă convingă că duce o viaţă normală, să-mi spulbere suspiciunile. Când mă duci la Meduza? îl întrebase. Mi-ai promis că mergem o dată. Bogdan se arătase foarte încântat şi se înţeleseseră să se ducă atunci, duminică seara după unsprezece. La douăsprezece începe programul. Va veni să-l ia cu mașina.

In faţa Meduzei era o singură Dacia, gri, din Bacău, alături de care îşi lăsă şi Bogdan Fiat-ul lui. Afară de al lor, numai două sarcofage mai erau ocupate. Intr-unul se găseau doi bărbaţi între patruzeci si cincizeci de ani, în celălalt, către mare, doi tineri si o fată. Alexandrescu presupuse că bărbaţii mai in vârstă erau băcăuanii, ceilalţi, probabil, veniseră cu autobuzul.

Bogdan nu era chiar în apele lui. Nu se decidea a înceapă vreo discuţie, şi nici Alexandrescu nu se grabi. Era deocamdată o tăcere deplină, pe care flacările torţelor despletite de vânt o făceau şi mai sesizabilă. Parcă era obositor, ţi-ar fi trebuit un efort special s-o întrerupi. Băcăunii discutau ceva in şoaptă, aplecaţi peste masă, tinerii priveau în laturi tăcuţi. Se auzea numai marea aruncându-se pe nisip. Spuma valurilor abia apărea din întuneric. Instrumentele muzicale stăteau pe un podium, rezemate de resturile unor coloane.

— Ei, cum ţi se pare? spuse în sfârşit Bogdan.

Alexandrescu îşi plimbă privirea în jur, dar nu vru să mai facă aprecieri asupra marmurei ca să au mai revină la discuţia de dimineaţă. Spuse că nu e chiar îngrozitor, aşa cum se aşteptase. Era acum în costum, prevăzuse că noaptea va fi din nou rece şi, în secret, admisese şi eventualitatea unui dans. Bogdan avea un jerseu bordo, ridicat pe gât.

Se auziră cauciucurile unor maşini foşnind pe nisipul de afară şi motoarele duduind, apoi oprindu-se. Se mai ocupară patru sarcofage.

Un chelner în tunică albă până la o palmă deasupra genunchilor, sandale şi un cerc auriu pe cap, sosi şi-i întrebă ce să le aducă. Româneasca lui, cu puternic accent moldovenesc, îl derută în primul moment pe Alexandrescu. I s-ar fi potrivit nişte hexametri scandaţi într-una din limbile moarte. Ii văzu picioarele goale, parcă i se făcu frig şi comandă o sută de gin pentru el şi o pepsi-cola pentru Bogdan.

Un răpăit de tobe prevesti ceva ca începutul unui război şi alte instrumente i se alăturară. Alexandrescu îşi privi ceasul: era exact douăsprezece.

Zgomotul făcu dintr-o dată viaţa mai suportabilă. Lâncezeala de până atunci dispăru. Ginul, băut pe jumătate, contribui şi el la îmbunătățirea climatului.

Chelneri în uniforma primului şi chelneriţe cu veşminte lungi, albe, cu părul strâns în cerculeţe aurii, începură să mişune alert între mese şi bucătărie.

Cei doi comentară, la început indiferent, apoi tot mai aprins, un spectacol pe care se nimerise să-l vadă amândoi, Bogdan la Bucureşti, iar Alexandrescu într-un turneu la Timişoara.

La început o pereche, apoi altele intrară în dans. Spaţiul nu era prea încăpător, dar dansatori erau puţini şi Alexandrescu făcu pentru sine observaţia că aici e mai dificil să te aventurezi. Urmări un timp mişcările celor de pe ring şi se întrebă dacă, într-un caz de nevoie, i-ar reuși şi lui.

Printre dansatori îl văzu pe Cernat cu o blondă, alta decât cea de ieri. Avea acum un costum bej foarte deschis şi Alexandrescu încercă să aprecieze cam câte valize va fi adus pe litoral. Fu extrem de mulţumit că de data aceasta s-a îmbrăcat şi el corect. Inevitabil, Cernat îl va vedea şi ar fi penibil sa apară tot în ţinuta sumară de aseară. Ar fi vrut sa ştie dacă Bogdan observase că Cernat e acolo. Acesta remarcă faptul

că Alexandrescu nu mai e atent la consideraţiile lui asupra spectacolului, se uita şi el spre dansatori şi spuse:

— La cine te uiţi, la Cernat?

— Da, acum e cu alta.

— Au intrat de vreo zece minute.

— Unde stă? zise Alexandrescu.

— Nu ştiu, i-am văzut intrând, dar de atunci nu m-am mai uitat după ei. Nu ştiu la ce masă s-au aşezat.

Chelnerul reveni. De astă dată comandă Bogdan incă un gin şi morun la grătar pentru amândoi.

Alexandrescu renunţă pentru moment la ideea dansului şi găsi că scena împăcării dintre soţi fusese jucată forţat, actorii îşi aruncau replicile indiferent, cum nu i-ar fi privit, ca să se scape de ele.

O fată din personalul barului, îmbrăcată la fel cu celelalte, cu deosebirea că avea mantia roşie, apăru lingă masa lor. Bogdan se ridică cu o expresie venală, atent să nu se lovească de acoperişul de marmură, până la care totuşi nu ajungea, şi, peste marginea sarcofagului, îşi trecu mâna pe braţul ei gol.

— Nu ţi-e frig? o întrebă.

— Nu. Incă nu. Cum vă simţiţi? surise ea.

— O.K. Uite, să-l cunoşti pe domnul Alexandrescu. Grigore, vecinul meu. Ţi-am vorbit despre el.

— Dia? întrebă Alexandrescu ridicându-se.

— Ionescu, se prezentă ea.

— Şi mie mi-a spus Nicolae despre dumneavoastră. Nu mi-a spus, în schimb, că la Meduza sunt fete atât de frumoase.

— Le-aţi văzut? se grozăvi Dia în glumă. Când o să ne-apară şi solista…

Le luă paharele goale şi vru să se retragă.

Alexandrescu se gândi că n-a complimentat-o cum s-ar fi cuvenit şi fata, după ce lui i s-a vorbit despre ea, ar putea crede că el o găseşte sub aşteptări şi s-ar putea simţi prost.

— Iar toga dumneavoastră e cea mai frumoasă, se grăbi să adauge, nici prea direct, dar cât să se sugereze că ea face de la început o impresie foarte plăcută.

— Nu e togă, îl corectă ea râzând. Nici eu nu reţin niciodată ce e, dar întrebaţi-l pe Nicki. Mai vin eu pe la voi, i se adresă lui Bogdan. Trecu la alte mese.

— Nu, chiar îi vine foarte bine, întări Alexan drescu. E un roşu aprins, incitant, şi o prinde. Cum îi spune la aia cu care-i îmbrăcată? Am făcut vreo gafă?

— Asta am întrebat-o şi eu, spuse Bogdan vesel. Nu ştiam cum să-i spun, doar nu-i rochie, dar nu ştia nici ea. M-am dus la bibliotecă şi am căutat în câteva cărţi, până am găsit. Iată ce scria – îţi reproduc pasajul fără ghilimele: La început toga era purtată şi de bărbaţi şi de femei, apoi a devenit o haină exclusiv bărbătească. Numai femeile adultere şi cele de moravuri uşoare mai umblau cu togă. In epoca clasică femeile purtau stola… Mi-am scos citatul într-un carnet, i l-am arătat şi ei, îl am în va liză. De asta a râs că i-ai spus „togău.

Bogdan aproape râdea şi el. Se bucura copilăreşte, era chiar mândru că are o prietenă care-şi face slujba într-o îmbrăcăminte altfel decât a tuturor femeilor, într-o stola. Era, cu siguranţă, încântat că Alexandrescu o cunoscuse aici şi nu pe stradă, unde arată ca oricare alta şi nici nu prea are cu ce se îmbrăca nu ştiu cât de elegant.

Dia Ionescu, obiectiv vorbind, avea o faţă destul de comună. Fotografia, chiar aşa, nereuşită, îi dădea ceva aparte, nelumesc. In realitate, cu părul ei şaten de cea mai largă circulaţie, cu trăsăturile cam şterse, cu ochii – care acolo erau imenşi şi întunecaţi, luciferici – căprui şi fără expresie, nu-i decit o Ionescu şi probabil Lidia. Pe stradă nici n-ai băga-o în seamă. Aici, de la distanţă – tocmai acum trecea pe lângă ringul de dans, ferindu-se să nu-şi răstoarne tava cu pahare – în stola roşie, mai arată cumva. Ce-i drept, îi vine să râdă tot timpul, de cum deschide gura, cu Bogdan pare a se înţelege destul do bine şi, când sunt împreună, cu siguranţă, râd amândoi.

— Dar Ionescu de unde i se trage? se interesă Alexandrescu.

— Aşa au botezat-o la cămin. Dacă şi aşa era pe ales, puteau să-i găsească ceva mai ca lumea, dar se vede că nu i-a ajutat capul. Inţeleg să porţi numele ăsta dacă-l moşteneşti şi n-ai încotro, dar asa… Numai că pe ea n-o deranjează, zice că se va mărita şi scapă de el, ba atunci i-ar părea rău sa renunţe la un nume frumos..

Dansul continua, dar Cernat se oprise şi discuta ceva cu blonda. Aceasta avea părul lins şi dat peste urechi, aşa cum şi-l aranjau starurile de la Keystone, în epoca cinematografului mut. El nu arăta deloc bine, părea cam abătut. Femeia îl ţinea de mină şi căuta să-l determine să mai danseze. El nu acceptă şi o conduse spre un sarcofag unde intrară.

Se executară câteva puncte acrobatice şi un număr de jonglerie, dar Bogdan şi Alexandrescu nu le urmăriră. Li se adusese morunul.

Dansul se reluă, dar de data aceasta ilustraţia muzicală beneficie de concursul solistei în rochie neagră, de tragediană antică. Nu era înaltă, ci îndesată, cu gâtul scurt şi puternic. Suspina ceva în englezeşte, părând a se adresa exclusiv capului de şarpe, desprins din grupul Laocoon, pe care-l ţinea strâns în mână şi care constituia microfonul.

— Pe asta de unde au importat-o? întrebă Alexandrescu.

— Greu de ştiut, spuse Bogdan uitându-se după Dia. O cheamă Lilly Casvan.

Dia era la masă lui Cernat. Acesta îi spunea ceva ţinând-o de o mână pe care ea o lăsă să-i fie mângâiată.

Solista cânta rău, părea chiar puţin afonă, dar nu puteai şti cum vor fi sunând cântecele ei în ţara lor de baştină. N-o ţinu însă mult. Ajutată de orchestră realiză un final grandios.

Se lăsă o linişte absolută. Obişnuiţii localului ştiau că acum urmează senzaţia serii şi o aşteptau cu încordare. Noii veniţi, care nu deţineau iniţiativa ci pândeau să vadă ce fac ceilalţi, tăceau şi ei şi aşteptau fără să ştie ce. Nu se auzea decât marea vuind surd. Cei ce fac pe cunoscătorii ar fi spus că se strică timpul. Se repezea îndârjită asupra ţărmului, cu reluări repetate, umplând de stropi genunchii goi ai unei Diane ce ţinea de ceafă un ogar gata să se arunce în apă.

Lilly Casvan, după statornicirea liniştii şi când toate privirile fură aţintite asupra ei, se îndreptă cu paşi întinşi, măsuraţi spre un individ de piatră, probabil Neptun, îi smulse cu un gest hotărât tridentul nichelat din mână și reveni pe podium. Fixă citeva secunde cu privirea un snop de stuf aflat în fata ei, pe diagonală, fixat pe zid, lângă ieşire, pe care stătea la pândă un monstru plin de ramificaţii oribile. Solista îşi încordă braţul şi cu o mişcare sigură, deosebit de viguroasă, aruncă furca peste capetele consumatorilor drept în ghemul de şerpi. Cei trei colţi se înfipseră adânc, coada tridentului vibră, iar braţele dihaniei se zbătură spasmodic, ca apoi să cadă inerte.

Cei peste care furca subţire de oţel trecuse, între el şi Cernat şi doamna de la Keystone, se aplecaseră involuntar, nimeni nu garanta că traiectoria aruncarii e totdeauna perfect calculată, și abia acum își intorceau feţele să admire reușita. Câteva momente tăcerea persistă, parcă se condensă, ca să explodeze apoi într-o furtună de aplauze.

Lilly se retrase copleșită de glorie.

— De fapt ce animal e acela pe care-l vânează cintăreaţa cu atâta precizie? se interesă Alexandrescu.

— Cel ce l-a proiectat a vrut să fie o meduză, explică Bogdan.

— Pare mai degrabă o caracatiţă.

— E meduză, îţi spun eu. Altfel ce haz avea să numească localul aşa?

Urmă o pauză de un sfert de oră, când Bogdan care, tacit, trecea drept un fel de gazdă, o chemă pe Dia să deschidă sticla de vin. Alexandrescu îl gustă, la început gol, era rece, dar din cale afară de aromat, şi-i spuse să toarne mult sifon. Dia promise că va reveni cu o surpriză pentru domnul Alexandrescu.

— Grigore, tu eşti chiar profesor? întrebă Bogdan după ce rămaseră din nou singuri.

— De română, răspunse. Promoţia şaizeci şi cinci.

Dia se întoarse aducând-o de mână pe Lilly Casvan. Cântăreaţa, schimbându-şi costumaţia, se reintegrase secolului douăzeci. Era acum într-o rochie tot neagră, dar scurtă, până deasupra genunchilor, adânc decoltată. Trăda o vigoare neobişnuită pentru statura ei. Braţele, numai muşchi, contrastau cu faţa uşor prelungă pe care doi ochi mari, oblici, ca două aripi de fluture negru, desenaţi violent, indicau dizeuza de profesie. Capul şi restul corpului păreau operele a doi creatori care lucraseră fără să ştie unul de altul, pentru ca apoi cineva să le combine lucrările, realizate în maniere total diferite.

— Acum pot să stau, zise ea intrând în sarcofag. Mi-am obţinut independenţa. De-acum sunt consumator.

Se aşeză cu familiaritate, trăgându-şi rochia strimtă în sus ca să poată sta.

— Care aveţi ţigări?

Avea două voci: una când cânta, şi alta, mult mai joasă, masculină, pentru proză. Ii oferiră amândoi pachetele cu ţigări. Luă de la Bogdan, care avea Snagov.

Dia i-l prezentă pe Alexandrescu.

— Grigore Alexandrescu… repetă Lilly fără nuanţă, gândindu-se la ceva.

— Da, zise el, dar nu-s vinovat pentru asta. N-am scris o fabulă în viaţa mea şi nu răspund de umbra lui Mircea la Cozia.

Lilly râse ca de o glumă, deşi ea nu făcuse nicio aluzie la nimic. Alexandrescu îi propuse un pahar de vin, dar ea o rugă pe Dia să-i

ceară chelnerului, pentru ea, un coniac.

Il bău în câteva reprize repezi, întrebându-l pe Alexandrescu de ce vine atât de rar la Meduza. El preciză că e pentru prima dată aici, dar în viitor va tine seama de dojana ei şi-şi va corecta acest neajuns. Ea îi dete în glumă o palmă lui Bogdan, intrebându-l de ce-i bosumflat, apoi zise că se duce sa mănânce, altfel simte că „pică".

Se instală într-un sarcofag gol din apropierea bucatariei şi ceru de mâncare.

Cei doi revenirǎ la comentarea spectacolului de teatru în legătură cu care nu lămuriseră toate aspectele. Bogdan tocmai făcea observaţia că decorul fusese prea încărcat, aproape te aşteptai să se prăbușească scena sub greutatea lui, iar textul, mai mult aluziv, ar fi solicitat să se meargă şi în scenografie pe sugestie, când Cernat veni şi se aşeză cu coatele pe marginea de marmură.

Nu-i salută, îi privi un timp în tăcere, apoi spuse: – Vasile Petre a decedat.

Se uitară toţi trei unul la altul fără să spună nimic.

Cernat reluă:

— Mi-au spus la telefon. Mâine nu pot pleca, dar marţi mă duc. M-au chemat de urgenţă.

Plecă.

Era vizibil mişcat. Ştirea îl tulburase profund. Alexandrescu se întrebă cum de totuși dansase, dar işi zise că, desigur, doamna Keystone insistase, pentru asta venise, probabil omul avea obligaţii faţă de ea şi n-o putuse refuza. Totuşi, se oprise, nenorocirea îl obseda.

Se uită la partenera lui Cernat. Era nemulţumită de cum decurge distracţia, se dansa iar, şi ea se mişca agitată pe scaun, probabil voia să plece. Cernat bea singur şi nu vorbea cu ea.

Bogdan se uita ţintă la ţesătura feţei de masă. Nu vedea nimic şi, după expresia feţei, nici nu se gândea. Rămăsese împietrit, nu-şi dădea seama şi nici nu făcea efortul de a ieşi din nemişcare. Un resort se frânsese în el, parcă se împuţinase şi fizic.

Lilly Casvan încheiase masa, bea ceva de o culoare nedefinită şi fuma. Işi cumpărase ţigări sau îi ceruse chelnerului s-o servească dintr-ale lui.

— De ce nu se duce acasă? întrebă Alexandrescu.

Bogdan rămase în aceeaşi stare. Târziu întrebă:

— Ce ai spus?

— De ce nu pleacă Lilly la culcare? Nu şi-a lichidat programul?

— Aşa stă în fiecare noapte până se închide. Stă acolo singură şi bea.

Vinul era abia început, dar niciunul nu mai aveau chef să-l continue.

— Eu mă gândesc să mă duc, zise Alexandrescu.

Bogdan fixa acum alt punct pe faţa de masă.

Dia se apropie de el şi zise:

— Ce ţi-a spus?

— Nimic, o asigură Bogdan, forţându-se abia acum să-şi compună o faţă normală. O mângâie pe braţul ce ieşea de sub un fald roşu. Ţi-e frig, o să răceşti. M-a întrebat dacă nu cunosc pe cineva la Tarom. E chemat la servici şi trebuie să plece poimâine.

Dia se duse. Era chemată la o altă masă.

— Eu o să plec, repetă Alexandrescu.

— Dacă vrei, mai rămâi şi te duc cu maşina. Dar va fi de aşteptat. Dia stă până la sfârşit, are mult de lucru după ora de închidere. De cele mai multe ori pleacă ultima. Eu va trebui s-o aştept. E cam neliniștită în ultimul timp și n-o pot lăsa singură. Cum vrei.

— Plec, parcă mi-e somn. Ies în şosea la autobuz.

— Atunci vin şi te duc până la şosea.

— Nu, mulţumesc. Vreau să mă mişc puţin.

— Te duc eu, insistă Bogdan. E întuneric, şi sunt mlaştinile alea…

Se ridicară. Sticla de vin rămânea aproape întragă si, după toate probabilităţile, Bogdan nu se va atinge de ea.

Dia le ieşi înainte şi Alexandrescu îşi luă rămas bun de la ea. Iarăşi i se păru ciudat că el, în costumul său gri-verzui, stă de vorbă cu o fată în stola roșie. Două milenii îi despărţeau, zăceau între ei, şi el îi strânse mâna prin negura lor. Il salută pe Cernat. Fu sigur că în clipa aceea Cernat, Bogdan şi el se gândiră la acelaşi lucru. Un om murise undeva, în Poiana Rusca şi dispariţia lui, la sute de kilometri, îi apăsa. Prezenţa cuiva, la o aşa distantă, e foarte greu s-o resimţi, şi iată, undeva, departe, cineva lasă în locul lui un gol, şi golul acesta te cutremură până la marginea mării.

Ii făcu un semn cu mâna lui Lilly.

La ieşire, trecură pe lângă snopul de stuf cu meduza străpunsă. Bogdan smulse tridentul, îl prinse de mijloc şi-l cântări în mână. Era ca

o suliţă de otel, subţire, cu trei vârfuri. Işi trecu degetul pe ascuţişul lor. Apoi, feroce, cu ură, îl împlântă din nou, adânc, în animalul fals.

Afară observară norii negri ce ameninţau dinspre larg. Abia acolo, Alexandrescu avu reprezentarea luminii lugubre cu care înăuntru se obişnuise şi n-o mai băgase în seamă, paloarea neonului peste care torţele îşi vărsau sângele lor imaterial.

Nisipul scrâşni înfundat sub cauciucuri.

8

Dimineaţa de luni, 5 august, se deschidea posomorită. Nori suri se lăsau târâţi de vânt la întâmplare. Incă nu ploua, dar primii stropi puteau cădea dintr-o clipă în alta. Constanţa gemea de lume. Mulţi din cei ce se stabiliseră aici, cum nu puteau merge la plajă, plecaseră să viziteze staţiunile, mulţimi şi mai copleşitoare, însă, de pe întreg litoralul, îşi dăduseră întâlnire în oraşul portuar. Acvariul, turla moscheii, Muzeul de artă şi cel arheologic, cheiul, edificiul cu mozaic, prăvăliile erau luate cu asalt. Mase pestriţe rătăceau fără ţintă pe străzi. Parcă stoluri migratoare, derutate de nori, îşi pierduseră simţul de orientare şi se lăsaseră pe acest promontoriu în aşteptarea soarelui, când să-și reia peregrinarea. In răstimpuri, câte o sirenă se tânguia în port, sporind melancolia. Toate limbile pământului se învălmășeau într-un amestec de neînţeles. Babilonul nu se putea înfățișa cu mult diferit.

Pe plaja dezolantă, cu nisipul umed, câţiva temerari, înzestraţi cu o doză sporită de optimism, umblau dezbrăcaţi în speranţa unei înseninări apropiate. Pescăruşi agitaţi se lamentau în zboruri joase pe deasupra lor.

Majoritatea vilegiaturiştilor ce împânzeau oraşul erau îmbrăcaţi de stradă. Puteau fi văzuţi, totuși, destui echipaţi sumar, cu costumele de baie pe ei, gata să coboare treptele pantei la prima destrămare a norilor.

Bogdan și Alexandrescu băteau magazinele. Se înghesuiau printre ceilalţi, se trudeau să ajungă la tejghele, inventariau cu atenţie vitrinele.

— Am nimerit prost, spuse dezamăgit Bogdan. Tocmai azi a trebuit să se înnoreze! Dacă era timp frumos, la ora asta prăvăliile ar fi

pustii.

Căutau insistent un cadou pentru Dia.

— De unde ştie că s-a născut în şase august? întrebă Alexandrescu ieşind dintr-un magazin de pinzeturi.

— Şi-a fixat ea data cu aproximaţie, explică Bogdan, când a înţeles că fiecare om are o zi de naştere. Ţi-am spus că tot ce-i în legătură cu ea poate fi oricum. Chiar şi elementele care obişnuit sint cele mai fixe: numele, data naşterii. Şi-a zis ca i-ar plăcea să se fi născut într-o sărbătoare şi a ales Schimbarea la faţă. Mâine îşi serbează ziua. Cred că te invită.

— Ei, are ea oameni mai apropiaţi, spuse Alexandrescu, pe mine de-abia mă cunoaşte. Lămureşte-o să nu umble cu amabilităţi şi numai împrejurarea că stau cu tine într-o curte să-i creeze obligaţii. Dar ceva trebuie să-i luăm, ce găsim mai frumos.

— A invitat-o şi pe coana Aristiţa.

— Da? Sigur, asta e cât se poate de bine. Pe mine înţelegi că n-are de ce. Dar protestez degeaba, poate nici n-are de gând să mă cheme, şi ar fi şi normal să fie aşa.

Se mai strecurară cu greutate în două magazine de artizanat, unul de încălţăminte, altul cu bijuterii şi în toate librăriile pe care le întâlniră.

O luară să mai încerce pe Ştefan cel Mare.

— Ştii că n-ai prea greşit cu toga, spuse Bogdan fără nicio legătură în momentul în care traversau strada.

Alexandrescu făcu efortul să se dumirească ce-ar însemna asta şi îşi aminti explicaţia lui Bogdan referitoare la strămoaşele adultere şi cu o reputaţie mai deocheată

— Da? întrebă fără să se mire prea mult.

— N-o bârfesc, ţi-o spun aşa, ca-ntre bărbaţi, e voie, nu? De asta a râs când i-ai lăudat toga. La o fată cu o creştere ca a ei, nici n-ai ce să te aştepţi la altceva. Dar ce importanţă are? Li se mai întâmplă şi altora, cu părinţi, supravegheate, cu altă educaţie. Şi să ştii că are un fond sufletesc foarte bun. Ţie ce impresie ţi-a făcut?

— Cine a crescut-o? se interesă Alexandrescu.

— O familie dintr-un sat de pe aici. Au luat-o de la Casa copilului, sau cum se cheamă instituţia aia. Dar n-a stat la ei decât până pe la zece sau unsprezece ani. N-au mai ţinut-o, sau n-a vrut ea să mai rămână la ei. Mi se pare că a fugit. I-a întâlnit acum câteva zile aici. Ei

n-ar fi ştiut-o, dar ea i-a recunoscut de cum i-a zărit.

Intrară într-o prăvălie cu ciorapi, apoi în alta cu articole de plajă.

— Şi au stat de vorbă? întrebă Alexandrescu.

— Foarte mult. Femeia a plâns. Dia zice că i-au spus ceva extrem de important. Două zile a fost de o veselie anormală. Parcă se ţicnise.

— Ce i-au spus?

— Incă nu ştiu, n-a vrut să-mi spună, a zis că aceasta va fi surpriza cu care se prezintă la masa festivă şi ţine să n-o aflu nici eu decât atunci. Ceva, cum a fost găsită, nu-mi pot da seama, dar precis in legătură cu primii ani ai ei. Ea, cum o vezi, are un mic trecut care-i este cu totul necunoscut. Orice amănunt scos la lumină din acel timp scufundat are pentru ea o valoare mai mare decât cea mai senzaţională descoperire arheologică.

Ajunseseră aproape de piaţa Griviţa. Mai cercetară nişte piese fine de lenjerie.

— Stau şi cam prost cu banii, zise Bogdan.

— Eu te pot împrumuta cu ceva, se oferi Alexandrescu. Nici la mine capitolul nu-i prea învăţat, dar mai am o mică rezervă. N-ai de ce te jena.

— Nu, spuse hotărât Bogdan. Nu ţi-am făcut nicio aluzie. Atâta mai am şi eu. Nu-i iau cine ştie ce, s-ar şi supăra să umblu cu lucruri costisitoare. Știi cum se zice: simbolul.

Dinspre mare cerul începea să se lumineze printre norii subţiri. Vântul sufla încă vertiginos şi ingăduia să se spere că până după-masă se va însenina.

Se întoarseră şi în cele din urmă luară, Bogdan o brăţară ieftină, sub cincizeci de lei, iar Alexandrescu un breloc cu un cal de mare. I-l încredinţă lui Bogdan să i-l ofere Diei marţi seara.

— Spune-i că e din partea mea şi o să-i poarte noroc.

9

La douăsprezece, Alexandrescu îşi puse costumul şi ieşi în curte. Se uită la cer. Era şi mai întunecat decât fusese dimineaţa. S-ar putea să înceapă ploaia şi-i va prăpădi hainele. Acasă se gândise să-şi ia şi jerseul, acum ar fi tocmai bun, dar nu-i mai încăpuse în valiză, şi aşa îngrămădise totul ca vai de lume.

Uşa bucătăriei era deschisă. Intră.

— Ştrengar! îl întâmpină coana Aristiţa. Nu-l mai vezi cu zilele. Ei, ei, ce-am să pun eu japa pe voi!… Nu-i vezi când vin, când pleacă. Sunt ca fără ei, cu casa pustie.

— Coană Aristiţo…

— Lasă, lasă!… Ai jumulit ceva? O podoabă de flăcău ca dumneata… Că nu-s eu mai tânără…

Femeia pregătea mâncarea. Avea pe masă o bucată de carne pe care o spinteca. In timp ce vorbea, nu-şi întrerupse lucrul, opera de zor. Avea mânecile suflecate, în faţă un şorţ, iar în mână strângea un cuţit de vânătoare, cu vârful foarte ascuţit şi minerul de corn. Mişcările nu-i aveau firescul casnic, obişnuit, acelaşi în toate bucătăriile din lume, ci o doză de ferocitate. Lovea crud şi lacom. Cel puţin aşa i se păru lui Alexandrescu.

— Vreau să vă spun, coană Aristiţo, că noaptea asta şi următoarea le am achitate. Pe urmă nu ştiu dacă mai rămân.

— Asta-i bună! exclamă ea trăgând cuţitul dini carne şi întorcându-se spre bărbat. Vii la mare sa stai două zile? Nu-ţi place la mine, n-ai linişte, ce n-ai?

— Nu, sunt mai mult decât mulţumit, dar vedeţi cum e timpul, dacă ţine aşa…

Minţea. Nu se decisese încă dacă mai rămâne aici nun se mută în altă parte. Voia s-o pregătească, să-i dea răgazul să-şi găsească pe altcineva. Aici o noapte neînchiriată e considerată o pierdere irecuperabilă, o nenorocire în familie.

— Asta-i toată buba… se lumină bătrâna şi despică halca de carne cu o satisfacţie crescută. Aici ploile nu ţin, să vezi mâine ce potop de căldură vine. Dacă asta te doare, poţi sta încă o lună liniştit.

El spuse că va mai vedea, dar deocamdată se duce la masă.

Se opri în staţia de autobus şi avu norocul să nu aştepte prea mult.

Mai făcu o bună porţiune de drum pe jos, descifrind tăbliţele cu numele străzilor. Ocoli, se învârti roată, ceru informaţii, dar curţile erau aproape toate pustii, nimeri de câteva ori sezonişti care nu-i putură da niciun ajutor, umblă destul până dete de ceea ce căuta. Era o fundătură nepavată, plină de duzi. Bătu la o poartă dar nu-l auzi nimeni, sonerie

nu găsi, şi aşteptă până ieşi o gospodină slabă, îmbătrinită înainte de vreme.

— La dumneavoastră stă domnişoara Dia Ionescu?

— De ce-o căutaţi?

— Sânt o cunoştinţă. E cumva acasă?

Femeia deschise poarta fără alt răspuns.

— Pofteşte.

O luă înaintea lui.

Casa se prezenta cam aşa ca a coanei Aristiţa, numai că mai scundă. O uşă era deschisă şi acoperită cu o perdea de tifon. Mai încolo era o alta de pe care ploile şi căldura duseseră aproape toată vopseaua. Aceea se deschise şi în ea apăru Dia.

Proprietăreasa îl privi din cap până în picioare şi dispăru în prima încăpere.

— Grigore! exclamă Dia, ce bine că vii… Chiar te aşteptam.

Era numai cu o rochiţă veche pe ea, subţire şi scurtă, aproape ca un furou. Nu i se mai ghicea culoarea.

Il invită înăuntru şi lăsă uşa deschisă.

— Să nu te mire că te-am luat aşa, spuse în şoaptă, întinzându-i un scaun. Mă suspectează, arătă cu tâmpla spre peretele ce o despărţea de camera vecină. Dacă vine cineva cu care vede că de-abia mă cunosc e bătător la ochi şi mă interoghează o săptămână.

Alexandrescu se uită discret prin încăpere. Era mai largă decât părea de afară, dar întunecoasă, cu o singură fereastră, şi aproape goală: o măsuţă, sobă de tuci, un dulap vechi, o canapea roasă, acoperită cu un pled vărgat, pe care se aşeză Dia, un fel de taburet folosit drept noptieră, scaunul pe care stătea Alexandrescu. Fata reuşise totuşi s-o facă familiară. Era ţinută în ordine, pe un perete atârnau nişte flori de munte cu frunze de ferigă într-o re producere pe care locatara o cumpărase fără să ştie, bineînţeles, că e după Ghiaţă, sau, poate, la recomandarea sculptorului; pe noptiera improvizată aşezase simetric ilustrate din ţară, primite desigur de la cunoştinţele întâmplătoare cărora, în mantia ei roşie, le golise scrumierele, le desfundase sticlele, le turnase în pahare, şi poate nu numai atât.

Se vedea că abia se sculase, şuviţele scurte îi cădeau în dezordine, pe faţă îi mai stăruia inocenţa somnului. Avea picioarele goale, numai în papuci.

— Nu te superi că ţi-am spus pe nume, reluă vorbind tot încet.

— Chiar mă flatează, spuse Alexandrescu. Poţi continua tot aşa.

— Nicki de ce n-a venit? întrebă ea, bănuind că vizita aceasta nu poate avea alt scop decât să-i aducă nu mesaj din partea lui Bogdan.

— Nu ştiu, cred că e plecat, maşina nu era în stradă.

— Nu el te-a trimis?

— Nu.

— Cine ţi-a spus, atunci, unde stau? Ea?

— Da, coana Aristiţa.

— Cibela…

— De ce-i spui aşa?

— După numele străzii. Nicki zice: „Când mai vii pe la Cibela?”, eu: „Ce mai face coana Cibela, tot mă mai urăşte?”

— Crezi că te urăşte?

— Cumplit. Dar nu numai ea. Şi asta. Arătă iar spre perete. De Casvan nu mai vorbesc, aia m-ar sfişia, m-ar rupe cu ghearele… Şi Nicki. Toţi mă urasc. Dumneata sper că nu.

— Incă n-am reuşit, râse Alexandrescu, prea tare probabil, căci Dia îi făcu semn spre proprietăreasă. Apoi se duse şi închise uşa, după care îşi lăsă papucii şi se urcă de tot pe canapea, cu picioarele sub ea.

— Doar nu complotăm, spuse cu intensitatea normală a vocii.

— Sunt sigur că exagerezi, o contrazise Alexandrescu, ţi-ai făcut o impresie la care nu mai vrei să renunţi. De ce te-ar urî toţi?

— Nu ştiu. M-am întrebat şi eu. Şi eu am zis că-s atinsă, că aşa-mi închipui. Ce-ar avea cu mine? Dar nu, e adevărat, nimeni nu mă poate suferi. De ce? Uite, habar n-am. Nu fac la nimeni nimic. M-am uitat în oglindă, am ceva ce înfurie pe toată lumea? M-am cântărit… Destul că aşa e cum îţi spun.

— Pe Nicki de ce-l amesteci între ei? De el eşti sigură că nu te urăşte.

— Pfui, mai mult ca toţi! îşi aprinse o ţigară şi puse scrumiera spre capătul canapelei, să ajungă şi Alexandrescu. E un ticălos. Mincinos şi afurisit. A zis că mă omoară.

— Im! Cum aşa?

— Mă minte în toate felurile. Zice că mă iubeşte, dar că asta nu mi-o poate dovedi decât dacă mă strânge de gât. Şi eu, proasta, ţin la el. Ai observat… Adevărul e că de multe ori mi-e teamă să înnoptez cu el. Mi-e frică.

— Ţi se întâmplă să înnoptezi numai cu el?

— Nu aşa cum îţi închipui. Dar mi se întâmplă, cum să nu. In maşină, mă aduce până aici, intră la mine. Mă duc şi eu la el. De multe ori Cibela e plecată.

Alexandrescu tăcu un timp. Recapitulă teoriile lui Bogdan despre decapitări, despre absenţa care poate da voluptăţi şi despre celelalte năzbâtii. Se grozăveşte. Toate astea intră la capitolul: originalităţile lui de artist. Pare a avea ceva aptitudini de criminal, dar nu aşa cum îl judecase ieri, pe plaja din Eforie. Acolo îi apăruse drept un cinic de o nuanţă specială, în stare să comită atrocităţi cu singe rece din raţiuni estetice şi fără urmă de regret. Nu e. E o constituţie slabă, sentimentală. Vestea că Vasile Petre murise l-a doborât. Poate îi pare si rău, dacă a făcut-o, acum regretă, dar cu siguranţă i-e frică. Altul e el când acţionează şi altul teoreticianul. Aceştia doi nu seamănă unul cu altul, si nu cooperează. Şi ce-i spune Diei, cu ce-o sperie, sint tot aiureli. Nu în sectorul acesta e periculos. Va trebui să-l intuiască pe alte unde, să-l priceapă sub altă infăţişare.

— Nu ştiu cu ce să te servesc, zise Dia uitându-se prin cameră ca şi când nu şi-ar cunoaşte-o şi ar putea descoperi acolo ceva de care nu avea ştire. Am nişte dulceaţă de căpşuni. Cafea n-am.

— Nu, mulţumesc foarte mult, se feri Alexandrescu. Dealtfel vreau să plec la masă. Şi zi aşa, se amuză din nou, coana Cibela…

— Biata coana Cibela, zâmbi aducându-şi-o aminte, parcă înduioşindu-se.

— Ştii cine era…

— Da, mi-a spus Nicki. Mama zeilor.

— Şi dumneata, Dia, eşti o mică zeitate. Zeii ştiu tot. Spune-mi ce nu ştiu eu despre Nicki.

— E un băiat bun, zise ea cu ochii într-o parte, in gol, cum ar descifra un destin, un băiat bun şi necăjit. Câteodată mi-e ciudă pe el şi de aceea-l înjur. Dar nu-i aşa.

— Asta ştiam. Spune-mi ce nu ştiu eu.

— Ce vrei să ştii? sări aproape speriată. Ce aveţi eu el? Ce veniţi toţi la mine şi mă descoaseţi?

— A mai fost cineva?

Dia dădu din cap cam deznădăjduită.

— Cernat.

— Astăzi?

— De dimineaţă. Mi-a stricat tot somnul şi tot cheful pe ziua de

azi.

— De ce-a venit?

— Ştiu eu?! Vru să-i spună lui Alexandrescu că nu pricepe nici de ce-a venit el, dar renunţă. L-am invitat…

Se opri brusc, vorbise fără voia ei.

— Exact, se lumină Alexandrescu, venisem să-ţi urez la mulţi ani şi o sumedenie de lucruri pe care nu ţi le pot formula acum, dar pe care să ştii că ţi le doresc din tot sufletul.

— Mersi, zise ea ca sătulă de felicitări.

Lui Alexandrescu îi păru rău că adusese vorba despre aniversare şi se temu ca ea să nu interpreteze că aşteaptă să fie invitat, dar observă că ea n-are intenţia.

— Pe Cernat cum de l-ai invitat? întrebă şi se căi încă o dată. Asta chiar putea lăsa impresia că insistă.

— Nicki va avea nevoie de el, explică ea cu toată sinceritatea, m-am gândit că aşa ni l-am apropia. El e foarte binevoitor, ne-a dat asigurări. Imi pare rău că nu poate veni.

— Nu vine?

— Pleacă mâine dimineaţă cu avionul. Are biletul. Mi l-a arătat ca să fiu convinsă că numai din cauza asta nu vine. Dacă ştia dinainte, şi-ar fi amânat plecarea cu o zi. Îmi pare foarte rău, pentru Nicki era bine dacă mai rămânea.

— Unde-ţi serbezi ziua?

— La Meduza.

— Nu te ai săturat de varniţa aia?

— N-aş fi vrut să mi-o ţin acolo, dar Stoenescu a insistat. A zis să invit oricâţi, dă el o masă pentru mine. Acasă n-aveam unde; la alt restaurant, mă cam usca… Voi avea aproape douăzeci de persoane.

— Spune-mi mai bine despre Nicki…

— Dar mai lasă-mă, domnule, în pace! se înverşună ea iar. Şi după o tăcere în care fierbea: Nu el l-a omorât! dacă asta vrei să afli.

— Ţi-a spus?

Fata aprobă din cap acoperindu-şi ochii cu palma.

— Da. Işi înghiţi plânsul. Aseară în maşină. Mi-a spus de la început, de când a venit pe litoral. Aseară, adică azi-dimineaţă, când mă întorceam la Constanţa, tot aseară îmi vine să zic, mi-a spus ca a murit.

Alexandrescu îşi apropie scaunul de ea şi îi ridică o şuviţă de păr.

— Ce ţi-a mai spus?

Dia își mișcă puternic capul într-o parte și în alta, abia stăpânindu-se să nu izbucnească în plâns.

— Nimic. Dar nu pentru că n-ar fi vrut. N-avea ce să-mi spună. N-a făcut nimic rău. Il suspectaţi pe nedrept… E nevinovat!

Stătea cu picioarele sub ea şi privea în jos. Părea şi mai mică. Ochii nu mai aveau nevoie de lacrimi, spuneau mai mult decât ar fi făcut-o ele.

Alexandrescu nu ştiu cum s-o încurajeze. Prin cite o fi trecut şi fiinţa asta până să ajungă să slujească într-un local cu pretenţii, dar în realitate abject, să cureţe mesele, să se uite prin criptele acelea oribile să vadă dacă doamnele nu şi-au uitat vreo bijuterie, să rămână până după ce au plecat toţi, apoi, când nici Bogdan şi nici altul nu e s-o urce în maşină, târziu, când dincolo de linia mării se vesteşte de ziuă, singură printre mlaştini, s-o apuce spre marginea şoselei ca să aştepte autobuzul… Şi mai încăpând în ea şi nefericirea unui ins care-şi petrece zece zile la mare.

Intră proprietăreasa. Era şi de aşteptat, cei doi îşi prea prelungeau şederea împreună, cuminte ar fi fost să fi efectuat controlul mai de mult.

Fu dezamăgită să-l găsească pe necunoscut îmbrăcat, în picioare, lângă uşă.

Alexandrescu iar făcu comparaţia între fiinţa din faţa lui şi fata din fotografie. Aproape se îndoia că e vorba de una şi aceeaşi persoană. Aceasta nu era urâtă din pornire, se putea alege chiar cu ceva farmec, dar rezolvarea nu era dusă până la capăt, ca un tablou cu desenul bun, dar abandonat pe parcurs pentru că autorul s-a plictisit de el sau a suferit un accident. Nu ajungea la pragul de spiritualizare, dincolo de care corpurile capătă o frumuseţe aparte, deosebitoare, ca iradiind dinăuntrul lor. Nu era nici animalul superb, provocator prin alura lui primară, neconvertită de convenienţe. Corpul, în totalitatea lui, nu era saturat de calităţi, ba pretenţia lui de civilitate, pe care nu izbutea, cu tot efortul, s-o atingă, îl plasa prin vecinătatea vulgarului. Poziţia prea familiară, aproape conjugală, cu genunchii goi ieşind mult de sub cămăşuţă, nu reuşea să sugereze candoarea copilărească, ci, mai degrabă, trăda semiprofesionista lipsită de rafinament, dând cam de-a dreptul. Cam în modul acesta trebuie că-şi primeşte ea diverşii musafiri, numai că, atunci, discuţiile nu apucă panta celor de acum, care, după toate probabilităţile, o plictisesc sau pe care le dispreţuieşte,

ci iau nişte serpentine repezi cu ţinta ştiută dinainte, pentru ea, ca şi pentru vizitatorii ei, pline de savoare.

El îşi reproşa că se sentimentalizase atât de mult, apucase să se înduioşeze peste limitele permise de psihologia omului modern. Se decise să plece neîntirziat.

Din prag se întoarse şi o mai privi o dată pe Dia. Continua să stea în aceeaşi poziţie. Zâmbi şi îi făcu un semn vag cu mâna.

— Mă doare capul, doamnă, zise ea. Nu ştiu ce am.

Se uită şi ea lung după Alexandrescu şi surise, mai mult ca să nu i se ghicească starea în care se găsea.

10

Noaptea, Alexandrescu se întoarse târziu, aproape de unu. Se înfundase într-o crâşmă mărginaşă şi băuse cu marinari. Pe unul de-abia îl deplasase până în port, de unde urca acum fluierând încet Guarda che luna… Işi evocă într-o clipă epoca de glorie a acestui cântec frumos şi, ca un pensionar, deplânse faptul că azi nu-l mai auzi, la radio nu-l mai dă, de parcă toate benzile cu el s-au şters sau au ars. Chiar şi el, căruia cândva îi plăcuse la nebunie, şi-l amintea tot mai rar şi, dacă nu dădea peste marinari, putea să treacă şi noaptea asta fără să-l fredoneze. Prin asociaţie de idei, se întrebă dacă Margareta Pâslaru, care în prima ei perioadă interpretase melodia, nu cântă acum pe litoral. Incă nu lusese la niciunul din barurile cu adevărat celebre, dar reclamele le citise şi nu-i întâlnise numele pe niciuna.

O liotă de pisici se hârjoneau în mijlocul drumului. Când el se apropie, o tuliră pe stradela Vântului în sus. Nu reţinu câte fuseseră negre. Tot prin înlănţuire de idei – îi umbla mintea – se întrebă dacă în Constanţa nu există coşari, pentru că nu întâlnise niciunul şi i-ar fi plăcut să vadă unul, dacă s-ar putea, chiar acum.

Privind retrospectiv, dădu serii petrecute cu marinarii o apreciere pozitivă. Era prima care-l mulţumea pe deplin. Fusese şi agreabilă, oamenii în uniforme albe îi dăduseră sentimentul real că vieţuieşte într-un port, şi mai avea şi un motiv suplimentar să se bucure: luase, în sfârşit, hotărârea să se mute, îşi propusese ca sub jurământ să-l evite cu totul pe Bogdan şi să nu mai aibă de a face cu nimic din ce-l priveşte pe acesta chiar şi tangenţial. Se simţea scăpat de

nişte încurcături în care era cât p-aci să fie vârât şi care ameninţau să-i împotmolească tot restul zilelor. Se simţea eliberat dintr-o colivie de sârmă ghimpată, îşi întinse braţele să zboare peste o grămadă de lemne descărcate în faţa unei porţi.

Trecu prin faţa bisericii greceşti care avea hramul Metamorjozis şi-şi spuse că mâine va veni aici foarte multă lume. Işi aminti de ziua de naştere a Diei şi se mustră că s-a dus la ea. Totuşi, de acum se va orienta spre cu totul alte cercuri, poate aceea fusese ultima oară când o mai vedea. Ii formulă în gând alte noi urări şi le transmise spre căsuţa din fundătura aceea cu duzi, dar observă că la ora aceasta ea încă nu e sosită acasă şi el schimbă direcţia spre Meduza. Şi, ca să-şi respecte decizia, îşi repetă că de acum nu se va mai gândi la niciunul din ei.

De cum se apropie pe strada Cibela, văzu mămăruţa albastră în faţa casei cu numărul 8.

Dibui după cheie, vârându-şi mâna pe lângă stâlpul porţii, nu dete de ea şi se sperie că l-au închis în stradă. In cele din urmă o găsi şi, fără să-şi facă reproşuri, deduse doar că e ameţit de-a binelea. Abia aştepta să intre, să-şi arunce hainele de pe el cum s-o nimeri şi să se întindă în pat. Gândul acesta plin de promisiuni parcă-l adormi de pe acum.

Bogdan şedea pe patul lui Alexandrescu, îmbrăcat, cum se întorsese din oraş, cu coatele pe genunchi şi bărbia în mâini. Il aştepta. Părea a nu fi observat că intrase cineva. Alexandrescu ezită între a-l izgoni imediat afară şi între a se retrage el tiptil, inchizând uşor uşa, să se ducă în cămăruţa celuilalt sa se culce şi să-l lase să aştepte până dimineaţa. S-ar fi lungit pe jumătatea cealaltă a patului foarte larg, dar asta presupunea că trebuie să-şi adune toate lucrurile care-i erau înşirate acolo. Işi scoase haina şi o trânti indispus peste ele.

Bogdan îşi ridicase capul, dar stătea tot nemişcat, uitându-se în colţul de după uşă, cum ar fi singur in cameră. Nu spunea nimic şi Alexandrescu socoti ca bine face, nici el nu va scoate un cuvânt şi va gasi cumva o posibilitate să se culce.

— Va trebui să mă întorc şi eu la Bucureşti, spuse Bogdan, nerecunoscându-şi nici el vocea. Alexandrescu se aplecă să vadă dacă nu i-a pătruns în domiciliu un necunoscut. Se duse spre comutator.

— Las-o aşa, îi zise Bogdan. O mai trezim şi pe batrână. Stăm mai bine pe întuneric… Trebuie să mă duc urgent la Bucureşti. Sigur mă caută.

— Ar fi lucrul cel mai cuminte, spuse Alexandrescu. Cernat o întinde în dimineaţa asta.

— Ştiu. Are bilet la avion.

Alexandrescu se vârî pe după celălalt în pat.

— Te-am aşteptat, Grigore…

— Văd. Cu ce ţi-aş putea fi de folos?

— Spune-mi, şi tu mă suspectezi?

— In primul rând de o vină care pare a se adeveri: ţii să nu mă laşi să dorm. Nu m-ai putea graţia până se face ziuă? Nu mai e mult, trei-patru ore.

— Crezi că au motive să mă condamne?

— Acuma, tu crezi că eu pot şti asta, sau mă întrebi aşa… Şi dă-te mai încolo, sau ia scaunul ăla şi aşează-te pe el… De ce l-ai ucis pe Vasile Petre? întrebă cu voce rece, ridicându-se într-un cot, după un moment de tăcere.

Bogdan se aşezase pe scaun în faţa lui. Prin lumina slabă ce pătrundea din stradă se distingea vag. Parcă se relaxase dintr-o dată. Aştepta să fie întrebat. Simţea nevoia acută de a fi luat la rost, şi de a fi pus să dea lămuriri. Presau asupra lui blocuri enorme de beznă, care-l striveau treptat. Cu cât se întârzia şi nu intervenea nimeni să scormonească prin ele, să-l caute, să dea de el, cu atât observa că-l părăsesc puterile. Acum ceva din povară cedase.

— Intreabă-mă, Grigore.

— Când l-ai cunoscut pe Vasile Petre?

— Acum două săptămâni.

— Inainte de asta, ştiai de existenţa lui?

— Nu.

— Cum l-ai căutat, atunci?

— Nu l-am căutat, am dat de el.

— De ce te-ai dus în locul unde lucra el?

— Mă poţi asculta? Nu ţi-e prea somn?

— Spune. Când observi că am adormit, mai spui două fraze de încheiere şi te opreşti.

— Aveam nevoie de marmură. Vreau să pregătesc o expoziţie pentru anul viitor. Am mai făcut nişte gipsuri şi ceva în lemn. Dar n-ar fi fost imaginea mea adevărată…

— Inţeleg, zise Alexandrescu şi adăugă pentru el in gând: să vedem care ar fi, după tine, imaginea ta adevărată.

— Mie îmi place marmura, trebuie să cioplesc piatră. Când lipesc lut, parcă aş cârpi ceva, aş repara un obiect stricat. Prin Fondul plastic nu puteam obţine marmură, nici nu sunt membru. Şi apoi aveam nevoie de o piatră cu granule mari şi cu vine albăstrii. E greu să înţelegi asta. Eu lucrez abstract, o formă naturalistă o poţi scoate din orice şi vorbeşte de la sine, dar limbajul meu e… totul e foarte complicat… e ca un miros care există, dar nimeni nu ştie ce e. Ca o idee, care trăieşte înainte dn a se întrupa în cuvânt. In momentul în care o exprimi, îi dai glas, ceva s-a dus dracului, o ciopârţeşti, nu mai e ea, ceilalţi receptează altceva, simulacrul ideii tale…

— Bine, bine, să trecem peste astea. Nu te contrazic, aşa o fi, dar noi vorbeam despre altceva.

— M-ai întrebat ce am căutat acolo…

— Cum i-ai fi zis lucrării?

— Venus de după aceea. Pentru asta îmi trebuia un material deosebit. N-aş fi făcut, bineînţeles, un corp de femeie…

— Ştiu, urma să fie ceva fără cap.

— Fără cap, fără picioare, fără sâni, fără abdomen. Ceva ce să nu se poată îmbolnăvi de apendicită, de sifilis, şi să nu fie în permanenţă ameninţaţă de gripe asiatice şi spaniole. O zeiţă, înţelegi? Şi anume, o zeiţă aşa cum o vedem noi. Grecii au făcut zeii aşa pentru că atunci zeii trăiau, se amestecau printre oameni, preacurveau şi se băteau. Dar pentru noi, zeii au dispărut, nu am comite falsuri închipuindu-i aşa cum nu-i vedem? Eu aş fi făcut o Veneră dispărută, ceea ce a mai rămas din ea până azi, o noţiune frumoasă, care vezi că nu poate muri, mai frumoasă decât şi-au închipuit-o grecii care o mai vedeau din când în când, o fantasmă fără chip, cu vinele albastre, abia bănuite prin ceara pietrei, pierdute, mai păstrând amintirea sângelui ce a fost…

Alexandrescu se gândi că băiatul acesta ar putea ţine foarte bine conferinţe prin societăţile de popularizare a cunoştinţelor, deşi poate n-ar fi prea potrivit, pentru că, cu toată dezlănţuirea şi convingerea cu care vorbeşte, nu s-ar găsi mai nimeni să-l priceapă.

— Cineva mi-a dat ideea să mă duc direct la Bolovăniş. Mi-a explicat pe unde vine asta şi cum se poate rezolva.

— Cine a fost cu ideea?

— Un coleg, n-are importanţă, nu-i amestecat. Dacă vrei, îţi spun numele lui, n-ai auzit de el.

— Nu mi-l spune. Aşa, deci, te-ai dus…

— M-am dat jos în Caransebeş. Eram flămând şi am intrat în restaurant să mănânc. Nu aveau aproape nimic de mâncare, am luat totuşi ceva. Era plin de muncitori de la cariere, unii chiar cu căştile de miner pe cap. Nu şi le dădeau jos. Vorbeau tare, luaseră ceva primă sau nu ştiu ce, că erau plini de bani. M-am mutat la o masă unde erau doi şi i-am spus chelnerului să-mi aducă acolo. Le-am spus ce caut şi au zis că se găseşte. Unul mi-a spus că mă duce el până la Bolovăniş, că locuieşte chiar acolo. Avem cursă la şase. Dacă vreau, pot rămâne să dorm la el, iar dimineaţa mai mergem vreo trei kilometri până la carieră. E o exploatare mai mică, dar cu piatră foarte bună. Crede că voi găsi ce-mi trebuie. Mi-a spus că-l cheamă Vasile Petre.

— Numele ţi-era cunoscut?

— Nu, sau poate-mi era, e atât de comun că s-ar fi putut să-l mai fi auzit, nu-mi dau seama.

— L-ai întrebat de unde e?

— Mi-a spus el. M-a întrebat de unde vin eu, i-am răspuns că de la Bucureşti şi a zis că şi el e din sud, de lângă Dunăre, din comuna Oţeteşti. I-am spus că părinţii mei sunt din Mândrileşti, care e aproape de satul lui. S-a bucurat că ne-am descoperit un fel de vecini. M-a întrebat ce mai e pe acolo, dacă am fost de curând. I-am spus că nu, nu cunosc prea bine satele acela, că părinţii mei nu mai locuiesc de mult în Mândrileşti.

— Nu s-a interesat de familia ta?

— Ba da, m-a întrebat al cui sunt şi a încercat sa-şi aducă aminte. Nici el nu mai fusese de foarte mulţi ani în Oţeteşti.

— A reacţionat în vreun fel când a aflat cine sunt părinţii tăi?

— A încercat să-şi aducă aminte, numai atât. Trecuseră foarte, mulţi ani şi nici nu eram din acelaşi sat.

— Ce sentimente părea să aibă faţă de familia ta?

— De niciun fel… Rele, nu.

— Despre o ceartă între el şi tatăl tău nu ţi-a vorbit?

Bogdan nu se grăbea să răspundă, dar nici nu întirzia prea mult. Urmărea cu atenţie întrebarea şi era vizibil efortul pe care-l făcea ca răspunsul să fie formulat sigur, fără ezitări. Ţinea să nu se încurce la niciun amănunt. După clipele de încordare de dinainte de a vorbi, se putea deduce că aceste întrebări sau altele înrudite îi mai fuseseră puse şi căuta să existe o concordanţă între cele declarate altădată şi cele spuse acum.

— Nu.

— Nici ţie nu ţi-a făcut impresia că ar avea ceva amintiri, că nu rămâne indiferent când i-ai pomenii de tatăl tău?

— Pe tata l-a cunoscut foarte vag, aproape nu-l ştia. A avut ceva neînţelegeri cu un unchi, cu fratele lui tata.

— Ţi-a vorbit despre acestea?

— Da, au fost în litigiu pentru nişte pământ, o moştenire la care el susţinea că, prin soţia lui, avea dreptul, iar unchiul meu a pus mâna pe un lot, n-aş putea să-ţi explic prea exact. Şi el vorbea destul de încurcat şi nici nu m-am chinuit să înţeleg, nu mă privea. S-au bătut, au avut şi un proces…

— Acesta a fost motivul plecării lui din Oţeteşti?

— Zicea că acesta. Şi-a lăsat soţia şi s-a stabilit în Banat. S-a căsătorit cu alta în Bolovăniş, are cu ea două fete.

— Spuneai că nu purta niciun fel de sentimente faţă de familia ta.

— Am zis că nu avea resentimente. Se bucura că a plecat de acolo. Pământul și așa nu-i mai rămânea lui, iar aici zicea că câștigă foarte bine.

— Tu îţi aminteşti de scandalurile acelea?

— Sigur. Când eram copil se vorbea foarte mult in casă despre bătaie şi proces. Nu înţelegeam despre ce e vorba, dar agitaţia aceea, ura şi îngrijorările, înjurăturile continui la adresa cuiva pe care nu-l cunoşteam, dar mi-l imaginam ca pe un tâlhar, mi-au imprimat puternic în memorie.

— Atunci, copil, aveai şi tu o atitudine faţă de Vasile Petre, nu?

— Se înţelege. Nu-ţi spun că îl vedeam ca pe un căpcăun? Mi-a înnegurat câţiva ani de copilărie, m-a umplut de spaimă.

— La întâlnirea cu el în restaurantul din Caransebeş ţi-ai amintit toate astea?

— Evident. Imi pui întrebări de prisos.

— Ai spus că numele îţi era necunoscut.

— Pentru că e un nume comun şi n-am stabilit imediat legătura dintre el şi duşmanul familiei de acum douăzeci şi ceva de ani. Decât după ce a evocat el divergenţele cu unchiul meu.

— Mai departe…

— Ne-am dus cu cursa şi am rămas noaptea la el. Nu era supărat pe noi şi a zis că vrea să mă ajute. Dimineaţa, pe la cinci şi jumătate, am

plecat la carieră. M-am prezentat la Cernat.

— Cu Vasile Petre?

— Singur. El mi-a spus numai că va trebui să obţin aprobarea şefului, altfel nu se va putea.

— Cernat ce a spus?

— La început a spus că nu se poate, că asta-i delapidare, până la urmă însă a căzut de acord şi a promis că o să-mi dea un om cu care să merg la o gură de exploatare unde nu se mai lucrează.

— Tu?

— L-am cerut pe Vasile Petre. Am zis că m-am înţeles cu el.

— Te înţelesesei înainte?

— Nu, urma să-i propun după discuţia cu Cernat, dar eram convins că va accepta.

— Mai era altcineva la Cernat cât aţi perfectat operaţia?

— Numai noi, eu şi el. A intrat la un moment dat unul, dar Cernat i-a spus să revină mai târziu. Mi-a atras atenţia că în afară de noi şi de Vasile Petre nu trebuie să afle nimeni.

— Vasile Petre a fost de acord când i-ai propus?

— N-a prea fost. N-a vrut să audă.

— De ce?

— Nu voia să se complice, l-am asigurat că am aprobarea lui Cernat, s-a dus şi el să-l întrebe po şef, pe urmă am stabilit să ne întâlnim seara, la unsprezece…

Tăcură amândoi, Bogdan se oprise şi nici Alexandrescu nu-l mai întrebă deocamdată nimic. Işi lăsase capul pe pernă.

— Ai adormit? întrebă Bogdan.

— Nu, continuă!

— Ne-am dus, cariera veche e după muchea dealului, la vreun kilometru. Vasile Petre avea lampă şi mi-a arătat porţiunile de unde s-ar putea tăia. Am găsit o marmură foarte frumoasă, se putea obţine un bloc mai mare decât îmi propusesem eu. Trebuia sa-l scoată, iar în noaptea următoare să caut un camion şi să mă duc să-l iau. Am convenit să vină şi el să-mi ajute la încărcat. A lucrat, cred că aproape o oră.

— Tu ce făceai în acest timp?

— Stăteam de o parte. Fumam…

Işi aprinse şi acum o ţigară. Se întrerupse din nou.

— Şi… zise Alexandrescu ridicându-se iar intr-un cot şi

aprinzându-și și el una.

— A lucrat așa aproape o oră… Pe urmă știi ce s-a întâmplat.

— Nu atât de exact ca tine. Spune-mi mai bine tu.

Bogdan își frecă fruntea cu palma. Trase adânc din ţigară.

— Cariera era părăsită. Nu era armată. După lege, era interzis să se lucreze acolo. Deodată, partea de sus s-a prăbușit şi pietrele au căzut peste el. A strigat o dată îngrozitor. In prima clipă n-am știut ce să fac, m-am speriat. Apoi am luat o rangă și am încercat să înlătur pietrele de pe el. El tot gemea… Asta e tot…

— Iar atunci a sosit Lupulescu.

Alexandrescu se ridicase, stătea pe marginea patului, cu picioarele goale pe preş, şi îl scruta.

— Mă anchetezi? întrebă Bogdan privindu-l fix prin întuneric.

— Nu. Te ascult. Dacă vrei să-mi povestești. Dacă nu, ne putem opri aici.

— Promoţia şaizeci și cinci… zise Bogdan pe ginduri.

Continua să-l privească; măsurându-l, rămăsese nemișcat, dar parcă se îndepărtase dintr-o dată, parcă avea în faţa lui un altul, pe care abia acum il descoperă, nu pe cel cu care începuse convorbirea.

— Din fericire, spuse Alexandrescu. Era cât p-aci sa fiu promoţia șaizeci și șase. Prin anul trei era gata s-o încurc…

— Drept sau litere? întrebă celălalt.

— Una din ele. După cât mă ajută pe mine memoria, filologie.

Il văzu pe Bogdan cum îl privește, ca pe o specie nouă de animal, ale cărui apucături nu le cunoști, dar te poţi aștepta să nu fie cele mai agreabile. De bună seamă, acum își zice că Alexandrescu nu s-a stabilit întâmplător în aceeaşi casă cu el, că nici nu e profesor și, într-un cuvânt, că toţi îl urmăresc. Regretă, probabil, că și l-a apropiat și s-a apucat să-i facă confesii.

— Pe Dia ai întâlnit-o azi? întrebă Alexandrescu.

— Nu, și nici n-ai avea de ce să-mi ţii evidenţa întâlniriior.

— Deci n-a apucat să-ţi spună că i-am făcut o vizită.

— Da? Și ce-ai aflat? întrebă Bogdan cu o ostilitate pe care nici nu încercă să și-o mascheze.

— Că n-are cafea în casă. Puteam să-i cumpărăm un nes.

— Nu te cheltui! spuse Bogdan cu toată ironia pe care reuși să și-o adune. O să-ţi restitui și calul de mare, ei nu-i va trebui. Poate găsești persoana care să-ţi accepte cadourile.

— Dar, Nicki, schimbă Alexandrescu tonul, să rămânem la relaţiile civilizate. De ce ne chinuim de câteva mii de ani să ni le creăm, ca să le abandonăm aşa, brusc? Să revenim mai bine la Lupulescu.

— Da… A sosit ăsta, spuse Bogdan după un timp. S-a dus, a anunţat, au venit de l-au scos…

— Mai ştii ceva despre Vasile Petre, după aceea?

— L-au băgat în spital. A fost tot timpul inconştient. Nici nu ştii cum e mai bine, şi dacă scăpa, ar fi fost nenorocit pe toată viaţa, nu mai putea lucra, rămânea infirm. M-ar fi blestemat cât trăia, trebuia să-i plătesc pensie, ştiu eu ce mă mai puneau sa fac…

— Ai fost să-l vezi în spital?

— Nu. N-aş fi rezistat să-l văd. M-am dus, dar a am avut curajul, n-am intrat. Am discutat cu doctorul de salon, mi-a spus că ei fac tot posibilul să-l salveze. Pe urmă, am tot dat telefone. Ii mergea rău.

— Pe tine te-au anchetat?

Intrebarea căzu ca un balsam. Bogdan păru a fi cum nu se poate mai recunoscător că i se pusese. Putea spera că Alexandrescu n-are nicio legătură cu anchetatorii săi din moment ce nu ştie lucrul acosta. Ar putea fi un om oarecare, fără altă intenţie decât să afle, din curiozitate, cum s-au petrecut lucrurile, poate chiar dispus să-l ajute, să-i dea un sfat.

— Da, zise mult mai la largul său. La Caransebeş, apoi la Reşiţa. Nu m-au ţinut decât o zi. Am dat declaraţia, m-au ascultat cu atenţie, nu m-au învinuit. Păreau chiar că au intenţia să mă facă să scap. Mi-au întocmit dosarul, era să aibă loc procesul, pe urmă s-a mai amânat pentru alte cercetări. Acum, după… după ce a murit, sigur, o să se grăbească. Situaţia mea se agravează.

— Pe Lupulescu l-ai mai văzut?

A— L-am căutat de mai multe ori înainte de a mă intoarce. L-am chemat şi pe el în calitate de martor. Voiam să ştiu ce a declarat şi ce va susţine la proces. Mă cam evita. Nu puteam scoate nimic de la el.

— Ce spunea?

— Să-l las în pace, să nu mă ţin de capul lui. Că el va declara exact ce a văzut.

Alexandrescu se lăsă din nou pe pat, cu ochii în tavan. Nu-şi mai spuneau nimic, de parcă epuizaseră toate combinaţiile pe care le suportă componentele dicţionarului. Bogdan rămăsese pe scaun, se simţea în aer că mai aşteaptă o frază, o concluzie din partea celuilalt,

ceva de încurajare sau condamnare. Alexandrescu ar fi vrut să spună şi el ceva, să anihileze tăcerea încordată, suspendată parcă de tavanul la care se uita, dar era în unul din acele momente când, cu cât se forţează mai mult, îi e mai imposibil să articuleze un cuvânt.

Bogdan se ridică.

— Asta e tot ce pot să spun, zise şi cu paşi nesiguri ieşi.

Alexandrescu mai rămase un timp aşa, apoi se ridică, deschise fereasta şi aprinse lumina.

Intunericul din odaie pieri, nu şi nedumeririle încâlcite din mintea sa. Lumina măturase parcă într-o clipită, odată cu bezna, şi vocile ce se încrucişaseră adineauri acolo. Parcă era în cu totul alt loc, mai larg şi curat, într-un spaţiu nechinuit de obsesii şi de întrebări care întind braţele în disperare şi nu pot prinde, de nicăieri, niciun răspuns. Era bine şi linişte. Scaunul era alături, gol, ca şi cum n-ar fi stat niciodată cineva pe el. Şi totuşi, ecouri neliniştitoare se insinuau din unghere.

Incercă să compare, punct cu punct, declaraţiile lui Bogdan cu cele relatate de Cernat. Reţinea ambele variante cu destulă exactitate, totuşi, unele amănunte – şi într-un astfel de caz amănuntele au un rol covârşitor – unele nuanţe nu-i mai apăreau cu toată claritatea. Vru să ia o hârtie şi, pe două coloane, să rezume spusele celor doi, să poată observa coincidenţele şi, îndeosebi, contradicţiile. Işi aminti cu ciudă că tot nu şi-a cumpărat tubul de pastă, văzu cele patru ilustrate pe noptieră şi se acuză de ceva înrudit cu ticăloşia că de atâtea zile nu s-a învrednicit să expedieze două cuvinte care să ducă undeva o şuviţă de briză marină.

11

Marţi dimineaţa, în şase august, urca grăbit pe bulevard. Dejunase la un lacto-vegetarian şi voia sa ajungă acasă, să se echipeze în fugă şi să plece. Era o căldură toropitoare, soarele ardea grozav pentru ora aceea matinală, parcă pus să recupereze timpul noros din ajun, şi ţinea neapărat să nu piardă ziua de plajă. Lumea înseninată ieşea gălăgioasă din cofetării şi se revărsa pe toate străduţele spre ţărm.

Ieşind din părculeţul central, îl văzu pe Cernat discutind cu

câţiva cunoscuţi, dar grăbi pasul să nu mai întârzie. Acela, însă, îl zări, îşi părăsi însoţitorii şl veni la el. Era puţin agitat, în costum și cravată, in mâini cu câteva cumpărături împachetate în hârtie.

— Prietene, bine că te văd, spuse, plec la avion, îmi pare rău că s-a făcut timp frumos și nu mai pot rămâne. Mai stai, nu?

— Vreo opt-nouă zile.

— Ei, îţi urez timp frumos, vânt bun, cum ar spune marinarii şi distracţie cât mai plăcută.

Îşi deteră mâna și se despărţiră.

— Ne mai vedem prin Timişoara, îi strigase din urmă.

— O să ne mai vedem!

Ura atât de cald că stătu mai mult în apă. După-masă, apărură nori groşi, ameninţători. Vântul bătea, îi împrăştia şi-i învălmăşea iar. Soarele se ivea câteva minute, apoi se întuneca din nou. Plaja era într-o continuă frământare, oamenii aci se îmbrăcau, gata să plece, aci îşi desfăşurau iar lucrurile şi se întindeau din nou pe cearşafuri ori pe pleduri moi. Nisipul era vânturat dinspre uscat și acoperea totul.

Pe Bogdan nu-l întâlni toată ziua. Abia seara, pe la opt, îl văzu trecând prin faţa geamului spre poartă. Era tot netuns, dar bărbierit proaspăt şi avea cămaşă curată. Ţinea în mână un colet ambalat cu grijă și câteva flori. Nu intră pe la el. Auzi motorul, apoi mașina pornind.

Citea Arcaşul verde de Edgar Wallace. Il începuse acasă, îl luase mai mult pentru timpul cât va călători în tren, dar nu-l redeschisese decât acum. Incă nu-i era foame, deşi socoti că mai bine ar ieşi la cină înainte de a începe ploaia. S-ar putea să se dezlănţuie o furtună care să ţină și să nu-i mai îngăduie să iasă din casă.

Adormi.

Se trezi cândva, nu-şi putea da seama pe ce lume e, încercă să adoarmă din nou, dar nu reuşi. Işi zise că şi-a deranjat cu totul programul de somn, în toate nopţile trecute se culcase târziu şi acum, pentru că făcuse nesocotinţa de a se lăsa moleşit de pe la nouă, are toate şansele să nu mai aţipească până dimineaţa, ca mâine să tremure slăbit ca un convalescent.

Geamul bucătăriei era luminat şi deduse că, din moment ce proprietăreasa nu doarme, e încă devreme. Aprinse lampa și se apucă din nou de citit, fără să se uite la ceas. Ajunse la capitolul XVII intitulat La lady's Manor, când luă hotărârea să nu mai meargă la masă şi să se

culce. Işi trase ceasul, era douăsprezece fără douăzeci, şi stinse lumina.

Un ropot cotropitor se dezlănţui asupra ţiglelor vechi şi două fulgere se descărcară foarte aproape, iluminând încăperea ca două scăpărări de magneziu.

Era gata să adoarmă când, prin răpăitul ploii, auzi paşi pe lângă peretele camerei lui. Se duse la fereastră şi o văzu pe coana Aristiţa aproape alergând pe sub streaşină, ţinând deasupra capului o pelerină de nailon de patrusprezece lei. Auzi portiţa scârţâind, cheia învârtindu-se din nou în broască şi paşii depărtându-se spre centru. Se uită la ceas, în lumina ce se strecura din stradă: era unu.

Când se trezi, se făcuse ziuă, ploaia cădea încă neistovită şi mai tuna îndepărtat. Aşteptă vreo jumătate de oră până încetă. Se duse la bucătărie. Era încuiată. Ieşi în oraş.

Norii se împrăştiau cu repeziciune şi se prevedea o zi foarte frumoasă.

Se întoarse pe la douăsprezece şi jumătate. Poarta era deschisă larg. In curte forfotea o mulţime de lume. Discutau precipitat, dar nu se putea înţelege nimic. Nu-l băgă nimeni în seamă, alţii soseau sau ieşeau. Peste garduri, feţe îngrijorate şi compătimitoare priveau în curte şi conversau repezit.

Alexandrescu deschise uşa camerei lui. Era aşa cum o lăsase. Se duse în cămăruţa lui Bogdan. Nu era nimeni. O vedea pentru întâia oară. Toate erau la locul lor, se putea pricepe că Bogdan nu dormise noaptea acolo.

Ieşi şi se amestecă în grupurile ce discutau eliptic. Doamna Avanusian, armeanca de la numărul şase, îi spuse că coana Aristiţa a făcut o criză de nervi şi a fost transportată aproape în nesimţire la spital.

Cei din curte comentau, încercau uşa bucătăriei, care era încuiată, de parcă pătrunderea înăuntru ar fi putut avea vreun rost, se uitau pe gemuleţ. Fraze româneşti începeau, pentru a fi continuate în greceşte, armeneşte sau turceşte.

Alexandrescu află că Dia a fost asasinată.

Aşteptă până la două. Străinii plecaseră, continuându-şi comentariile pe străzi, prin celelalte curţi. De prin vecini se mai aruncau priviri spre casa coanei Aristiţa. Câte cineva venea până la portiţă, o deschidea – rămăsese descuiată – se uita în curtea goală şi se retrăgea. Bogdan nu sosise. Era singur şi nu ştia ce să facă.

Se duse la spital, fu îndrumat de la o secţie la alta, de pe o stradă pe alta. După vreo două ore de alergătură, doctorul Arghiropol îi spuse că e la ei, dar nu-l poate lăsa înăuntru.

— Ar fi de prisos, nu v-aţi putea înţelege cu ea.

— Ce spune?

— Vorbeşte incoerent. Are accese de furie, apoi decade într-o stare depresivă, când orice ai întreba-o, n-o mai poţi face să vorbească.

— Dumneavoastră aţi consultat-o?

— Mai mulţi. Şi eu. E în secţia mea. Sunteţi din familie?

Vorbea calm, cu acea deferenţă proprie medicilor.

— Nu, locuiesc la dânsa. Sunt pe litoral abia de cinci zile.

— Era liniştită înainte?

— Da. N-am observat nimic ce ar fi putut da de bănuit. Era o fire vioaie. N-am cunoscut-o mai de mult.

— Mai are pe cineva?

— Acasă nu. Nu ştiu dacă are rude în oraş. Imi face impresia că nu. Ce credeţi că i s-a întâmplat?

— E urmarea unui şoc puternic. Păcatul e că a contractat şi o dublă pneumonie, asta agravează şi starea psihică. Va avea nevoie de un tratament și se va remonta. Cum și-a petrecut noaptea? Eraţi acasă?

— Da. A stat în bucătărie – doarme acolo, camerele le închiriază pe timpul verii. Am văzut lumină până la unu, apoi, am văzut-o plecând.

— La unu noaptea?

— Da. Ploua foarte tare.

— V-a spus ceva la plecare?

— Nu. Aveam lumina stinsă. Sigur, credea că dorm.

— Sunteţi singurul chiriaş?

— Mai e un tânăr din Bucureşti.

— Cu el se înţelegea bine?

— Cred că da. Il apreciază. Stă la ea în fiecare vară, de patru ani.

— N-aţi observat să aibă conflicte cu el?

— Nu, deloc.

— O mai vizita cineva? Vorbesc în zilele de când locuiţi la ea. Iertaţi-mă, pentru noi e important să stabilim cauzele îmbolnăvirii, premisele.

— Vine o fată, Dia Ionescu. Lucrează la un bar, spre Mangalia. Adică venea până acum.

— E fata de care am auzit că…

Alexandrescu privi în pământ.

— Da.

— Vă mulţumesc pentru ce mi-aţi spus şi pentru că aţi venit să vă interesaţi. N-are nevoie de nimic, e în siguranţă.

Zâmbi şi îl strânse încurajator de braţ.

— Sper că va avea toate îngrijirile necesare…

— Fiţi convins! E în afară de orice pericol. In scurt timp îşi va reveni. Peste câteva zile treceţi din nou, atunci sper s-o puteţi vedea. Nu peste mult îi dăm drumul acasă. Vă va invita pentru la anul să locuiţi tot la dânsa…

Până seara umblă negăsindu-şi stare. Işi dădea seama că se zdrobeşte fără rost, dar nu putea rămâne niciunde pe loc. Se aşeză pe o bancă, în spatele bustului lui Vasile Pârvan, se duse de două ori acasă şi se trânti în pat. Nu reuşea să stea câteva minute. Trebuia să umble întruna, chiar dacă umblatul acesta nu va avea alt rezultat decât oboseala lui până la epuizare. Nu-i era foame, în schimb îl lucra o sete devastatoare pe care nu şi-o putea astâmpăra cu nimic.

Se întoarse încă o dată şi trecu pe lângă clădirea spitalului în care se găsea internată coana Aristiţa.

Se înseninase, după-amiaza plutea caldă, foarte pe jos, că aproape o puteai prinde cu mâna, urmele hulei din timpul nopţii dispăruseră. El trecea pe sub arborii cu umbră rară, ce-şi lasă noianul de aripioare palide pe străzi, umplând trotuarele, şi care trebuie că sunt planta cea mai blestemată de către măturători. La prima părere de vânt, aşternutul acela se pune în mişcare, transformând pavajul cel mai anost în foşnet mătăsos, iar picioarele femeilor trec prin murmurul stins ca printr-un trecut. Niciodată nu ştiuse dacă arborii aceştia se numesc platani sau altcumva.

Privea geamurile instituţiei care nu e chiar un ospiciu, ci un fel

de uvertură a acestuia. Dincolo de o fereastră, de una din ele, tronează într-un pat, furibundă sau abătută, coana Aristiţa. Ea ştie totul, sau măcar o fărâmă din tot, un crâmpei atât de preţios cât e cheia minusculă pentru un palat imens, zăvorit. O frază a ei ar putea sparge bezna care deocamdată domină impenetrabilă. Doar câţiva paşi despart strada cu gardul de fier forjat de salonul ei. In ce s-ar putea măsura distanţa dintre realitatea aceasta guvernată totuşi de legi, şi mintea bătrânei, răvășită de furtună, în care elementele au fost răsturnate, îngrămădite unele peste altele?

Toate ferestrele erau închise. Dincolo de una din ele se afla un cifru care are un sens, dar rămâne la fel de abscons ca misterioasele quipus, documentele din sfori înnodate ale precolumbienilor.

O luă pe jos, străbătând oraşul aproape de-a curmezişul. Intră în fundătura cu duzi prăfuiţi. Lânga tulpinile acestora, vârâte în ele, zăcând ca după accident, maşini din judeţe îndepărtate, una după alta. Revăzu curtea îngustă, uşa cu draperia de tifon, cealaltă cu vopseaua cojită. Pe prag, o pisică albă dormea lungită. Nu mişca nimic. Alexandrescu simţi dorinţa acută de a vedea ceva tresărind, zbătindu-se. Dacă ar ieşi femeia slabă, să scuture, să facă ceva, să arunce o covată cu apă murdară… Ea o privise mult, o pândise, se certase cu ea, îi încasase chiria, în ochii ei trebuia să fi rămas ceva din fiinţa fetei moarte, amănunte lipsite de importanţă, dar păstrate numai de ea, din care ai reuşi o reconstituire, te-ar şoca nişte indicii. Nu e acasă, a primit o citaţie, au căutat-o organele de anchetă, poate chiar acum sunt cu ea înăuntru și notează ceva într-un carnet. Nu mişcă nimic, nici perdeaua îngălbenită din uşă nu se umflă de vânt. Avu tentaţia să ia o piatră s-o arunce în pisică, să se convingă dacă nu e moartă.

Se întoarse iar în strada Cibela, dar nu văzu Fiat-ul albastru şi nici nu mai intră în curte.

Luă autobusul de Malu Rău.

13

Curtea era curată, pământul bătătorit măturat de curând. Pe margini, troscot mărunt şi romaniţă. Casa, scundă, acoperită cu stuf, avea pereţii neregulaţi, din pământ sau cărămidă nearsă, văruiţi în urmă cu doi ani, cu dâre lăsate de ploaie. La stradă, o alta în roşu, cu

acoperişul pe jumătate de ţiglă, restul din carton gudronat. Nu se mai vedeau alte materiale de construcţie, totul fusese întrebuinţat. Noua locuinţă nu părea a putea fi terminată până în iarnă. Lângă gard, o groapă în care se stinsese var.

Stăteau afară sub un dud, pe o bancă de scândură veche, lustruită, cu nodurile rămase în relief.

Se aşteptase să întâlnească nişte moşnegi şi nu se putea nicidecum acomoda cu figurile lor. Bărbatul avea în jur de cincizeci de ani, dar arăta mai tânăr, femeia lui cu ceva peste. Dacă asta nu era vreo a doua nevastă, cu ei se petrecuse o ciudăţenie. In timp ce ea îşi urma vârsta, pe el invaliditatea îl fixase cumva, îl scosese în afara vieţii obişnuite, şi puteai prevedea ca la şaizeci şi cinci de ani să-l revezi tot ca acum: nebărbierit, cu părul negru, înalt, cu mişcări încete dar îndesate, aducând mult cu Raf Valone.

— Turda… spuse el observând că Alexandrescu îi priveşte proteza piciorului. Feleacul n-am mai apucat să-l urc. Dumneata de unde eşti?

— Bănăţean.

— Ei, tot de pe-acolo. Cunoşti împrejurimile Turzii…

Pentru el, tot ce cădea peste munţi se învecina, după cum ardelenilor Caracalul şi Alexandria le par despărţite de o nimica toată. Nară împrejurările în care şi-a pierdut piciorul, dar Alexandrescu urmări cu destulă dificultate firul acţiunii, denumirea unităţilor militare şi tipurile de armament. Îl surprinse, în schimb, precizia cu care erau reţinute tot felul de amănunte: esenţa lemnului din care era făcut un gard (de carpen cu crengi de frasin), coloritul unei vaci (roşie cu pete albe), spărtura căscată în faţada unei case, cicatricea de pe obrazul unui muribund. Incordarea extremă făcuse să fie înregistrat totul, în detalii, şi păstrat neverosimil de viu. Oameni extenuaţi şi îngroziţi, concentraţi asupra cătării puştii, cu atenţia arcuită la maximum să nu fie seceraţi de tirul inamic, nu lăsau să le scape nimic din alcătuirea ambianţei. Fie că mediul era cel ce-i putea ocroti şi apelau cu deznădejde la oricare din elementele lui, fie că trăiau sub ameninţarea continuă a morţii, şi orice lucru întâlnit putea să fie văzut pentru ultima oară – ei îşi însuşeau totul în memorie cu aviditate.

Nu pricepea ce caută oaspetele la el, satul era departe de ţărm, necălcat de turişti, dar nici nu-şi punea această întrebare. Inserarea se prevestea caldă, ţânţarii încă nu năvăliseră, femeia plecase la

cooperativă şi toate acestea creau condiţii nebănuite pentru a se discuta despre război.

In răstimpuri, omul dispărea, şchiopătând, într-un fel de cămară, ataşată casei, de unde revenea cu două ceşti de porţelan pe care le punea lângă ei pe un butuc de salcâm. Vinul era cald, dar gazda îl găsea minunat şi îl determina şi pe musafir să aibă aceeaşi atitudine.

Acolo o trimitea pe ea să-i aducă vin, îşi spunea Alexandrescu cât omul lipsea, şi încerca să-i vadă paşii mărunţi, desculţi, la opt ani. Pe buruienile acelea cornoase se juca. Oare ce jocuri îşi inventa ea? Unora dintre fetiţe nu le plac păpuşile. Aici, de craca aceasta, chiar deasupra lor, trebuie să fi atârnat o funie sau un lanţ cu o scândurică dedesubt, în care ea se legăna. Se uită să depisteze juliturile cojii.

— Aici i-aţi instalat… în sfârşit, un lanţ, ceva…

Omul nu înţelese, dar nu se arătă nedumerit. Il privi cu un amuzament binevoitor. Era firesc ca tânărul să se ameţească înaintea lui. Fraza complet lipsită de sens părea a fi primul semnal.

— Un scrânciob din acelea în care se zbenguiesc toţi copiii. Aici i l-aţi pus, în dudul ăsta?

— Cui? Noi n-am avut copii.

Deci nu vinul lucra aici. Totuşi, discuţia nu trebuia să alunece în zone care n-au de ce privi pe cineva.

— Fetiţei. Când era mică, acum zece-doisprezece ani, cred că i-aţi făcut un scrânciob.

— Nu, nu aici, spuse omul. In nuc, uite colo, în grădină.

Din coroana groasă, lucioasă-întunecat a pomului spânzura funia cu scândurica, exact aşa cum şi-o închipuise Alexandrescu.

— E dintr-un odgon. De unde ştiţi că am avut o fetiţă?

— De la ea.

Omul se duse din nou în cămară şi, la întoarcere, îl studie pe necunoscut de la distanţă. Ce-ar putea căuta? L-a trimis fata, i-a întâlnit acum câteva zile in Constanţa şi i s-au năzărit cine ştie ce pretenţii, ori are să le facă reproşuri? Asta e vreun cavaler de-al ei, sau s-a măritat cu el? Poate pretinde zestre. Ori, mai rău, tânărul nu umblă decât uneori civil şi culege informaţii…

— A făcut ceva? Am mai auzit că se ţine de tot felul de isprăvi…

Puse ceştile pe butuc, dar nu-l mai îmbie.

— Nu, în ultimul timp s-a făcut foarte cuminte. Povestiţi-mi despre ea.

— Ce să vă povestesc?…

Se gândea. Se lovea uşor cu un băţ peste proteză, lemnul suna sec. Nu ştia de unde s-o apuce, ce anume ar putea prezenta interes sau care părţi ar fi mai bine să fie trecute sub tăcere.

— Cum vi s-a părut săptămâna trecută când aţi vazut-o? Semăna cu cea mică?

— Frumoasă… Era ca o domnişoară. N-ai fi crezut să iasă aşa om din ea.

— Cât a stat la dumneavoastră?

— Vreo nouă ani. Dacă avea trei când am luat-o, am ţinut-o până pe la doisprezece.

— Cum v-aţi hotărât să creşteţi un copil străin?

— N-aveam copii. Cucoana asta nu-mi face. Ea ziua era la câmp, eu m-am băgat paznic la depozitul fermei. De noapte. Noaptea stăteam acolo, ziua rămâneam liber, stam acasă, dar parcă puteam dormi… Eram singur. Eu am zis să luăm un copil, nevasta la început n-a fost dispusă, pe urmă s-a legat de ea mai mult decât de mine. Şi acum o pomeneşte de câteva ori pe zi. Am luat-o de la copiii găsiţi.

— Ce v-au spus despre ea?

— Ne-au spus cum o cheamă, adică ce nume i-au dat ei. Mamă-sa a ţinut-o cam doi ani şi jumătate, aşa au găsit doctorii, cam atâta trebuie să fi avut, pe urmă a vrut să se scape de ea. A vrut s-o omoare, ori a crezut că i-a făcut seama şi a lăsat-o lângă mare, pe o furtună, a crezut că o iau valurile şi nu se mai află nimic. Cineva a găsit-o şi a dus-o la casa aceea a copiilor. Şi de acolo am luat-o noi.

— Nu s-a aflat cine îi sunt părinţii?

— Nu. Scutură energic din cap. Asta nu se ştie.

— Vecinii n-au observat, nu li s-a părut nimic suspect? Dispare, aşa un copil de aproape trei ani şi nu se întreabă nimeni ce-i cu el? Mamă-sa ce a putut spune? Poate fi făcut aşa, dintr-o dată, un copil nevăzut?

— Se vede că se poate.

— Dumneata aşa crezi?

— Uite că s-a putut. Dacă nu se putea, s-ar fi aflat, nu?

— Eu nu văd cum…

— Incă nici nu prea greu. Să zicem că e în Constanţa o femeie. De acord?

— Să zicem.

— Poate fi frumoasă, dar e de-ajuns să fie şi numai rea de muscă. Toţi câţi se perindă prin port, marinari sau de-ai noştri, ce-or fi, au unde găsi un pat cu somieră. Până aici se poate.

— Cât de bine…

— Aşa. Femeia, într-o asemenea situaţie, rămâne gravidă în serie, dar ţânc nu iese. Se poate şi asta.

— Cu siguranţă.

— Şi, uite că vine o zi când dumneaei nu mai poate trăi în oraş, o apucă aşa că n-are încotro, trebuie să plece. La Petroşani, sau la Craiova, undeva, cum că să facă bani. Işi bagă chiriaşi în casă şi se duce. Stă trei ani, nu ştie nimeni pe unde umblă, ce face, după care se întoarce. Işi scoate chiriaşii, şi din nou poate trăi în oraşul ei. Totul in regulă, este?

— Până în punctul acesta, da.

— Numai că, pe atunci, cam în zilele când se întoarce ea, este găsită o fetiţă pe ţărm, într-un loc pustiu, printre stânci. Copilul are cam doi ani jumate. Femeia a lipsit trei. Scade din ăştia trei câteva luni, cât a mai purtat-o în burtă. Ce legătură faci?

Alexandrescu mai auzise de un caz când una se dusese să nască în Oradea. Nu se aflase nimic, se şoptise în nişte cercuri, şi atât.

— Femeia trăieşte?

— Să zicem că trăieşte, să zicem că a murit. Putem zice oricum.

— Cine e? Alexandrescu puse întrebarea de parcă l-ar fi luat de piept, nedându-i voie să mişte.

— Asta n-o ştiu nici eu, şi nici nimeni altcineva pe lumea asta. Dacă se știa… era altcum.

Alexandrescu avu pornirea să-i spună: „Dia a fost găsită azi-dimineaţă, la zece şi patruzeci şi două de minute, ucisă pe drumul dintre Meduza şi şosea, la două sute de metri de bar. Avea tâmpla străpunsă în două locuri de ceva ascuţit. Nu s-a stabilit dacă loviturile au fost date pe rând sau simultan. Era udă de ploaie, cu rochia şi jerseul alb îmbibate, aruncată în marginea drumului, în mlaştină. Incă nu se ştie dacă a fost omorâtă acolo sau în altă parte şi azvârlită ulterior în acel loc. Furtuna a spălat orice urmă. S-au luat probe din nămol să se constate dacă are urme de sânge”. Nu articulă însă nimic din toate astea. S-ar putea ca omul cu picior de lemn să le cunoască la fel de bine, dacă nu cumva ştie chiar mai multe. Evident, nu va divulga nimic. Se mărgini, aşadar, la următoarele:

— E foarte important să aflăm măcar acum, după cinsprezece ani, cine e femeia care a încercat s-o ucidă. Orice amănunt din viaţa Diei devine extrem de important. Trebuie să aflăm cât se poate mai multe despre ea.

— De ce să fie important? Ea e mare, a ajuns om. Pe cine l-ar mai interesa ce s-a petrecut cu ea acum cincisprezece ani?

Alexandrescu vru să sară la el: „Dar nu înţelegi că a fost ucisă? De câte ori să-ţi spun?” Işi dădu însă seama la timp că asta încă nu o spusese.

— Bine, să revenim la femeia din Constanţa…

— Eu am spus: „să zicem că ar fi o femeie”, nu că există. Am vrut numai să-ţi arăt cum poate dispărea un copil.

— Femeia asta, dacă s-ar întâlni cu Dia şi ar afla că e fiica ei, dumneata ce crezi, s-ar bucura?

— Prea tare nu. Copila era mărişoară, pricepea, s-a speriat nu glumă. Mai ţine minte ceva. Femeia s-ar teme de ea şi s-ar teme să nu se descopere ce-a făcut. Şi apoi, după atâţia ani, ea şi-a scos-o din suflet, i-ar fi mai depărtată decât o străină, nu mai e progenitura ei.

— I-ar conveni ca fata să dispară?

— Mă tem că da. Şi încă urgent. Numai să aibă cum şi cu ce. Nu orice femeie ar face-o, dar sunt şi din acelea care nu s-ar da înapoi. A mai făcut-o o dată, acum ar avea un motiv în plus. S-ar gândi că-i strică liniştea. Omul, când are ceva de ascuns, e in stare de ce prin cap nu-ţi trece.

— Deci, aşa…

Alexandrescu îşi sorbi vinul şi abia atunci făcu şi gazda acelaşi lucru. Se ridică să umple din nou ceştile.

Alexandrescu trecu în grădină. Privi leagănul. Il balansă de câteva ori. Atunci, cu Dia cea de patru ştiu de cinci ani, era doar cu ceva mai greu. Infinit mai greu, totuşi, decât acum când era cu desăvârşire gol. Prinse odgonul vechi, copt de soarele şi gerul anilor, cu amândouă mâinile şi se lăsă cu toată greutatea în el. Avu parcă pentru prima dată conştiinţa clară, brutal de reală, că Dia nu mai există.

Omul se întorsese şi stătea iar pe bancă, cu spatele spre grădină. Işi mângâia cu palma piciorul de lemn, cum l-ar fi durut. Auzind paşi lângă el, tresări, de parcă nu se aştepta să mai fie cineva în apropiere.

Femeia se întorsese. Se auzeau vase ciocnite în bucătărie. Dăduseră buzna şi ţânţarii.

— Cum era fata? zise Alexandrescu. Cuminte?

— Drac! o caracteriză omul. Goală mă-sa…

— De unde ştiţi cum era mamă-sa, că fata semăna cu ea?

Privirea omului spunea: „Cam prea multe vrei să afli! Nu ţi-ar fi mai bine să bei vin şi să pui întrebări cât mai puţine?” Şi-o tălmăci însă incorect:

— De unde să ştiu? Nu ştiu chiar nimic şi nici nu m-ar putea interesa. Zic aşa… Tată-său, dacă a fost marinar, trebuie să fi ştiut de disciplină. Asteia nu-i puteai face niciun program. Şi apoi, mă-sa, putem bănui cam ce poamă a fost. Dacă a vrut s-o omoare…

— Nu asculta, era rea?

— Fugea. De vreo trei ori a fugit de la noi. Odată am căutat-o două săptămâni. Am dat-o la şcoală, vreo trei ani. Fugea şi de acolo, nu-i plăcea, au tot lăsat-o repetentă. Ar fi putut învăţa… Era ageră ca spirtul, brici… Pe urmă a întins-o, n-am mai dat de ea. După câţiva ani, m-a strigat unul din stradă: „Mă, fata voastră e în casa de corecţie…”.

Se înnopta. Era un amurg brusc, roşietic, ca ieşind din pământul încins. Prin grădini, fasolea şi porumbul îşi foşneau frunzele uscate, ca de spuză. N-ai fi zis că mai există undeva o mare. Aici uscatul îşi merita cu prisosinţă numele, în faţa apelor se silea, şi reuşea, să constituie replica decisivă, să realizeze, halucinant, contrastul. Agresiunea ţânţarilor exaspera.

— Iertaţi-mă, spuse Alexandrescu ridicându-se. Voiam să aflu cât mai multe despre Dia. Am cunoscut-o. Ea azi a murit.

Omul nu spuse niciun cuvânt, ştirea nu-l uimi şi nu-l indignă. Il privi lung, cum ar fi ştiut, sau cum n-ar înţelege. Luă ceştile şi intră cu ele în bucătărie. De acolo, în clipa următoare, se auzi un vaiet surd care se înecă într-un hohot de plâns. Apoi tăcerea.

Alexandrescu ieşi, încet, uitându-se de mai multe ori în urmă, spre poartă. Poate vor veni, vor alerga după el să-l întrebe. Nu se văzură. Il vor căuta, dar târziu, când autobuzul va fi bătut cinci sau zece kilometri.

14

Poarta era încuiată. Curtea arăta pustie, stăpânită de întuneric. Alexandrescu se întoarse iar până la poartă să vadă dacă becul din

stradă nu se arsese. Casa, scufundată în întuneric, fără vreo fereastră luminată, nici la bucătărie, nici la cele două camere, nu părea că doarme, ci că priveghează, ca şi cum undeva, sub acoperişul ei, ar exista un mort.

Intră la el în cameră, dar ieşi imediat. Se duse la Bogdan. Acesta zăcea pe pat, perfect întins, cu faţa în jos. Iţi dădeai imediat seama că nu doarme. Părea uitat aşa de câteva zile, de parcă mişcările, voinţa, totul i-ar fi fost confiscat.

Alexandrescu aprinse lumina. Se duse la el şi-l scutură de umăr. Abia atunci se răsuci cu greu şi îl privi lung, cum s-ar forţa să-şi aducă aminte cine e străinul din faţa lui, dacă l-a mai întâlnit undeva. Era în costum, cu cămaşa de aseară mototolită, cu hainele umezite de apă, încălzite pe el. Faţa de spectru nu lăsa să se creadă că-şi dă seama unde e şi pe cine are înainte. Era istovit, stors de vlagă.

Se ridică, făcând un efort chinuitor, şi se aşeză pe marginea patului îngust. Tăceau amândoi, ca şi cum ar jeli acelaşi mort şi nu şi-ar găsi cuvintele cu care să se consoleze sau să se condamne.

— Când ai aflat? întrebă, târziu, Alexandrescu.

— Pe la unu. La unsprezece fără un sfert, sau fără douăzeci, Stoenescu se ducea la bar cu un furgonet, cu marfă…

Tăcu şi se concentră până peste limita puterilor. Cuvintele pe care le căuta parcă n-ar mai fi fost rostite de nimeni niciodată, şi el era acum pus să le creeze.

— Au găsit-o aruncată în mlaştină, pe jumătate îngropată… A trimis paznicul după mine, m-a căutat, nu prea ştia unde stau, s-a dus la ea şi a întrebat-o pe proprietăreasă. Norocul că m-a găsit acasă… Sau mai bine aş fi fost plecat, să fiu la Bucureşti sau oriunde. Nu ştiu cum era mai bine… Ne-am dus cu autobuzul, nu mă simţeam în stare să conduc…

Totuşi, maşina nu era în stradă, observă Alexandrescu, dar nu-l întrerupse. Trebuia lăsat să vorbească ce doreşte.

— Am ajuns abia după două ore. Făcuseră expertiza şi o duseseră la autopsie.

— Stoenescu ce ţi-a zis?

— Că… eu… aş fi… Că n-o să scap, i-am distrus localul, cine mai calcă acolo… Asta-l durea.

— Povesteşte. Incepe de aseară.

— Am plecat cu ea. I-a dat seară liberă şi i-a promis că suportă el

masa. Eu n-am vrut, n-aveam atâţia bani, dar mă puteam împrumuta, îi dădeam eu. M-am dus cu maşina la ea, am aşteptat până s-a îmbrăcat şi am luat-o.

— Cum era îmbrăcată?

— Rochiţă albă cu buline galbene şi jerseu tot alb. Şi-a pus brăţara de la mine. Brelocul tău l-a luat în poşetă. Iţi mulţumeşte foarte mult. Işi ridică ochii şi aproape încercă să surâdă.

— Când aţi ajuns?

— Ne-am oprit puţin în Eforie-Sud. La Meduza am fost la douăsprezece.

— La cine v-aţi oprit în Eforie-Sud?

— Am intrat la teatrul de vară. Era un spectacol de estradă, nu ştiu ce, n-am fost atenţi. Am vorbit tot timpul. Ceilalţi sâsâiau să încetăm. Eram veseli amândoi.

Intârzia, voia să ajungă cât mai târziu cu relatarea la Meduza, sau dădea detalii ca să lase impresia că spune tot, că n-are nimic de ascuns.

— Te-au chemat? devie Alexandrescu brusc. Te-au pus să dai declaraţii?

— M-am prezentat eu. De acolo, după ce am vorbit cu Stoenescu, m-am dus eu singur. Am semnat declaraţia, m-au tot întrebat, acum, ţie îţi povestesc a nu ştiu câta oară, apoi mi-au zis că-s liber, să rămân încă aici, vor mai avea nevoie de mine. M-au întrebat iar şi de Vasile Petre…

— Seara, când aţi ajuns la Meduza, ploua?

— Nu. După aceea a început, la vreo oră. Ne-am instalat într-o boxă de aceea, pe urmă, după ce a început ploaia, ne-am mutat sub un şopron de stuf, unde ţin ambalajele. Ploua tare, nu m-am uitat ce oră era când a început.

— Aţi încăput toţi în cavou?

— Nu eram decât noi. Vorbesc de invitaţi, de cei veniţi pentru… ea.

— N-a mai fost nimeni altcineva?

— La masa noastră nu.

— Cine mai trebuia să vină?

— Coana Aristiţa, Cernat… din cei pe care-i cunoşti. Ăla plecase dimineaţa, ştii. Bătrâna n-a venit. Apoi, erau invitaţi mai mulţi cunoscuţi de-ai ei, majoritatea tot din alimentaţie, chelneri, din ăştia. Pe unii îi cunoşteam, de ceilalţi mi-a spus. Urmau să vină după ce-şi

încheie lucrul. Dar n-a fost niciunul, cred că din cauza ploii.

— Cine mai era în local?

— Consumatori, puţini. Vreo trei mese. Unii au plecat înainte, patru sau cinci după ce a început ploaia.

— Cunoşteai pe careva din ei?

— Eu pe niciunul. Ea ştia pe câţiva. Mai fuseseră pe acolo.

— Erau cu maşini?

— Nu ştiu. Nu eram deloc atent în jur. Mă şi cam ameţisem. Mă simţeam bine… Pe urmă, era tot personalul. Responsabilul, chelnerii… Bucătarul, bineînţeles.

— Paznicul?

— A fost. A dormit aproape tot timpul. Nu l-am prea văzut. Cât e lume înăuntru n-are ce face.

— Lilly Casvan a cântat?

— Puţin. Nişte romanţe. Orchestra a plecat, i-a dat Stoenescu drumul. Era o seară, cumva, în familie. Nici nu dansa nimeni.

— Dia a băut?

Iar tăcu. Ii venea greu să vorbească despre ea. Cadrul era altceva, despre acela se putea discuta.

Evocarea lui parcă-l îndepărta de subiect, îl făcea să uite.

— Da. S-a ameţit. A cântat şi ea. Eram ameţiţi amândoi.

— V-aţi certat?

Se uită la Alexandrescu, cumva între implorare şi reproş.

— Iar mă suspectezi? Adică… da… Mai ales acum. De data asta ai motive în plus.

— Am afirmat eu asta? Vreau să ştiu cum v-aţi petrecut.

— Nu. Nu ne-am certat. Ne-am înţeles foarte bine. Ţi-am spus, ne simţeam amândoi bine.

— Care, cum au plecat? Relatează-mi cum s-a desfăşurat noaptea. Cine a plecat întâi.

— Nu ştiu… Consumatorii aceia. Mi-am dat numai seama că nu mai sunt acolo. Doi au rămas sub şopron, la un moment dat eram numai noi cu ei, pe urmă am văzut că plecaseră.

— I-ai recunoaşte?

— Nu ştiu. Poate, nu-i sigur. Nu m-am uitat atent. Iţi dai seama că nu bănuiam nimic, cum era să reţin toate amănuntele? Aşa m-au întrebat şi acolo, când mi-au luat declaraţiile. E stupid, absurd. De parcă aş fi ştiut ce se întâmplă şi datoria mea era să înregistrez tot, să

mă transform în detectiv. Pentru mine, şi pentru toţi, cu excepţia aceluia, nu era decât o seară obişnuită. Tu reţii mutrele cu care ai prânzit alaltăieri? Cine era?... Cum era îmbrăcat?... Avea un pistol în buzunar?... Nu i-ai citit în ochi că are intenţia?... De unde să-i iau?... Ea ştia pe unul din ei, a discutat ceva cu el.

— Ai auzit ce au vorbit?

— Da, dar nu-mi pot aminti ce. Fără importanţă, nu mi-a atras atenţia, ceva de genul: „Azi nu servești? Te-au dat afară? Ești în concediu?” Nu pot reproduce ce a întrebat-o.

— Și aţi rămas numai amândoi...

— Da, chelnerii ne-au lăsat nişte sticle şi ceva de mâncare, apoi au plecat și ei și bucătarul. Eram chiar numai noi doi. Paznicul ţi-am spus că dormea, nu l-am mai văzut până la plecare.

— Dar Lilly?

— Exact. Ea a rămas până la urmă, dar n-a stat cu noi. Ca de obicei, era singură la o masă şi bea.

— Altcineva nu mai era?

— Nu, nimeni. Stoenescu plecase şi el.

— De unde ştii că paznicul dormea, dacă nu l-ai mai văzut până la plecare?

— Așa deduc. Așa face în fiecare noapte. Cât e localul deschis, n-are nicio atribuţie şi se culcă. Pe urmă zice că stă treaz, dar cred că abia după ce pleacă toţi îi tihneşte somnul.

— Deci, exceptându-l pe el, eraţi trei: voi şi Lilly Casvan.

— Da.

— Când aţi plecat?

— La trei fără ceva.

— Mai ploua?

— Da, rău de tot.

— Afară nu mai era nicio maşină?

— Numai a mea. Alta nu. Nici pe drum, până în şosea n-am întâlnit niciuna. Și pe şosea circulaţia era rară.

— Lily a ieșit înaintea voastră? Cum a plecat pe ploaie?

— Nu, ea a rămas. Am insistat foarte mult să vină cu noi cu maşina, dar n-a vrut. A zis că stă până se opreşte ploaia şi iese la autobus. Mai avea coniac. Nu ştiu dacă pentru asta a rămas, să şi-l termine, sau de ce. N-a vrut deloc să meargă cu noi. A chemat-o şi Dia.

— Era beată?

— Casvan? Nu părea. Poate că era ameţită. A băut destul de mult. De ea nu-ţi dai niciodată seama dacă e beată sau nu. Propriu-zis, n-am văzut-o niciodată beată. E mai rezistentă decât un bărbat. A cerut cheile de la Dia şi a zis că încuie ea la plecare.

— Ai mai dus-o cu maşina?

— Nu. Am chemat-o de mai multe ori, dar n-a vrut niciodată. Nu mă simpatizează deloc, nu ştiu, din cauza Diei, sau aşa… Am interpretat că din cauza asta nu vine cu noi. Nu mi s-a părut nimic suspect, mă mai refuzase.

— Deci Lilly a rămas singură, tu ai plecat cu Dia. V-a udat până la maşină?

— Nu, poate câţiva stropi. Era parcată chiar lângă intrare.

Alexandrescu privi îmbrăcămintea îmbibată de apă a celuilalt.

— Pe urmă?

— Pe urmă am plecat… Dia s-a aşezat în spate, nu ştiu de ce. A început să cânte şi bătea cu pumnii in speteaza banchetei din faţă. I-am spus să se astimpere că mă deranjează şi intrăm în mlaştină, atunci m-a prins cu palmele şi mi-a acoperit ochii. Am oprit maşina.

— Pe unde eraţi?

— Abia porniserăm. Adică n-apucasem să ne îndepărtăm. E acolo, în dreapta, un plop foarte bătrân. Cam în zona aia.

— Şi?

— Ea a spus că se întoarce, dar să nu-i pun nicio întrebare. I-am zis că e nebună. Mi-a răspuns că s-ar putea, dar vrea să se întoarcă. Am întrebat-o dacă şi-a uitat ceva. Mi-a repetat să n-o întreb nimic, o să-mi spună peste câteva zile, poate chiar azi. Atunci i-am zis că o duc înapoi cu maşina, e imposibil să plece prin ploaie, dar nu pot întoarce acolo, ies până în şosea, şi o aduc înapoi. Mi-a spus că se supără pentru totdeauna pe mine dacă n-o las singură. Tot n-am vrut şi am pornit. Ea a sărit jos. Eu am băgat viteză până în şosea cu gândul să întorc şi să revin după ea, dar mă cam înfuriase. Mi-am zis: Ce-s capriciile astea? Cine-i ea? O priveşte ce face, n-o să mă transform în guvernanta ei. Şi am venit la Constanţa. Mi-a părut numai rău că nu venise cu mine. Voiam să mă duc la ea şi să rămân până dimineaţa. Nu ştiu dacă aveam ceva de gând..

Ezită. Parcă-i era ruşine.

— Ştii ce-ţi trece prin cap când eşti cu o femeie.. Dar, să nu pomenim de astea… Mi-ar fi plăcut să stau câteva ore numai cu ea, pe

întuneric.

— La ce oră aţi ieşit de la Meduza?

— Era aproape trei, ţi-am mai spus.

— De ce s-ar fi putut întoarce?

— Nu pot să-mi dau seama. Mi-am sfărmat creierii, întrebarea asta mi-am pus-o de o mie de ori.

— Pentru Casvan?

— Nu ştiu, n-aş crede. Nu erau prietene deloc. Şi n-avea de ce. La plecare a zis: „Mai bine se ducea asta de aici! Mă deranjează”. La început n-a vrut să-i lase cheile, a zis să plece că ea încuie. Dacă a văzut că aia nu vrea în ruptul capului, i le-a dat.

— Casvan mai era acolo când s-a întors Dia?

— De unde să ştiu?! Azi, pe Casvan n-am întâlnit-o s-o întreb. Iar Dia…

— Tu ce-ai făcut în continuare?

— Am venit ţintă acasă. M-am culcat. Azi n-am vrut s-o caut. Dacă vine ea, bine, dacă nu… Mă supărasem pe ea.

— Că s-a întors?

— Numai pentru asta. Nu ne-am certat… Apoi, ai văzut că a plouat până dimineaţa. Nu m-am dus la plajă. N-am mai ştiut nimic ce s-a întâmplat până a venit paznicul după mine.

Bogdan, totuşi, nu fusese azi acasă… Nici maşina nu era parcată în stradă. A umblat pe undeva toată noaptea, l-a udat zdravăn. Dacă venea ţintă acasă, aşa cum susţine, n-ar arăta în halul acesta. Dar Alexandrescu îl întrebă:

— Şi „surpriza serii” a avut loc? Ştii că îţi promisese. Ce ţi-a spus?

— Asta nu-ţi pot spune. N-am trecut-o nici în declaraţie. Nu ştie nimeni înafară de mine şi de tine că urma să-mi spună ceva. N-ai decât să mă denunţi. Ea n-a mai spus nimănui. Eşti singurul care mă poţi pârî, dar jur că de la mine n-o vor afla-o. Te pot numai asigura că n-are nicio legătură cu cele întâmplate. N-ar aduce nicio lumină, deci nu-s obligat, nici moral, să mărturisesc.

— Bine, nu insist. Aşadar, tu te-ai întors acasă…

— Bineînţeles. Unde era să mă duc?

Alexandrescu nu auzise maşina sosind, n-o văzuse nici dimineaţă, nici în cursul zilei.

— Coana Aristiţa te-a văzut când ai intrat?

— Nu ştiu, poate că dormea.

Se uită la Bogdan vrând să ghicească dacă ştie de plecarea bătrânei. Acesta privea în duşumea.

— Ea ce-a păţit? De ce e în spital?

— Incă nu ştiu, răspunse Alexandrescu. A plecat la ora unu, pe ploaie. A răcit straşnic. Nu ştiu pe unde a umblat.

Bogdan îşi ridică faţa spre el, mirat. Nu ştia.

— Bogdan, zise Alexandrescu, când a aflat Dia că Cibela e mama ei?

Uimirea celuilalt plesni. Aproape se sperie.

— Tu de unde ştii?

— Ştiu…

— I-au spus-o părinţii aceia adoptivi. Când i-a întâlnit. Cu condiţia să nu afle nimeni şi ea să n-o urască pe bătrână, nici să nu-i spună. Se temeau să nu păţească ceva coana Aristiţa. Nu ştiu, le era milă de ea, sau de frică să n-o păţească ei că n-au anunţat. Cred că n-ar fi vrut să ştie nici Dia. Eai le-a spus că împlineşte optsprezece ani, atunci au anunţat-o, au ezitat întâi, pe urmă i-au spus. Aceasta era surpriza…

— Coana Cibela ştia?

— Cred că nu. De la Dia sigur nu. Dia a invitat-o în calitate de gazdă a mea, dar ţi-am precizat că acolo bătrâna n-a venit. O duşmănea, adică nu-i plăcea. Nu cred să fi ştiut.

— Asta cu optsprezece ani, ca tocmai atunci să afle, e cam romantică, nu ţi se pare? Aduce a literatură.

— Aşa mi s-a părut şi mie. Cred că citesc şi aceia cărţi de un anumit nivel.

— Dacă vrei, vino să dormi la mine.

— Nu, mă culc aici. Cred că n-am să dorm. Dacă mi se întâmplă ceva, te trezesc, urlu până auzi.

Bogdan îşi schimbă expresia, cât vorbiseră parcă se mai destinsese, dar acum începea să se îngrozească la gândul nopţii care-l aştepta.

Alexandrescu se duse în camera lui. Se văzu dintr-o dată cumplit de singur, lipsit de un suflet de om cu care să se poată înțelege. Nu era sigur că Bogdan e făptaşul, dar nici nu-l putea absolvi. Rămânea suspect, în orice caz. Nici vorbă să poată construi o ipoteză apelând la confesiile benevole ale lui Bogdan. Va trebui să revină la cazul lui Vasile

Petre, să-l judece din nou, să găsească asemănări, ceva comun, o cât de depărtată legătură intre moartea unui om, despre care nu ştie mai nimic, într-o carieră, şi cea a unei fete dintr-un bar, despre care deţine tot atât de puţine date, cu deosebirea că pe aceasta o văzuse. Regreta plecarea lui Cernat. Ar fi fost singurul căruia abia acum ar găsi o droaie de întrebări să i le pună, care ar putea înlesni căutările. Există, cert, o largă reţea de oameni care gândesc aceste cazuri, care chiar în clipa asta le caută dezlegarea. Se simţi intr-un fel în siguranţă având conştiinţa că este cine să dezlege nişte tenebre de sânge. Dar avea nevoia acută de a se dumiri el, de a culege fragmente şi a le pune cap la cap, căutând, ca la cioburi, spărturile care se potrivesc, care admit alăturarea a două ţăndări găsite la mari distanţe una de alta. Se ocupa cineva de atrocităţile acestea, dar la aceia nu s-ar duce încă, în ultimă instanţă nici el nu e scutit de a fi suspicionat, poate şi pe deasupra lui se plimbă o lupă invizibilă.

Se duse din nou la Bogdan. Se dezbrăcase, dar se plimba prin cameră, n-avea de gând să se culce.

— Eu numai până azi am plătit, spuse Alexandrescu. Oare ce să fac? Pe coana Cibela nu ştiu cât o s-o ţină internată.

— Rămâi, nu? N-o să pleci acum… O să-i plăteşti mai încolo.

Perspectiva rămânerii singur în casa pustie îl înspăimântă şi mai mult pe Bogdan. Alexandrescu îşi aduse aminte de morţii frumoşi care-l vizitează noaptea pe sculptor, dar ca să-i pomeneşti acum de ei ar însemna să fii înzestrat cu o cantitate intolerabilă de cruzime

15

Erau numai ei doi, şi se însera.

Plaja rămăsese cu desăvârşire pustie. Fusese grăpată, algele adunate într-un lung parapet negru, iar pescăruşii, neverosimil de mari, umpleau nisipul cu amprentele lor ciudate. Palmierii de scândură ai fotografilor ambulanţi străjuiau inutili, ca decorurile după încheierea unui mare spectacol. De sus, de pe ţărmul ce se înnopta, vila Şuţu lansa o părere de mister oriental. Nici pe dig nu mai era nimeni. Departe, dincolo de portul Tomis, se mal desluşeau vag fantomele navelor grele înnoptate în larg. Iar şi mai departe, acolo unde Poetul priveşte seară de seară, se aprinsese şi ardea depărtărilor o stea.

El îşi simţea corpul fierbinte. Ea, cum stătea întinsă lângă el, se întâmplă în răstimpuri să-l atingă. Uneori era caldă şi ea, alteori străbătută de un fior rece. Stătură mult timp aşa, fără să-şi spună nimic. Era atâta tăcere că lui îi era teamă să-şi audă glasul. Auzea briza cum îi atinge, pe ea şi pe el, şi o auzea din când în când pe ea parcă oftând uşor, nu cum i-ar fi somn, ci cum s-ar gândi la ceva îndepărtat şi frumos.

— Te rog să mă ierţi, spuse el în şoaptă şi o mângâie încet. De degete i se prinseră câteva fire de alge. Le apropie de buze. Ii plăcuse totdeauna mirosul lor lasciv, aţâtător şi melancolic. Acum miroseau a vara care se sfârşea.

— Am venit şapte sute de kilometri, atâtea mile, cum îţi place ţie să numeşti distanţele, ca să te văd, să stau cu tine, să fim două săptămâni amândoi. Şi iată, vacanţa mea aproape a trecut şi de-abia te-am zărit de câteva ori în fugă. Şi dacă ai şti cât m-am gândit la tine şi cât te-am dorit. Cădeau serile, de-abia în prezenţa lor descopeream că sunt singur, şi mă gândeam la tine. In amieze încinse mă duceam la râu, mă scăldam şi, ca ultimul romantic, pe undele lui îţi trimiteam veşti. Ieşeam noaptea în grădină şi priveam stelele Sudului şi îmi erau cele mai dragi pentru că ştiam că se oglindesc în irişii tăi. Mi-am împodobit pereţii odăii cu fotografiile tale, înainte de culcare ultima privire ţi-o ofeream ţie, dimineaţa deschideam ochii pe chipul tău. Un portret al tău l-am atârnat pe peretele clasei şi, în timp ce elevii rezolvă exerciţii de gramatică, eu te privesc.

Cuvintele sunt tocite, ştiu. De-atâta schimb de la unul la altul, zimţii li s-au şters ca ai monedelor. Ce să facem însă dacă de atâtea mii şi mii de ani simţirea noastră nu s-a tocit şi ea, dacă renaşte în fiecare din noi proaspătă, virginală, ca la începuturi! Nu putem să ne slujim, pentru a o exprima, decât de aceleaşi cuvinte uzate. Poeţii da, ei singuri reuşesc să scoată din adânc vigoarea uitată a limbii şi să încarce cuvintele cu aceeaşi forţă pe care o au sentimentele. Dar cei mai mulţi dintre noi nu suntem poeţi. Şi când cuvintele ni se par prea pale, prea inexpresive, recurgem la aceleaşi gesturi de dinaintea ivirii limbajului: ne atingem cu mâinile, aşa cum fac eu acum culegându-ţi aceste alge amare.

Mi-e dor de tine şi acum când suntem aproape, când îţi simt bătăile vieţii tale atât de enigmatice, şi nu-mi pot ierta păcatul de a fi stat cu tine atât de puţin. Dar am nimerit în nişte năvoade încurcate,

nu, nu e vorba de ce-ţi închipui! A intrat suflul morţii în mijlocul unor oameni necăjiţi şi nu m-am răbdat să nu-i ajut cu ceva, cu cât pot. Dar îţi promit că din clipa în care lucrurile acelea urâte şi înfiorătoare se vor limpezi, rămân cu tine mult, mult. Vor fi zile frumoase, mai e încă vară şi voi fi cu tine…

Ea continua să tacă. Din respiraţia aceea profundă a ei, ce o scutura uşor de parcă ar ofta, se înţelegea că nu se pregăteşte de somn, că nu va dormi toată noaptea.

Se întunecase de tot şi el n-o mai vedea, o simţea doar alături, tăcută şi neagră. Intinse iar mâna spre ea. Nu se răcise încă prea tare. Te-ai fi putut scălda fără să-ţi fie frig. De departe, mai întii numai auzit, apoi distingându-se alb prin noapte, ea îi trimise un val care îi acoperi faţa şi i-o umplu de alge. Era poate gestul ei de tandreţe.

Când el deschise ochii, luna răsărea. Abia acum o văzu până la orizont, întinsă sub lună, mişcând leneşe forme de aramă, puternică, tăcută şi imensă.

Şi se cutremură.

Şi se simţi inundat de o dragoste mare, puternică, tăcută şi imensă, asemenea ei.

16

Avu un noroc nesperat: la agenţie, biletele erau vândute pentru încă o săptămână şi numai miracol putea fi numită întâmplarea care-l instală în aceeaşi seară în tren. Unul din Lugoj, prevăzător, se asigurase de bilet de cum sosise, cu zece zile în urmă, pentru ca azi, când era cu bagajele aproape gata, să primească o telegramă prin care soţia îl anunţa că soseşte şi ea şi să-şi mai prelungească şederea cu trei sau patru zile. Omul stătea, ca năuc, nu se dezmeticise după receptarea mesajului şi nu se decidea să scoată din buzunar cartonaşul dreptunghiular pentru care patruzeci de amatori s-ar fi încins la bătaie. Se vede că numai figura, cam la fel de disperată, a lui Alexandrescu, îl făcuse să intre în vorbă cu acesta, bănuindu-l într-o dilemă asemănătoare. Aşa, tranzacţia se efectuă, iar Grigore Alexandrescu ajunse subit omul cel mai fericit din toată înghesuiala. Incidentul părea de bun augur şi îl făcu să nu se mai îndoiască o clipă că acţiunea în care pornea nu se poate solda decât cu o reuşită certă. La plecarea trenului,

încercă să devină sentimental, se uită galeş în direcţia farului şi asupra portului, dar nu izbuti să fie trist; dimpotrivă, bucuria că forurile obscure ale întâmplării îi sunt favorabile nu-l mai părăsea. Se despărţea de mare pentru scurt timp, va reveni mai senin, mai despovărat, şi atunci chiar că va avea răgazul şi dispoziţia să se ocupe cu mai multă afecţiune de ea. Lui Bogdan îi spusese că e chemat la şcoală pentru vreo trei zile, după care se reîntoarce. Nu-l privea că sculptorul îl credea sau nu; ştia dinainte că n-o să-l creadă.

Părăsirea podului de la Cernavodă de asemeni nu reuşi să-i submineze entuziasmul. Jubila la gândul că foarte curând îl va ataca în sens invers, zburdând să-şi împlinească cu adevărat vacanţa marină.

Nu trecură prin Gara de Nord, ci prin Băneasa. Acolo aşteptară aproape două ore, nimeni nu ştia ce anume. Călătorii se impacientară, îşi manifestau nervozitatea în nuanţe temperamentale nelimitate, se dădeau jos şi priveau trenul ca pe un bolnav căruia nu-i găseşti leacul. Singuratici sau câte doi, pasagerii începură să se plimbe pe sub teii din dosul gării.

Alexandrescu rămase singur în compartiment şi continuă lectura Arcaşului verde de la capitolul XVII. Ajunsese până la capitolul XX (Câinii nouaduşi) pentru ca tocmai când încheia fraza: „In trenul cu care Julius se înapoia în Berkshire se aflau şi doi câini cu aspect fioros, însoţiţi de un paznic trenul să se pună în mişcare. Inchise cartea şi o aruncă în plasă. Studenta din faţa lui, pentru că între timp vecinii de compartiment îşi reluaseră locurile, rămase cu ochii aţintiţi asupra romanului.

Jindul pe care literatura îl provoacă cititorului pătimaş era evident, dar Alexandrescu găsi că n-are sens să-i ofere volumul pentru că nu ştie până unde merge ea şi, indiferent unde s-ar da jos, tot n-ar reuşi să-l parcurgă până la sfârşit şi i-ar face numai rău punând-o să-şi întrerupă lectura tocmai când a devenit mai curioasă, dar e departe încă de a putea bănui cine e criminalul. Totuşi, dacă-i va cere cartea, nici vorbă s-o refuze.

Studenta, la rândul ei, se sfii să-l roage. Continua să privească Arcaşul verde care căzuse cu titlul în jos şi prin plasă coperta se vedea foarte bine. Se uită apoi la ceilalţi din compartiment, toţi dormeau, iar posesorul cărţii se pregătea să-i imite. Atunci se ridică şi stinse lumina, lăsând numai becul slab, albăstrui. Nu se aşeză însă pe locul ei, ci, cu mişcări foarte încete, luă cartea şi o strânse lângă piept. Alexandrescu

fu convins că aici se săvârşeşte un furt şi se sili să rămână nemişcat, să nu se trădeze că e treaz, pentru a putea urmări ce se întâmplă mai departe. Ea, cum, ca şi el, ocupa locul de lângă uşă, se întoarse cu spatele spre ceilalţi, nu atât de mult însă ca să nu poată fi văzută de Alexandrescu, şi, cu grijă să nu se audă foşnetul hârtiei, rupse fila cu paginile 75 – 76, al cărei text, reconstituit mai târziu, e acesta:

„bit, cu pardeisul încheiat până la gât. In curând ajunse până la casa cu numărul 94.

O vilă înaltă, strimtă, cu faţa la mare, asemănătoare cu celelalte. Veranda şi intrarea erau ascunse de un gard cenuşiu, în care se afla o uşă. Bătu. Nu-i răspunse nimeni, aşa că bătu din nou, mai tare.

Bătu şi a treia oară, fără succes. Atunci se hotărî să încerce la uşa din spate.

La prima ciocănitură, uşa se deschise. O bătrânică scundă, cu o umbră de mustaţă, îl privi nesigură.

— Cum vă numiţi? Domnul nu primeşte – spuse ea în franceză.

— Mă aşteaptă, mătuşica – îi atrase atenţia Spike. I-am telegrafiat.

Ochii posomoriţi ai femeii se luminară.

— Da, îmi aduc aminte. Vreţi să intraţi?

Il conduse pe câteva trepte ale unei scări fără covor şi bătu la o uşă de pe palier. O voce îi invită să intre, şi ea păşi înaintea vizitatorului.

Spike se trezi într-o cameră lungă, care şi din această cauză, dar mai ales datorită înălţimii ei, părea strimtă. Un perete era acoperit în întregime cu tapiserii, iar celălalt era plin până la tavan cu rafturi de cărţi. Lumina venea de la două lămpi electrice ce ardeau orbitor, căci singura masă de lumină naturală o oferea o fereastră cu vitralii, din capătul încăperii.

John Wood stătea la un birou mare, cu încrustaţii de bronz. La intrarea lui Spike, se ridică şi lăsă tocul din mână.

— Aţi venit în ciuda vremii? Sunteţi un temerar… Luaţi loc, domnule Holland. Inainte de a-mi pune întrebări, vreau să vă comunic că sunt fericit să scriu articolele despre care aţi menţionat în telegramă. Am nevoie de toată publicitatea posibilă pentru planul meu, iar eu îmi fac reclamă cu neruşinare.

Discutară amănunţit articolele, iar Spike îi transmise fidel limitele şi cerinţele în privinţa subiectului şi a lungimii articolului

comandat de Syme.

Doamna scundă, cu mustăţi, aduse vin, cafea şi un fel de biscuiţi ca nişte napolitane, – Ce linişte și calm e aici! îi invidie Spike. Am socotit puţin excentric din partea dumneavoastră să vă petreceţi iarna la Wendyne. Dar ce loc minunat pentru scris!

John Wood zâmbi.

— N-am să vă duc să-i vedeţi pe cei ce tulbură liniștea. Işi fac siesta acum.

— Aveţi copii aici? întrebă Spike uimit.

John Wood dădu din cap.

— Treizeci – spuse el. Trei etaje pline cu ei. Făcu un semn cu mâna spre scara ce ducea sus. Nu ţin aici decât pe cei sănătoşi şi liniştiţi. Sanatoriul e în afara oraşului.

Discutară o oră despre copii. Domnul Wood părea dispus să nu vorbească decât despre asta.

— Domnule Wood, am impresia că ştiţi mai multe despre Abe Bellamy decât mărturisiţi. Nu vă place, nu-i aşa?

Domnul Wood se juca cu o figurină de aur de pe birou, reprezentându-l pe zeul Tan.

— Ştiu destule pe seama lui ca să fie spânzurat spuse el fără să-și ridice privirea.

Spike îl ascultă stupefiat.

— Ştiţi destule ca să fie spânzurat? repetă el. Asta-i ceva foarte serios.

Wood ridică privirea spre el.”

Era exclus ca Alexandrescu să mai poată adormi. Stătea la pândă, cu pleoapele apropiate, uitându-se încordat printre gene.

Studenta încercui cu rujul de buze penultimul cuvânt, împături hârtia în opt şi o strecură sub linia decolteului. întinse apoi mâna cu cartea cum ar avea intenţia s-o pună la loc în plasă, dar, pe neaşteptate, cu o mişcare energică, îl izbi cu ea pe Alexandrescu în creştet. Acesta, pentru moment, își pierdu cunoştinţa, nu atât din cauza durerii, cât din pricina insolenţei gestului. Auzi confuz cum se trezesc și ceilalţi.

Işi reveni repede, de data aceasta deschise ochii, mari, nu mai avea nicio noimă să mimeze somnul, împrejurarea ieşea din limitele comunului; pe cele ale bunei-cuviinţe le rupsese de mult. Vecinii

adormiseră din nou, probabil auziseră lovitura, dar li se păruse că numai au visat şi îşi reluaseră somnul. Tânăra cotrobăia într-o sacoşă de vinilin vişiniu din care scoase un pahar de voiaj. Căută apoi ceva în poşetă. Alexandrescu deduse că vrea să ia o tabletă, ceva de dormit. Intre degetele ei apăru însă un flacon pe care se putea citi distinct un singur cuvânt: OTRAVĂ. Turnă în pahar cam un deget.

Alexandrescu vru să sară de pe banchetă, sau măcar să întindă mâna pentru a o opri, dar constată că nu reuşeşte să facă nicio mişcare. Se gândi că zilele trecute a cam stat gol pe nisipul ud şi cu si guranţă a răcit. Nu putu însă înlătura cu totul nici bănuiala că ar putea fi drogat.

Femeia tânără din faţa lui bău paharul până la fund, îl puse la loc în sacoşa vişinie şi se aşeză cât mai comod, cuibărindu-se în colţul banchetei. In scurt timp adormi.

Il lua somnul şi pe el, aproape începu să viseze ceva nedesluşit cu nişte pontonieri care strigau în gura mare unii la alţii, când se trezi scuturat de umăr. Era conductorul. Ii întinse biletul şi, după ce acesta fu perforat, şi-l recăpătă. Omul în uniformă îi luă pe toţi la rând. Cei mai mulţi aveau foi de drum, probabil călătoreau prin O.N.T. sau se deplasau în interes de serviciu. Când ajunse la studentă, o zgâlţâi şi pe ea uşor de umăr, dar văzu că rămâne ţeapănă, îi căută el biletul în poşetă şi i-l perforă.; înţelese că e moartă şi îi acoperi faţa cu o aripă a balonzaidului atârnat în cuier.

După funcţionarul căilor ferate, ieşi şi Alexandrescu, ferindu-se să nu atingă picioarele rigide ale cadavrului. Se duse pe culoar şi deschise fereastra, îşi aminti călătoria spre Constanţa, într-un tren mult mai aglomerat şi gălăgios. Acesta gonea în noapte, tăcut şi sumbru ca un bolid pe care organismele vii şi-au pus capăt existenţei. Parcă fiecărui călător, odată cu tichetul, i-a fost înmânat şi flaconul corespunzător cu indicaţii precise asupra folosirii lui. Nu mişca nimic, conductorul părăsi ultimul compartiment şi trecu în vagonul următor. De data aceasta, privirea lui Alexandrescu căzu pe textul german: „Nicht Hinauslehnen”.

Era o lună devastatoare. Se vedeau până departe câmpurile cu mari porţiuni negre, dezmiriştite. Se auzi în faţă, spre locomotivă, zgomotul cotropitor al trecerii peste un pod de fier. Apăru un râu lat, Oltul sau poate Jiul. Gheaţa străluci întunecat, in reflexe arămii şi albastre, sub lună. Avea un strat subţire de zăpadă aspră, cutreierată de urmele paralele ale săniilor. Numai spre mijlocul apei, din loc în loc era

întreruptă de goluri negre, prelungi. La o copcă, chiar lângă pod, încotoşmănat într-un cojoc mare de ceferist, un om pescuia. Braconier, gindi Alexandrescu, ăsta prinde cu furculiţa… Totuşi, îi făcu un semn de salut cu mâna. Trenul mergea foarte încet, abia se târa, probabil podul era în lucru, şi-l văzu foarte bine pe cel de jos. Avea nişte mustăţi mari, încărunţite de promoroacă.

Intrară într-o gară care putea fi Craiova. Vagonul lor era printre ultimele, oprise destul de departe de peron şi nu se vedea inscripţia de pe frontispiciul clădirii. Vaerul specific se auzi de cum încetă zgomotul roţilor. Lume grăbită se îmbulzea căutând numerele vagoanelor. Din primul compartiment mai ieşi un bărbat, numai în cămaşă, cu pantalonii prinşi în bretele, abia trezit din somn.

— Ce gară e aici? întrebă aplecându-se pe geamul deschis. Nu se auzi niciun răspuns, şi Alexandrescu zise:

— Cred că trebuie să fie Craiova.

— Suntem în întârziere, constată acela uitându-se la ceas. Nu şi-a scos întârzierea din Băneasa.

In vagonul lor, care se vede că era în întregime ocupat, nu urcă decât un călător. Era un tânăr, îmbrăcat în haine destul de vechi, şifonate, cu un cufăr mare de lemn. Părea a veni din armată. Işi strecură cu grijă bagajul pe lângă bărbatul în cămaşă, cerându-şi scuze, şi începu să ia compartimentele la rând, căutând să găsească prin întuneric un loc liber. Se opri apoi pe culoar, lăsă cufărul jos, intră şi se aşeză pe locul lui Alexandrescu. Dezveli faţa studentei, o mişcă puţin de braţ, apoi se uită în jur să se convingă dacă ceilalţi dorm. Ii lucra ceva la gât, la lănţişorul de aur. Tot mai circulă vagabonzii ăştia care pradă trenurile!? se indignă Alexandrescu, apucând minerul uşii şi deschizând-o brusc.

— V-am ocupat cumva locul? sări celălalt în picioare. Pofitiţi, eu şi aşa cobor.

Ieşi pe culoar şi se aplecă asupra cufărului, deschizându-i lacătul uriaş. Vârî înăuntru foaia de carte, împăturită, aşa cum o luase de sub rochia studentei moarte, încuie lacătul şi coborî, lovindu-se cu cufărul peste picioare.

Alexandrescu nu mai înţelese nimic. Se gândi că, nu mai încape nicio îndoială, când trecuseră podul peste Jiu, aţipise la geam, pentru că, orice condiţii climaterice ai admite, râul nu putea fi îngheţat în august.

Trenul porni. Studenta, ca deranjată de zgâlţâiturile vagonului, se frecă la ochi, apoi se ridică şi ieşi la geamul rămas deschis. In aglomeraţia de pe peron se zări o clipă băiatul cu cufărul. Tânăra îi făcu un semn întrebător, el ridică mâna şi strigă:

— In regulă. A decurs perfect. Atenţie la… escu! Ea se întoarse în compartiment, îi aruncă lui Alexandrescu o privire furişă, se aşeză şi îşi înveli faţa cu balonzaidul, căutându-şi poziţia convenabilă în fotoliu.

In rest nu se mai întâmplă nimic. Alexandrescu işi propuse să-i dea tinerei Arcaşul verde, poate ea are nevoie de carte altfel decât pentru a o citi, şi apoi el nu dorea să fie cumva implicat în cine ştie ce afaceri necurate. Vagabondul cu cufărul va fi curând arestat, dacă nu a şi fost, i se va face percheziţie şi se va găsi fila asupra lui. N-avea niciun chef să poarte după el o carte din care lipsesc tocmai paginile 75 – 76. Studenta însă adormise.

Işi zise că e timpul să nu se mai gândească nici el la nimic şi să încerce să doarmă. Mâine va avea foarte mult de lucru, va trebui să fie odihnit şi lucid. Zgomotul trenului se auzea însă, altfel decât pe şesurile largi, unde se risipea până departe. Acum uruia mai dens şi mai surd. Nu mai era lună, afară nu puteai desluşi nimic, dar îţi dădeai seama că peisajul se strâmtase. Pe ferestrele deschise pătrunse duhul rece şi umed al muntelui. Trebuie să fi ajuns pe aproape de Herculane. Răcoarea ridicată de pe stânci din care picură apă, de pe tulpini jilave acoperite cu muşchi reavăn, îi alungă oboseala. După ţărmul Dobrogei, uscat ca o amforă veche şi ca un minaret, parcă sărise câteva paralele geografice. Ai fi zis că polul septentrionului veghează rece, nu prea departe, într-o haltă mică, năpădită de ienuperi, şi trenul îşi cheltuieşte ultimele puteri pentru a se prăbuşi sub zarea lui spectrală.

Atunci o văzu pe ea trecând repede pe culoar, prin faţa compartimentului lor. Nu putea fi ea, de asta îşi dădu seama, dar asemănarea era prea izbi toare şi-l făcu să ţâşnească din compartiment. Studenta receptă prin somn saltul lui şi îşi adună picioarele, făcându-i loc să iasă.

Ea ajunsese la ultimul compartiment, era pregătită să intre, când îl auzi şi se întoarse. Il privi la fel de descumpănită, întâlnirea i se părea şi ei tot atât de incredibilă, dar îl recunoscu şi alergă spre el. Aproape îi sări de gât.

— Domnul Grigore!… Aici?… Nu m-aş fi aşteptat, să mă tai…

— Dia… Dar tu…

— Unde, domnul Grigore? Încotro? Ai plecat aşa de repede?

— Pentru câteva zile numai, am ceva de rezolvat la mine, în Banat. Dar mă întorc. Am încă lucrurile acolo.

— Hai la mine, sunt singură în compartiment.

Lumina era aprinsă. Nu se vedea alt bagaj decât o plasă cu câteva pacheţele, vreo rochie sau alte nimicuri, in colţul dinspre geam al banchetei, şi un pardesiu gri spre albastru atârnat în cuier.

— Ia spune, Dia, cum de eşti aici!

O privea cu ochii dilataţi, aproape o pipăia din priviri, să se convingă că n-are halucinaţii, că fiinţa firavă care-i zâmbeşte şi se bucură copilăreşte de întâlnire e reală, întemeiată pe legile materiei vii.

— Mă duc la o mătuşă. Iţi închipui cam ce fel de mătuşi, cât de adevărate, pot avea eu…

Nu se ruşina deloc de descendenţa ei confuză. Işi arbora provenienţa incertă ca pe un blazon sau ca pe ceva complet lipsit de importanţă.

— Eu te credeam… Ştii ce crede toată lumea…

— Am auzit. Aşa m-am amuzat… Dar îmi convine, măcar n-o să se mai ţină ca nişte copoi de călcâiele mele. Lasă-i să fie fericiţi, să creadă că au scăpat definitiv de mine.

Işi întinse picioarele şi şi le aşeză pe bancheta din faţa ei ca spre a-şi etala călcâiele de care n-o să se mai ţină copoii. I se şi vedeau, goale, în nişte sandale noi care o jenau şi-i înroşeau pielea. Avea o rochiţă neagră şi foarte scurtă. Nu era dintr-un material nou. Era rochiţa ei albă cu buline galbene, vopsită la repezeală. Vopseaua nu fusese de calitate, sau n-a fost preparată cum trebuie, pentru că se vedeau încă bulinele, ieşite în altă nuanţă. Arăta ciudat aşa, în rochie neagră şi mini.

— Dar, de ce?… întrebă Alexandrescu care stătea în faţă, lângă picioarele ei aşezate cu gleznele una peste alta. Arătă spre rochia neagră cu expresia că-l nedumereşte culoarea.

— După Cibela. N-ai auzit?

Lui Alexandrescu îi păru rău că înainte de plecarea din Constanţa nu-si mai făcuse timp să treacă pe la spital.

— Ne-a părăsit, spuse Dia înţelegând că el încă nu aflase, şi aproape se înlăcrimă. Faţa i se schimonosi. Nu era obişnuită, nu plânsese de prea multe ori. S-a dus, biata de ea! adăugă. A răcit, nu ştiu ce a păţit, că n-au mai putut-o salva. Arghiropol e doctor bun, se vede

că n-a mai avut ce să-i facă.

— Am vorbit şi eu cu el, zise Alexandrescu.

— Ai vizitat-o? Ce bine!… Eu n-am fost s-o văd şi pentru asta mă blestem cât trăiesc.

— Ea n-a fost în noaptea aceea cu voi?

— N-a vrut să vină. Dacă era cu noi, nu păţea nimic. Atunci a răcit. Nu-mi dau seama pe unde a putut umbla.

Alexandrescu se gândi mult la coana Aristiţa şi ştirea îl întristă fără să-l surprindă prea mult. Intr-un fel se aşteptase, spusele medicului cam lăsau să se înţeleagă. Dia suferea că bătrâna murise. Nu ştiu ce să-i spună.

— Iţi pare rău după ea, aşa-i Dia? Ştiu. Inţeleg… Inţeleg foarte bine.

— Ce ştii? întrebă ea surprinsă.

— Am aflat…

— El ţi-a spus, Nicki? Trădătorul… M-a asigurat sub jurământ că nu-şi cască gura…

— Nu de la el ştiu. El nu mi-ar fi spus sub niciun motiv, nici mie şi nici altora. Am fost la zeii tăi protectori.

— Ai fost la Malu Rău? Nu mi-ai spus.

— Nu te-am mai întâlnit de atunci. Şi nu mă mai aşteptam să te întâlnesc niciodată. Eu eram convins că tu… Aşa ştiam.

Dia izbucni în râs.

— Dar ce mă iei cu zeii protectori? Nu-s eu zeiţă? N-am nevoie de protecţia nimănui. Şi cum ţi s-au părut?… Şontâc… şontâc…

Râse, sări de pe banchetă, şi făcu câţiva paşi şchiopătând prin compartiment. Il imita exact pe tată-său adoptiv. Şchiopii nu au toţi acelaşi pas, fiecare se necăjeşte în felul său. Ea îi prinsese mişcările exact. Se scălâmbăise de multe ori în urma lui până să le înveţe, el o alergase cu siguranţă, turbând, prin toată curtea cu o prăjină, dar rar ajungea s-o atingă.

— Cum de ţi-au pârât-o pe biata Cibela? reveni aşezându-se acum de-a lungul banchetei, ridicată puţin de mijloc, cu omoplaţii rezemaţi de peretele dispre uşă.

— Nici ei n-au demascat-o. Am dedus singur că eşti fiica Cibelei.

— Sunt fiica mamei zeilor, dar nu-s zeiţă, Grigore. Sunt numai Ionescu.

— Să-ţi spun drept unde mă duceam? La Bolovăniş. Vream să

mă lămuresc în legătură cu Bogdan. Credeam, eram aproape convins că el te-a omorât.

— El! Dia se strâmbă la adresa bărbăţiei lui Nicki.

— De ce n-ai vrut să mergi cu maşina lui când aţi plecat de la chef?

— Cum n-am vrut?!

— Bine. Aşa mi-a spus el. A insistat să mergi cu el, te-ai încăpăţânat şi ai sărit jos din maşină…

— Ia uite la el, caraghiosul!… Să mintă într-un asemenea hal… Dar nu el m-a dus acasă cu maşina? Acolo i s-a stricat nu ştiu ce la motor, nu mai putea porni, eu nu l-am primit să doarmă la mine. Asta-mi mai lipsea! Aia mă arunca din casă. Şi-a lăsat maşina în stradă şi s-a dus pe jos. Cred că la Cibela a ajuns plouat ca un burete, dar n-aveam ce-i face.

Avea pe tâmpla dreaptă două mici zgârieturi la care involuntar, din când în când, îşi ducea mâna. Işi dădea seama de ele instinctiv sau cu conştiinţa că o urâţesc.

— Am căzut puţin în noaptea aceea. Vai, ce ploua! Uite cu ce m-am ales…

Işi întinse tâmpla, dându-şi la o parte şuviţele de păr, cum îşi arată copiii unul altuia jucăriile.

— Eu pe el îl bănuiam, pe Bogdan.

— Că m-a omorât? Râse din toată fiinţa de i se scuturau umerii mici.

— Cine, atunci? Ţi-am zis odată că tu ştii totul. Te răsfăţăm, dar acum chiar sunt convins că ştii. Tu ai fost acolo, cunoşti împrejurarea, îţi aminteşti cum a fost. Ceilalţi au motive să ascundă fiecare câte ceva. Tu nu, eşti singura care ştii, şi nici nu ai de ce acoperi adevărul. Cine te putea omorî? Coana Aristiţa?

— Săraca… Nici n-am văzut-o în noaptea aceea. Şi nici după. Imi pare rău că a murit şi nu m-am dus s-o văd.

— Lilly?…

— Scrântita aia? Halterofila?

Dia îşi ridică braţele cu coatele îndoite, opintindu-se cum ar sălta greutăţi apoi cu dreapta aruncă energic un trident nevăzut drept în colţul de sus al geamului şi şuieră: fşiuuu!

— Aia da! I-ar fi plăcut… Numai că, decât să te laşi omorâtă de Casvan, mai bine te arunci de pe dig în mare şi îţi legi şi o piatră de gât.

Ori din trenul ăsta, unde-i locul cel mai spurcat…

Alexandrescu fusese atât de convins că Dia a fost ucisă, că puse această întrebare absurdă:

— Atunci cine te-a omorât? Spune!…

Fusese bântuit de atâtea întrebări în legătură cu ea, cărora nu le găsea un răspuns, iar acum avea priilejul unic şi totalmente iraţional de a sta de vorbă cu cel ucis. Singuri doi oameni deţin în întregime adevărul: criminalul şi victima lui. Primul caută prin toate mijloacele să-l facă pentru totdeauna de nedescoperit, celălalt nu-l mai poate dezvălui. Dacă ar exista o posibilitate să afli totul, în detalii, de la cel asasinat!… Iată că lui i se întâmplă această absurditate. Il îngrozise în aşa măsură vestea că Dia a fost ucisă, faptul era brutal de real, se petrecuse, nu mai putea fi împiedicat, incit nu reuşea să-l anuleze cu totul nici acum când discuta cu ea, când o vedea, când ea îl întreabă dacă n-are ţigări şi el o serveşte cu una. Amesteca planurile, era treaz, judeca, dar avea momente când ele i se interferau, când nu mai ştia care pe care îl anihilează, care există cu adevărat, cel groaznic, lăsat la Constanţa, sau cel de acum, fascinant, despre care abia dacă mai poţi crede că e posibil, că are de unde veni cu atâta limpezime şi uşurare, pe care îl vezi exclus şi totuşi infinit mai firesc.

Dia râdea şi asta reuşi să-l scoată din sărite. Sunt femei relativ frumoase, cu un farmec al lor, cât stau serioase, dar care când rid strică tot. Dia e una din ele. Şi parcă intenţionat râde mereu.

— Cine te-a omorât? spuse ca la un interogatoriu când ai ajuns pe punctul de a-ţi pierde răbdările cu unul care-şi tot amână, inutil, mărturisirea.

— Cine să mă omoare? Nimeni. Nu mă vezi? Nu observi că pui întrebări aiurea? Apoi se grozăvi: Nu s-a născut încă omul de mâna căruia să dispară Dia Ionescu!…

Işi schimbă brusc expresia, deveni preocupată.

— Pe Nicki îl bănuiesc, nu-i aşa?

— Cam. E primul la care te poţi gândi.

— Spune-le cumva, Grigore, să-l lase în pace. Te rog foarte mult… Ziceai că mergi la Bolovăniş? Nu mai ai de ce, vezi că n-am murit, că toată povestea aia e o tâmpenie fără pereche. Nu mai ai de ce-l bănui. Iţi dai acum seama că nici pe Vasile Petre nu l-a ucis el. Iar se concentră. Dar, ştii ce? Mai bine vin şi eu cu tine la Cernat. Mă iei? Amândoi l-am putea determina să nu-i facă nimic rău lui Nicki.

— Ideea nu e rea. Dacă ai timp… Adică, bănuiesc că nu ai un program foarte precis. M-aş bucura să vii şi tu. Să ştii totuşi că ai lăsat o mare încurcătură în urma ta, continuă cu tonul părintelui care-şi mustră copilul pentru o trăsnaie, fericit totuşi că accidentul de care se temuse nu s-a întâmplat. Mai ales lui Bogdan i-ai făcut destul de mult necaz.

— De el chiar mi-ar părea rău să păţească ceva din cauza mea, dar o scoate el într-un fel. Şi de Cibela mi-ar fi părut rău, numai că ea acum e departe, nu-i mai poate face nimeni nimic. In afară de orice primejdie. Cât priveşte restul, de cine să-mi pară rău, de sclifosită de Casvan? Apropo: ai auzit că am fugit de la Meduza?

— Nu. Acolo toţi te cred moartă.

— Lasă-i să creadă… Ei, nu mai puteam! Bovinul ăla de Stoenescu îmi punea pielea în băţ. Cât despre bomboana de Lilly, caramela aia, cum să-i zic, îngheţată cu frişcă… se îmbolnăvea numai văzându-mă. Dacă mai stăteam câteva săptămâni să se uite la mine, crăpa şi mă învinuiau pe mine de omor… Am tulit-o frumuşel şi i-am lăsat cu sicriele lor de piatră cu tot. Cum dracu, se lovi cu palma peste coapsă, ca să pară localul mai veridic – ăsta-i cuvântul lui Stoenescu – nu le-a trecut prin cap să aşeze în fiecare criptă câte un cadavru?…

Văzură halatul alb al omului de la barul trenului. Căra o găleată cu gheaţă.

— Ce-ar fi să mă angajez la ăştia? spuse Dia. Măcar aş umbla. Eu nu-s făcută să stau într-un loc.

Alexandrescu luă două sticle de bere neagră. Ciocniră şi băură direct din ele.

— Fii atent cum bea Casvan, zise Dia. Arătă şi asta.

Alexandrescu se duse la geam şi privi afară. Nu se vedea nimic, se ghiceau numai pădurile. Inaintaseră mult pe valea Cernei. Caransebeşul nu mai putea fi departe. Se uită la ceas.

— Domnul Grigore, spuse fata ridicându-se puţin şi mişcându-şi spatele care parcă-i înţepenise. Care-i prima dumitale amintire, din prima copilărie vorbesc, care e lucrul pe care ţi-l aminteşti mai de demult? Primul.

Alexandrescu făcu un efort, îşi perindă prin minte câteva scene de când era copil, unele pe care le crezuse definitiv uitate. Dete sugestiv din cap.

— Nu ţi-aş putea spune.

— Ei, uite, eu pot. Prima mea amintire, pe care n-o s-o uit cât trăiesc, e că cineva, o femeie, m-a strâns odată de gât...

Grigore şi-o aminti pe coana Aristiţa întâmplător în momentul când tăia carnea în bucătărie. Dar ea, acum, era moartă şi nu trebuia inclusă în acest context.

— Uite aşa! Dia se apucă cu amândouă mâinile de gât şi se strânse până aproape se sufocă. Dacă mi-ar face cineva autobiografia, cu asta ar trebui să înceapă. Nu când m-am născut, cine a fost cu ideea asta să mă facă. Că am fost strânsă de gât, de acolo s-o ia.

— Autobiografia nu ţi-o poţi scrie decât tu, o corectă profesorul ca în clasă.

— Eu n-am de ce, nu prinse ea precizarea. Nici nu mi-o ştiu face şi nici nu mă priveşte... Pe urmă, alte amintiri nu mai prea am, decât că am tot fugit. Toată viaţa n-am făcut altceva decât să fug. Numai aşa mă văd: fugind. Ba desculţă, ba cu nişte pantofi răi şi prea mari din care-mi mai pierdeam câte unul...

— Cenuşăreasa! întrerupse Alexandrescu.

— Da, numai că după mine nu mai umbla nimeni cu pantoful în mână să vadă dacă mi se potriveşte. Şi dacă mă găsea, nu mă lua, că nu mi se potrivea pantoful. Erau tot de-ai altora, de căpătat... Şi, uite aşa, tot fugeam. De la „protectorii” din Malu Rău, de câteva ori, de la şcoală, de la şcoala de corecţie... Şi pe acolo am trecut, ce crezi! Is educată şi reeducată până peste cap. Iar acuma, am fugit de la Meduza. De data aceasta, sper să-mi reuşească. Să pot fugi de tot! Cred că n-am să mă mai întorc niciodată în Constanţa.

17

Se duse la Bolovăniş cu un camion de ocazie. Era obosit. Numai zdruncinăturile drumului îl mai ţineau treaz. Era o vale îngustă, plină de hârtoape, cu ogaşe adâncite de transporturi grele. Calea era plină de sfărmături de marmură – ca iadul de bune intenţii, completă Alexandrescu în gând. In apropierea râului apăreau clăi de fân, a căror culoare se cocea, iar în jur otăvise. De sus, de pe coastele înalte, din golurile ascunse de pădure, răzbătea mirosul finului proaspăt ce se pălea în brazde sub soarele de dimineaţă. Pe vale, iarba stufoasă, crudă, de după cosit, feriga din gura pâraielor, frunza alunilor mai erau

încărcate de rouă şi totul se vedea clar ca printr-o lacrimă.

Dinspre obârşie se auzeau răbufnind explozii. Curând, ca un şoc, ca o surpriză tristă în spaţiul păduros, apăru colonia: barăci în dezordine, şine înguste cu vagonete uitate pe ele, panouri avertizând împotriva accidentelor. Clădirea birourilor, singura construcţie din zid şi văruită, aducând a magazie mică de gară, se găsea în extremitatea de sus, de unde începea iarăşi pădurea.

Pascu Cernat fu uimit la apariţia vizitatorului şi făcu un vizibil efort să-şi amintească unde l-a mai văzut. Odată ce se dumiri, se destinse, îi spuse că e bucuros că-l vede şi îi oferi un scaun.

— Ţi s-a terminat concediul sau te-au chemat şi pe dumneata înainte? îl întrebă. Să ştii că am întâlnit foarte mulţi care au fost rechemaţi din concediu. Nu ştiu ce-i anul ăsta! La mine, hai, că aveau motiv, dar, cum îţi spun, am întâlnit o grămadă pe care i-au adus înapoi.

— S-a rezolvat cumva? întrebă Alexandrescu, găsind că, din moment ce celălalt amintise despre întoarcerea lui înainte de vreme, nu ţine să ocolească subiectul.

— Cu ce, cu chestia aia? Se fac încă cercetări. Aşa se întâmplă: omul moare într-o jumătate de oră şi cercetările ţin un an. O să-i dea femeii ceva ajutor, noi am făcut demersurile.

— Cum mai sunt privite lucrurile? Nu s-a exclus varianta cu omorul?

— Incă nu, spuse Cernat. După câte suntem noi informaţi. Avocatul trustului spune că au fost găsite capete de acuzare în plus. Se pare că nu mai poate fi nicio îndoială. Mă tem că nenorocitul acela n-o să scape. E tot la Constanţa?

— Da, acolo l-am lăsat.

Cernat văzu cartea în buzunarul hainei lui Alexandrescu.

— Ţi-ai luat de citit?

Alexandrescu i-o întinse. Cernat citi titlul şi, fonetic, numele autorului.

— Am citit şi eu câteva din colecţia Aventura. Asta am scăpat-o. Trebuie să fie bună.

— Nici eu n-am ajuns măcar la jumătate, spuse Alexandrescu. Am luat-o pentru tren, dar n-am putut citi mai nimic. In Băneasa ne-a ţinut vreo două ore, acolo am citit. Pe urmă, n-am mai putut, deşi nu eram în compartiment decât eu şi un bătrânel, pensionar c.f.r. Acela a dormit tot timpul, a lăsat numai becul albastru şi s-a culcat. Am

încercat să citesc, dar îmi stricam ochii. Nici n-am dormit, nici n-am stat să citesc. Am moţăit aşa, şi-s obosit de parcă am făcut şapte sute de kilometri pe jos.

— Stai că am eu ceva de citit ce o să te întremeze. Cernat scoase dintr-un dulap o sticlă, mai mult de jumătate cu ţuică, şi turnă în două borcănaşe de iaurt. Era slabă, sub treizeci de grade, dar avea aromă de prună.

— El ce mai spunea? întrebă Cernat. Ai mai vorbit cu el?

— Puţin. E speriat. In legătură cu el am venit la dumneavoastră.

— Te-a trimis el?

— Nu. El nu ştie unde am plecat.

— Ţi-a spus ceva ce i-ar fi favorabil? Hai, să căutăm împreună, să nu-l lăsăm aşa. Ar fi păcat de el. Pe Petre tot nu-l mai poţi învia, să mai nenoroceşti acuma pe unul?

— Să încercăm, bineînţeles, dacă se dovedeşte nevinovat. Dar dacă a făcut-o într-adevăr…

— Hm! Nu-l prea iubeşti nici dumneata, Alexandrescule. Acuma, nevinovat nu poate ieşi. E prea evident. Teoria mea de la care plec e alta: să-i uşurăm situaţia.

— A fost ucisă şi Dia, spuse Alexandrescu cu o voce pe care nu şi-o recunoscu.

— Cum? tresări Cernat şi făcu ochii mari. Ceea ce auzise era o enormitate, sau nu înţelesese el bine. Intrebă: Ce? Ce s-a întâmplat?

— Dia a fost ucisă lângă Meduza. Pe drumul care duce de la bar în şosea. A fost găsită în mlaştină.

— Ingrozitor. Nu, e imposibil. Când?

— In noaptea de şase spre şapte. Se pare că imediat după ora trei. Şi-a serbat ziua acolo, pe urmă…

— M-a invitat şi pe mine, spuse Cernat rar, gânditor, rezemându-se în cot, acoperindu-şi gura cu palma. Am priceput de ce, n-avea alt motiv. Voia să-l ajut cumva pe Bogdan. M-aş fi dus, să nu creadă că acuma-l evit, că-i port gând rău. Şi îmi plăcea fata… Nu pot crede, uite, nu-mi poate intra în cap că… Cum se poate? Cine a mai fost cu ei?

— N-a fost decât ea şi Bogdan.

Alexandrescu nară cât ştia despre împrejurările în care murise Dia. Cernat îl ascultă cu atenţie fără să-l întrerupă, cam adus de umeri. Ştirea îi mai retezase din semeţie.

Işi sprijini fruntea în palmă şi se tot gândi.

— Acuma, ăsta sau e un dement, spuse ciocnind paharul şi, ştiind că tot o înfundă, nu se mai opreşte, sau… Nici nu ştiu cum să-l mai iau. L-au arestat?

— Nu. încă nu sunt probe împotriva lui.

— La drept vorbind, zise Cernat, şi în jurul ei foiau cam mulţi. Nu era Bogdan singurul. Din câţi o fi cunoscând şi ea, şi nu numai aşa, pe deasupra, el poate că-i cel mai puţin dubios. Acolo pot fi amestecaţi un batalion.

— Bogdan, in orice caz, spuse Alexandrescu rece, nu poate fi exclus. Dacă și tentativa asupra lui Vasile Petre se dovedeşte întemeiată, motivele suspiciunii la adresa lui sporesc. Eu l-am cunoscut, am stat cu el într-o casă, o ştiu şi pe Dia, într-o bună zi voi fi luat la întrebări. Nu-mi strică să mă edific cât mai bine, să mă lămuresc și asupra primului caz. Nu vreau să dau informaţii de mântuială şi, cu atât mai puţin, nefondate. O vorbă aruncată într-o doară, într-o situaţie ca asta, poate fi fatală. De asta am venit.

— Dar e foarte normal, n-ai ce să te scuzi. Aşa ar face oricare. Adică altul n-ar face-o, pentru că-i e indiferentă soarta altuia. Află că şi judecătorii, nu ştiu, îs sătui de cazuri, se mai şi blazează de la un timp, dar le iau destul de uşor.

— Aş vrea, dacă puteţi, să-mi explicaţi unde e cariera aceea părăsită, sau să trimiteţi pe cineva cu mine.

— Dar vin eu. E foarte aproape. Intr-o jumătate de oră putem fi înapoi.

Apucară pe o cărare, printr-o pădurice de carpen. Cernat mergea în faţă. Apuca cu mâna crengile ce traversau poteca şi care, încordate, l-ar fi lovit pe Alexandrescu.

— Mă mir că trenul n-a fost aglomerat, spuse. Eu am venit cu avionul că mă grăbeam, dar la tren, chiar dacă aş fi vrut, tot nu mai găseam locuri.

— Asta mă nedumereşte şi pe mine, îl completă Alexandrescu. Te duci la o agenţie şi îţi spune, sau pune un anunţ, că toate biletele sunt vândute, ca să te trezești într-un compartiment aproape gol. Eu abia am găsit un bilet în plus, ca la cinematograf, și vă spun, tot drumul n-am călătorit decât cu pensionarul. A trecut conductorul și atât.

— Asta mi se întâmplă şi mie de destule ori când sunt chemat la Bucureşti. Umblu cu trenul pustiu, dar bilete nu găseşti, să dai cu puşca!

Mai jos, pe coastă, se vedea drumul pe care altădată circulau autobasculantele.

— Vasile Petre avea copii, parcă, spuse Alexandrescu.

— Două fetiţe. Vai de capul lor!

Marmura se înălţa în blocuri pieziţe. Deasupra, în stratul subţire de pământ, un mesteacăn firav creştea cu jumătate din rădăcini afară.

— Aici a lucrat. Aceasta e bucata pe care urma s-o disloce. Vezi acolo, la trei metri înălţime, pieptul acela? Acolo s-a urcat Bogdan. Alături sunt pietrele care abia se ţin. Şi cu mâna goală poţi împinge una şi toate celelalte se duc. Ţi-aş demonstra, dar trebuie să rămână aşa, nu dăm voie nimănui să intre aici, va fi nevoie la reconstituire. Grămada care o vezi aici a căzut atunci. De sub astea l-au scos pe Vasile Petre. Chiar aici, în locul acesta – Cernat bătu cu bocancul într-o piatră – a fost strivit.

Alexandrescu se uită, dar nu văzu urme de sânge. Poate plouase şi aici, sau locul fusese curăţat. Vru să urnească un bolovan din loc.

— Lasă-l aşa, îl opri Cernat. Totul trebuie să rămână neschimbat… De aici nu poţi culege mare lucru, continuă; sigur, pentru specialist, pentru criminalist, e important, dar aşa, cum spui, că vrei să aduni date împotriva lui, nu prea ai ce. Ai avut vreun conflict cu el?

— Cu Bogdan? Nu, niciunul.

Vru să spună: „Sigur că am avut, şi dumneata ai avut, şi soţia şi fetiţele lui Vasile Petre, şi Aristiţa, căreia i-a omorât fiica, ceea ce n-a reuşit ea, şi toată lumea a intrat în conflict cu el. Nu poţi fi întrebat: ai avut vreun conflict cu acest criminal? şi tu să răspunzi: nu, niciunul. Sunt în conflict cu un descreierat care în clipa aceasta ia viaţa unui semen de al meu în Noua Zeelandă, sunt în conflict cu Richard Eugene Hickock şi Perry Edward Smith care au exterminat o familie în Kansas ca pe o colonie de şobolani, sunt în conflict cu toţi cei din tagma lor şi din această pricină mă aflu în clipa asta aici. Din cauză că conflictul dintre Cain şi noi va rămâne în vecii vecilor ireductibil. Viaţa e aşa de greu de în treţinut. E nevoie de atâtea încălţăminte, de o groază de mâncare, de haine şi de un colţ ferit unde s-o adăposteşti. De cărţi, de medicamente şi de câte şi mai câte. Şi toate se obţin atât de greu. Lumea e vlăguită din cauza aceasta şi se trudeşte zi şi noapte ca să le procure. Şi apoi, există atâţia microbi şi accidente la fiecare pas. Omenirea şi-a depozitat experienţa în biblioteci, toate ştiinţele, economiile naţionale nu au alt scop decât să menţină flăcăruia aceasta

fragilă, în permanent pericol. Şi nimeni, niciunul dintre muritori nu are voie s-o suprime”.

Pledoaria i se păru însă şi lui, deşi motivată, atât de avântată încât era de neexprimat.

18

La apariţia primelor case simţi o uşoară strângere de inimă. Se ştia o fire impresionabilă, se ferea de sentimentalism ca de gripă şi prevedea că aici va fi cel mai greu de evitat. O văduvă, nişte orfane nevârstnice, casa lăsată de izbelişte… Toate astea nu erau sortite să-ţi creeze o stare prea tonică. Plus, îşi pierduse, pe parcurs, din speranţe, asemenea cailor potcoavele roase. Sosise aici agăţat de o singură idee: aceea că mediul va mărturisi ceva. Trebuie să vezi locul unde s-a petrecut un eveniment, fără aceasta, informaţiile cele mai complete rămân insuficiente. Un drum forestier e altceva decât o sală de bal şi altceva decât o pompă de benzină. Intr-un fel se acţionează într-o parte şi într-altfel în alta. Nu ne putem imagina în ce măsură cadrul determină folosirea unei metode sau alteia, perfecţionarea procedeelor în funcţie de el. Locul e studiat din timp, la fel ca şi victima, i se dau târcoale, i se depistează punctele slabe, vulnerabile şi i se notează virtuţile. O stâncă, un pod de cale ferată, un garaj – sunt pipăite palmă cu palmă, ciocănite, contemplate la diferite ore ale zilei şi nopţii, psihicul făptaşului se mulează pe ele, ia forma lor, cugetă în funcţie de ele. Sufletul asasinului nu poate fi radiografiat, dar ai posibilitatea să studiezi tiparul în care el a ars la o temperatură de furnal, s-a topit, s-a desfigurat şi a luat forma acestuia, a tiparului. Alte urme lasă într-un suflet un pământ reavăn, plin de râme, şi altele un bloc de patrusprezece etaje sau o stivă de cherestea. Acestea se vor perpetua în el, se vor transforma în obsesii şi vor putea fi depistate. Şi apoi, locul păstrează amprentele, nu neapărat digitale, nu neapărat mucul de ţigară sau nasturele pierdut din neglijenţă – amprentele atrocităţii, mai puţin bătătoare la ochi, mai puţin clasice, reale totuşi, neaşteptat de evocatoare. Dacă locul împrumută ceva sufletului celui ce săvârşeşte o crimă, la rândul său, el fură în egală măsură scame ale acestuia, fulgi căzuţi la întâmplare în timpul dezlănţuirii. Un scaun răsturnat într-un anume fel, zgârietura pe lustrul unei mobile, hainele răvăşite în grabă

într-un dulap nu rămân mărturii anonime, au individualitatea lor, poartă ceva din felul de manifestare al unui temperament, agitaţia sau sângele rece, brutalitatea sau viclenia cuiva. Dacă timpul nu mai poate fi reconstituit decât mental, dacă ora ploioasă ori amurgul sângeriu, ori dimineaţa crudă nu pot fi decât evocate aproximativ, locul rămâne, acelaşi, pentru multă vreme. Locul e placenta în care o faptă s-a zămislit.

Cam aşa vedea Alexandrescu lucrurile la plecarea din Constanţa şi nimeni n-ar fi avut de ce să-l contrazică. Numai că, odată ajuns la destinaţie, locul crimei îi mărturisise prea puţin din ceea ce i se pretindea. Nu prea reuşise să-l vadă pe Bogdan acţionând, şi nici măcar pe Vasile Petre stâlcit de bolovani, cum într-o peşteră, unde ţi se spune că au vieţuit nişte strămoşi de-ai tăi foarte îndepărtaţi sau ursul de cavernă, nu poţi nicidecum să simţi prezenţa acelora. Cariera arăta paşnic, maiestuoasă în sălbăticia ei, bună de multiplicat în reproduceri turistice care să popularizeze frumuseţile patriei. Nu te îngrozea prin absolut nimic, putea să-ţi placă înfăţişarea ei şi atâta tot. Dacă cineva îţi indică un punct pe o carte poştală ilustrată şi îţi spune că exact acolo un om a fost spânzurat, nu vei putea, oricât te-ai forţa, să realizezi tragedia. Aici, la Bolovăniş, situaţia nu era cu nimic deosebită.

Avea motive să fie nemulţumit de toată activitatea lui din această călătorie. La Constanţa i se iviseră în cap tot felul de întrebări privind precizări; absolut necesare şi regreta plecarea lui Cernat care-l împiedica să şi le lămurească. Acum, îl reîntâlnise, dar nu-l întrebase nimic, practic rămânând tot la suma cunoştinţelor cu care sosise. Nu se clarificase nici dacă nu cumva Bogdan sosise în regiune cu mai multe zile înainte şi, fără să se arate, studiase împrejurimile, fixându-şi punctele de atac. Mărturisirea cuiva care l-ar fi văzut în ziua aceea de iulie în restaurantul din Caransebeş, sau pe cursă spre Bolovăniş, n-ar servi la nimic, pentru că Bogdan ar fi avut grijă să potrivească toate amănuntele spre a crea aparenţa că tocmai atunci soseşte. Ar fi nevoie de alte indicii care să dovedească prezenţa lui aici cu câtva timp înainte, dar nu le vedea. Dacă Vasile Petre şi Dia au pierit de mâna aceluiaşi individ, ar trebui găsită o legătură între cele două cazuri. Ce avea comun un muncitor dintr-o carieră de marmură, om aşezat, cu nevastă şi copii – cu o fată din barul Meduza, lipsită de orice rudenie, inclusiv de părinţi, adunată de prin toată lumea? Ce destin ii putea apropia şi să le rezerve acelaşi sfârşit înspăimântător? Ce-i putea lega

pe amândoi de Bogdan, decât că unul îi era un fel de consătean îndepărtat, iar cealaltă o amică sezonieră? Ce relaţie poate fi stabilită între o carieră din Poiana Rusca și un bar pripășit pe malul mării decât, poate, prezenţa marmurei, aici în stare nativă, acolo ciopârţită de niște artizani de duzină? Dacă nu admiţi că Bogdan, la revederea marmurei, îşi pierde inexplicabil minţile şi nu se mai poate stăpâni până nu topeşte pe cineva, indiferent pe cine, e foarte dificil să găsești numitorul comun a două ticăloșii atât de disparate.

Alexandrescu îşi pierdu cu totul speranţa de a putea descoperi vreo similitudine între felul de viaţă al lui Vasile Petre și cel al Diei când pătrunse pe uliţele satului. Se și temea că stăpânirea de sine îl va părăsi odată intrat într-o casă unde abia cu câteva zile în urmă avusese loc o înmormântare. S-ar fi întors bucuros îndărăt cu hotărârea fermă de a nu mai călca niciodată acolo, dacă sosirea lui n-ar fi fost imediat înregistrată şi difuzată îni întregul cătun. Femei bătrâne şi copii, ba şi bărbaţi care se nimerea să fie pe acasă, unii dintre ei, de bună seamă, muncitori la carieră, îl spionau de după garduri, de după stâlpii pridvoarelor, de prin şuri. Năprasnicul eveniment îi răscolise, trecuseră pe acolo tot felul de orăşeni în anchetă şi apariţia lui nu putea fi interpretată decât ca întâmplată în acelaşi sens. Retragerea lui ar fi dat de bănuit, poate s-ar lua după el şi l-ar interpela ce doreşte.

Pe Ana, văduva lui Vasile Petre, o găsi într-o bucătărie de vară, din bârne, neterminată. Deşi afară era o lumină largă, soarele se ridica spre prânz și pripea, lemnul afumat al pereţilor dădea interiorului o înserare continuă. Femeia punea pe foc, pe jumătate îmbrăcată ţărăneşte, pe jumătate cu stambă de prăvălie, cu bluză albă lucrată în casă şi rochie neagră de cumpărat. Tradiţie și inovaţie, fu asociaţia cea mai stupidă ce-i veni lui Alexandrescu în minte, cum nu se poate mai nepotrivită cu momentul. Pe cap avea batic negru. Era ca la patruzeci şi cinci de ani. Nu se lamenta şi nu se arăta descumpănită de nenorocire, nu făcea gesturi necontrolate. Căzuse în împietrirea ce urmează unei mari sfâşieri lăuntrice, sau avea tăria să se înţeleagă cu destinul. Părea doar obosită.

Alexandrescu nu era un orăşean. Banatul, în plus, e destul de unitar ca specific, şi, obişnuit, nu i-ar fi fost greu să se integreze ambianţei. Motivul pentru care a venit aici, conştiinţa faptului că femeia e prădată de o durere imensă îl paralizau însă.

— Şedeţi! spuse femeia. Mesteca într-o căldare mare,

suspendată deasupra focului. Fierbea la porci.

— Am venit să mă interesez de împrejurările în care a murit soţul dumneavoastră, debită Alexandrescu ca un rol, aşezându-se pe prag. Uşa era deschisă.

— Aţi face bine să vă mai interesaţi şi de altceva. Ana îşi strânse ochii care îi lăcrimau de fum. Il înviaţi?

— Trebuie să ştim, spuse el ca şi cum ar fi persoană oficială. Cu o zi înainte de a se întâmplă… a fost la dumneavoastră un tânăr, unul din Bucureşti. Vă amintiţi de el?

— Bogdan. A dormit la noi în puiagul cu fân.

Se apucă să cureţe cartofi. Stătea pe un scaun jos, rotund, cu trei picioare, ţinea genunchii îndepărtaţi şi cojile îi cădeau în poală.

— Credeţi că din cauza lui a murit… Nu ştiu cu ce formulă să-l numească pe Vasile Petre, evită să-i mai spună „soţul dumneavoastră”.

— Dar dintr-a cui? Dintr-a mea?

— E vinovat, aşa credeţi şi dumneavoastră…

— Eu ce să cred?! Nu-l judec eu. Ştiu ei, judecătorii, mai bine. I-au dat zece ani muncă silnică.

Alexandrescu se cutremură.

— Cine v-a spus?

— Avocatul.

— L-au condamnat?

— Da, sau că atâta o să-i dea. Cred că l-au închis. N-ar fi trebuit. Are cine să-l judece… Cine ne judecă pe toţi…

Ba ar fi trebuit ceva mai repede, gândi Alexandrescu. Dia, poate, acum ar trăi.

Intră fetiţa cea mică. Purta rochiţă neagră, era blondă, cu părul strălucitor de galben, încâlcit, cam speriată şi murdară de prune pe faţă. Se opri la doi paşi în faţa lui şi îl privi pe sub sprâncene, cu fruntea plecată.

— Avea duşmani? S-a certat cu cineva în sat?

Intrebările acestea tip, reţinute de prin cărţi, n-aveau niciun sens. In noaptea accidentului nu mai venise nimeni la carieră, în afară de cei doi şi de Lupulescu. Nici Bogdan nu susţine altceva, Doar nu puteai presupune că un duşman de aici l-a convocat pe Bogdan din Bucureşti ca să-l lichideze pe Vasile Petre. Dealtfel, femeia nici nu răspunse.

— Cam astea au fost datele care mă interesau, zise Alexandrescu

ridicându-se şi dând fetiţei doi lei de metal.

— Cum o cheamă?

— Viorica.

Fetiţa îşi acoperi ochii cu dosul mâinii, parcă numele ar fi cea mai mare ruşine pentru un om.

— Dacă nu v-aş deranja prea mult, aş dormi noaptea asta la dumneavoastră…

— Puteţi veni, dacă n-aveţi unde, îl refuză ea din intonaţie.

Alexandrescu plecă să-l caute pe Lupulescu şi să mai stea de vorbă cu alţii care lucrează la carieră.

19

Se trezi uşor ca un gimnast. Soarele de-abia răsărit părea, ca şi el, refăcut şi încărcat de o energie care se cere cheltuită gratuit, ca descărcarea festivă a douăzeci şi una de salve de artilerie. In asemenea dimineţi îţi vine să cânţi ceva desuet, să alergi pe cărări înguste, printre vreji de dovleci, până la râu, să călăreşti sau să inventezi indiferent ce.

Alexandrescu nu întreprinse niciuna din aceste acţiuni, deşi fu ispitit s-o facă, măcar pe prima. Stătea încă întins pe pătura veche, în fân, şi privea razele viguroase ce străpungeau acoperişul şi incendiau pânzele de păianjen, grele de praf. Aseară fusese obosit din cale-afară şi căzuse în aşternut ca un bolovan. Nici conştiinţa faptului că se află în culcuşul unui ucigaş, unde Nicolae Bogdan, desigur, nu-şi prea pierduse vremea cu somnul, ci repetase în gând de zeci de ori, punct cu punct, sarcina oribilă ce şi-o fixase pentru a doua zi, nu reuşise să-l ţină treaz. Dormise dus toată noaptea, nu-şi aminti ce a visat, dar putea deduce că numai subiecte agreabile, pentru că prea s-a trezit odihnit. Constată că, fără dubiu, aceasta a fost prima noapte din tot concediul dormită ca lumea.

Se ridică pe jumătate şi privi curtea. Revărsarea solară putea uimi nu numai pe un orăşean nimerit cumva aici, ci şi pe el, învăţat cu lărgimea pustei. Lumina fragedă parcă nu izvora doar din soare, ieşea din frunze şi din pietre umezite de rouă, din lemnul odihnit peste noapte, din pământ.

Cu spatele spre şură, aşezat pe o bârnă, lângă tăietorul de lemne, cu un lighean alături pus direct pe aşchiile împrăştiate pe jos, un

bărbat se bărbierea. Lucra tacticos, fără grabă, ca duminica. O pisică îl privea din când în când, apoi se spăla şi ea, îşi aranja mustăţile, parcă-l imita. Era albă şi lui Alexandrescu îi aminti de cea care dormea nemişcată pe pragul Diei Ionescu.

Pe poartă intră Ana, aşa deduse el, căci de văzut aproape nu se vedea de sub o sarcină de cânepă udă, adusă de la topit. O trânti într-o parte şi începu s-o înşire pe gard, la soare.

Intrară apoi, ţinându-se de mână, Dia şi Viorica. Erau sculate de mult, se vedea după vioiciunea mişcărilor şi după faptul că se împrieteniseră.

Se opriră, în picioare, în faţa omului care se bărbierea şi împreună cu pisica se uitară la el.

— Păi voi, numai aşa, la plimbare… spuse acesta. Eeei, ce mai fată harnică am! Parcă ai zis că te duci cu mamă-ta după cânepă…

— Tu ce vrei să te faci când ai să fii mare? o întrebă Dia.

Fetiţa o măsură admirativ din ochi şi declară:

— Domnişoară!

— Ptiu, făcu omul. Pisica se sperie şi sări câţiva paşi mai încolo. Auzi frate! Domnişoară Dia, ţi-o dau s-o duci la Constanţa, ce să facă asta la Bolovăniş?!

— S-o dăm lui Grigore, propuse Dia. Ala leneş! Pariez că nu s-a sculat nici până acum.

Bărbatul le făcu semn cu briciul să tacă, să nu-l trezească. Pe Alexandrescu îl deranjă să se creadă despre el că încă mai doarme şi scoase un sunet ca de cucuvea sau de altă specie de răpitoare. Amândouă fetele o zbughiră spre şură şi se căţărară pe scară în sus.

— Somnorosul, somnorosul! strigă Dia. Viorica se prăpădi de râs, se aruncă asupra lui şi-l umplu de fân pe ochi.

— Bună dimineaţa, bună dimineaţa! scandă Dia rar. Cum a dormit copilaşul? Facem băiţă la copilaş, pe urmă-i dăm papa. I-o fi foame, sărăcuţul…

— Cu asta ai nimerit-o. Viorica, ce ne dai să mâncăm?

Fetiţa coborî scara ca o veveriţă, alergă la mamă-sa şi o consultă ceva în şoaptă, apoi reveni şi, fără să mai urce, strigă din şură.

— Curechi!

Acum izbucni Dia în râs.

— Varză, tălmăci Alexandrescu. Ce, n-ai mai auzit?

Dar ea nu se mai oprea. Se trântise alături în fin şi râdea cu

lacrimi.

— Ei, ce-i? Ce te-a apucat?

— E grozav, grozav! reuşi ea să articuleze, abia revenindu-şi.

Alexandrescu se ridică, se scutură de fân, îşi puse într-o relativă ordine ţinuta şi coborî.

— Ce ţi-e? o mai dojeni până să ajungă jos. Oamenii ăştia o să ne creadă pe puţin ţicniţi.

— Normal, zise ea din capul de sus al scării. Păi nu-i aşa? Sau la profesori nu-i voie?

— Ionescu Dia, se întoarse el cu o figură severă. Astăzi sunt dirigintele tău. Să văd cum o să te porţi.

— Cum! Fug. Am avut o droaie de diriginţi mai fioroşi decât tine şi aşa m-am descotorosit de ei…

Bărbatul îşi încheiase lucrul, se spălase şi acum îşi aduna ustensilele.

— Să vă prezint pe domnul Alexandrescu, spuse Dia serioasă. Profesor, accentuă cu emfază.

— Petre! îi întinse celălalt mâna. Staţi! le arătă lemnele. Până ne face femeia ceva de-ale gurii.

— Lucraţi la carieră, nu? întrebă Alexandrescu.

— Da, acuma sunt într-un concediu medical. Işi apăsă şalele cu palma, ca aducându-şi aminte că-l dor. Am avut o… un accident. La noi se întâmplă.

— Atunci, cu Nicolae Bogdan…

Vasile Petre rămase imobil, de parcă numele acesta nu-i spunea nimic.

— Sculptorul acela tânăr din Bucureşti, continuă Alexandrescu. A venit la dumneavoastră după o piatră.

— Da. Il cunoaşteţi?

— Foarte bine, se repezi Dia. Nu-i aşa… spuneţi dumneavoastră, Grigore nu crede, nici ceilalţi nu cred, nu-i aşa că nu Bogdan… Tăcu şi se uită la Alexandrescu, aşteptându-se ca acesta s-o oprească.

— Ce face? Pe unde-i? N-a mai venit să-şi ia marmura. Pe mine atunci m-au băgat în spital, el a plecat…

— Vă amintiţi cum s-a întâmplat? întrebă Alexandrescu.

— Da, sigur că-mi amintesc. Ce, – s două săptămâni de atunci. Viorica, du-te în casă şi adu-mi ţigările.

Alexandrescu îi oferi una.

— Imi amintesc până am simţit o lovitură aici, la ceafă, pe urmă nu mai ştiu nimic.

Dia îl urmărea cu ochii măriţi. Işi duse şi ea mâna la tâmplă şi vru să-şi arate cele două lovituri, dar renunţă. Işi mângâie şuviţele cu puţină cochetărie.

Stăteau într-o livadă, în marginea pârâului şi aşteptau să vină un camion din sus să-i ducă la gară. Mâncau prune şi, fără să se gândească, simţeau în gustul lor gustul indescriptibil al toamnei.

— Ei, ce impresie ţi-a făcut Vasile Petre, domnule profesor? întrebă Dia.

— Niciuna, spuse Alexandrescu. Un om, ca mine, ca tine…

— Ar trebui să înţeleg de aici că nici eu nu-ţi fac nicio impresie.

— Ba da, în orice caz una mult mai puţin favorabilă.

Dia îl luă drept ţintă şi cu a patra prună îl nimeri.

— Şi mi-o spui aşa… direct. Mincinosule! Hai, Grigore, să vorbim serios. Adică bine ai spus că nu-ţi face nicio impresie. O familie obişnuită, nu? Ana spală cânepă, bărbatu-său aproape se bucură că a obţinut un concediu medical, mai rezolvă câte ceva pe acasă, şcolăriţa a reuşit la admitere, aia mică se ţine de blestemăţii. Ştii ce afurisită-i? Cam sălbăticuţă, dar dacă se năştea în Dobrogea semăna leit cu mine. Dracu-i drac peste tot. Dar altceva vreau să spun. Totdeauna încep una şi ajung cine ştie unde, ai observat? Dacă mi-ai da să fac o compunere, din 2 nu m-ai scoate. Bat câmpii, ceva de speriat.

— Este şi nota 1, nu ştiu dacă ai aflat.

— Aflaat! La purtare o luam regulat. Cred că nu mi-o trecea în catalog, dar aşa mă ameninţau. Vream să zic că uite ce familie banală şi din cauza ei săracul Nicki să aibă atâta de tras… Ce spui?

— Nu crezi că-i stupid să-l tot urmărească, să-l învinuiască pentru ce n-a făcut?

— Heei!… Alo!… Ai amuţit, ai surzit? Ce părere ai, nu-i o tâmpenie fără pereche să-l acuze pe Nicki că l-a omorât pe Vasile Petre?

Alexandrescu se uita la cele câteva prune pe care le ţinea în palmă, parcă le număra. Dar se putea observa că nu vede nimic, că gândurile îi umblă cine ştie pe unde. Dia se duse la el şi-l scutură zdravăn de umăr.

— Cucu! Ce-ai rămas așa?

— Parcă m-ai întrebat ceva. Aşteaptă să-ţi răspund.

— Dar aştept de un ceas. Fii mai politicos şi vorbeşte când eşti întrebat.

— Vezi, tu singură spui că Vasile Petre e un om obişnuit…

— Banal, am zis. Cu toată familia lui.

— Iar Bogdan e suspectat că l-a omorât. Tu nu eşti o fiinţă banală, câtuși de puţin…

— Mai afurisită, recunosc.

— Bogdan e pus sub urmărire că te-a ucis şi pe tine. Ce ai tu comun cu Vasile Petre, există un element, unul singur, neesenţial, invizibil, cum o fi, care să vă apropie? De ce împărtăşiţi aceeaşi soartă? Asta vreau să ştiu.

Dia îl privi uşor încruntată, cum ar vrea să înţeleagă cât mai bine întrebarea. Rămase așa un timp fără să spună ceva.

— Vino aici, zise Alexandrescu. Se aşeză. Stai jos!

Dia se aşeză şi ea lângă el.

— Ascultă, Dia, dar fii cât poţi tu de atentă.

Fata îşi controlă ţinuta ca în bancă, îşi trase rochiţa vopsită negru, cu bulinele care se vedeau, în jos spre genunchi şi se pregăti să asculte.

— Ce e şi ce nu e din toată povestea asta? începu Alexandrescu. Este un tânăr pe care-l cheamă Nicolae Bogdan. Sculptor. Il cunoști? Acela există?

— Dacă-mi pui întrebări de acest gen, mă tem că n-am ce să-ţi răspund. Cum, adică? Dacă există Nicolae Bogdan? Tu nu-l cunoşti? Nu stai cu el în aceeaşi casă în Constanţa? Cu mine cine ţi-a făcut cunoştinţă? Asta-i bună!

Vru să se ridice, dezamăgită de natura discuţiei.

— Stai! O apăsă de umăr să rămână pe loc. A venit aici, unde ne aflăm noi acum, l-a luat cu el pe Vasile Petre şi l-a dus în carieră. Așa a fost?

— Da.

— Muncitorul a suferit un accident. Nu ştiu încă dacă declanşat de Bogdan, sau întâmplător.

— Cum, nu ştim? Ţi-am repetat de o mie cinci sute de ori că Bogdan n-are niciun amestec în chestia asta. N-ai reţinut?

— Bine. Vasile Petre a fost dus în stare de inconştienţă la spital.

Bogdan a mers la mare. Acolo l-am cunoscut eu. In seara când am mers cu el la Meduza, când te-am cunoscut – îţi aminteşti? – era şi Pascu Cernat acolo. Ne-a anunţat că Vasile Petre a murit. A decedat, aşa a zis. Asta e adevărat sau nu?

— Că v-a spus Cernat?

— Nu. Că Vasile Petre a murit în spital.

— Dar n-ai vorbit cu el, nu l-ai văzut? Mi se pare ţi l-ai îndatorat cu o ţigară.

— Mergem mai departe. In seara de 6 august ţi-ai sărbătorit ziua de naştere.

— Mi-ai trimis un cal de mare, am şi uitat să-ţi mulţumesc. Să ştii că m-a impresionat gestul. Nu-l am la mine, că ţi l-aş arăta. Nu te superi, nu? dar nu ştiu ce am făcut cu el, trebuie să fi rămas pe acolo. Ştii, am plecat şi eu cam în grabă.

— In noaptea aceea, între orele 3 şi 4, cineva ţi-a dat cu tridentul acela caraghios în cap. Uite aici. Ce semne-s astea?

Vru să-i resfire părul, dar ea se feri, își acoperi tâmpla cu palma.

— Ai fost dusă la autopsie, se fac cercetări, trebuie să se afle cine te-a omorât.

— Ihmmm! făcu Dia, apoi rânji și-și arătă ghearele. Nu te temi de stafii?

Râse și sări în picioare.

— Te-am speriat, nu?! Recunoaște.

— Nu m-ai speriat deloc. Așează-te. Și nu te face caraghioasă.

Tăcu.

— Dia, tu trăieşti, da?

Ea îi arse un pumn în piept.

— Asta ca să te convingi. E clar? Mai ai nevoie de o dovadă? N-am obosit, îţi mai pot servi câteva.

Alexandrescu tăcu din nou şi se gândi mult.

— Vezi, Dia. Uneori visez. Mi se pare că m-aş fi dus la mare.

— Dar chiar te-ai dus, nu visezi deloc!

— Nu mă întrerupe. Am dat acolo de un băiat nu prea înalt, cam netuns, inteligent, cu multă fantezie, te-am cunoscut acolo pe tine, pe coana ţ Aristiţa…

— Cibela.

— Taci! Pe Pascu Cernat…

— Pe cântăreaţa de renume mondial Lilly Casvan, locul întâi la

„Capra de aur”, pe celebrul restaurator Stoenescu... Continuă, zi-i pe toţi.

— Da, i-am cunoscut pe toţi. Pe urmă aflu că un om pe care nu l-am cunoscut, Vasile Petre, a murit din pricina lui Bogdan, nu mai protesta, aşa se spune, că Dia Ionescu, iubita lui Bogdan, e asasinată şi ea într-o noapte, pe o ploaie cumplită, şi aruncată într-o mlaştină. Incerc să aflu adevărul, să descurc iţele acestea sinistre, să identific descreieratul. Plec în Banat în speranţa cam deşartă că mă dumiresc cu ceva. Şi... Bang! Dau de tine, îl văd pe Vasile Petre bărbierindu-se... Inseamnă că am visat toată ticăloşia, că nu-i deloc aşa, nu? Că uite, m-am trezit, voi trăiţi cu toţii, am tras o spaimă, de data asta chiar soră cu moartea, şi bucuria aceea de a te trezi după un coşmar şi de a constata că n-a fost decât vis acum mi-e sporită enorm, de-abia o suport. Dia, voi n-aţi murit, am visat, nu?

— Acuma, să ştii că te priveşte personal ce visezi.

— Sau e invers. Tot ceea ce mi se pare acum real nu e decât vis. Realitatea e aceea, groaznică, pe care o ştiu, de care sunt convins şi eu şi toţi ceilalţi, iar visul e acesta, că am fost la Vasile Petre şi el trăieşte, că stau acum cu tine aici şi vorbesc cu tine, că mâncăm prune, că aşteptăm un camion pe care, iată, îl şi aud venind dinspre carieră. Visez. Cine ştie unde sunt eu acum! Poate dorm în podul cu fân la Ana, văduva lui Vasile Petre, în acelaşi loc în care a dormit Bogdan înainte de a încerca să ucidă. De asta am şi venit aici, dacă Vasile Petre n-ar fi murit, n-aş avea ce căuta pe valea asta. Ieri am fost la Cernat, am mers cu el la carieră, aseară m-am dus şi m-am culcat în şura lui Vasile Petre, poate acum e încă noapte şi eu nu m-am trezit, visez că s-a făcut dimineaţă şi l-am văzut pe el, că acum sunt cu tine aici. Sau am şi plecat spre Bucureşti, dorm în tren şi visez. Se petrece ceva îngrozitor, sunt două lumi paralele, din care numai una poate fi reală iar cealaltă iluzia din capul meu. Dar eu trec din una în alta fără să reuşesc să ştiu caro e cea adevărată. Când sunt cu tine sunt fericit, văd bine că nu s-a întâmplat nimic rău, nici nu se putea întâmplă, era absurd să fie altfel. Sunt fericit că n-a fost aşa, că numai am visat. Atunci sunt convins că aceasta e realitatea şi cealaltă, urâtă, groaznică, visul. Dar tu nu eşti totdeauna cu mine. Atunci trec de partea cealaltă, mă trezesc într-o încâlceală de fapte oribile, îmi dau seama că din nenorocire aşa e şi nu-mi rămâne altceva de făcut decât să caut răspunsul la această întrebare cumplită, care n-ar fi trebuit să existe niciodată: Cine a ucis? Ştii că

întâiul născut pe această planetă a fost Cain? Adam fusese creat, Eva la fel. Primul om născut din femeie, primul individ venit pe cale naturală, dintr-o împreunare între un bărbat şi o femeie, dintr-o dragoste teribilă, întâia de pe acest pământ, născut în chinuri, e Cain. Şi în legătură cu el, odată cu el s-a născut şi această întrebare absurdă: Cine a ucis? Primul născut a fost un asasin, al doilea, victima lui.

Dia îl asculta fără să mai spună nimic. Il privea ca de altundeva, concentrat, ca dintr-o altă stare, şi asculta. Din când în când, așa cum făcea de obicei în ultimele zile, își ducea degetele la tâmplă și și-o mângâia, ca și cum și-ar aranja părul.

— Spune-mi, Dia, care e lumea reală, când trăiesc eu cu adevărat, în deplinătatea mea intelectuală, cu toată vigoarea mea de om la douăzeci şi opt de ani, când tu eşti, sau când tu încetezi să mai exiști?

Dia Ionescu rămase la fel de serioasă, cum Alexandrescu aproape n-o cunoscuse, şi spuse:

— Depinde. Dar alege-ţi tu. Eu nu pot să-ţi răspund. Alege tu. E o lume plină de grozăvii, în care moartea unui tăietor de piatră și a mea nici nu sunt cele mai mari, dar, în orice caz, sunt cele care într-un fel te-au tulburat pe tine. Şi e o altă lume, în care şi Vasile Petre şi eu trăim, Bogdan n-are de ce să fie condamnat, își duce în cele din urmă piatra la Bucureşti, o ciopleşte, iar la anul deschide o expoziţie. La vernisaj – aşa se zice? – o să ne invite pe amândoi. Acolo ne vom întâlni din nou toţi trei, iar seara ne înfundăm într-un bar şi petrecem până ne facem praf. Care e lumea reală? te întrebi tu. Care? Poate fi reală o lume în care cineva, sculptorul Nicolae Bogdan, sau oricare altul, ia viaţa a doi oameni? O ucide pe Dia Ionescu, ca să mă grozăvesc. Pe simpatica şi zănatica aia de Dia… Poate exista o asemenea lume? Nu e cu mult mai firesc să fim acum aici, tu şi eu, după ce Vasile Petre ne-a servit cu ţuică (slabă, ce-i drept, preferam un coniac, ca Lilly), iar nevasta lui ne-a dat de mâncare. Curechi! Care trebuie, după tine, să fie lumea reală? Alege tu.

20

Trenul accelerat, acelaşi cu care, cu o săptămână în urmă, Alexandrescu venise pe litoral, intră în gara Constanţa cam cu aceeaşi

neglijabilă întârziere. Spectacolul se repeta întocmai, cu altă figuraţie – vilegiaturişti porniţi ca-n bejenie cu toată familia îşi deşertau avutul pe peron, alţii le urmăreau, fără niciun interes, coborârea. Sunt un Hamlet bătrân, îşi zise Alexandrescu, care se încăpăţânează să-şi chinuiască rolul înconjurat de mereu alte generaţii de actori. La prima reprezentaţie mai arătam cumva, dar acum… Săptămâna asta chiar m-a îmbătrânit.

In spatele gării, echipele de gospodine în căutare de sezonişti acţionau cu fervoare. Pe câteva le şi recunoscu, îl împresuraseră şi pe el. De data aceasta, lipsit de bagaj, putu trece printre ele fără niciun pericol.

Coana Cibela nu-i, constată. înseamnă că odaia lui nu-i pusă la bătaie. Dar ce-o fi cu coana Cibela?

— E încă în spital, îl lămuri turcoaica Ferihal peste gard, de-ndată ce intră în curte. Dar se simte mult mai bine.

— Aţi vizitat-o? Ce face?

— Da, în fiecare zi mă duc la ea. Zic că n-o mai ţin mult. Pneumonia aproape a cedat.

— Ce spune?

— Im, ştii şi dumneata cum e… nu prea poţi să te ţii de ce spune ea…

Ezită, făcu semne echivoce cu mâinile, îşi căuta cuvintele.

— E încă… Nu ştie ce vorbeşte… Domnu profesor!…

Ii făcu semn să se apropie şi-şi scăzu vocea.

— Oare, Bogdan să fie?! Dumneata trebuie că ai auzit.

— Nu ştiu, încă nu s-a stabilit nimic, rămase el puţin misterios, lăsând să se înţeleagă, nu că el n-ar fi la curent cu mersul cercetărilor, ci că deocamdată nu se dă nimic public, nu e încă momentul. Bogdan unde e?

— A plecat. A lăsat vorbă că se duce la Bucureşti, şi că se întoarce. Dar nu-i asta… Cred că e altceva.

Alexandrescu aşteptă să spună ea ce crede că e.

— Cred că l-au arestat.

— Au mai venit pe aici?

— De vreo două ori. Ne-au întrebat şi pe noi, pe vecini. La mine a stat un ofiţer mai mult de o oră.

Era mândră, se trezise personalitatea în ea, căpătase prin împrejurarea asta importanţă.

— Cine ştie ce se petrece într-o casă mai mult decât vecina?

Clătină din cap şi surise şiret, numai cu un colţ de gură.

— Cine intră, cine iese, cât stă… Păi, domnu profesor, duduia Ionescu nu putea pune piciorul aci şi să nu ştim noi.

— Doamnă Ferihal, adoptă şi Alexandrescu şoapta conspirativă lipindu-se de zaplaz, coana Aristiţa să nu fi ştiut nimic de… de ce se-ntâmplă?

Turcoaica confirmă aproape imperceptibil din cap.

— Văd că ştii tot, profesore, şi dumneata. Şi ofiţerul m-a-ntrebat. Doar dumneata lucrezi cu ei… Ştia baba, şi nu numai că ştia! Şuieră cu buzele strânse: Era în legătură cu Bogdan.

Alexandrescu tăcu, o privi numai.

— N-o putea vedea-n ochi pe duduia Dia. Cu Bogdan se avea la cataramă. Ea zicea că-i plăteşte, dar uite, îmi fac cruce creştineşte dacă a văzut un ban de la el. Il ţinea aşa, pe gratis, îi mai făcea şi de mâncare. Şi cine crezi dumneata că-şi dă camera-n sezon pe daiboj? Ai mai văzut una ca ăsta? Avea ea planurile ei, de aia-l ţinea. Şi craiul se făcea că-i face curte bibilicii. Amor! Mă doare inima! Până… zbang! Gata. Păi unde-a răcit, de era să se cureţe, dumneaei? A fost acolo, cu ei. Pelerina ei cea de ploaie e acum pe birou la ofiţer. Impăturită frumos, lângă călimară.

— Unde-au găsit-o?

— Unde! Lângă plop. Când au dat cu fata-n baltă, şi-a uitat-o acolo. Acuma poate să tot aiureze, n-o mai crede nimeni că n-a luat parte la ospăţ.

Alexandrescu intră în camera lui. Toate erau aşa cum le lăsase, deşi i se păru – asta putea fi numai bănuiala lui – că cineva îi cotrobăise prin lucruri. Cele patru ilustrate erau pe noptieră.

*

— Nu sunteţi obligat la nimic. Sunt alţii care pot sta de vorbă cu dumneavoastră oficial. Eu mă interesez din pură curiozitate. V-aş ruga, totuşi, domnule Stoenescu, să-mi povestiţi, chiar şi pe scurt, cum s-au petrecut lucrurile în noaptea de 6 spre 7 august.

— Dar dumneata în ce calitate mă descoşi? Am fost descusut până acum de aproape am rămas fără tivituri! Sunt şi ocupat, îţi poţi da

seama că prăvălia asta nu merge aşa, nu-i moară nici de vânt, nici de apă, trebuie s-o poarte cineva. Eu am răspundere aici, n-am timp de parlamentări. Eşti de la ziar?

— Sunt profesor într-un sat din Banat.

— Şi în loc să-ţi vezi de şcolarizare… De asta ai venit până aici?

— Sunt în vacanţă, domnu Stoenescu, am venit şi eu să mă scald, să mă întind la soare, cum vine toată Europa. Stau în aceeaşi casă cu Nicolae Bogdan. Vă închipuiţi că nu pot rămâne indiferent, după tot ce s-a întâmplat. V-am spus, nu vin în nicio calitate, dar sunt şi eu curios.

— Păi, află că nu eşti numai dumneata curios pentru că eşti profesor din Banat. Toată lumea-i curioasă. Dacă-mi vin toţi, aşa, pe cap… Atunci, hai să-i adunăm, fă dumneata convocator, pune un afiş, adună-i aici şi eu să mă urc colo pe podiumul lui Casvan şi să ţin o conferinţă.

— Iar în calitate de om obosit aş dori ceva rece. Se poate?

— Dar dezleagă-ţi limba, profesore, spune, comandă, că de aia-i făcută Meduza. Uite îţi aduc un vin din care dumneata n-ai băut, şi niciun strămoş de-al dumitale. Şi nici n-ai să bei, pe tot litoralul.

Era spre amiază. Stoenescu declara că e ocupat, dar mai mult se învârtea, singur în tot localul, ca omul pasionat de bătătura casei lui. Pe ţărm, dincolo de lanţurile ce separau barul de mare, paznicul aduna ceva resturi cu grebla.

Nu intrară într-un sarcofag. Responsabilul aduse vinul şi-l puse pe o masă de servici în şopronul acoperit cu stuf de lângă bucătărie. Prepară două şpriţuri şi începu el, fără să mai aştepte solicitări.

— Spune şi dumneata, Alexandrescule, că eşti intelectual, ce mi-a lipsit mie muzeul ăsta pe cap? M-a pus cineva, m-a obligat? Uită-te la el.

Alexandrescu se execută, îşi purtă privirea prin incinta cu cavouri şi statui mutilate, şi acum, la lumina zilei, când nu mai erau nici torţe aprinse, nici întuneric care să mai mascheze ceva din gustul îndoielnic al construcţiei, nici cheflii să însufleţească, fie şi sumar, ruina, totul îi apăru de o vulgaritate ţipătoare şi plină de pretenţii.

— Cred şi eu că-ţi place, tălmăci Stoenescu contemplarea lui, dar ştii ce mă costă pe mine luxul ăsta? Ca acum… Nu ştiu dacă-ţi poţi da seama ce reprezintă reputaţia pentru un local. Ştii cum arată reputaţia mea acum? Exact ca meduza aia când împlântă Lilly furcoiul în ea.

Alexandrescu îşi aminti spasmele mecanice ale monstrului,

revăzu şi furia cu care Bogdan îl străpunsese la ieşirea lor din local, în prima seară când veniseră împreună aici. Tridentul nu era înfipt în meduză, nu-l văzu nici în mâna lui Neptun.

— Tridentul unde e?

— La examinare. A fost găsit în baltă, aruncat la vreo şapte metri dincolo de cadavrul Diei.

— Cu el au lovit-o?

— Aşa se crede. E sigur. Rănile corespund. A fost atinsă cu două vârfuri ale tridentului.

— Dia cum vi s-a părut, cât trăia? Dumneavoastră aţi lucrat cu ea, i-aţi fost şef. Cum se purta?

— Mie să ştii că mi-a plăcut. Personalul crâcnea, că să n-o angajez, că are o faimă cam… pestriţă. Lilly, după ce-a venit, vorbesc de solista mea, a zis că ea nu mai cântă dacă n-o dau pe Ionescu afară, că o cunoaşte tot litoralul câte parale face. Dar ce-aveam eu de pierdut cu asta? Mie-mi făcea slujba, şi află că lucra, rămânea noaptea, până nu-mi punea la rând ultima furculiţă nu pleca de aici. Ce-mi păsa ce face ea după ce iese pe poarta prăvăliei? N-avea decât să se zbenguie, că avea cu ce.

Era o fată… Ba încă-mi prindea bine, avea o droaie de cunoştinţe, veneau aici pentru ea. Aducea muşterii. Mie să-mi pice consumatorul. Nu ştiu Casvan cât public mi-a adus, dar Dia mi-i atrăgea ca magnetul. La anul o făceam ospătăriţă.

— I-aţi oferit masa de ziua ei.

— Păi nu făcea? I-am spus să-şi aducă zece invitaţi, suport asta, profesore, merita să-i dau câte o masă de douăzeci de tacâmuri în fiecare lună.

— N-a fost decât Bogdan…

— Numai el a venit. Aştialalţi comentau că ea nici n-a invitat pe altcineva ca să-şi facă ziua în doi, numai cu el. Eu nu cred, nu ţinea ea la poezie. Mai degrabă sunt convins că n-a vrut să abuzeze de generozitatea mea. Avea puştoaica asta un bun simţ… Singura, din toţi angajaţii mei. Ceilalţi mă fură care mai de care şi mă fraieresc de te-apucă groaza. Pe ea o puteam lăsa singură aici, aveam încredere în ea mai multă decât în mine.

— Era bine dispusă atunci? Petrecea, se distra?

— Cam melancolică, nu ştiu ce avea. Era şi puţină lume, mi-a stricat ploaia deverul. Stătea cu Bogdan, uite, la masa de alături, în

şopronul ăsta, şi se uitau cum plouă.

— Când aţi plecat dumneavoastră, cine mai era în local?

— Eu m-am dus pe la două, puţin după ce a început ploaia. M-a dus unul de la secţia financiară cu maşina. Eu locuiesc în Constanţa. Ce-ai întrebat, cine mai rămăsese? Orchestra plecase, i-am dat drumul că asta-i grădină, obişnuit, când plouă şi nu prea e lume, închidem. Atunci i-am lăsat, că era ziua ei, să stea cât vor. Deci era ea cu Bogdan la masa asta de aci, Lilly Casvan în partea cealaltă singură, chelnerii au plecat cu ceva înaintea mea. Mai erau doi la masa de lângă Dia, un şofer din Eforie-Sud şi altul pe care nu-l cunosc.

— Cum îl cheamă pe şofer?

— Dijmărescu Arcadie. Stă pe lângă faleză.

— Pot să-i scriu numele? Aveţi o bucăţică do hârtie?

— Pofteşte.

— La ghişeu mai era cineva?

— Omul care dă bilete de intrare? Nu, plecase. De fapt era închis, adică uşa descuiată, dar la ora aceea nu mai venea nimeni.

— Paznicul?

— Păi ăsta păzeşte ca pisica, pe cuptor. Stă şi toarce. Cred că dormea. Stai să-l întrebăm. Nea Gică!

Paznicul, într-un costum de doc albastru, decolorat, slab, ca la şaizeci de ani, cu mustaţă mică, se apropie cu grebla.

— Ce făceai, nea Gică, în seara aia când cu Dia, când m-am dus eu acasă, pe unde erai?

— Nu dormeam, dom' Stoenescu, eram în magazie, fumam şi ascultam radio.

Duhnea a multe sorturi amestecate. Aşteptă şi, văzând că cei doi nu mai au de pus întrebări, se retrase, aplecându-se pe sub lanţuri.

— Iţi spun eu că dormea.

— Tridentul s-a stabilit unde era?

— Implântat în meduză. Câţi au fost întrebaţi aşa au declarat că l-au văzut când au ieşit. Trec pe lângă el, meduza e alături de uşă.

— Gazda lui Bogdan, Aristiţa, n-a fost aici?

— Nu, aceea n-a intrat niciodată aici.

— Domnu Stoenescu, vă pun o întrebare cam dificilă, dar inevitabilă. Dumneavoastră pe cine bănuiţi?

După o pauză încordată:

— Pe nimeni. Pe Bogdan, nu. Il ştiu, nu face de astea, nu e în

stare. Crede-mă, aş bănui bucuros pe cineva, dar nu ştiu pe cine. I-am luat de zeci de ori la rând, dar n-am putut să mă opresc la niciunul. Imi stă mintea în loc, nu reuşesc să mă fixez la careva.

— Cu cine se avea Dia mai rău din personalul Meduzei?

— Cu toţi. Cu unul mai rău decât cu altul. Numai cu mine se înţelegea. Cu nea Gică nu se avea rău, nu prea-l băga-n seamă. N-avea de-a face cu el, nici aşa, nici aşa. Cu ceilalţi se certa fără alegere. Dar acum te rog să mă ierţi. Pot să te las aici, dacă mai doreşti, îţi aduc vin. Eu trebuie să plec la Constanţa.

— Jumătate, o să vă mai rog. Aveţi dreptate, e excelent. Nu v-am întrebat: cum vă merge prăvălia?

— Nu prea. E nouă, izolată, nu-i în drum. Până se obişnuieşte lumea. Două seri am ţinut-o închisă, până au trecut cercetările. A treia seară nu mi-a picat niciunul. Mi-am zis: ai rupt-o, nea Pericle, te ocoleşte lumea de-acum, ca pe Scaraoţchi, nu-ţi mai pune unul piciorul în local. Dar de atunci să vezi! Ca la Maglavit! N-am unde-i plasa. S-a răspândit zvonul. Cum miroase a sânge, lumea dă năvală. Cunoşti proverbul: Morţii cu morţii şi viii cu morţii”.

21

Alexandrescu îşi epuizase întreaga fantezie detectivistă şi se convinsese că, şi dacă ar mai fi lungit-o cu întrebările încă două ore, n-ar fi aflat nimic esenţial. Relatarea responsabilului de la Meduza coincidea aproape perfect cu cele spuse de Bogdan, ca două copii fotografice după acelaşi clişeu. Un singur element se desprinde de aici mai limpede decât din povestirea sculptorului: se identifica încă un consumator – şoferul Dijmărescu. Dar avea acesta vreo legătură cât de depărtată cu asasinatul? Intrebat, ar putea aduce în lumină un cât de vag indiciu? încolo, faptul părea a-şi crea nişte contururi dincolo de care e imposibil să-l urneşti. Se dădeau amănunte în legătură cu perioada petrecută de cei doi tineri la Meduza, amănunte ce nu-ţi pot sugera nimic, în schimb, timpul de după ieşirea lor din local, singurul demn de interes, rămânea pe mai departe ascuns într-o beznă de nedestrămat. Protagoniştii care pătrundeau în acest con de umbră se Împuţinau brusc, dar această împrejurare, în loc să uşureze cercetarea, o împotmolea, se pare, definitiv. In scenă mai rămâneau, adică: Dia,

Bogdan şi Lilly. Prima, fatal, era scoasă din rândul martorilor, al doilea se presupune că mai mult decât a convenit să declare de la început nu va catadixi să mărturisească, dacă nu se ivesc alte probe împotriva lui. Ar mai fi de sperat ceva dintr-o confruntare cu cântăreaţa. De pe acum, însă, Alexandrescu devenise sceptic şi, dacă nu renunţa cu totul, o făcea în silă, ca dintr-o datorie lipsită de orice perspectivă.

Plecarea lui Stoenescu, aşa cum se petrecuse, cu posibilitatea de a mai rămâne el, neostentativ, ca pentru a mai bea o jumătate de kilogram de vin, ii convenea. Avea, astfel, prilejul să stea de vorbă şi cu nea Gică, pe care-l şi invitase să-i ţină companie.

Stăteau de vreo zece minute faţă în faţă şi tăceau. Paznicul trebuie să-l găsească din cale-afară de posac şi plictisitor. Il cheamă la masă, îl serveşte şi tace dus pe gânduri ca un luat dintr-ale lui. Alexandrescu se simţea părăsit de orice entuziasm şi cântărea dacă mai are vreun sens să aducă vorba de moartea Diei Ionescu. Ce i-ar putea spune şi bietul nea Gică, în afara unor evocări sentimentaliste, de tipul: ce înger de fată era duduia Dia, sau, dimpotrivă, ce apucată fără pereche şi că, mai devreme sau mai târziu, numai aşa o putea încheia.

Avea sentimentul acut că-şi pierde vremea de pomană. N-are, categoric, nicio aptitudine de detectiv, nu ştie cum să pună întrebări sau nu-i sare în ochi elementul de care să se lege şi de la care să-şi deschidă o pistă. Toţi, parcă s-au vorbit, parcă-s complici desăvârşiţi, îi repetă aceleaşi lucruri, nu dă de mărturii contradictorii, în opoziţie violentă, pe care să le pună să se bată cap în cap, să vadă care rezistă. S-a trezit, nerugat de nimeni, că s-a pus pe cercetări, când toate tentativele n-au reuşit decât să-l convingă să renunţe. In toată experienţa lui de vreo opt-nouă zile nu i-a sărit în drum un singur amănunt care să-l plaseze pe terenul unei acţiuni poliţiste. Din câte romane de acest gen a citit, n-a reţinut niciun subiect care să se lase atât de greu urnit. Acolo ţi se oferă nişte date de la care să porneşti, ucigaşul cel mai abil are grijă să lase ceva urme, îşi pierde o mănuşă, un toc de ochelari cu care să-i răstorni alibiul. Nu săvârşeşte nimeni o crimă, cel puţin în literatură, fără să aibă grijă dinainte că omorul mai trebuie şi descoperit de cineva şi pentru asta e absolută nevoie de corpuri delicte, de martori. Bogdan susţine că a lăsat-o pe Dia să se întoarcă la Meduza, iar el şi-a continuat drumul la Constanţa. Dacă ar fi aşa, el ar fi scos din cauză. Dar e adevărat ce spune el? El nu poate aduce niciun martor care să-i confirme declaraţia, numai că nu se

găseşte niciun alt martor care să dovedească contrariul. N-a venit cu maşina în strada Cibela, Alexandrescu nu l-a auzit sosind, maşina nici dimineaţa, nici toată ziua de 7 august n-a fost parcată acolo. In plus, la plecare, el afirmă că nu-l putea uda, l-au atins doar câţiva stropi de ploaie, dar hainele lui, seara încă, erau pe de-a-ntregul murate. Pe unde a umblat în continuare, după ce s-a despărţit, cum vrea el să se reţină, pentru tot deauna de Dia? Aristiţa a plecat de acasă în toiul nopţii, după ce ploaia se declanşase. Un mobil foarte puternic o chema, nu era o plimbare de plăcere. După ura sau teama pe care fiica i le provoca, şi după cum credeau părinţii adoptivi ai Diei, n-ar fi ezitat să-i vină de petrecanie. Se pare că pelerina, cu care Alexandrescu o văzuse ieşind, i-a fost găsită aproape de locul crimei. Ea însă, deocamdată, voit sau nu, vorbeşte în dodii. Cu siguranţă, e păcat ca v asupra unui suferind, internat în spital, să arunci nişte bănuieli nefondate. Dar o poţi scoate din cauză pe baza unor atari considerente sentimentale? Ba chiar internarea ei poate întări bănuielile. Câte cazuri de răufăcători care în momentul când sunt gata să fie descoperiţi mimează tot felul de afecţiuni şi-şi caută refugiul prin spitale nu se cunosc? Important e că a fost în zona Meduzei tocmai în intervalul de timp când s-a săvârşit asasinatul. Că avea motive să se descotorosească de Dia nu mai încape îndoială, că posedă sângele rece s-o facă, a mai dovedit-o. Sigur, cineva trebuie s-o fi dus cu vreo maşină până la Meduza, cine însă are posibilitatea să ancheteze toţi şoferii profesionişti şi amatori aflaţi pe litoralul Mării Negre? Alţii, poate; Alexandrescu, cu siguranţă „nu. Mai rămâne să încerce cu Casvan, dacă între timp nu va abdica de la rolul total nenorocos pe care şi l-a asumat. Aceea a continuat să stea în bar, unde Dia s-a reîntors. Ştie să ţintească cu tridentul şi era prima căreia să-i dea prin cap să se servească ae el, dacă avea de gând să găurească ţeasta cuiva. Dar nu va fi atât de proastă să mărturisească. Alexandrescu ar putea de pe acum să ticluiască cuvânt cu cuvânt declaraţia ei. Dia a plecat cu Bogdan, i-a lăsat să se îndepărteze, îi era silă să se ducă cu ei in maşină, şi-a băut coniacul şi a luat-o prin ploaie până la şosea. A nimerit un autobuz sau o maşină de ocazie cu care a ajuns în Constanţa. N-a văzut, n-a auzit nimic. Dacă ceva îl îndemna pe Alexandrescu să o mai caute şi pe Casvan, era numai dorinţa de a-şi verifica temeinicia acestei presupuneri, să-şi demonstreze sieşi, cu fapte, eşecul cercetărilor. Şi cu asta, ca o satisfacţie rea, şi-ar dovedi totala neputinţă.

Era, acum, în incinta barului, ca un luptător în arenă, lipsit de ultimul strop de energie, cu soarta pecetluită. Adversarul, nevăzut dar incomparabil mai puternic, nu aşteaptă decât să-şi audă anunţată victoria, altfel ştiută dinainte.

Şi, cu aceste consideraţii demobilizatoare, se mai adăugaseră douăzeci de minute de când tăceau, iar antipatia lui nea Gică pentru el trebuie să fi stabilit un record balcanic. Aveau înainte ultimele pahare aproape golite, paznicul îşi pusese pălăria veche pe masă şi se uita absent la marmurile ţăndărite de pe lângă ziduri, ca un gospodar care, din obişnuinţă, îşi priveşte curtea să fie liniştit că totul e în ordine.

Ba mai fac şi pe nababul, îşi aruncă Alexandrescu ultimul reproş, pe care orice bănăţean chibzuit şi l-ar fi făcut încă mai de cu bună vreme. Dau de băut suspecţilor, martorilor, tuturor, aşa-mi conduc ancheta. Mai rămâne după masă să trag un chef cu şoferul Dijmărescu, care ştiu că nu se joacă, lucrează straşnic, iar diseară, până la douăsprezece când intră în program, să ofer un dineu privighetoarei Lilly Casvan. Şi cu asta i-am rezolvat pe toţi, să nu rămână cu impresia că detectivul nu-şi cunoaşte atribuţiile şi că nu-i tratează pe toţi egal. Până la urmă, va trebui să caut vreun timişorean îndatoritor care să-mi împrumute bani de tren până acasă. După ce că am cam ajuns ia fundul sacului, m-a mai lovit şi inspiraţia de a face o deplasare până la Bolovăniş, mai inutilă decât un loz necâştigător.

— O cunoşteai bine pe Dia Ionescu, nea Gică? Fusese hotărât să se ridice. fără un cuvânt, să strângă mâna paznicului şi să plece. A pus întrebarea total absent, din singura dorinţă ca omul să nu-l considere de-a dreptul idiot.

— Nu prea bine, spuse omul cu o bucurie nesperată că aude voce de om. Slujba mea ar cam fii când nui per Sonalu aici, nam deaface cu ei, numai cu domnu stoenescu.

Multele lucrări scrise corectate de profesorul Alexandrescu îi creaseră o deprindere de care nu mai putea scăpa. In timp ce asculta pe cineva vorbind, îşi imagina greşelile de ortografie pe care acela le-ar comite dacă s-ar exprima în scris. Acum, în timp ce urmărea expunerea lui nea Gică, cu cât se concentra mai mult să nu-i scape niciun amănunt, cu atât „transcria” în gând mai fidel depoziţia.

— Totuşi, noaptea eşti la Meduza.

— Nus obligat. Ar trebuii să intru înainte de închidere, pe la unu-două noaptea, să păzesc până dimineaţa. Ziua, iar să fiu pe aici, să

nu rămână pustiu. Numai că m-ie greu să vin noaptea, de acasă pin aici, aşa că stau cam toată vremea în Local.

— Deci, lucrezi douăzeci și patru de ore.

— Numai atâta, râse ca de-o glumă bună. Restul sint Liber... Acasă nam ce face aici am pat masă stau pe aici.

— Cât timp localul e deschis, nu eşti obligat să stai treaz?

— Nu atunci nam ce păzi. Am dezlegare să dorm. numai că la Vârsta asta câteva ore de somn sunt prea de ajuns. Dorm şi ziua nu vine nimeni niciodată numai domnu Stoenescu cu Marfă.

— Când și-a serbat Dia ziua de naştere dormeai?

— Nu, ascultam radio. Am m-ai şi aţipit. Dar nu ştiu nimic am dat Declaraţie Scrisă sunt în regulă.

— Unde ai stat?

— In magazie acolo am patul. Am stat Acolo tot timpul. Când am auzito pe doamna cas Van Noapte Bună Nea Gică, am făcut rondul am verificat dacă e încuiată uşa de la intrare şi abi-a după acea ma-m culcat.

— N-ai auzit nimic? Vreau să spun: ceva ce ar putea fi în legătură cu asasinarea Diei?

— Nu. absolut nimic. Dacă o împuşcau auzeam dar au lovit-o cu Tridentul lui neptun.

— Ştii când au plecat ei, Dia și Bogdan?

— Da iam auzit plecând.

— De ce nu te-ai dus atunci să vezi dacă au încuiat?

— Am știut că doamna casvan a rămas. Ia-m tot auzit chemândo so ducă cu Maşina, dar dumneaei lea spus că mai stă.

— După plecarea lor, ai mai auzit pe cineva intrând?

— Nu.

— N-ai auzit-o pe Dia revenind, discutând cu doamna Casvan?

— Nu. după plecarea lor na mai intrat Nimeni în restaurant.

In scrumieră se adunaseră o droaie de chibrituri consumate. Alexandrescu făcu o grămăjoară din ele şi le dădu foc.

— Cât timp a ţinut banchetul, în sfârşit, cât a fost Dia şi Bogdan aici, n-ai observat nimic suspect?

— Nu. Eu na-m intrat în grădină, niciodată nu Intru înainte de ora de închidere.

— N-ai venit s-o feliciţi pe Dia?

— Am felicitat-o. A venit ea la mine în magazie şi m-ia adus un

sfert de rom.

— Aţi discutat ceva?

— Iam spus la mulţi ani, domnişoară ea mia mulţumit. Atâta tot.

Alexandrescu se juca cu pălăria paznicului. O invârtea pe masă mişcându-i cu degetul borurile căzute.

— Acesta e un bilet de intrare la Meduza?

Luă bucata de hârtie de sub panglica pălăriei și o desfăcu. Paznicul i-o smulse brusc şi o puse în flacăra beţelor ce mai ardeau în scrumieră.

In câteva secunde, o pojghiță de spuză își consumă ultimele contururi aprinse printre resturile de ţigări. Lui Alexandrescu îi veni, de furie, să facă orice act necugetat, să ia bătrânul şi să-l azvârle în mare sau să-i dea cu bustul lui Apollo în cap. In sfârşit, o probă materială care putea fi un indiciu, arsă sub nasul lui ca sub al ultimului gură-cască!

— Ce-ai făcut, nenorocitule? De ce? urlă pe o voce care nu poate însoţi decât gestul strângerii cuiva de gât.

Celălalt îl privea atent, ca aşteptându-se să fie lovit.

— Ce scria acolo? Dacă nu-mi dictezi cuvânt cu cuvânt, nu ştiu ce-ţi fac. Auzi?

— De geaba te înfurii, îndrăzni paznicul după ce intui că punctul maxim al tensiunii trecuse. Nare nicio legătură cu ce crezi.

— Spune-mi ce scria! repetă Alexandrescu pe un ton mai scăzut, aproape rugător.

— Nu știu, pe cinstea mea dacă am citit.

— Atunci de ce-ai ars biletul? Cine ţi l-a dat?

— Dacăm-i promiţi că rămâne între noi, îţi spun tot. Dar, bagă de seamă, să nu mă vâri în ceva, te văd om de cuvânt.

— Cine ţi-a dat biletul?

Bătrânul îl mai privi câteva secunde, cântărindu-l dacă trebuie să-i spună, sau, în caz că se încăpăţânează, cam ce-ar fi în stare celălalt să-i facă.

— Eşti ofiţer?

— Nu. Poftim!

Alexandrescu îi puse înainte o legitimaţie de intrare la biblioteca municipală din Timişoara.

— In noaptea aceea, când cu domnişoara Dia, a venit cineva la mine, în magazie.

— Din local?

— Nu, pe uşa cealaltă care dă spre ţărm. Pe unde băgăm marfa.

— Cine era?

— Nu ştiu, un bărbat. Ma rugat să duc bileţelul domnişoarei Dia, să i-l dau, dar să nu observe nimeni, şi să il duc lui îndărăt.

Amuţi.

— Şi?

— Atât. Nu lam citit. Nu ştiu cei scria.

— Mai departe? I l-ai dus? Ce-ai făcut?

Paznicului îi sticliră ochii.

— Mia dat douăzecişicinci de Lei!

— Deci i l-ai dus…

— Sigur.

— Ai spus că n-ai intrat toată noaptea în grădină.

— Aşa am spus. Aşa am scris şi în declaraţie. Mia-i promis c-ă-ţi ţii gura… Când mam întors, omul mă aştepta, ma întrebat dacă Dia la citit, dar a uitat să mii mai ceară, a plecat foarte grăbit. Eu am vârât hârtia aici, la pălărie, nu miam mai adus aminte de ea. Păcat că am arso, măcar so fi Citit acum.

— Secătură! şopti Alexandrescu îndesat, ca pentru sine, dar putea foarte bine să audă şi nea Gică.

— Ştii cine era bărbatul? L-ai recunoaşte?

— Nu, nu prea îmi amintesc cum arăta. Tocmai aţipisem, ma scuturat puţin să mă trezească. Schiţă un fel de zâmbet complice, închizând un ochi. Eram şi cam băut… Acuma, şi aşa am început săţi spun. Nenorocita, nu mai are nimic de pierdut, pot spune. Bileţele din astea am dus eu domnişoarei destule, numai atâtea sute să am acum în buzunarul ăsta! Ştii, fata, tânără, frumoasă, mai avea şi ea… afacerile ei. Cam prin mine şi le rezolva, avea încredere în Nea gică! îmi şoptea numai atât: Nea Gică, nam cu ce pleca-N Constanţa, vezi de unul cu vreo maşină liberă, dar aşa, mai sprâncenat, ca pentru mine! Nici eu, nui plasam orice: lux… Iar ei, tot la nea Gică veneau: Dă-i fetei pacheţelul ăsta, dui Scrisoarea asta, întreabo ce program are. Mai mă alegeam şi eu cu câte ceva. Şi ăsta, tot unu din ăia u fost, bag mâna în foc, a vrut săşi aranjeze ceva cu ea.

— De ce n-ai trecut toate astea în declaraţie?

— Ce, S prost? Sămi fac complicaţii de bună voie? De ce să fiu amestecat? Nea Gică face ureche surdă, geană pe geană… Daca-ş ştii

ceva, aş fi prins eu vreo mişcare, mă duceam singur, naşteptam să vină Ei să mă interogheze. Dar ştiu eu vreun pont? Ş-apoi, nici nu era cinstit să ponegresc fata, să scot bârfe pe socoteala ei.

— Âsta când a venit? Cine mai era în restaurant când ai dus biletul?

— Era Dia, încă vreo masă dacă mai era ocupată, plus doamna Casvan. La masa aialaltă parcă mai erau doi.

— Bogdan era acolo când te-ai dus?

— Nu mam dus eu când era el acolo. Am pândit să iasă, și el… atunci m-am prezentat. Un minut, gata, înapoi în magazie…

— Era tânăr, bătrân, cu mustaţă, cu cisme, cum era? Adu-ţi aminte!

— Cu coadă, cu coarne… continuă bătrânul. Dc unde să mai ştiu ce mai avea? Numai în ziua aceea miau venit vreo trei sau patru în probleme de astea, Un furou, un ciorap… Nu iam fotografiat, de undo săi ţin minte pe toţi cum arată? Toţi erau la fel: doi ochi, un nas, o gură. Ciungi, Chiori, din ăştia nu-mi veneau, i-aş fi Reţinut.

— Codoş bătrân și beţiv, puse Alexandrescu rezoluţia trântind uşa grea de stejar, înstelată cu piroane, şi ieşind în soarele de afară.

22

— Ce maşină conduci?

— O Skodă. Fac cursa de Constanţa.

— Iţi aminteşi de noaptea de 6 spre 7 august? Al fost la Meduza.

— Acolo mă duc des. Nu ştiu precis la cari noapte te referi.

— S-a săvârşit un asasinat. O fată a fost ucisă lingă Meduza. Tot litoralul ştie. Cred că vestea a ajuns şi la Suceava, şi la Şimleul Silvaniei. Dumneata n-ai auzit nimic?

— Vorbeşti de Dia? Spune aşa. Am fost acolo, am văzut-o. De ce nu spui aşa? De unde să ţin eu minte în ce zi s-a petrecut?…

— Erai la o masă lângă ei. Ce-ai observat?

— Nimic. Uite-ţi spun sincer. N-am observat absolut nimic.

— Pe paznic îl cunoşti?

— Pe cel de la Meduza? Cum de nu, nea Gică, mi se pare, e din Techirghiol.

— L-ai văzut intrând, aducându-i ceva Diei?

— Parcă. Dar nu sunt sigur. S-ar putea să fi venit la ea, să-i spună ceva, nu ştiu, nu reţin.

— Dumneata ai vorbit cu ea? Atunci. Mă refer la noaptea aceea când era ea acolo cu un tânăr.

— Eu?

— Da, dumneata, Arcadie Dijmărescu.

— Ambrozie Dijmărescu.

— Perfect! A. Dijmărescu. Ai vorbit ceva cu ea?

— Da. Bucureşteanul se pilise. Stătea aplecat, cu coatele pe masă, cu fruntea în mâini. Am crezut că adormise. Am întrebat-o dacă nu vine lă masa noastră. M-a refuzat. Nu prea era cu chef.

— Ea?

— Amândoi. Erau supăraţi.

— Discutau?

— Se certaseră. Nu ştiu ce-or fi avut, nu i-am urmărit. El i-o fi propus și ea n-a vrut, habar n-am. Atunci tăceau. Așa i-am și lăsat.

— N-ai reţinut de ce se certaseră? Cine era mai furios? El, ea? Ţipau, ce făceau?

— Nu, vorbeau încet, dar nu se înţelegeau, aveau ceva.

— Ce-şi spuneau?

— Ţi – am spus că nu ascultam.

— Adu-ţi aminte. Poate ai auzit o frază, un cuvânt, Despre ce era vorba.

— Să mă gândesc. Cred că ea i-a spus la un moment dat: Dacă nu te duci tu să anunţi, mă duc eu. Să se ştie odată. Nu mai pot suporta situaţia asta. Innebunesc”. Nu pot garanta că aşa a spus, cuvânt de cuvânt, dar cred că ceva în genul ăsta.

— El ce-a răspuns?

— A privit-o cumva, cred că era speriat, aşa, cu o figură de-ţi era milă de el. Un timp n-a zis nimic, numai s-a tot uitat la ea. Cu siguranţă era beat că o privea aşa fix și se gândea cine ştie la ce. Apoi au început să se certe, dar încet, nu se mai înţelegea nimic, şi-ţi spun, nici pe mine nu mă interesa. Daci aş fi bănuit… Ascultam şi eu mai cu atenţie, dar dracu să-i știe pe toţi, care ce are în dovleac.

— Asta, totuși, e sigur: ea l-a ameninţat că-l denunţă, nu?

— Cam aşa cumva, că el e laş, dar se duce ea şl spune tot.

— Iar el a privit-o cu ură? Ar fi lovit-o, i-ar fi făcut ceva… Cum se uita la ea?

— Tâmp, nici nu ştiu cum să zic că se uita. Avea ochii înroşiţi şi se uita aşa la ea.

— Casvan se ocupa de ei? Ii privea?

— De aia, drept să spun, şi uitasem. Era singura la altă masă, mai departe. N-am fost atent ce face. Bea acolo singură.

— Cum aţi plecat de acolo?

— Amândoi, eu cu colegul. El era cu maşina, m-a dus pe mine acasă, apoi s-a cărat. Sunt sigur că a mers să se culce, nu s-a mai întors acolo. Nici nu mai servea nimeni.

— Conducea aşa, după ce băuse?

— Se mai întâmplă. Poţi să-ţi dai seama când nu-i pericol.

— Cine rămăsese în local?

— Numai Dia, bucureşteanul şi Lilly Casvan.

— Pe paznic l-ai văzut, la plecare?

— Nu, ţi-am spus, nu-s sigur dacă l-am văzut toată seara. La plecare, în orice caz, nu. Nu era acolo.

— La ce oră aţi plecat?

— Cred că era 3 fără 20 sau fără un sfert.

23

Şi totuşi, Alexandrescu prinse şi o dimineaţă de plajă. Şi încă într-o companie celebră! Micul golf de la Modern, în ceea ce-l privea pe el, se metamorfozase pentru acele câteva ore într-un surâzător Monte Carlo. Câte priviri nu îi petreceau, încărcate de acel aliaj obţinut din admiraţie, curiozitate şi gelozie pe care vedetele îl provoacă în oricine! Câtă risipă de zâmbete, din toate părţile, întinse pe buze ca un fard fabricat în cinstea lor! Şi ei trecând nepăsători, absenţi la vâlva ce-o stârneau în jur, imuni la interesul fremătător ce-i asalta, indiferenţi, cum ar străbate singuri, fără cămile şi fără călăuză, un deşert. Nu observau – sau aşa lăsau să se înţeleagă – nici fotografii instalaţi pe nisipul ud, din imediata apropiere a apei, cu panourile de reclamă, cu bărcile lor oloage şi palmierii crestaţi din scândură, deşi aceștia strigau la ei din răsputeri: „Poftiţi, nu staţi pe gânduri, hai, care ai curajul, ce, te uiţi la câţiva lei, amintire de la mareee!" Nu sesizau nici sirenele vapoarelor din portul Tomis, devenite acum yahturi elegante ce-i salută prelung. Şi nici pescăruşii ce se roteau pe deasupra lor

aplaudând din aripi. Gloria se cucereşte greu. De o mie de ori mai greu, însă, e să rezişti atacurilor de simpatie ce se dezlănţuie asupra ei. Când lupţi cu adversarii, treacă-meargă! Dar când ai de înfruntat admiratori… Se cunosc destule cazuri de idoli sufocaţi pur şi simplu, striviţi literalmente sub dragostea excesivă a publicului. Lilly Casvan se dovedea victorioasă şi la acest capitol. O favoriza, ce-i drept, şi împrejurarea că nu toţi vilegia turiştii o recunoşteau. Meduza avea o clientelă restrânsă, iar dintre cei ce o ascultau acolo cântând, doar câţiva se nimeriră în dimineaţa aceea pe plaja Modern.

Aproape goală, numai cu cele două piese vestimentare pe care nisipul le pretinde, era o apariţie suficient de încântătoare. Se arăta aşa cum e, cu toată francheţea: trunchi vânjos, membre muşchiuloase, de femeie care practică, dacă nu gimnastica artistică, măcar o ramură nedefinită a atletismului. Picioarele, în partea lor superioară, nu se îngemănau după tiparul fiinţelor casnice, prea sedentare, ci înscriau acel U răsturnat care aţâţă invariabil pe bărbaţi. Bustul sculptural de-abia sugerea cele două proeminenţe specifice, tari, sumare, numai decorative, ale femeii care nu va alăpta niciodată. Dealtfel, obiectul supraelastic destinat lor nici nu avea o lăţime considerabilă, se reducea mai mult la o panglică îngustă, aproape formală. Opoziţia stilistică dintre cap şi rest apărea acum cu toată evidenţa. Figura prelungă, trasă, cu ochi mari şi oblici, de femeie înaltă şi blazată, contrasta violent cu nodul acela de muşchi, dinamic, incitant. Alexandrescu fu surprins, nu de constatarea propriu-zisă, ci de perspicacitatea lui în materie de forme feminine. Își intrecea propriile aşteptări, se descoperea drept un expert nebănuit. Aşa o văzuse şi îmbrăcată, la Meduza, iar acum observaţia i se confirma pe deplin. Un asemenea ochi se cădea să aibă Bogdan. El, în calitate de sculptor căruia-i repugnă volumele clasice, trebuia să fie atras nu de Dia Ionescu, o fiinţă intru totul normală, măcar sub aspect fizic, ci de Lilly Casvan, compoziţie stranie, cu acest cap de Nefertiti adăugat arbitrar unui corp scund, viguros, plin de o forţă care în clipe decisive te-ar putea intimida într-un grad fatal.

Amestecul acesta, de suavităţi, de langoare, cu o vitalitate debordantă o caracteriza, dealtfel, şi în compartimentele oarecum spirituale. După o jumătate de oră de abandonare pe nisip şi după o baie in mare, Alexandrescu ajunse la convingerea că, în urma sumarei cunoştinţe de la Meduza, o judecase cel puţin greşit. Nu-i plăcuse vocea

ei, detestase osârdia cu care ea se trudea să obţină bunăvoinţa publicului chinuind lexicul, fonetica şi melodicitatea limbii engleze, o văzuse cerşind ţigări şi apoi bând de una singură aidoma conducătorilor de birje, ceea ce pe el ca profesor, şi ca bănăţean, nu-l putea duce decât la o unică apreciere. Vedea acum că se înşelase, persoana pe care în sinea lui o ironizase de la început se dovedea capabilă de oarecare subtilităţi, nu era cu totul netedă, dacă era construită din platitudini, acestea se răzvrăteau uneori, luând forme de relief. Greşise profund. Nu avea date suficiente şi se grăbise să tragă concluzii. Iată, să revină, pentru comparaţie la Dia. Dia, de cum o cunoscuse, îi devenise familiară. Nu era, categoric, o creatură exemplară. Nu o putea suspecta de o inteligenţă excesivă, în ce priveşte moralitatea ar fi multe de discutat, nu era nicio frumuseţe tulburătoare. Cu toate acestea, se legase întrucâtva de ea, nu ştie dacă chiar o simpatiza, dar îi era în unele privinţe solidar, iar moartea ei năprasnică îl revoltase la culme. In toate căutările lui de acum nu poate fi exclus un procentaj oarecare de răzbunare: fusese jignit în condiţia lui de om că o tinereţe ca a Diei, cu toate neajunsurile ei, a putut fi retezată atât de brutal. De ce, obiectiv vorbind, de ce atâta pasiune faţă de cazul Diei? Pentru simplul motiv că ea fusese omorâtă? Ce e el, un detectiv de profesie? Un poliţist? Și, revenind, de ce atâtea rezerve, atâta superficialitate când e să o judece pe Lilly? Pentru binecuvântatul motiv că ea trăieşte, că e vie, că seara cântă, iar ziua stă la soare întinsă pe nisip? Ne tulbură în aşa măsură mai mult morţii decât oamenii care, din întâmplare, din cine ştie ce motive obscure, încă trăiesc? Fără să-şi dea perfect de bine seama, pe Dia o opusese mereu lui Lilly. Aceea era o constituţie romantică, o „vagaboandă", o nefericită, ba, ca o încununare neagră, căzuse victima unui descreierat. Astalaltă nu-i decât o cabotină, o ajunsă, o profitoare. Pentru că trăieşte? Toţi morţii ating un sublim, iar banalii care de bine de rău trăiesc nu merită chiar nicio doză de compasiune? Intr-un asemenea caz, n-ai decât să râvneşti norocul de a.. Și apoi, nu există absolut nicio zonă de interferenţă între felul de a fi al Diei şi cel al lui Lilly? Hărţile lor sufleteşti nu se suprapun pe niciunde, nu există teritorii revendicate de amândouă? Cât trăiau, între ele se manifesta o adversitate feroce, dar e nedrept să dai câştig de cauză numai uneia din părţi. In multe privinţe, judecind după discuţia de acum, Lilly o depăşeşte pe Dia ca puritate, da, ca puritate, iar Dia avea destule domenii abjecte mai întinse decât cele stăpânite de Lilly.

Asta judecind obiectiv, chiar dacă Lilly a ucis-o pe Dia.

In atitudinea lui faţă de cântăreaţă, de la antipatie la dispoziţia de a o înţelege cât de cât, Alexandrescu suferea o transformare profundă, sau, cum auzise de multe ori în facultate, şi chiar după aceea, mai ales la consfătuiri, o mutaţie. Procesul începuse chiar, de la începutul discuţiei. Tot drumul, de la întâlnirea în cofetăria Macul roşu până pe plajă, nu schimbaseră decât câteva formule de circumstanţă. Se dezechipaseră, se întinseseră pe nisip, ascultau pe Tom Jones care din toate tranzistoarele aflate pe plajă o implora pe Delilah, iar Alexandrescu, începând să se toropească de soare, căuta fraza cu care să deschidă interogatoriul. Işi dădea perfect de bine seama că nu putea proceda cu Lilly Casvan nici aşa cum o făcuse cu Stoenescu, nici cu nea Gică sau cu Dijmărescu, şoferul din Eforie-Sud. Aici trebuiau atinse alte clape şi el le pipăia în gând, când Lilly, goală, culcată lângă el, complet destinsă în soare, îi spuse:

— Ştiu de ce ai venit cu mine aici. N-o mai lua pe ocolite. Vrei să afli împrejurările în care a murit Ionescu. Atacă-mă direct, nu-ţi fă probleme!

— Da, încercă el să fie la fel de întreprinzător. Asta urmăream. O să te plictisesc cu câteva întrebări.

— Vezi, Grigore! (Lipsa vestimentaţiei de stradă crea intimitate; nu-şi spuseseră încă pe nume, dar acum o făceau fără trepte de tranziţie). Mi-ar fi plăcut, aş fi avut şi eu vanitatea oricărei femei, cam niciuna nu şi-o recunoaşte, eu am curajul să ţi-o spun franc, mi-ar fi plăcut ca tu să mă acostezi ca femeie, să-ţi placă de mine, să mă inviţi la plajă ca un cavaler. Asta visează oricare, nici eu nu sunt scutită. Dar când ştiu motivul real, când îmi dau seama că tu ai o misie, trebuie să descoperi ceva şi acesta e singurul mobil care te face să umbli după mine, am fi amândoi nişte idioţi să o dăm pe partea sentimentală, ca să observăm abia peste câteva ore că e târziu şi nu ne-am îndeplinit sarcinile majore. Ia-o de-a dreptul, nu te sfii! Ce dracu, nu suntem copii. Ştim şi unul şi altul ce avem de făcut. Sau, mă rog, cum vrei. Incepe cu complimentele, cum îţi vine mai comod, cum intră în procedeele tale. Fă mai întâi, dacă aşa se cere, aprecieri asupra timpului, constată că ziua e foarte frumoasă, e surprinzător de cald pentru jumătatea lui august, încă sunt destui străini pe litoral, iar programele din baruri se prezintă sub orice critică… Apoi treci şi preţuieşte-mi corpul, spune-mi că m-am bronzat frumos, am nişte coapse înnebunitoare, ai dori să

dansezi cu mine şi chiar să-ţi fac o vizită în vila… chiar, unde stai? Poate nu terminăm acum şi vei avea nevoie de un supliment de conversaţie. Dai şi tu o masă, ştii că nu-s înţărcată, mă îmbeţi, mă duci pe undeva şi mă săruţi, îţi place şi ţie şi mie, ce să ne ascundem! Ca, dintr-o dată: să-ţi relatez, dar nu aşa, în mare, ci cu lux de amănunte, palpitant, cum am ucis-o pe Dia Ionescu. Ce m-a dus până acolo, aveam motive, am făcut-o deliberat, sau aşa, dintr-o nebunie, şi atunci intru la alt paragraf, de când o pândeam, cum azvârleam tridentul acela strălucitor în meduză şi de fiecare dată mă răcoream de parcă-l înfigeam în tâmpla ei, cum am ales momentul cel mai potrivit şi, până la urmă, mi-am îndeplinit visul… Fă cum vrei, ai învăţat şi tu o lecţie, nu ţi-o dau peste cap, începe pe de departe, sau ia-mă la fix ca să mă pierd, nu-ţi dau eu sugestii. Ca să iasă, să mă obligi să mărturisesc. Cum ştii că e mai la sigur.

Lui Grigore Alexandrescu, tânăr încă netrecut prin multe, ba, pe deasupra, profesor într-o comună din Banat, o asemenea avalanşă de invitaţii nu era chemată să-l facă să se simtă cel mai la largul lui. Se aştepta la refuzuri, la încercări subţiri de a o lua pe alături, nicidecum nu-i trecuse prin minte că va da peste cineva care să-i spună: eu am omorât-o pe Dia, hai, arestează-mă! Nu ştia ce să-i răspundă solistei şi, ca să nu-şi trădeze starea de derută, o privea zâmbind abia perceptibil. Era o mască pe care şi-o construia conştient, cum nu-i era în obicei, o experienţă pe care o încerca abia acum: când eşti mai zăpăcit, să nu pari că ţi-ai pierdut stăpânirea de sine, ci să zâmbeşti, ca şi cum canonada rostogolită asupra ta nu te-ar atinge, te-ai amuza găsind-o neputincioasă, ba, culmea, te-ai înduioşa de naivitatea adversarului. Se uita la femeia de lângă el şi surâdea. O făcea din lipsă de ocupaţie şi de replică, fără un scop anume şi fu surprins să vadă rezultatul cu totul nescontat: femeia, de unde arbora o degajare şi o ironie atotdevastatoare, în stare să paralizeze orice tendinţă de atac advers, se opri descumpănită. Işi aşeză fruntea pe mâini şi se lăsă mângâiată de soare, epuizată.

Alexandrescu, încântat că o redusese la tăcere fără un efort deosebit din partea lui, continua s-o privească. O sumedenie de gânduri îl invadau în legă tură cu această persoană pe care nici n-o cunoştea ca lumea, atât de multe că nu reuşea să le alunge şi să reţină unul de care să se lege. La drept vorbind, nu prea credea în reuşita acţiunii lui, că va izbuti în cele din urmă să desluşească cu toată claritatea împrejurările în care Dia fusese ucisă şi să-l arate cu degetul

pe asasin. I se spusese de atâtea ori că adevărul nu poate fi niciodată cunoscut po deplin, încât începuse să se convingă de temeinicia acestei teze. In acelaşi timp, i se băgase în cap că, în ciuda acestei evidenţe, omul e obligat să caute, să scormonească la infinit. Deci, să cauţi mereu, în disperare, pe brânci, adevărul, știind dinainte că el nu poate fi aflat. Paradoxul era cum nu se poate: mai vizibil, dar, din moment ce era oficializat, și-l însușise și el. Lilly nu făcuse decât să pronunţe adevărul gol-goluţ, când îi etalase motivele – reale – pentru care ei doi se găseau acum pe plajă. Da, așa se prezentau lucrurile, cum le expusese ea: o adusese aici ca s-o interogheze, să se dumirească dacă ea are vreun amestec în crimă. Dar, din pricină că suspecta îi ieşise în întâmpinare frontal, sau pentru că era prea mult soare și apa se zbătea din caleafară de albastră, intenţia iniţială căzuse pe un plan secund, aproape se pierduse. Creşteau acum în el alte nedumeriri, străine de caz. Nu era, probabil, ceva foarte lăudabil din partea lui, dar acum, în soare, îl fascina corpul femeii, presărat încă cu stropi de apă și plin, pe zone întregi, de nisip. In nemişcarea lui, acest corp prezenta latent motive provocatoare. Insuma, acest corp, destule calităţi feminine, virtuţi de care-i plină lumea dar care, de fiecare dată, îşi strigă prezenţa, nu-l lasă pe privitor indiferent. Lilly nu avea – nici vorbă! – o voce ieşită din comun. Altele, cu totul altele şi de alt ordin, erau meritele acestui organism. De ce, atunci, ea ţinea neapărat să-şi pună în evidenţă tocmai trăsătura cea mai vulnerabilă de care dispunea? Faţa ei prelungă, nelipsită de delicateţe, şi micul trunchi dinamic aveau suficiente capacităţi să năucească pe cineva, în măsură mult mai mare decât vocea cam pauperă şi, cu toate astea, Lilly Casvan recurgea la talentul ei cel mai modest (ca să nu zicem absent), pentru a impresiona pe cei din jur. Zeii greci şi latini şi cei importaţi de aceste culturi din Orient s-o înţeleagă!

Dintr-o dată, ea se săltă într-un cot şi reîncepu, când profesorul se aştepta cel mai puţin:

— Dar să ştii, spuse ţintindu-l cu privirea, că îţi sunt cum nu se poate mai recunoscătoare. Da, vrei să mă descoși, o să mă plictisești cu întrebări, pe care le știu, le prevăd, și acesta nu-i lucrul cel mai distractiv. Dar mă îndatorezi nespus, aproape te îndrăgesc – și-și trecu palma ei rece peste umărul lui fierbinte – că nu mă porţi prin birouri întunecoase, cu mese vechi, fără culoare, sumbre, pe care stau călimări cu cerneala sleită ca-n marile holuri de poştă, şi tampoane cu sugativa

murdară, şi pe pereţi reproduceri proaste după tablouri mai mult sau mai puţin celebre. Eşti grozav de drăguţ, Grigore, ţi-o spun cu toată sinceritatea, nu şarjez, că mă duci la plajă, îmi plăteşti biletul de intrare, 50 de bani! şi stai cu mine la soare, intri cu mine în Marea Neagră, îmi vei cumpăra, sunt sigură, Sportul şi revista Cinema, de îndată ce vânzătorul de ziare se va apropia de noi; îmi vei achita şi cântarul ambulant, să văd dacă nu m-am îngrăşat pe litoral – e o preocupare a mea, care mă nelinişteşte – şi, în general, îmi vei oferi toate distracţiile posibile pe plajă. Eşti neaşteptat de gentil. Nici eu nu-s o ingrată, va trebui să răspund la toate atenţiile talc, să le răsplătesc în valuta care mi se cere: să mărturisesc. O voi face, fii sigur. Eşti şi tu un suflet chinuit, de ce să abuzez de neliniştile tale? Iţi fac şi eu un rabat: te scutesc de întrebări. Ţi-am spus că le bănuiesc, chiar şi pentru tine nu pot fi decât plictisitoare. Poţi să nu le mai formulezi, reţine numai răspunsurile, concetrează-te şi înregistrează!

Deci, aşa… Ai dori, mai întâi, să afli nişte premise, să deţii amănunte suspecte din biografia mea, care să te ajute să înţelegi ce m-a dus acolo. Reţine, în primul rând, că nu mă numesc dintotdeauna Casvan. Sunt născută Ionescu. O, nu sări! Nu-s nici soră şi niciun soi de rudenie cu Dia. Dealtfel, ştii că numele acesta ei i-a fost acordat ulterior. Nu similitudinea de nume m-a deranjat la ea. Sunt atâţia Ioneşti în ţara asta că, dacă s-ar apuca să se omoare unii pe alţii, ne-am decima populaţia. Casvan sunt din prima căsătorie. De ce păstrez numele primului meu soţ? Pentru că mi-a fost drag, cum se zice uzual, l-am iubit. Ceea ce nu m-a împiedicat să-l otrăvesc. Nu ştiu, dintr-un capriciu, sau îmi devenise într-o zi nesuferit. Rămâne de stabilit. O nouă misiune pentru tine. Ii port totuşi, cu dezinvoltură numele, titlul uzurpat, dovadă că posed o doză apreciabilă de cinism. Mai număr la activ câteva omoruri, toate premeditate, toate nedescoperite. De ce? Tocmai de aia, că m-au dus în nişte birouri cenuşii, de o stupizenie revoltătoare, care nu te predispun câtuşi de puţin la mărturisiri. Atmosfera de acolo, cât ce-ai intrat înăuntru, te face să te strângi ca ariciul, şi adio sinceritate! Eşti primul care-mi iei interogatoriul pe plajă, dându-mi posibilitatea să stau în costum de baie, singurul care nu mă incomodează, care-mi pune în evidenţă feminitatea, care-mi convine. Deci ţie îţi spun tot. Aproape tot. Mai păstrez câteva rezerve pentru o altă confesie, când îmi vei da prilejul să arunc de pe mine şi zdrenţele astea, când voi putea fi sinceră de tot, de tot. Sper să nu mă

dezamăgeşti, o să-mi creezi cadrul potrivit ca să stau cu tine de vorbă într-o intimitate totală. După felul cum mă priveşti, pot deduce că nu ţi-ar displace o asemenea viitoare conversaţie.

Pe urmă am dat de Dia. Nu era o fată rea. După câte am făcut eu, ea trebuia să fie o inocentă. Mă cam deranja, la drept vorbind, faptul că era mai tânără decât mine, că atrăgea mai multe priviri, că provoca mai multe ispite. Ştii, la noi, la femei, nimicurile astea contează. Pe mine lumea mă aplauda; pe ea o mângâia, o prindeau de braţe, de bărbie, îi treceau degetele prin păr. Află, dragă Grigore, că voi, bărbaţii, ne cam fetişizaţi, ne împodobiţi cu o aură pe care n-o avem, ne scrieţi poezii, ne pictaţi, ne faceţi statui. Exemplu, Bogdan. Rămâneţi toată viaţa, până la bătrâneţe, mai ales la bătrâneţe, nişte copii care nu vă mai lecuiţi de poveşti, nu încetaţi să ne vedeţi ca pe nişte zâne. Trebuie să te dezamăgesc, sunt nevoită să ţi-o spun cu toată brutalitatea: nu e chiar aşa. Da, suntem înzestrate cu o suavitate de care voi aveţi nevoie, ştim să vă îngrijim, să vă pansăm, să vă înţelegem, să vă trecem cu vederea tot felul de neghiobii. Dar, la urma urmei, rămânem nişte piraţi, în luptă continuă unele cu altele, pline de invidii, ne furăm una pe alta cum putem, ne facem rău, ne bârfim, nu ne putem suferi. Şi asta nu numai noi, astea, bietele, mai amărâte. Să le vezi pe cele care se ţin mai grozave! Am cunoscut o asesoare – e drept că n-au ţinut-o mult, s-au lămurit cu ea. Asta se prefăcea indignată când asculta depoziţiile, era tot pentru pedepse maxime, dar în sinea ei îşi râdea de făptaşele acelea în taioruri vărgate ce isprăvi slabe au făcut. Ea era în stare de altele de o mie de ori mai atroce. Ce să mai vorbim de profesoarele geloase pe propriile eleve, cărora le-ar scoate ochii, le-ar reteza degetele, le-ar schimonosi faţa. Dacă lucrezi într-adevăr în învăţământ, le cunoşti. Vei spune că nu la atâta se reduce neamul femeiesc, mai sunt şi altele care… şi care… şi care… Sigur, nu generalizez. Vreau numai să-ţi pun în faţă un tablou pe care voi, mai ales voi, bărbaţii, vă faceţi că nu-l prea vedeţi. Ca să ştii că şi asemenea culori se mai rătăcesc printre cele luminoase, azurii, roze.

Ar mai trebui să-ţi spun că-l iubesc pe fraierul ăsta de Bogdan şi ea îmi încurca socotelile. Dar acesta nu e un motiv pentru care eu s-o aranjez. Marele artist plastic e nu numai cam năuc, ci, ceea ce-i mult mai grav, n-are bani deloc. Eu, aici, la mare, am pus mâna pe un responsabil dintr-un oraş din Moldova, Bârlad, Tecuci, n-are importanţă. Sezonul meu trece, Meduza se închide. Recunoşti că eu

mănânc nu numai vara, trebuie să mă îmbrac în toate anotimpurile, să-mi plătesc chiria, coaforul, coniacul. Sunt obligată să mă rostuiesc. Ei, îmi pică acest plocon pe cap, responsabilul. Imi promite că mă angajează la un restaurant să cânt, cutare, cutare, cutare… Nu mi-a promis chiar că se însoară cu mine, dar era în stare s-o facă, sunt sigură. Era, ca voi toţi, destul de tăntălău ca să nu se dea înapoi nici de la o asemenea imprudenţă. Totul bine, până când, într-o seară frumoasă de vară, responsabilul meu o aşteaptă la ieşire pe madam Ionescu. Amor turbat, pasiune, ca-n prima juneţe. Incidentul ţine de faptul divers, ar zice toată lumea, dar pentru mine nu-i chiar numai atât, e ceva vital, şi asta chiar m-a scos din sărite. Inţelegi, domnule Alexandrescu? Şi altele, şi altele, şi altele… etcetera. Ei, într-o situaţie ca asta, eu nu pot decât s-o înlătur, rapid şi definitiv. Vei zice că-s o patologică, o criminală de rând, cum doreşti, dar ia scormoneşte prin delicatele psihologii femeieşti şi spune-mi care n-ar face la fel! N-ar chiar face-o că n-au curajul, dar dorinţa există în fiecare. Eu prefer să acţionez cum mă taie capul. Imi arde de băut, stau şi beau. Singură, pe banii mei. Alta ar dori-o şi ea, dar pentru asta trebuie să se complice, să-şi caute un partener care s-o ducă în local, s-o danseze, să-i plătească. Dacă nu-şi găseşte omul, stă acasă, la televizor, nu se compromite. Uite, eu mă compromit, având convingerea că sunt mai bună decât toate la un loc, că nu mă mai tot prefac atâta, că acţionez după cum îmi cere burta, sânul, piciorul – din ce-s şi eu constituită. Apropo, acolo la gheretele acelea, unde se dau mici, nu serveşte şi băuturi? Chiar şi rom, ce-o avea. Dacă vrei să plăteşti tu, te las, nu umblu cu ipocrizii. Hai, invită-mă!

Ei, sper că am reuşit să te conving că sunt capabilă de un omor, mai ales de unul aşa de simplu ca acesta al nostru. Spun „simplu” pentru că beneficiază de nişte condiţii ideale: cadrul – la capătul pământului, într-o izolare mai ceva decât a unui lagăr de exterminare; timpul – noapte, ploaie torenţială; victima – o femeiuşcă fragilă pe care o poţi doborî cu un ac cu gămălie, lipsită de apărare, în plus, element de mare importanţă, enervantă din cale afară.

Acum ştiu că ai dori să afli cum am procedat. Iată cum. Rămăsesem singuri, ei doi şi eu. Pe nea Gică nu-l mai socotim, nu are niciun amestec. E drept că aşteptam cam de mult prilejul, dar se părea că nici în seara aceea, în noaptea aceea, nu sosise. I-am auzit certându-se şi speram ca Nicki să se înfurie şi s-o întindă, lăsând-o pe ea singură.

Spre marea mea dezamăgire, nu s-a întâmplat aşa, ci s-au împăcat, ea a început să-l mângâie, el s-o privească drăgăstos, ca pe platourile de filmare, ca până la urmă să plece împreună. Văzând că nu mai am nicio şansă, am amânat totul pe altă dată, când vremurile vor fi mai favorabile şi am ieşit după ei, imediat ce am auzit maşina plecând. N-aş putea să-ţi spun ce m-a făcut, ajungând la ieşire, să iau tridentul cu mine. Mi-oi fi zis că alunec pe drumeagul acela desfundat de ploaie şi am nevoie să mă sprijin în ceva… nu ştiu. E singurul amănunt pe care nu mi-l amintesc. M-am trezit, aşadar, cu el în mână, am ieşit, am încuiat, mi-am deschis umbrela şi am plecat grăbită, să nu mă ude prea tare. Aşa, afară, când să deschid umbrela, tridentul mă incomoda şi l-am rezemat de zidul localului, lângă fereastra ghişeului de bilete. Am vrut să-l las acolo până a doua zi, ştiam că nu trece nimeni pe acolo şi apoi nici nu l-ar lua cineva. Pe urmă, nu ştiu ce mi-a venit că l-am luat totuşi cu mine. Am plecat aproape alergând. Ploaia cădea în rafale. La vreo sută de metri, am văzut maşina lor oprită. Nu ştiam ce s-a întâmplat, vreo pană, sau se ceartă iar. In tot cazul, ca să nu-i întâlnesc, am stat sub plopul din dreapta drumului, adăpostindu-mă de ploaie şi aşteptând ca ei să plece. Maşina, intr-adevăr, după câteva clipe numai, a pornit în viteză. Spre mirarea mea însă, imediat ce zgomotul motorului s-a îndepărtat, am auzit pe cineva alergând prin noroiul drumului, înapoi, spre Meduza. Era Dia. Nici să fi aranjat eu, nu se potrivea mai bine! Când s-a apropiat de plop, i-am pus umbrela în faţă. S-a speriat, era gata să cadă, s-a tras un pas înapoi. Atunci am lovit-o. Am aruncat mai întâi tridentul, apoi am luat-o pe ea şi am trântit-o în mlaştină. Mi-am continuat drumul spre şosea… A! uitam. Abia m-am despărţit de ea, dacă mă pot exprima astfel, şi o altă mogâldeaţă apare în drum. Asta-mi lipsea! mi-am zis. Martorul! Nu văzuse nimic, dar va declara că m-a întâlnit la cutare oră în cutare loc. O clipă am regretat că aruncasem tridentul. Ii puneam şi ăsteia de colivă, şi nu mai aveam probleme. Cine crezi că era? Aristiţa. Am întrebat-o unde se duce. Mi-a spus gâfâind, abia îşi trăgea sufletul, că Dia a invitat-o la Meduza de ziua ei, mi-a motivat foarte încâlcit că până la acea oră n-a putut veni, dar că acum a găsit o maşină de ocazie şi a ţinut totuşi să fie prezentă la sindrofie. I-am explicat că Dia plecase cu Bogdan, trebuie să le fi întâlnit maşina, chiar adineauri s-au dus, barul e închis, deci să se întoarcă acasă. Părea că s-ar fi lămurit, eu în orice caz n-am mai aşteptat-o, am luat-o la goană. Am auzit apoi că ea s-a îmbolnăvit, iar pelerina – o avea într-

adevăr, deasupra capului, vântul încerca mereu să i-o smulgă – i-au găsit-o acolo. Şi asta e tot.

Ea tăcu şi, pe spate, privi cerul liniştită, fericită de timpul frumos care i se impregna în corp. Tăcu şi Alexandrescu. Apoi, ca şi cum s-ar fi înţeles, se ridicară deodată şi, cu paşi mari, fără grabă, se duseră şi intrară în mare. Inotară un timp, alături, foarte aproape unul de altul, atingându-se uneori prin apă. Se urcară pe dig. Betonul încins le ardea tălpile goale. Paznicul, care se războia cu un cârd de copii încercând să nu-i lase să treacă mai departe pe dig, avea pe el un maiou şi în cap o pălăriuţă albă de pânză. Un picior îi era de lemn. Poate tot de la Turda, gândi Alexandrescu şi făcu reflecţia stupidă că acesta, de bună seamă, rezistă mai uşor la dogoarea betonului, nesuportând arsura decât la un picior. Paznicul îşi privi ceasul şi dădu drumul copiilor care, în ţipete de bucurie, o zbughiră spre capătul digului, acolo unde vapoarele intră în rada portului Tomis. O luară şi cei doi în urma lor, tot fără să-şi vorbească.

Se aşezară pe stânci privind apa verde, fremătătoare, departe, până la linia orizontului. Acolo se insinua fantoma unui vas; lui Alexandrescu îi făcu plăcere să şi-l închipuie că vine de la Istanbul.

— Concluzia, domnu’ Alexandrescu! spuse fata atât de pe neaşteptate că profesorul tresări. Să auzim concluzia. Aţi deliberat? Pronunţaţi cu o voce rece, albă, dar fermă, cu o dicţie perfectă, sentinţa!

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş zice că doresc să-mi spui astăzi, acum, imediat ce ieşim de la plajă, şi acele rezerve pe care spuneai că le păstrezi.

— Şi doreşti asta, nu atât din curiozitatea de a le afla, ci că să mă vezi pe mine în starea de totală sinceritate… vestimentară. Da?

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş zice că da, pentru asta.

— Şi fiind ipocrit?

— Vă mulţumesc pentru cele relatate, sunt de o deosebită importanţă, aruncă o lumină nouă asupra întregii probleme. Aceasta e tot ceea ce aşteptam de la dumneavoastră.

— Asta o spui în calitate de ipocrit.

— Da.

— Deci, în realitate cele spuse de mine nu-s deloc importante, n-aruncă nicio lumină asupra cazului şi nici pe departe nu aceasta e tot ce aşteptaţi de la mine. Este?

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş spune că da.

24

Localul cu nume fermecător, „La corsarul logodit” se silea din răsputeri să pară de condiţie, deşi, după toate renovările, chiar şi un ochi distrat putea observa încă lustrul fostei bombe deocheate intr-o periferie a marelui oraş portuar. Avea angajată şi o orchestră constituită din chitarişti electrificaţi până-n dinţi, şi nu una oarecare, ci o „formaţie colaboratoare a Radioteleviziunii române”, titlu de glorie, etalat cu litere de-o şchioapă pe afişul din stradă. Elementul acesta fu suficient ca să-l indispună pe Alexandrescu încă de la intrare. Provincia gemea de afişe cu tot felul de „colaboratori ai Radioteleviziunii” şi apucase să-şi dea seama ca atributul însoţeşte de fiecare dată numele cele mai necunoscute pe care vreo întâmplare oarecare le-a rătăcit vreodată pe vreo lungime de undă sau în vreo secvenţă fugară pe micul ecran.

— N-ai idee, drăcoveniile asta cum funcţionează?

Bogdan nu înţelese din primul moment despre ce e vorba.

— Hidrocentrala asta portativă, care-ţi ia auzul, cum o fi lucrând?

— Nu m-am întrebat niciodată, recunoscu Bogdan. Și chiar dacă m-ar fi preocupat problema, sunt convins că n-aş fi ajuns la niciun rezultat. Sunt certat cu tehnica rău de tot şi pentru totdeauna.

— Conduci totuşi o limuzină, şi încă nici nu prea rău.

— Şi eu mă mir cum am ajuns la volan, eu, care nu ştiu înlocui o siguranţă arsă. Apropo de maşină, îmi pare bine că ai avut ideea să luăm autobuzul. Așa pot bea şi eu ceva. Dar ce-ţi veni cu orchestra? Vrei să te angajezi la ei?

— Mă întrebam dacă penuria de energie nu are repercusiuni şi în sectorul ăsta. Atâtea ramuri ale economiei mondiale au fost paralizate, peste tot se fac raţionalizări şi ăștia, ca în ciudă, ţipă tot mai tare. Cum mă întorc la şcoală, primul lucru ce-l fac e să-l întreb pe colegul meu, profesorul de fizică, pe ce principiu funcţionează chitariştii electrici. Logic, dacă le-ar aproba o cantitate mai mică de curent, ar trebui să urle mai încet, măsură ce, sunt convins, ar fi aplaudată de majoritatea covârșitoare a omenirii.

— Nici nu-i prea sigur. Unii, probabil, vin tocmai ca să-i asculte. Dar, în definitiv, ce ţi-a venit să te înfunzi aici?

— Întâlnire de amor, făcu Alexandrescu arborârd o faţă de Lache sau Mache.

— Grigore, m-ai topit! Bogdan râse, un râs chinuit, schilav, tăiat de sughiţuri, dar primul său râs din ultimele zile. Alexandrescu se ilumină ca medicul când observă la pacientul aproape pierdut primul semn timid al ameliorării.

— Nu te topi încă, maestre! Stai până-ţi spun şi persoana.

— N-am de unde s-o cunosc, Cunoştinţele noastre comune nu acopăr degetele de la o singură mână.

— Ei, dintre acelea. La cine te-ai aştepta?

Bogdan se concentră uşor amuzat, ca la un joc de societate.

— Nu pot ghici, să mă tai…

Expresia, rostită mecanic, îl întunecă. Alexandrescu observase că orice trimitere, cât de întâmplătoare şi nevinovată, la evenimentele nefericite prin care trecuse îi produce o nesfârşită suferinţă. Tocmai spre a nu-i lăsa atenţia să devieze, îi trânti:

— Am întâlnire cu Lilly Casvan, celebra cântăreaţă, deşi încă nu e „colaboratoare a Radioteleviziunii”.

— Domnule Grigore Alexandrescu! se încruntă Bogdan în glumă, dar vizibil mirat. Domnule Grigore Alexandrescu, repetă, parcă de-abia acum prinzând sonoritatea acestor vocabule puse alături.

— Da, aşa mă cheamă, spuse spăsit profesorul şi nu-ţi poţi închipui câte am de tras din pricina asta. Cu oamenii mari, cu funcţionarii, pe unde am de depus acte, nu prea. Lor numele acesta nu le spune himic. La şcoală, în schimb… Cât timp predau despre tizul ăla bătrânul, toată clasa se prăpădeşte de râs. Dar nu aşa, uniform: cu variaţii. Biografia e însoţită de o doză serioasă de râsete, dar mai pe înfundate. Umbra lui Mircea la Cozia, trece şi asta cumva. La Ciinele soldatului intensitatea scade mult, risul aproape încetează. Ei, când ajung însă la Boul şi viţelul, se produce o explozie care nu se mai sfârşeşte. Vin de la clasele vecine şi ne cer să facem linişte. Profesorii mă privesc cu reproş, ca şi cum eu i-aş antrena pe elevi să producă un asemenea vacarm. Copiii nu mai pot, se ascund pe sub bănci, tropăiesc din picioare, aruncă manualele în aer. Unii simt că leşină şi, ca să scape, îşi acoperă faţa cu batista şi îmi cer prin semne voie să-i las afară, pretextând că le curge sânge din nas. Ce pot să fac? In fiecare an

întocmesc proiecte de reformă a Programei analitice susţinând suprimarea marelui clasic, dar găseşti pe cineva dispus să renunţe la fabulist? Incerc o altă ofensivă: să-mi schimb numele, dar şi asta merge greu, argumentele mele nu conving. Asta-i situaţia. Dar să revenim la un subiect mai agreabil. Zi-i aşa, nu te aşteptai ca eu şi Lilly…

— In ruptul capului… Deşi, dacă stau să mă gândesc… Desigur, o chemi pentru…

— Nu pentru… Vrei să spui: pentru cercetări. Află că nu. Am cercetat-o. Am fost cu ea şi la plajă… Ei, ce zici? Ţi-am luat piuitul.

— Grigore, spuse Bogdan cu vocea schimbată, din moment ce pe mine m-ai scos din cauză…

— Dar cine ţi-a spus asta?

— Tu.

— Eu? Nu-mi amintesc să-ţi fi spus aşa ceva. Şi nici nu puteam să-ţi spun. N-aveam dreptul.

— Şi cu toate acestea, tu mi-ai spus-o.

— Când?

— Acum. Mi-o spui cu ochii, cu toată expresia feţei. Văd că te-ai convins în privinţa mea. Altfel mă priveai atunci când mă suspectai. Oricât încercai să te maschezi, îţi simţeam răceala privirii, parcă te uitai la mine dintr-o peşteră. Altfel te uiţi acum! Artiştii, indiferent ce-s, pictori, sculptori, scriitori, sunt întâi şi întâi buni psihologi, citesc sufletele. Şi eu te citesc perfect. N-ai talent de actor, Grigore. Ii fi, poate, profesor bun, deşi, după cele mărturisite adineauri, nu prea ţii clasa în mână. Dar, în fine, poate ai ceva calităţi pedagogice. Nu-i exclus să ai şi ceva aptitudini de detectiv. Vreun vis refulat din tinereţe, de când citeai romane de aventuri.

— Citesc şi acum. Arcaşul verde e cartea mea de căpătâi în această vacanţă.

— Dar, aici doream să ajung, teatrul nu te prinde absolut deloc. Aşa că trădezi ce gândeşti…

— Nu ştiu cât mă trădez. De pildă, acum. Tu eşti convins că pe tine te-am scos din combinaţie, ceea ce, spre regretul general, trebuie să-ţi spun că nu e deloc aşa. Dar aveai ceva să spui. Te-am tot întrerupt.

— Simt că ai identificat criminalul. Dacă nu eşti încă pe de-a-ntregul sigur, ai o seamă de indicii care te duc spre cineva. Mai rămâne să-ţi verifici nişte bănuieli care deocamdată stau suspendate în aer. Dacă şi acelea se confirmă… Cam în faza asta te găseşti. Am dreptate?

— Să zicem.

— N-aş vrea să te dezamăgesc, nici să-ţi încurc în vreun fel iţele. Mă simt însă dator să-ţi ofer nişte date, care mă tem că-ţi clatină tot edificiul. Dar nici nu te-am întrebat: la ce oră ai „întâlnirea de amor”?

Alexandrescu îşi consultă ceasul.

— Mai avem trei sferturi de oră bune. Cu cât mai întârzie miss Lilly… avem timp suficient. Hai, că m-ai făcut curios cu datele tale. Ce-ai aflat?

— Ceva în legătură cu Cibela.

— Să vedem. Dar indiferent ce-mi vei spune, nu văd cum îmi dărâmi edificiul. Mai ales că tu nici nu ştii pe ce e construit acesta, pe ce se sprijină.

— Uite cum. Pe mine nu mă mai bănuieşti. Nu protesta, ştiu că aşa e, aşteaptă să-ţi spun în continuare. Pe Casvan, deduc că idem.

— Greşit deduci. Dar zi-i mai departe.

— Eu, ca să-ţi spun drept, pe Casvan am suspectat-o mereu. Are ceva, o ferocitate… ceva de sălbăticiune… Eu am cunoscut-o mai îndeaproape, nu mai ţin minte dacă asta ţi-am spus-o sau nu. Ei, cu cât o dibuiam mai bine, simţeam în ea acel ferment… ceva ce dospeşte… ceva ce poate odată şi odată să facă urât. Mă temeam de ea. Când o vedeam cum împlântă tridentul în caracatiţa aia scârboasă…

— Ştii că atunci, după plecarea voastră, ea, ieşind, a luat şi tridentul?

— Nu ştiam. O bănuiam. Acum nu mai ştiu ce să cred. Văd că tu ai graţiat-o.

— Mai departe!…

— A mai rămas pe lista suspecţilor Cibela.

Alexandrescu îl privi atent în ochi, fără să spună nimic.

— Aici ţi se demolează edificiul.

— Anume?

— Simplu. In agenda ta figurau trei suspecţi: eu, Casvan şi Cibela. Fiecare din noi ar fi putut s-o ucidă pe Dia. Din motive pe care nu le cunosc, pe primii doi i-ai tăiat de pe listă. A rămas Cibela. Elementele se asamblează: antecedentele biografice, în noaptea respectivă a sosit în perimetrul omorului, ca să zic aşa, tocmai când Dia se dăduse jos din maşină şi pornise înapoi spre bar.

— Tu ai văzut-o pe bătrână?

— Da, tocmai pornisem maşina când am văzut o siluetă neagră,

ţinând ceva deasupra capului ca să se apere de ploaie. N-am recunoscut-o, aş fi luat-o în maşină. Abia mai târziu, când i s-a găsit pelerina mi-am dat seama că ea a fost… Deci, ai toate motivele s-o suspectezi. Nu ştiu ce ţi-a îndrugat Casvan, care, să nu uităm, se găsea și ea pe undeva, prin apropiere. Tot ce se poate să-ţi fi spus că Cibela i-a cerut tridentul, că a văzut cum o săgetează pe Dia, sau alte năzbâtii de felul ăsta care ţi-ar fi întărit convingerea că bătrâna e asasinul. Află că toate sunt scorneli, nimic nu e adevărat.

— De ce?

— Nu Cibela a strâns-o pe Dia de gât când era mică.

Alexandrescu îl privi stupefiat.

— Am făcut şi eu cercetări între timp, reluă Bogdan. Te concurez… Vorba vine, cercetări… De astea îmi mai ardea mie!… Dar, cu totul întâmplător, am aflat nişte amănunte interesante, care pot avea rostul lor în lămurirea cazului.

— Dar spune odată, băiete!

— Aristiţa e cu adevărat mama Diei, și a născut-o cam în împrejurările cunoscute de noi. Numai că a abandonat fetiţa undeva, într-o gară, imediat după naştere. A găsit-o un cetăţean oarecare. Acesta nu avea soţie, trăia în concubinaj cu una. Omul dorea să crească fetiţa, concubina ba. S-au hărţuit aşa vreo doi ani, până când femeia s-a înfuriat, a luat copila și a încercat s-o sugrume, lăsând-o pe malul mării. Intâmplarea a fost cunoscută la vremea ei, femeia și-a primit pedeapsa, în sfârşit… Dia a ajuns la Casa copilului, de unde au adoptat-o cei din Malu- Rău. Aceştia au aflat şi ei ceva, dar au făcut confuzia, crezând că Aristiţa a încercat să-şi omoare fiica. Nici pentru Dia perioada aceasta nu s-a clarificat niciodată. Important e că, târziu, nu-mi dau seama pe baza căror indicii, Cibela a recunoscut-o. Pot să-ţi declar că a suferit enorm pentru fapta ei, iar pe Dia a iubit-o nebuneşte. Cred că e limpede: Aristiţa nu putea săvârşi crima.

— Şi edificiul? întrebă Alexandrescu.

— Din moment ce învinuirea ta se îndrepta spre Cibela, acum, după ce cunoşti și amănuntele acestea…

— Dar n-am susţinut niciun moment că i-am exclus pe toţi și o menţin numai pe Cibela ca suspectă…

— Nu? Dar cine ar mai putea fi? Stoenescu?…

— Nu e cazul.

— Nea Gică?…

— Vai de capul lui.

— Dijmărescu?…

— Nu intră în discuţie. Rolul lui a fost doar acela că ne-a servit un element nou: tu te certasei cu Dia în seara aceea. De ce nu mi-ai spus?

— Eu? Dar nu ne-am certat deloc. Cum poate minţi într-un asemenea hal!

— Poate nu-ţi aminteşti. Erai ameţit…

— Dar nu băusem nimic. Știi că nu beau niciodată când sunt cu maşina.

— Prima dată mi-ai spus că ai băut.

— Grigore… M-am grozăvit. Mi-a fost ruşine de tine să-ţi spun că nici de ziua Diei n-am băut nimic. Mă puteai judeca greşit, fie că-s zgârie-brânză, fie că-s membru fondator al ligii antialcoolicilor. Voiam să mă crezi bărbat. Dar acolo n-am băut nimic. Luasem o fiolă în maşină şi abia aşteptam să revenim acasă, s-o pot bea cu ea. Poate şi asta să mă fi înfuriat. După ce mă abţinusem toată seara, tot cu gândul la butelia aceea, când să pornim, ea sare şi-o apucă îndărăt spre bar. Parcă era luată din minţi!

— Unde te-a udat ploaia aşa?

— M-am dus pe strada ei. Am parcat mai la distanţă, după colţ, să nu-mi vadă maşina şi am tot patrulat aşteptând-o. Imi ziceam că trebuie să sosească, unde să stea? Abia aşteptam să vină, să intru la ea. Sau, mă gândeam că avea o întâlnire cu cineva şi soseşte cu acela. Şi într-un caz şi în altul nu mă puteam îndepărta de străduţa ei, o aşteptam, nici nu simţeam ploaia.

— Să revenim. De ce v-aţi certat, totuşi? înăuntru, în local.

— Dar ţi-am spus că nu ne-am certat! De ce nu vrei să mă crezi?

— Ceva, că se duce ea să te denunţe… Nu-ţi aminteşti?

— A! la asta te refereai? Ea insista să mă duc să clarific odată povestea cu Vasile Petre. Eu i-am replicat că aceea se va clarifica de la sine. Cu cât mă duc eu şi îi bat la cap, cu atât mă vor suspecta mai rău. Cel mai înţelept e să aşteptăm. Cercetările nu se poate să nu ducă la adevăr. Ea m-a făcut laş, susţinea că Cernat ne are în mână şi ne şantajează, şi a zis că dacă eu mă tem, se duce ea şi explică totul. M-am răstit, bineînţeles, la ea, să se astâmpere, că numai strică toată treaba. Cam asta a fost. Dar spune tu, nu aveam dreptate? Tu cum ai fi procedat?

Văzând că Alexandrescu tace, nici nu-l aprobă dar nici nu-l condamnă, continuă:

— Nu văd, în cazul acesta, cine ar putea fi. Poate nu e dintre cei cunoscuţi de noi. Uite, să ne imaginăm că toată povestea asta e un roman poliţist. Noi ne situăm în punctul din care priveşte autorul. Ni se prezintă câteva personaje şi, obligatoriu, unul dintre ele trebuie să fie criminalul. De ce n-am accepta şi o altă formulă: îi suspectăm, odată cu autorul, odată cu detectivul, pe cei cunoscuţi. In cele din urmă însă, se dovedeşte că făptaşul e cu totul altcineva, pentru noi un necunoscut. Noi nu putem cunoaşte absolut toate relaţiile victimei; privite dintr-un alt punct, acestea apar cu totul altele. E obligatoriu ca noi să ne postăm neapărat în acea zonă în care se află şi ucigaşul, acesta adică să fie neapărat unul dintre cunoscuţii noştri?

— Da, e obligatoriu. Ucigaşul trebuie să fie unul dintre voi. Altfel nu se respectă regulile romanului poliţist.

— Da ce e nevoie ca acestea să fie respactate? Nu putem admite şi alte posibilităţi decât cele care intră într-o schemă? Şi aşa, la modă e să se spargă tiparele tradiţionale…

— Bine, Bogdan, dar noi nu ne sinchisim de modă. Tu faci sculptură abstractă pentru că aşa cere moda?

— Nicidecum. Ţi-am spus de mai multe ori că, dacă n-ar fi făcut nimeni artă abstractă până la mine, o făceam eu. Pentru că aceasta e o necesitate, eu nu pot crea decât aşa. Şi apoi, să ştii că nici nu mai e la modă. Ultimul strigăt în plastică e naturalismul cel mai fotografic. Noi, abstracţii, suntem consideraţi tradiţionalişti, depăşiţi, învechiţi.

— Nu, Nicolae, îl readuse Alexandrescu la subiect. Nu putem accepta formula ta: să aducem la sfârşit un necunoscut, să-l arătăm cu degetul, – iată tâlharul! Iată pe cine-l căutam noi, suspectându-ne toate cunoştinţele, altfel oameni foarte de treabă, ca dumnealui să stea în umbră, nici să nu ştim că există, şi să lovească de acolo!… Nu putem face asta. Mai întâi că, din păcate, sau din fericire, noi nu suntem eroi de roman ca să putem fi dirijaţi după necesităţile acţiunii, ba autorul să se târguiască pe pielea noastră: să-i pun să acţioneze aşa sau altfel? Nu, scumpe, amice, noi nu avem norocul acesta, pentru că nu suntem eroi, ci doar nişte bieţi oameni. Aici, în lumea noastră nu mai merge ca-n cărţi, să dirijăm acţiunea încoace sau s-o cotim încolo. Noi n-avem încotro. Ne urmăm cursul, indiferent că ne convine sau nu.

— Dar, Grigore, nu m-ai înţeles. Eu tocmai asta şi spun. Nu

putem respecta o schemă, care în romane o fi funcţionând ea, dar care în viaţă se poate dovedi inaplicabilă. Dacă între cei cunoscuţi de noi nu se găseşte asasinul, de ce nu admiţi că acesta poate fi un necunoscut, care mai devreme sau mai târziu îşi va dezvălui identitatea, va fi prins, va da socoteală de ce a făcut?…

— Nu. Trebuie să rămânem la cercul celor cunoscuţi de noi.

— Pentru că aşa cere schema?

— Nu. Pentru un motiv mult mai simplu. Pentru ză ucigaşul este unul foarte bine cunoscut de noi.

25

Până la sosirea cântăreţei, aproape epuizară şi a doua sticlă de vin. Ea, de cum apăru, în loc de salut, în timp ce-şi punea poşeta în colţul mesei, studie expert, dintr-o privire, frapiera şi paharele şi spuse:

— Aoleu, rău am nimerit! Domnule profesor, dacă ţi-ai imaginat că mă inviţi la vin, ai săvârşit o gravă eroare.

— Nici nu mă gândeam… se scuză Alexandrescu stângaci. Noi… luasem aşa… în deschidere…

— Deschiderea nu se face cu vin, Alexandrescu Grigore. Pe azi văd că nu ţi-ai învăţat lecţia. Nu-i nimic. Data viitoare te vei pregăti mai bine. Fetiţo, ce vodcă ai?

— Rusească. Fata care servea, în uniforma ei neagră ca a liceenelor de pe timpuri, părea chiar o elevă şi fu extrem de fericită că poate răspunde atât de prompt unei doamne cu ochii prelungi, puternic desenaţi, cu pleoapele albastre, cu unghiile bordo, aproape negre. Din scurta ei experienţă învăţase că, cu acest stas de persoane, nu e bine să tărăgăneze discuţia, că poţi fi pusă la punct cât ai zice peşte. Se vedea cât de colo că e o transilvăneancă. Se şi înroşi înainte ca Lilly să-şi exprime nemulţumirea:

— Rusească! Foarte bine… Dar din care: Moskovskaya, Stolichnaya, Extra, Krepkaya? Asta te-am rugat să-mi spui.

— Nu ştiu. Mă duc să întreb.

— Du-te, dar când te întorci, adu-mi una mare, indiferent din care o fi. Apă văd că au colegii, ma abonez la a lor… Domnul Bogdan văd că mă priveşte cu un nesfârşit reproş. Cu ce am păcătuit?… A!

Inţeleg. Nu m-am purtat destul de delicat cu domnişoara. Uitasem că aveţi un adevărat cult pentru fetele care servesc. Şi fiindcă veni vorba, condoleanţele mele! N-am apucat încă să-ţi spun.

— Lilly! o sancţionă Alexandrescu aspru.

— O spun cu toată sinceritatea. Regret foarte mult cele întâmplate.

— Nu pun la îndoială sinceritatea dumneavoastră, interveni Bogdan, dar nu înţeleg de ce aş merita eu condoleanţe. In aceeaşi măsură le poate primi Grigore, că stă şi el la Cibela, sau chiar dumneavoastră. Aţi fost colege, aţi lucrat la aceeaşi firmă.

— Ei, să lăsăm, să lăsăm… Da' supărăcios te-ai făcut, Nicki! Şi oficial…

— Sper că nu deschideţi o polemică cu blamări şi etichetări, încercă Alexandrescu un armistiţiu, profitând şi de sosirea fetei cu paharul perfect transparent aşezat pe o tavă.

— Raşăn vodka! exclamă Lilly în englezeasca ei personală, frecându-şi cu satisfacţie mâinile.

— Eu cred că o să vă las, îi spuse Bogdan lui Alexandrescu în şoaptă.

— Fii serios, nu fă măgăria! sări Lilly care auzise în mod inexplicabil prin zgomotul teribil al orchestrei. Aş crede că din cauza mea. Mai bine abţine-te! Mustrările mele de conştiinţă, hai, că le-aş mai suporta, m-am obişnuit cu ele şi nu le mai bag în seamă, dar m-ar prelucra domnul profesor, până m-ar împinge la cele mai negre gânduri. Şi taman asta ar mai lipsi acum, să mai complicăm lucrurile cu încă un deces. Stai liniştit, Nicki, nu ne stinghereşti câtuşi de puţin. Când ne arde de sărutat, te anunţăm să citeşti orarul de pe peretele ăla.

— Lilly, dacă nu încetezi… o ameninţă Alexandrescu, află că eu chiar mă ridic şi plec.

— Zău! Dar să ştii că nici n-ar fi lipsită de interes o seară cu bătrânul meu prieten Nicholas. Gregory dragă, dar ai avut o idee genială. Chiar, nu vrei să pleci, să ne laşi măcar o seară…?

— Nu plec, şi dacă o mai ţii aşa, te anunţ că trec la ceea ce e mai detestabil în toată pedagogia: la pedeapsa corporală.

Lilly zvântase al doilea pahar şi trimisese fata după al treilea. Subit, debitul său verbal încetă şi ea însăşi luă înfăţişarea cunoscută: nemişcată, cu ochii în gol, absentă la tot ce se petrece în jur, gândindu-se la ceva îndepărtat, sau realizând acea performanţă despre care se

afirmă că e imposibilă: negândindu-se la nimic. Astfel, masa lor se linişti, băieţii îşi mai spuseră câte ceva, dar mai mult priviră dansul care evolua frenetic.

Alexandrescu îi arătă lui Bogdan o blondă cu părul lăsat în felul cum pe timpuri, când erau ei elevi, Marina Vlady apăruse în Vrăjitoarea. Sculptorul îi răspunse că a observat-o încă de când intraseră.

— Domină întreaga sală, zise Alexandrescu. Nu ştii prin ce. Mai sunt şi altele în ring, mai frumoase decât ea, mai elegante, care dansează mai bine decât ea. Cu toate acestea, niciuna nu o concurează. O fi având ea ceva în suflet, o bucurie mare, un cântec neauzit de ceilalţi, dar pe care-l simt toţi iradiind din ea… E regina neproclamată a balului. Şi să observi că la orice dans se petrece acelaşi lucru. Apare una de pe undeva, nici n-ai observat-o cât a stat la masă, dar cum intră în dans ceva pune stăpânire pe ea, o aureolează, o distanţează dintr-o dată de toate celelalte. Ea bineînţeles că simte transformarea, intră ca într-o beţie curată, de aer de munte, de ape clare, de rouă, de ierburi pure şi îşi trăieşte clipa de glorie, o soarbe cu voluptate, ca apoi să dispară în anonimatul sălii, în mulţimea îmbâcsită şi vulgară, la fel de nebăgată în seamă cum a apărut. Lumina aceea ce o înconjoară s-a stins, iar ea rămâne să se zvârcolească tot restul nopţii în aşternut şi să trăiască apoi, câteva zile şi câteva nopţi, asemenea vedetelor trecute, din amintiri. Şi, ce e mai ciudat, fenomenul nu e aplicabil numai la persoane. Vezi, eu nu sunt dansator, poate tocmai de asta am avut prilejul să observ mai mult decât protagoniştii înşişi. Există şi un dans-rege. Toţi aşteaptă dansul acela. Ştiu din alte seri succesiunea melodiilor şi toate celelalte dansuri nu sunt decât o pregătire, un urcuş până la acel pisc voluptuos şi confuz care declanşează în toţi senzaţia crudă şi trecătoare de împlinire. Ce urmează e un deşert treptat, dezolant, de împrăştiere searbădă, dar la asta nu doreşte nimeni să se gândească. In toţi trăieşte în germene dansul acela unic şi pe el îl aşteaptă cu înfrigurare să se nască. Tu trebuie să fi observat aceasta la Meduza. Şi aici trebuie să se petreacă. Nu ştiu care e dansul, pentru că n-am mai fost aici, dar ne vom da seama când va izbucni. Poate e chiar acesta…

Prin întreaga sală trecu un freamăt, ca şi cum un stol de păsări care au stat până atunci nevăzute pe mese, pe spetezele scaunelor, pe umerii oamenilor, şi-ar lua dintr-o dată zborul. Cu feţele iradiind de

bucurie, aproape toată lumea se ridică, se duseră de la o masă la alta, se invitară din ochi şi, grăbiţi şi solemni, intrară în ring.

Lilly vru să-l ia pe Alexandrescu la dans, dar acesta îi replică, regretând cu adevărat, că nu ştie dansa decât tango. Il cercetă o clipă cu privirea pe Bogdan, dar renunţă, înţelegând că nici el nu va accepta să danseze. Se ridică şi se duse singură, intră în mulţimea dezlănuţuită şi jucă transpusă, ca un om fericit sau ca unul care o face în ciuda fericirii.

— Ţi-am vorbit extrem de preţios, zise Alexandrescu, ca de la catedră, acum mă ruşinez, nu era cadrul potrivit pentru prelegeri, dar cred că observi că n-am spus neghiobii. Simţi momentul, nu?

— Grigore, spuse Bogdan sec, de ce ne-ai adus aici?

— Nu înţeleg, fu Alexandrescu nedumerit.

— Adică da, ştiu perfect de ce. Te-am judecat greşit când ţi-am spus că nu eşti un bun actor. Dimpotrivă, eşti un actor desăvârşit. Te-ai ascuns atât de abil că m-ai indus în cea mai gravă eroare. M-ai făcut să cred că nu mă mai suspectezi. Când colo, aceasta era metoda ta. La început ţi-ai pus o mască. Se vedea de la o poştă ce gândeşti despre mine, că mă crezi un criminal sadea. Apoi, ai schimbat masca: altă privire, faţă senină, despovărată, alt om. Eu, naivul, cad în cursă: sunt sigur că te-ai lămurit şi ţi-ai schimbat radical părerile despre mine. Acum puteam fi degajat, apropiat, zidul dintre noi căzuse, puteam comunica. Asta şi urmăreai şi, trebuie să recunosc, ai reuşit perfect. Când ţi-am spus ce aflasem despre Aristiţa, credeam că-ţi aduc noutăţi. Dar tu cred că le descoperisei de mult. Deci nu ea era ultima ta suspectă, aşa cum eu, fraierul, credeam, ci tocmai pe ea o tăiasei de pe listă. Mai rămăsesem eu şi Casvan. De ce nu recunoşti? De asta ne-ai adus aici. întâlnire de amor! Mi-e lehamite…

Ne-ai analizat pe fiecare în parte, ne-ai scotocit toate măruntaiele, ne-ai pus în dreptul geamului şi te-ai uitat prin noi, dar asta nu-ţi era deajuns. Ne-ai studiat pe fiecare şi-ţi rămăseseră nişte pete albe, nelămurite. Aveai acum nevoie să ne vezi faţă în faţă, să surprinzi nişte reacţii, să-ţi fondezi nişte presupuneri. De ce te ascunzi? Uite că şi eu pot scotoci, pot scutura omul. Te-am prins, ce mai ai de spus? Nu te aşteptai. Ha-ha-ha… Iţi trebuia să ne vezi pe amândoi suspecţii împreună, să ne cintăreşti, să ne compari, să vezi cum reacţionăm. Uite cum…

Bogdan se ridică furios, se repezi în înghesuiala din ring, se

strecură până la Lilly şi ca un apucat, începu să danseze executând cele mai acrobatice figuri.

— Caraghioşilor! spuse Alexandrescu şi ceru şi el transilvănencei o „Russian vodka".

26

— Prin urmare, chiar pleci... Cine ştie ce nesuferit va veni aici în locul tău. Până să te obişnuieşti cu alţii, străini... De ce nu mai stai o zi-două, Grigore?

Alexandrescu îşi lichidase o bună parte din garderoba înşirată pe pat şi-şi aşezase lucrurile în geamantan. Lucra meticulos, ca mai toţi băieţii trecuţi prin internate şi pe la gazde, necăsătoriţi până târziu. O cămaşă o întorcea de zece ori până să-i găsească poziţia cea mai potrivită. Cât priveşte pantalonii, asta era o campanie dificilă şi de durată... Luă în mână şi cele patru ilustrate şi le depuse la loc pe noptieră, spunându-şi, de astă dată cu toată solemnitatea, că până diseară le va expedia.

— Trebuie să plec, Nicki. Mâine trebuie neapărat să plec. Nu mai pot întârzia nicio oră. Mi-am şi luat biletul de tren.

— Cred că o să plec şi eu. Nu mai stau singur aici.

— Ce-ai spune dacă i-am face o vizită Cibelei? Intr-un fel trebuie să ne înţelegem cu bătrâna. E încă de dimineaţă, sunt ceva nori, încă nu ştim dacă se face timp de plajă. Până se lămureşte vremea, dăm o fugă? Apoi, dacă e cald, coborâm la plajă...

Alexandrescu găsi că mămăruţa albastră merge perfect, dar Bogdan spuse că ceva nu-i place cum sună la motor. Azi încă va trebui să umble la ea, s-o pregătească de plecare. In zece minute, cu toate stopurile şi puhoiul de maşini revărsat pe toate străzile, fură la spital. Nu putură nici de data aceasta s-o vadă pe Aristiţa, dar doctorul Arghiropol îi asigură că mâine îi face formele de ieşire. Spuse că s-a restabilit aproape cu totul, are o vitalitate uimitoare, va bate suta.

Intreg caldarâmul era acoperit de aripioarele verzi-alburii căzute din arborii bătrâni şi fu suficientă o boare abia perceptibilă ca aşternutul să se pună în mişcare cu un zumzet stins, dându-ţi o ameţeală dulce.

— Poţi ocoli să ieşim în străduţa Diei? întrebă Alexandrescu. Şi

pentru că sculptorul întârzia să răspundă, continuă: Sau n-ai vrea să trecem pe acolo?

— Putem trece… făcu Bogdan nehotărât. De atunci n-am mai fost. Aveam așa… o reținere… Parcă nu-mi venea să mă apropii de partea aceea… Cu tine cred că voi avea curajul.

Ocoliră mult, dădeau mereu de sensuri unice. Trecură şi prin faţa restaurantului „La corsarul logodit" dar amândoi se prefăcură că nu observă. Bogdan dansase în disperare, apoi îl apucase căința, se condamna că la atât de puţin timp după dispariţia Diei s-a apucat de petreceri, plânsese. Alexandrescu şi Casvan abia au reuşit să-l liniştească şi să-l ducă acasă.

Pe străduța Diei parcă nu se schimbase nimic. Ai fi crezut că aceleaşi maşini, lovite de o molimă tehnică, zac cu boturile vârâte în tulpinile duzilor. Prin curţi, nicio mişcare. Zăriră căsuţa în care locuise Dia. Bogdan opri şi-i spuse lui Alexandrescu să coboare, dacă vrea, singur. Nu-i e frică nici lui, dar îl cunoaşte gazda Diei şi nu vrea să-l observe pe aici.

Alexandrescu porni încet pe marginea ulicioarei. La portiță se opri. Tifonul de la prima intrare atârna nemişcat. Uşa a doua, cu vopseaua cojită, era închisă. Pisica albă dormea pe prag. Afară, pe o sfoară, atârnau la uscat dresuri de baie şi alte piese de lenjerie femeiască.

— Doriţi o cameră?

Gazda Diei îl observase și, ștergându-și mâinile de şorţ, veni spre gard. Era evident că nu-l recunoaşte.

— Da! spuse el hotărât, bucuros că a fost scutit de alte explicaţii.

— Am o cameră excelentă. Asta de aici. Acum e închiriată la două fete, dar pe sâmbătă se eliberează. Poftiţi s-o vedeţi. Chiriaşele sunt plecate.

Alexandrescu intră în curte şi, în urma gazdei, se îndreptă spre camera Diei. Abia aştepta să revadă încăperea.

— Sunteţi singur sau cu soţia?

— Cu soţia, cu soacra şi cu cinci copii, spuse Alexandrescu.

— A, nu, nu nu, atunci nu stăm de vorbă. De ce nu spui de la început? Nu închiriez la familii cu copii

— Pot totuşi să văd camera?

— Nu, n-are niciun rost. La revedere, domnu…

Cu paşi rari, Alexandrescu reveni la maşină. Din duzi se

desprindea, rar, câte o frunză veştedă. Una căzu pe capota maşinii lui Bogdan.

— Ce-ar fi să ne sălbăticim azi? zise Alexandrescu. Să nu mergem unde-i lume multă. Trebuie să găsim undeva un ţărm pustiu, să ne scăldăm şi să stăm la soare fără Tom Jones, fără covrigi cu susan şi fără cântarul de persoane.

— Ştiu un loc ferit. Mă duceam uneori acolo cu ea. E dincolo de Meduza.

— Dă-i bătaie! Timpul văd că se limpezeşte, şi e târziu.

Fără să-şi mai spună nimic, ajunşi la intersecţie, Bogdan viră şi intrară pe drumeagul ce duce la Meduza. In apropierea plopului, opri şi coborâră amândoi. Se uitară un timp la mlaştina din dreapta, plină de mătasea broaştei, de lintiţă şi de stuf. Se apropiară apoi de bar şi-l strigară pe nea Gică. Acesta le dădu drumul înăuntru, bucuros că are cu cine sta de vorbă.

— Dar să ştiţi că nu Servim nimic. E închis, preciză el.

— Azi nu bem, nea Gică.

— Ei, am eu pus de o Parte, nişte „superior”.

— Rachiu sau rom? se interesă Alexandrescu.

— Rom! accentuă nea Gică victorios.

— Nu bem azi, nea Gică. Suntem opriţi de medic.

— Cine vă pune să vă duceţi la medic? Pe mine de ce nu mă opreşte? N-am mai fost pe la el de când ma vaccinat. Pe vremea aceea încă nu mapucase-m de băut, că nu mă duceam nici atunci…

Bogdan intră în boxa în care stătuse cu Alexandrescu în seara când îl adusese aici. Profesorul, cu aerul că admiră „vestigiile” de marmură, urcă pe podiumul lui Casvan, ţinti din ochi meduza de pe peretele din faţă, intră în şopronul unde Dia, Bogdan şi Lilly se adăpostiseră atunci de ploaie, umblă de la o boxă la alta, printre mesele grădinii, aşa cum făcea Dia seară de seară. Se îndreptă apoi spre Bogdan.

— Ei, Nicki, plecăm? Hai, că se face dousăprezece şi uite ce arde soarele. Să trăieşti nea Gică! Nu te superi că atunci, când cu bileţelul acela, am ţipat la mata.

— Al dracului să fie de bileţel. Nu mia-i spus că e aşa important, că nul ardeam. De atunci îmi tot pare rău după el, laşi scoate de undeva, dar… Măcar să-l fi citit…

— Nu-i nimic, nu-ţi face probleme. Bine că l-ai ars. Nu conţinea

ceva important, să nu-ţi pară rău după el. M-am înfuriat eu atunci degeaba…

— Poftiţi deseară, băieţi! Doamna Lilly apare întro Rochie noUă.

— O, evenimentul ăsta nu-l putem scăpa. Bine că ne-ai spus. Să trăieşti!

27

— Erai un om de treabă, Pascu Cernat, interesat de întreprinderea şi de postul dumitale. Interesat mai ales de postul dumitale, şi încă într-o asemenea măsură că erai în stare să ţi-l aperi folosind orice armă. Ţi-l iubeai. Mai mult decât pe o fiinţă, decât pe soţia dumitale sau pe copii. Stăteai şi dumneata la lucru peste orele de program, în zilele de odihnă, dacă era nevoie şi noaptea. Ai fost de nenumărate ori evidenţiat pentru abnegaţia dumitale. Numai că n-o făceai, asemenea multor altora, pentru ca lucrul să meargă bine, ci de dragul postului. Dacă printr-o întâmplare ai fi fost schimbat şi pus într-o altă muncă, nu te-ai mai fi sinchisit deloc dacă lucrul merge sau nu. Ba avem toate motivele să credem că te-ai fi bucurat să şchiopăteze, ca toată lumea, şi mai ales superiorii, să-şi dea seama ce şef au pierdut.

Şi, într-un fel, e explicabil că-ţi iubeai aşa de mult postul. Il obţinusei cu greu, muncit, cu multe sacrificii, cu multe renunţări, umiliri. N-ai nici pregătirea, nici calităţile unui şef şi fără atâta efort n-ai fi ajuns niciodată să conduci. Un şef trebuie să aibă măcar o calitate în plus faţă de oricare din subordonaţi, altfel postul e ocupat de el prin fraudă, abuziv, intrăm în domeniul anomaliilor. Dumneata n-aveai această calitate în plus, aveai în schimb destule în minus faţă de mulţi din cei pe care-i conduceai. Aveai subordonaţi care lucrau cu mai multă tragere de inimă, mai dezinteresat, care erau mai culţi, absolvenţi de liceu, de şcoli tehnice, ba şi mai tineri. Şi şi aceasta te deranja la ei, tinereţea lor. Oricare putea fi virtual un şef, în ochii dumitale, un uzurpator, aşadar un duşman. Simţeai că nu mai conduci efectiv, tehnica nouă te depăşise, te depăşiseră cam toate şi mari cataclisme pluteau în aer. Prin urmare postul trebuia apărat din greu, nu era de joacă. Instinctul dumitale de om de la plug, încă nefalsificat pe de-a-ntregul, îţi spunea că poziţia, odată pierdută, nu se mai poate câştiga toată viaţa. Şi cât de mult te obişnuisei cu situaţia! Trebuia să fii curier,

încărcător sau să baţi cu ciocanul. Iţi dădeai perfect de bine seama de asta. Dar îţi plăcea să dai ordine, să fii ascultat şi temut. Incolo, erai un ins ca foarte mulţi alţii, banal.

Nici vorbă, nu erai un ucigaş.

Dar iată că vine moartea şi dă târcoale prin preajmă. Se petrece un accident. Nu l-ai dorit, ai fi dat orice să-l poţi şterge. Ai fi făcut orice ca să-i dispară urma. Era vorba de viaţa unui om, de o văduvă, de nişte orfane. Te impresionau şi astea. Dar, mai presus de toate, era în pericol postul. Tot ce aveai mai scump pe lume.

Postul pe care-l cucerisei pas cu pas, ca pe o fortăreaţă, să-l pierzi dintr-o prostie, ca la un joc de cărţi? De ce? Dacă ai luptat atâta pentru el, nu merită de zece ori mai mult să lupţi pentru a-l menţine?

Aici a intervenit o judecată pe care trebuie s-o reconstituim corect dacă vrem să înţelegem ce s-a petrecut în continuare.

Da, accidentul s-a petrecut din vina dumitale. Să vedem însă care e această vină. Ai vândut marmură la negru? Te-ai ales cu vreun beneficiu de pe urma tranzacţiei? Nici vorbă. N-ai primit niciun pachet de ţigări. N-ai pretins şi n-ai fi acceptat dacă ţi s-ar fi oferit. Nu câştigul era la mijloc. Cumsecădenia. Ai vrut să ajuţi – dacă poţi face ceva bine, de ce să nu faci? Ţi s-a prezentat un tânăr artist din Capitală care are nevoie de o piatră. N-a bătut atâta drum de florile mărului, i-o fi trebuind neapărat. Hai să-l ajutăm!

Numai că aici s-a produs o nenorocire. Vasile Petre a fost zdrobit de pietre. Aici se lasă cu proces, poate că omul rămâne invalid pe viaţă. Cum e cu protecţia muncii? E la mijloc şi o infracţiune. Ce se poate face? Să se deplaseze atenţia cu câţiva paşi mai încolo. Dacă toate astea n-au fost o întâmplare, ci e vorba de o clară tentativă de omor? Pascu Cernat e vinovat, fără discuţie, o să-şi ia pedeapsa, vreo mustrare verbală, ceva, dar să avem în vedere că el e o victimă a credulităţii sale, a generozităţii sale, a pornirii sale de a ajuta pe oricine, mai ales tineretul. Vina lui aproape că nu mai e vină. El nu numai că nu trebuie condamnat, ci, dimpotrivă, compătimit, ba chiar admirat. N-ar fi fost vorba de niciun accident, pietrele acelea nu s-ar fi prăbuşit, dacă nu le scormonea cineva. De unde era să ştie el că băiatul cu faţa blajină, care a intrat la el în birou cu o mină atât de imploratoare, e un descreierat sosit aici nu întâmplător, ci cu o misiune precisă, să lichideze un vechi şi neîmpăcat duşman al tatălui său? Iată deci cum stau lucrurile. Privite în această lumină, nu ştiu dacă un om cât de cât simţitor îşi va mai

ridica glasul împotriva lui Pascu Cernat.

Lucrătura pare odioasă. Cum o poate Cernat accepta? El care, am stabilit, are, cel puţin în punctul de pornire, un fond de om cumsecade. Şi iată judecata de care aminteam. Pascu Cernat va avea de suferit, şi încă rău de tot, numai din pricina că, având cele mai bune intenţii, a încercat să-i fie de folos lui Nicolae Bogdan. Este drept ca el să pătimească, iar tânărul, din cauza căruia s-a întâmplat nenorocirea, deci, într-un fel, autorul accidentului, nu? Şi atunci unde e legea? Nu e drept să fie pedepsit Bogdan, nu Cernat? A-i pune în spate o vină pe care nu o are e un fals, dar aşa e drept să fie. Şi, convins de dreptatea lui, Cernat a făcut-o cu inima uşoară. N-a fost prea greu. Nişte coincidenţe care au opus cândva pe Vasile Petre familiei lui Bogdan au fost scoase la suprafaţă, îngroşate, reactualizate şi ele au dat un grad oarecare de verosimil „mobilului" crimei încercate de sculptor.

Altfel, Cernat ştia că Bogdan nici n-a visat vreodată o bătaie, darmite un omor. Lupulescu, martorul, l-a găsit în carieră încercând să înlăture cu o rangă pietrele căzute peste Vasile Petre. Amănuntul a fost folosit de Cernat invers, ca un gest care dovedeşte intenţii criminale.

Nu ţinea să-l afunde pe tânăr prea tare. Nu-l ura deloc, îl ştia fără vină, îi părea şi puţin rău că e nevoit să-l oropsească. Mai târziu, după ce lucrurile se vor linişti şi postul său nu va mai fi ameninţat, îl va chiar ajuta să scape, dacă se va putea. Acum însă…

Balansul acesta între un pol şi altul, conştiinţa pervertită, străbătută totuşi de fiori de omenie, au ţinut până în 4 august. Atunci Cernat a aflat că Vasile Petre a murit. Situaţia se agrava dintr-o dată cumplit. S-a terminat cu omul de treabă care mai face şi bine până nu-i e ameninţat propriul scaun! De aci încolo va trebui să se salveze, necruţând niciun mijloc. Va trebui definitiv exclusă ideea de accident şi înrădăcinată cea de crimă.

Cernat ia din nou argumentele, le cântăreşte, le alege pe cele pro de cele contra, le bate unele de altele. Nu par destul de convingătoare. Sculptorul Nicolae Bogdan pare el puţin zănatic, dar nu aduce a asasin. Trebuie făcut ceva ca să fie dat de gol, dovedit fără niciun fel de dubii, prins în culpă. Cum? Cum altfel decât omorând în locul lui.

Şi aşa, şeful de exploatare Pascu Cernat, în plin sezon estival intră în concediu. Ii ia urma lui Nicolae Bogdan, îl găseşte, se învârteşte în jurul lui, află cu cine-şi petrece pe litoral. Personajul filat, viitoarea victimă, e cum nu se poate mai potrivit. O fată cam fără căpătâi, cu o

biografie incertă şi destul de încurcată, cu relaţii suficient de dubioase. N-are nici familie, o poţi curăţa şi peste două luni nu-şi mai aminteşte nimeni de ea. Şi aici se cuvine să deschidem o paranteză. Dia n-a fost nici pe departe o uşă de biserică. Trebuie s-o vedem cu trăsăturile ei adevărate, exact cum era, nu ajută la nimic operaţia atât de frecventă ca pe nişte oameni, cărora cât au trăit le-am găsit tot felul de defecte, odată dispăruţi să-i încărcăm exclusiv de calităţi. Dia a fost o fată cu un mod de viaţă ceva mai liber decât se obişnuieşte. Dar nici referinţa paznicului de la Meduza n-o putem accepta. Capitolul cu bileţelele, cu întâlnirile discrete, cu acostările e vizibil exagerat. Bătrânul simţea nevoia să-şi atribuie şi lui un rol în existenţa Diei. Ea devenise „un caz", alături de el se săvârşise o monstruozitate şi exista pericolul ca evenimentele să se prelingă pe lângă el fără să-l atingă. Aşa, unui aspect care va fi existat într-o măsură oarecare, mult redusă, el i-a dat proporţiile unui continent. E necesar să stabilim acest lucru pentru a reţine observaţia că Dia, în ciuda unor excentricităţi, era o fată cu nimic ieşită din comun, un exemplar deci care în niciun fel nu putea da prilejul cuiva s-o omoare. Iată totuşi că pentru intenţiile lui Cernat exemplarul se potriveşte. Singura condiţie ce se pune e ca treaba să fie astfel făcută ca bănuiala să cadă asupra lui Bogdan.

Zis şi făcut.

Pascu Cernat s-a obişnuit cu noua sa ipostază de Jack Spintecătorul incredibil de repede. Nu toţi criminalii se nasc cu cromozomii aceia dispuşi într-un anume chip. Poate ajunge criminal omul cel mai blajin, neînstare să facă rău unui şoarece, dacă un interes căruia el nu-i poate rezista i-o cere s-o facă. Pascu Cernat, sunt convins, n-ar fi ucis în viaţa lui, să-l fi tentat cu orice. Până când valoarea supremă a vieţii sale, şefia, nu i-a fost ameninţată. De aci încolo, ca la bulgării de zăpadă, conştiinţa s-a îngreunat mereu şi procesul intrase pe sens unic, nu mai putea da înapoi.

Ca în absolut toate cazurile însă, gafele se ţin lanţ. Dădeai de bănuit, domnu Cernat, din momentul în care începeai să faci, în faţa primului întâlnit, portretul lui Nicolae Bogdan. Iţi aminteşti seara de la Mamaia? Prea insistai pe acest subiect. Un părinte nu vorbeşte atâta despre fiul său, nicio fată despre iubitul ei. Voiai ca lumea să-şi însuşească o imagine a sculptorului confecţionată de dumneata şi din dorinţa aceasta exagerai.

Apoi povestea cu avionul… Neghiobie curată. Ţineai ca toţi cei

de aici să te ştie plecat, să nu se ducă cu gândul nicio clipă spre dumneata. Cum nu te-ai gândit că o călătorie cu avionul e mult mai simplu de verificat decât una cu trenul sau cu o maşină de ocazie? Nu figurezi pe diagrama zilei de 6 august. Apoi bileţelul de la Meduza:

Rămâi la sfârşit în local, dar absolut singură. E ceva extrem de important pentru tine şi pentru Bogdan. Ceva de bine. Dar trebuie rezolvat azi.
Un binevoitor

L-ai uitat la paznic.
Ai tras atunci o spaimă! Ai pândit undeva, pe după zidul localului. Ai văzut-o pe Dia pierind cu Bogdan, ceea ce ţi-i încurcat toate socotelile. Casvan rămăsese înăuntru şi asta de asemeni te incomoda. Iată însă că împrejurările îţi devin din nou favorabile. O auzi pe cântăreaţă ieşind şi încuind uşa. Când să-şi deschidă umbrela, reazimă ceva de zid. Se aude un sunet metalic. Ea începe să alerge prin ploaie, uitând obiectul acela lângă uşă. Te duci şi-l iei. E tridentul. Nimic mai potrivit, îţi spui. Nu mai e nevoie s-o strângi de gât, s-o înţepi cu cuţitul. Iată unealta ideală, pe care Bogdan o avea la îndemână, era aproape la mintea cocoşului că avea să se servească de ea. Dar ce e de făcut? Unde o mai găseşti pe Dia? In oraş e lume, sunt lumini. Aici era locul, păcat! Dar iată că maşina s-a oprit. Ce se întâmplă? Dia fuge îndărăt. Deci n-a uitat mesajul din bilet… A vrut doar să se scape de Bogdan, nu ştia cum să-l expedieze Dumneata te duci în întâmpinarea ei. Maşina a pornit spre şosea. Cu atât mai bine. Sunteţi singuri, dumneata şi Dia. O strigi în şoaptă, sau chiar îi ieşi înainte. Ea se sperie. Nu se aşteaptă să te întâlnească pe alee. Alunecă pe pământul cleios şi cade. O atingi cu tridentul. Fără mare efort. Uşor. Un geamăt. Atât. O arunci în mlaştină, ştergi tridentul cu mâneca udă, deşi ploaia avea grijă să facă să dispară orice urmă, şi-l arunci în direcţia fetei.
Atât.
Toate bănuielilie vor cădea asupra lui Bogdan. Ba încă de abia acum te bucuri că Lilly Casvan a rămas după ei în local. Va fi un martor preţios. I-a văzut plecând pe amândoi. Pe parcurs Dia a sucombat. De mâna cui? Nu aveai de unde şti că Lilly a văzut-o pe Dia întorcându-se singură spre local şi pe Bogdan plecând cu maşina, tot singur, spre

şosea.

Şi, cu aceasta, eu am terminat. Instanţa va şti ce are de făcut.

Tăcură un timp.

Stăteau amândoi întinşi pe nişte stânci, cu ochii închişi. Marea clipocea la picioarele lor, în răstimpuri îi stropea şi ei simţeau apoi sarea uscându-se în soarele arzător, de amiază.

— Grigore, ai fost magistral! spuse într-un târziu Bogdan. N-o lua ca un compliment ieftin, dar, crede-mă, abia m-am abţinut să nu te aplaud. Păcat că nu te-ai făcut procuror! Aşa un rechizitoriu…

— Imi pare numai rău că nu-l pot ţine în faţa lui Cernat. Imi tot imaginam momentul când mă voi duce la Bolovăniş să i le spun toate în faţă, să-l văd ce mutră face.

— Dar ai putea să te duci. Vin şi eu.

— Nu-l mai găsim. De bună seamă a fost arestat. Nu l-am mai întâlnit pe locotenent, dar ultima dată când l-am văzut m-a lăsat să înţeleg că el e suspectul.

— Deci… tu colaborai cu ei?

— Colaboram, e mult spus. Le-am prezentat raţionamentul meu, investigaţiile, la ce concluzii am ajuns. Ei au fost politicoși, mi-au mulţumit și au zis că le-am fost de ajutor.

— Nu-i aşa că fără tine ar fi putut s-o apuce pe o pistă greşită?

— Ei, ajungeau ei tot aici, nu te teme! Ei deţineau mult mai multe date decât mine. Şi apoi sunt de meserie, lucrează ştiinţific, nu amatoriceşte. Bineînţeles, orice indiciu în plus le prinde bine, grăbeşte descoperirea adevărului. In privinţa asta, am contribuit și eu cu câte ceva. Există şi o piesă capturată de mine şi care acum e deosebit de preţioasă, la loc de cinste în dosar.

— Anume?

— Bileţelul lui Cernat către Dia.

— Dar cum ai reuşit să pui mâna pe el.

— Stăteam la taclale cu nea Gică la o masă. Mă jucam cu pălăria lui. Absolut absent, fără să-mi dau seama ce fac, tot sporovăind, îi scot de sub panglică un bileţel şi încep să-l desfac. Când am realizat că e vorba de voi, când am dat peste numele tău, l-am împăturit, dar nu l-am mai pus la pălărie. In locul lui am vârât altul. Tocmai îmi notasem numele şoferului din Eforie-Sud, spus de Stoenescu şi aveam hârtiuţa

în mână. Numele lui Dijmărescu a fost ars de nea Gică.

— Grigore!…

— Te ascult.

— Nu ştiu cum să-ţi spun. Imi pare foarte rău după Dia. Mă doare că-mi vine să urlu. Dar cumva, acum, după ce te-am auzit vorbind, parcă simt o uşurare. Nu ştiu dacă înţelegi.

— Cred că da.

— Nu la modul egoist, că am scăpat eu. Că s-au lămurit lucrurile, că s-au risipit tenebrele, că s-a făcut ziuă. Poate fi şi asta o consolare într-o situaţie ca a mea, nu?

— Desigur. E foarte important.

— Iţi mulţumesc, Grigore. Mult de tot.

— Mâine plecăm amândoi, Nicki. Renunţ la tren. Şi pe mine m-a fericit odată unul cu bilet, într-un moment de criză; am şi eu prilejul să i-l dau pe al meu unuia necăjit, care nu ştie cum să plece de aici. Aş vrea să-l dau unei fete frumoase. Mi-ar plăcea să ştiu că o noapte întreagă pe locul meu stă o fată frumoasă, fericită că, uite, nu avea cu ce merge acasă şi s-a găsit cineva să-i dea un bilet, tocmai când i se spulberaseră toate speranţele… Deci, mâine, scularea de dimineaţă. La şase „decolăm”.

— Unde?

— Mai întâi la Simeria. Acolo procurăm legal, cu forme în regulă, un bloc de marmură pentru Venus de după aceea… După aceea… după aceea, mai vedem.

— Grigore, eşti teribil! Deci crezi în talentul meu. Dacă mă duci la marmură… Şi totuşi…

Bogdan făcu o mutră de copil îmbufnat.

— Ce-i necazul, Nicky?

— Mi-ai spus „cam zănatic”.

— „Puţin zănatic”, așa am zis. Şi apoi nu erau cuvintele mele. Așa te vedea Pascu Cernat.

— Dar tu, Grigore, tu cum mă vezi?

— Eu? Zănatic de tot.

Cluj-Napoca, 2 iunie 1969 – Valea Draganului, 9 mai 1975